June 14/44

Donated by

Wm A Fine

העדדא גאבלער

א דראמא אין פיער אקטען

— פון —

העניריק איבסען

איבערזעצט פון א. ים.

פערלאַג: מייזעל עט קאָ.
ניו יארק.

העדרא גאבלער

איבערזעצט פון א. ים.

Copyright, 1910, by
Maisel & Co., New York

ערשטער אקט.

א גערמער, שהנער און געשמאקפול־מעבלירטער זאל, דעקא־
רירט אין טונקעלע קאלערן. צום הינטערגרונד, א בריטער דורכגאנג,
בהאנגען מיט פונאנדער־גענפענטע גארדינען, וואס פיהרט צו א קלע־
נרן ציממר, דעקארירט אויפ'ן זעלבען ארט ווי דער זאל. אין וואנט,
רעכטס פון זאל, א רוק־טיר וואס פיהרט צום קאריראר. אין דער
וואנט אנטקעגען, לינקס, א גלעזערנע טיר אויך בהאנגען מיט פונאנדער־
גענפענטע גארדינען. דורך די שוידען זהט זיך א טייל פון דער ווע־
ראנדא אין דרויסען, און בוימער בעדעקט מיט הערבסט־בלעטער. א האלב־
רונדער טיש, בעדעקט, מיט שטוהלען ארום, שטהט גאנץ פון פארנט.
ביי דער רעכטער וואנד שטהט א בריטער אויוון פון דונקעלען פאר־
צעליי, א לעהן־שטוהל, א ווידער פום־האלטער און צוויי פוס־בוינקלער.
א קושעטקע מיט א קליין רונד טישעל פון פארנט פערנעהמט דעם פא־
דערסטען ווינקעל רעכטס. פון פארנט לינקס, עטוואס אבגערוקט פון
וואנד, שטהט א זאפא. ווייטער אוועק פון דער גלעזערנער טיר שטהט
א פיאנא. אויף יעדער זייט פון'ם דורכגאנג אן עטאזשערקע מיט טער־
רא קאטטא און מאזשאליקא קונסט־זאכען. — ביי דער הינטערסטער
וואנד פון מיטעלצימער, א זאפא מיט א טיש און א פאר שטוהלען. איבער
דער זאפא העננט א פארטרעט פון א בילד־שהנעם, עלטערען מאן אין א
גענעראל'ס מונדיר. איבער'ן טיש איז א הענג־לאמפ מיט אן אבאזשור
פון אפאל־גלאז. אין זאל שטהען אויסגעפוצט איניגע בוקעטען אין
וואזאנען און גלעזער. אנדערע ליגגען אויפ'ן טיש. די דיעלען אין
בוידע צימערן זיינען בעדעקט מיט דיקע טעפיכער. פריהמארגען ליכט.
די זון שיינט אריין דורך די גלעזערנע טיר.

פערזאָנען:

זשאָרזש טעסמאן.

העדדא טעסמאן, זיין פרוי.

פרייליז יוליא טעסמאן, זיין טאַנטע.

פרוי עלוועסטער.

ריכטער בראַק.

עיליערט לאוובארג.

בערטא, א דיענסט ביי די טעסמאנס.

האַנדלונגס-פּלאַץ אין טעסמאַן'ס ווילאַ, אין מערוב-טייל פון קריסטיאנא.

בערטא. אנדערש האָט מען ניט געקענט מאכען. זשארזש, פערשטעהסטו, קען אָהן דיר ניט אויסקומען — ער קען אַבסאָלוט ניט. ער איז אזוי געוועהנט דו זאָלסט ארום געהן ארום איהם, זינט ער איז געווען א קליינער אינגעל.

בערטא: אך, פריילין יוליא, איך קען אָבער ניט פערגעסען אז פריילין רינא לעגט נעבאך הילפלאָז אין דער היים, און האָט נור די נייע דיענסט־מיידעל ארום זיך. יענע וועט זיך קיינמאָל ניט אויסלערנען ווי ארומצוגעהן ארום א קראנקע.

פריילין טעסמאן: אָה, איך וועל שוין זעהען זי אויסצולערנען. און, פערשטעהסטו, דעם גרעסטען טייל וועל איך נאטירליך נעהמען אויף זיך. דו דארפסט ניט זיין אונרוהיג וועגען מיין ארימער שוועסטער, מיין ליעבע בערטא.

בערטא: יאָ, דאָ איז אָבער נאָך עפעס אנדערש, פריילין. איך בין אין איינע ציטערניש טאָמער וועל איך ניט קענען האָווירען דער יונגער באלעבאָסטע.

פריילין טעסמאן: אה, נו, די ערשטע צייט קענען פאָרקומען אזעלכע זאכען —

בערטא: זי וועט מסתמא זיך פיהרען געפעהרליך גרויס־ארטיג.

פריילין טעסמאן: נו, אויף דעם דארפסטו זיך ניט וואונדערן — גענעראל גאבלער'ס טאָכטער! בערעכען צו וואָס פאר א סארט לעבען זי איז געווען געוועהנט אין איהר פאָטער'ס צייט. נעדענקסטו ווי מיר פלעגען זיי זהען רייטענדיג אראָב נאָס צוזאמען מיט'ן גענעראל? אין דעם לאנגען שווארצען רייט־קאָסטיום, מיט פערדערן אין איהר הוט?

בערטא: יא, נעווים — איך געדענק עס שוין גוט! אָבער דו לעבער נאָט, מיר וואָלט זיך קיינמאָל ניט געחלום'ט דאמאָלס, אז זי און דער יונגער זשארזש וועלען זיין א פאָאר.

פריילין טעסמאן: מיר אויך ניט. אָבער גוט וואָס ס'איז געקומען צו רייד, בערטא, גראָד בעת עס איז מיר ארויף

פריילין וליאַנא טעסמאן, אין הוט און מיט'ן זונען־שירם אין האַנד, קומט אַריין פון קאַרידאָר, הינטער איהר געהט בערטאַ, וועלכע טראָגט אַ בוקעט אייגעווייקעלט אין פּאַפּיער. פריילין טעסמאן איז אַ ליעבליכע דאַמע מיט אַן אַנגענעהמען אויסזעהן, ארום פינף און זעכציג יאָהר אַלט. זי איז נעט אָבער אינפאַך געקליידעט אין אַ גרויען גאַס־קאָסטיום. בערטאַ —אַ מיטעל עלטערליכע פרוי, אויגפאַך און עטוואָס דאַרפיש אין איהר בענעהמען.

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן: (שטעלט זיך אָב האַרט ביי דער טיר, האַרכט זיך צו און זאָגט שטיל) אויף מיין וואָרט! מיר דאכט אז זיי ריהרען זיך נאָך ניט.

ב ע ר ט א: (אויך שטיל) איך האָב דאָך אייך געזאָגט, פריי־לין. פערגעסט ניט ווי שפּעט די שיף איז אָנגעקומען לעצטע נאכט. היינט, וועַן זיי זיינען אָנגעקומען א היים! ליעבער גאָט, וויפיעל פּעק די יונגע באַלעבאָסטע האָט געמוזט פונאַנדער פּאַקען איידער זי האָט געקענט שלאָפען!

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן: נו, נו, לאָזען זיי זיך אויס־שלאָפען. מען דארף נור זעהן זיי זאָלען דאָ קריגען עפּעס א ביסעל פרישע מאַרגען־לופט, וועַן זיי וועלען אויפשטעהן.

(זי גיהט צו און עפענט אויף די גלעזערנע טיר.)

ב ע ר ט א: (שטעהט ביי'ם טיש און וויים ניט וואָס צו טהון מיט'ן בוקעט וואָס זי האַלט אין האַנד) אזוי וואַהר איך לעב, דאָ איז שוין גאָר קיין פּלאַץ ניט געבליבען. איך רעכען, איך וועל עס אוועק־שטעלען אָט דאָ, פריילין. (זי שטעלט עס אַוועק אויפ'ן פּיאַנאָ.)

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן: נו, האָסטו שוין איצט א נייע באַלעבאָסטע, מיין ליעבע בערטאַ. און גאָט וויים ווי שווער מיר איז געווען זיך צו שיידען מיט דיר.

ב ע ר ט א: (וויל זיך צעווייגען) און איהר מיינט, אז מיר איז עס ניט שווער געווען, פריילין? נאָך די אלע געבענשטע יאָה־רען, וואָס איך בין געווען ביי אייך און פריילין רינא.

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן: מען מוז נעהמען ווי עס גיהט,

ב ע ר ט א: יא, אזוי האָב איך פערשטאנען — פון דער מא־דאם. דער יונגער זשאָרזש — דער דאָקטאָר — האָט גאָרניט געזאָגט.

(זשאָרזש טעסמאַן קומט אריין פון רעכטס אין היינטערצימער, זינגענדיג צו זיך און טראָגענדיג א לעדיגען שפּאַצירשטעל אין האַנד. ער איז פון מיטלען געוואוקס מיט א יונגען אויסזעהען פון א מאן פון עטליכע און דרייסיג, א ביסעל דיקלעך מיט א רונדען, אָפענעם און פרעהליכען פּנים, מיט בלאָנדע האָאָר און א בּאָרד. ער טראָגט ברילען און איז עטוואָס נאכלעסיג אָנגעטאָן אין א בעקוועמען הויז־אָנצוג.)

פ ר י ל י ן ט ע ס מ א ן: גוט מאָרגען, גוט מאָרגען, זשארזש.

ט ע ס מ א ן: (שטעהענדיג אין טיר) טאנטע יוליא! ליעבע טאנטע יוליא! (געהט צו צו איהר און דריקט איהר ווארעם די האנד) געקומען פון אזוי ווייט — און אזוי פריה! האַ?

פ ר י ל י ן ט ע ס מ א ן: נו, געווים, איך האָב דאָך געמוזט קומען זעהען וואָס איהר מאכט.

ט ע ס מ א ן: ניט קוקענדיג וואָס דו האָסט זיך לעצטע נאכט אפילו ניט אויסגערוהט ווי געהעריג איז?

פ ר י ל י ן ט ע ס מ א ן: אָה, דאָס איז ביי מיר גאָר־נישט.

ט ע ס מ א ן: נו, איך האָף דו ביסט אָנגענקומען בשלום אהיים פון דער שיף, האַ?

פ ר י ל י ן ט ע ס מ א ן: נאנץ זיכער, א דאנק גאָט. ריכטער בראַק איז געווען אזוי פריינדליך מיך צו בעגלייטען ביז צו מיין טיר.

ט ע ס מ א ן. אונז האָט אזוי באנג געטאָן וואָס מיר האָבען דיך ניט געקענט מיטנעהמען אין דער קארעטע. דו האָסט דאָך אליין געזעהן וויפיעל קאסטענס העדדא האָט געמוזט שלעפען מיט זיך.

אויפ'ן זין — אין דער צוקונפט זאָלסטו מעהר ניט זאָגען דער יונגער זשאַרוש. דו מוזט זאָגען דר. טעסמאן.

ב ע ר ט א: יא, די יונגע מאדאם האָט שוין אויך געוועדט וועגען דעם — נעכטען ביי נאכט — דיזעלבע מינוט ווי זיי זיינען נור אריינגעקומען אין שטוב. איז עס טאקע אמת, פרייליז?

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן: יאָ, אודאי איז עס אמת. שטעל זיך דיר פאָר, בערטא — א אוניווערזיטעט אין אויסלאנד האָט איהם געגעבען דעם טיטול דאָקטאר — בעת ער איז געווען אויף דער רייזע, פערשטעהסט. איך האָב קיין וואָרט ניט געוואוסט וועגען דעם, ביז ער האָט עס מיר אליין דערצעהלט ארונטערגעהענ־דיג פון שיף.

ב ע ר ט א: יא, יא, ער איז געלערנט געווג, איז ער. איך האָב אָבער ניט געדעכענט אז ער וועט זיך נעהמען הייליז קראנקע אויף.

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן: ניין, ניין, אזא סאָרט דאָק־טאָר איז ער ניט. (שאָקעלט בעדיוטונגספול מיט'ן קאָפ) אָבער איך וויל דיר זאָגען, אז באלד, קען זיין, וועלען מיר איהם דארפען רופען מיט נאָך א גרעסערען טיטול.

ב ע ר ט א: וואָס איהר רעדט! און וואָס פאר א נאָמען קען דאָס זיין?

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן: (מיט א שמייכעל) ה'ם, וואָלסט טאקע וועלען וויסען! (געריהרט) אך, מיין גאָט — וועז מיין זעליגער ברודער וואָלט געקענט ארויסקוקען פון קבר און זעהען וואָס פאר א מענש זיין קליין אינגעל איז געוואָרען! (קוקט זיך ארום) אָבער זעה נור בערטא, צו וואָס האָסטו דאָס געטהון? פאר וואָס האָסטו אראָבגענומען אלע איבערצוגען פון די מעבעל?

ב ע ר ט א: די מאדאם האָט מיר געהייסען. זי קען ניט פער־טראָגען, זאָגט זי, קיין איבערצוגען אויף די שטוהלען.

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן: וויליז זיי דען געברויכען אָט דעם צימער פאר זייער געוועהנליכען זאָל?

ט ע ס מ א ן : פון העדא׳ס וועגען, הא?

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן : יאָ, כדי העדא זאָל זיך ניט דארפען שעהמען מיט מיר, וועז עס זאָל זיך אונז מאכען צו געהן אין גאס צוזאמען.

ט ע ס מ א ן : (גלעט איהר באק) דו רעכענסט אלץ אויס, טאנטע יוליא. (לעגט אוועק דעם הוט אויף א שטוהל נעבען טיש) און איצטער — וויסטו וואָס — לאָמיר זיך גאָר אוועקזעצען בעקוועמליך אויפ׳ן זאָפע און שמועסען א ביסעל ביז העדא וועט אריינקומען.

(זיי זעצען זיך. זי שטעלט אוועק איהר זונען־שירם אין א ווינקעל פון דער זאָפע.)

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן : (נעהמט זיינע ביידע הענד און קוקט אויף איהם) ווי עס פרעהט מיך דיך וויעדער צו זעהען א לעבעדיגען, א גאנצען פאר מיינע אויגען, זשאָרזש! מ י י ן זשאָרזש — מיין ארימען ברודער׳ס אויגען קינד!

ט ע ס מ א ן : און מיך פרעהט עס אויך דיך וויעדער צו זעהן, טאנטע יוליא! דו, וועלכע ביזט געווען פאר מיר א פאָטער און א מוטער אין איין פערזאָן.

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן : יא, איך וויים אז דיינע אלטע טאנטעס וועלען דיר אימער בלייבען אויפגעבאקען אין הארצען.

ט ע ס מ א ן : און וואָס מאכט עפעס טאנטע רינא? קיין בעסערונג ניט, הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : אך, ניין — פאר איהר קען מען שוין קיין בעסערונג ניט ערווארטען. זי לייענט דאָרט הילפלאָז, אזוי ווי זי איז די אלע יאָהרען געלעגען. הלואי זאָל נור גאָט געבען זי זאָל זיך נאָך האלטען ביי מיר. טאָמער פערליר איך זי, וועל איך ניט וויסען וואָס צו טהאָן מיט זיך, זשאָרזש — בעזאָנדערס איצטער אז איך האָב שוין ארום דיר אויך ניט וואָס צו טהון.

ט ע ס מ א ן : (גלעט איהר אויפ׳ן שולטער) נו, נו, נו!

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : (פלוצלינג ענדערענדיג איהר טאָן)

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן : יאָ, זי האָט ווירקליך געהאט א מאסע קאסטענס.

ב ע ר ט א : (צו טעסמאן) זאָל איך אפשר אריינגעהן זעהן צי איך קען עפעס טהאָן פאר דער מאדאם?

ט ע ס מ א ן : ניין, א דאנק, בערטא, ס'איז ניט נויטיג. זי האָט געזאָגט, זי וועט אָנקלינגען אויב זי דארף עפעס.

ב ע ר ט א : (געהט נאָך רעכטס) גוט.

ט ע ס מ א ן : אָבער קום נאָר אהער — נעהם מיט אָט דעם שעפעטל.

ב ע ר ט א : (נעהמט עס) איך וועל עס אוועקלעגען אויפ'ן בוידים.

(זי געהט ארויס דורך די טיר פון קאָרידאָר.)

ט ע ס מ א ן : שטעל זיך פאָר, טאנטע, איך האָב געהאט דעם גאנצען שעפעטל פול אָננעשטאָפט מיט איבערגעשריבענע דאָקומענטען. דו וואָלסט גאָר ניט געקענט גלויבען וויפיל איך האָב אָנגעזאמעלט אין די אלע ארכיוון וואָס איך האָב אונטערזוכט — מערקווירדיגע אלטע זאכען, פון וועלכע קיין מענש האָט גאָר ניט געוואוסט —

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן : יאָ, עס זעהט אויס, זשאָרש, אז דו האָסט ניט פערגייעט די צייט אויף דיין האָבצייטס-רייזע.

ט ע ס מ א ן : ניין, דאָס מעג איך זאָגען. אָבער טהו דאָך אויס דיין הוט, טאנטע. קום, לאָז מיך אויפמאכען די בענדער, הא?

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן : (בעת ער טהוט עס) אך, גאָט — דאָס איז אקוראט ווי דו וואָלסט נאָך אלץ געווען אין דער היים ביי אונז.

ט ע ס מ א ן : (האָלט איהר הוט אין האַנד, בעקוקט איהם פון אלע זייטען) זעה נור אָבער, וואָס פאר א צאצקעדיגען הוט דו האָסט עס אייגנעהאנדעלט!

פ ר י י ל י ן ט ע ס מ א ן : דאָס האָב איך געקויפט פון העדדא'ס וועגען.

ט ע ס מ א ן: איך האָב די בעסטע אויסזיכטען באלד צו ווערען א פּראָפעסאָר.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יאָ, א פּראָפעסאָר —

ט ע ס מ א ן: ווירקליך, איך קען זאָגען, אז איך בין זיכער דערמיט. אָבער, מיין ליעבע טאנטע, מיר דאכט אז דו ווייסט דאָס שוין!

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (לאכט צו זיך) יא, געווים ווייס איך. דערויף ביזטו געוועכט. (אין אַנאַנדער טאָן) אָבער מיר האָבען געוועדט וועגען דיין רייזע. עס האָט געמוזט קאָסטען א שעהן ביסעל געלד, זשאָרזש?

ט ע ס מ א ן: נו, פערשטעהסטו מיך, דאָס גרויסע סטיפענדיום וואָס איך האָב געקראָגען האָט א רעכט ביסעל אויסגעהאָלפען.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: איך זעה נור ניט אין ווי אזוי דאָס האָט געקענט קלעקען פאר צווייען.

ט ע ס מ א ן: ניין, דאָס קען מען טאקע אזוי לייכט ניט איינזעהן, הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: און איבערהויפּט ארומרייזען מיט א דאמע — איך הער אז דאָס מאכט זעהר גרויסע אויסגאבען.

ט ע ס מ א ן: יאָ, גאנץ געווים — דאָס קאָסטט א ביסעל טייערער. אָבער העדרא האָט געמוזט מאכען די רייזע, טאנטע! זי האָט ווירקליך געמוזט. אנדערש האָט זיך דאָס ניט געפּאסט.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: ניין, ניין, איך רעכען אז ניט. אָהן א אָכצייט־רייזע געהט עס ניט היינטיגע צייטען. אָבער זאָג מיר נור, האָסטו שוין גוט ארומגעקוקט דאָס הויז?

ט ע ס מ א ן: יא, מעגסט שוין זיכער זיין, אז איך האָב עס געטהאָן. פון בעגינען אָן בין איך אויף די פּיס.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: און ווי געפעלט עס דיר אין נאנצען?

ט ע ס מ א ן: אויסגעצייכענט! גאָר אויסגעצייכענט!

ווי איך דענק מיר אָבער, אז אָט ביזטו א פערהייראטער מאן, זשאַרזש! און אז דו ביזט דער, וואָס האָט געוואונען העדרא גאבלער — די שעהנע העדרא גאבלער! בערעבען נור — זי, נאָך וועלכער עס האָבען זיך געיאָגט אזויפיעל קאוואלייערען!

ט ע ס מ א ן: (זינגט אונטער א ביסעל און שמייבעלט צופריע־דען) יא, איך שטעל מיר פאָר, אז איך האָב עטליכע גוטע פרייגד אין שטעדטיל, וואָס זיינען מיך גוט מקנא — הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: היינט אזא לאנגע האָכצייט־רייזע וואָס דו האָסט געמאכט! איבער פינף — כמעט זעקס מאָנאט —

ט ע ס מ א ן: נו, פאר מיר איז עס אויך געווען א שטו־דיום־רייזע. איך האָב זיך געדארפט גריבלען אין אזוי פיעל אלטע ארכיוון—און האָב געמוזט אזוי פיעל ביכער דורכלעזען, טאנטע.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: א, יא, איך שטעל מיר פאָר. (פערטרויליך און א ביסעל שטילער) אָבער הער נור, זשאַרזש — האָסט דו מיר גאָרניט צו דערצעהלען — גאָר ניט ספעציעלעס?

ט ע ס מ א ן: וועגען אונזער רייזע?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא.

ט ע ס מ א ן: ניין, איך וויים ניט קיין אנדער זאך, א חוץ וואָס איך האָב דיר געשריעבען אין מיינע בריעף. איך האָב גע־קריגען דעם טיטול דאָקטאָר — אָבער דאָס האָב איך דיר שוין דערצעהלט געסטערן.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, יא, דאָס האָסטו שוין דער־צעהלט. אָבער וואָס איך מיין, איז — האָסטו ניט עפעס — עפעס וועלכע ערוואַרטונגען—?

ט ע ס מ א ן: ערוואַרטונגען?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: ס'הייסט, — פערשטעהסט ניט, זשאַרזש? — איך בין דאָך דיין אלטע טאנטע!

ט ע ס מ א ן: נו, אודאי האָב איך ערוואַרטונגען.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אך!

געפיהרט פאר מיר די בעסטע בעדינגונגען — אזוי האָט ער גע־
שריבען אין א בריעף צו העדדא'ן.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, דאָס נור ניט, מיין קינד. — א חוץ דעם, פאר די מעבע׳ל און אלע טעפיכער האָב איך גוט־
געזאָגט.

ט ע ס מ א ן: דו האָסט גוט־געזאָגט? דו, מיין ליעבע טאָ־
טע יוליא? וואָס פאר א סאָרט ערבות האָסטו געקענט געבען?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: איך האָב נעגעבן אין משכון
אונזער יהרליכע הכנסה.

ט ע ס מ א ן: (שפרינגט אויף) וואָס? דיין און טאנטע
רינא'ס הכנסה!

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, איך האָב קיין אנדער פלאן
ניט געקענט געפינען, פערשטעהסטו.

ט ע ס מ א ן: (שטעלט זיך אויף אנטקעגען איהר) צי ביזטו
פון זינען אראָב, טאנטע! דיין הכנסה — דאָס איז דאָך דאָס אייכ־
ציגע, פון וואָס דו און טאנטע רינא האָבען צו לעבען.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: נו, נו ,וועד ניט אזוי אויפגע־
רעגט וועגען דעם. דו ווייסט, עס איז איננאנצען נישט מעהר ווי א פאָרמאליטעט — ריכטער בראק האָט אליין געזאָגט. ער טאקי
איז געווען אזוי פרייונדליך דורכצופיהרען דעם גאנצען עסק פאר מיר. עס איז נישט מעהר ווי א פאָרמאליטעט, האָט ער געזאָגט.

ט ע ס מ א ן: יא, דאָס אלעס מעג זיך זיין גאנץ רעכט. אָבער דאָך —

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: איצט וועסטו האָבען דיין אי־
נענעם געהאלט, וועסטו קענען אבצאָהלען. און, גוטער גאָט, וואָס איז דאָרטען אז מיר וועלען אויך אָבצאָהלען א ביסעל! דיר צו־
העלפען א ביסעל פון אָנהויב —! וואָס איז, עס וואלט אונז נור געמאכט פערגעניגען.

ט ע ס מ א ן: אך, טאנטע — וועסטו קיינמאל ניט מיער
וועלען צו אָפּפערען זיך פאר מיר!

נישט מעהר, איך בעגרייף ניט, וואָס וועלען מיר טהאָן מיט די צוויי לעריגע צימערן וואָס צווישען אָט דעם הינטערסטען זאַל און העדא׳ס שלאָף־צימער.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (לאכט) אָ, מיין ליבער זשאָרזש, איך מיין, אז זיי וועלען אייך אויך צוניץ קומען — מיט דער צייט.

ט ע ס מ א ן: אך, געווים, דו ביסט גאנץ געראטן, טאנטע יוליא! דו מיינסט פאר די ביכער פון מיין ביבליאָטעק וואָס וואקסט — הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: טאקע יא, מיין ליעב קינד. איך האָב טאקע געטראכט וועגען דיין ביבליאָטעק...

ט ע ס מ א ן: דערהויפט בין איך צופריעדען פון העדא׳ס וועגען. נאָך איידער מיר זיינען פערלאָבט געוואָרען פלעגט זי אפט זאָגען, אז זי וואָלט אנדערשוואו ניט געוואָלט וואָהנען, ווי נור אין דעם שטאָאט־ראָטה פאלק׳ס ווילאָ.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, עס איז געווען א גליק וואָס דאָס הויז האָט זיך פערקויפט; אקוראט נאָכדעם ווי איהר זייט אָבגעפאָהרען.

ט ע ס מ א ן: יא, טאנטע יוליא, מיר האָבען ווירקליך גע־האָט מזל, אפשר ניט — הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אָבער די קאָסטען, מיין ליעבער זשאָרש! דאָס וועט דיר בעטרעפען א שהנע מטבעה.

ט ע ס מ א ן: (קוקט אויף איהר אומעטיגלעך) יא, איך רע־כען אזוי, טאנטע!

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אך, גאָט!

ט ע ס מ א ן: וויפיעל רעכענסטו דאָך? אזוי אן ערך? — הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: איך האָב קיין בעגריף ניט, אי־דער אלע רעכנונגען זיינען אריינגעקומען.

ט ע ס מ א ן: נו, גליקליכערווייזע האָט ריכטער בראָק אוים־

ט ע ס מ א ן : איבריגענס, עס קען נאָך נעהמען א שטיק צייט איידער דאָס בוך וועט זיין פערטיג. איך מוז פריהער אלע זאמלונגען אין אָרדנונג ברייננען, פערשטעהסטו מיך.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : יא, זאמלען און ברייננען אין אָרדנונג — דערייך קען דיך קיינער ניט אריבערשטייגען. דערוויך ביזטו געבוירען; ניט אומזיסט ביזטו מיין אריימען ברודער׳ס לייבליכער זוהן.

ט ע ס מ א ן : איך קוק שוין ארוים מיט אונגעדולד אויף דער צייט, וועז איך וועל זיך קענען זעצען ארבייטען אויף דעם. איבערהויפט איצט, אז איך האָב מיין אייגען, פראכטפול הויז וואו צו ארבייטען.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : און מעהר ווי אלץ איצט, אז די האָסט די פרוי וואָס דיין הארץ האָט בענעהרט, מיין ליעבער זשאָרזש.

ט ע ס מ א ן : (נעהמט זי ארום) אה, יא, יא, טאנטע יוליא! העדדא — זי איז דאָס בעסטע פון אלץ! (קוקט אויף דעם אריינ־גאנג) מיר דאכט אז אָט קומט זי — הא?

(העדדא קומט אריין פון לינקס דורכ׳ן מיטעלסטען צימער. זי איז א פרוי פון א יאָהר נייז און צוואנציג. דאָס געזיכט און פיגור, עדעל און אריסטאָקראַטיש. איהר הויטפארב איז בליך־מאַטעווע. איהרע שטאָהל־גרויע אויגען דריקען אויס א קאלטע, קלאָרע רוהיגקייט. איהרע האָר האָבען אַן אַנגענעהמע מיטעל־ברוינע פאַרב, אָבער זיי זיינען ניט בעזאָנדערס געדיכט. זי איז אַנגעטאָן אין א געשמאַקפולען, עטוואָס לויזען מאַרגען־אנצוג.)

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : (געהט איהר אַנטקעגען) גוט מאָר־גען, מיין ליעבע העדדא! גוט מאָרגען און הערצליכען ווילקאָמען!

ה ע ד ד א : (גיט איהר די האנד) גוט מאָרגען, ליעבע פריי־לין טעסמאן! אזוי פריה שוין צום בעזוך! דאָס איז זעהר פרייגדליך פון אייך.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : (פיהלט זיך א ביסעל אין א פער־

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (שטעהט אויף און לעגט איהר האנד אויף זיינע אקסלען) האָב איך דען עפעס אנדערע פריידען אויף דער וועלט, ווי זעהן עס זאָל דיר גוט געהן, מיין ליעב קינד? דו האָסט דאָך ניט געהאט ניט קיין פאָטער, ניט קיין מוטער אויף וועמען זיך אָנצושפאָרען. איצטער האָבען מיר שוין געגרייכט אוֹנזער ציעל, זשאָרוש! מאנכעמאָל האָט אויסגעקוקט טרויעריג געגוג; אָבער איצטער, א דאנק גאָט, דארפסט שוין גאָר קיין מורא ניט האָבען.

ט ע ס מ א ן: יא, עס איז ווירקליך ווָאונדערבאר, ווי אלעס האָט זיך אויסגעדרעהט צום בעסטען.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, און אלע דיינע געגנער — אלע וואָס זיינען דיר געשטאנען אין וועג — זיי אלע ליעגען איצט אונטער דיינע פיס. זיי זיינען געפאלען, זשאָרוש! דער, וואָס איז געווען דיין געפערלעכסטער געגנער — ער איז געפאלען טיעפער פאר אלעמען. איצטער ליעגט ער ווי ער האָט זיך אויסגעבעט — דער ארימער, פערפיהרטער מענש.

ט ע ס מ א ן: האָסטו עפעס געהערט וועגען עילערט? זינט מיין אוועקפאָהרען, מיין איך.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: איך האָב נור געהערט זאָגענדיג, אז ער האָט אָבגעדרוקט א נייעם בוך.

ט ע ס מ א ן: וואָס! עילערט לאָווּבאָרג! נישט לאנג — הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, אזוי זאָגט מען. ווייס נאָט צי זיין בוך קען עפעס האָבען א וועלטה! אך, אָבער וועז דיין נייעם בוך וועט ערשיינען — דאָס וועט זיין וואָס אנדערש, זשאָרוש! וועגען וואָס וועט זיך דאָרט האנדלען?

ט ע ס מ א ן: עס וועט בעהאנדלען די הויזליכע אינדוסטריען פון בראבאנט אין מיטעלאלטער.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: שטעל זיך נאָר פאָר — אז דו זאָלסט קענען שרייבען איבער אזא געגענשטאנד!

ט ע ס מ א ן : וואָס אזוינס, טאנטע, — הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : (נעהמט ארויס א פלאך פּעקיל, איינגעוויקעלט אין צייטונג פּאפּיער און דערלאנגט איהם) קוק נור, מיין ליעב קינד.

ט ע ס מ א ן : (עפענט דאָס פּעקעל) נו, איך זאג אייך! האָסטו עס ווירקליך געהאלטען פּאר מיר, טאנטע יוליא! זעה נור, העדדא! איז עס ניט ריהרענד — הא?

ה ע ד ד א : (נעבען דער עטאזשערקע, רעכטס) נו, וואָס איז?

ט ע ס מ א ן : מיינע אלטע מאָרגען־שיך! מיינע פאנטאָפּעל.

ה ע ד ד א : טאקע. איך געדענק אז דו האָסט זיי אָפּט דערמאָנט, וועז מיר זיינען געווען אויף דער רייזע.

ט ע ס מ א ן : יא, זיי האָבען מיר זעהר געפּעהלט. (געהט צו איהר) איצט קענסטו זיי זעהען, העדדא!

ה ע ד ד א : (געהט צום אויוועז צו) א דאנק, עס אינטערעסירט מיך ניט.

ט ע ס מ א ן : (געהט איהר נאָך) בערעכען נור — אין בעט ליענענדיג א קראנקע האָט עס טאנטע רינא אויסגענעהט פּאר מיר. אה, דו קענסט זיך ניט פּאָרשטעלען וויפּיעל עראינערונגען עס זיי־נען דערמיט פּערבונדען.

ה ע ד ד א : (בייס טיש) פּאר מיר ניט.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : געווים ניט פּאר העדדא'ן, זשאָרזש.

ט ע ס מ א ן : יא, אָבער איצטער אז זי געהערט שוין צו אונזער פאמיליע, האָב איך נעקלערט —

ה ע ד ד א : (שלאָגט איהם איבער) מיט דער דיענסט וועז־לען מיר קיינמאָל ניט קענען אויסקומען, טעסמאן.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : מיט בערטא'ן ניט קענען אויס־קומען?

לעגענהייט) האָט די יונגע פרוי גוט געשלאָפען אין איהר נייע היים?

ה ע ד ד א: אה, יא, דאנקע. ציעמליך גוט.

ט ע ס מ א ן: (לאכט) ציעמליך! נו, דאָס געפעלט מיר, הערדא! דו האָסט געשלאָפען ווי א שטיין וועז איך האָב זיך אויפגעאבאפט.

ה ע ד ד א: גליקליכערווייז. עס פערשטעהט זיך, מען מוז זיך ערשט צוגעוועהנען צו די נייע אומשטענדען, ביסלעכווייז, פרייליז טעסמאן. (קוקט לינקס) אך, די דיענסט איז געגאנגען און האָט געעפענט די טיער צו דער וועראנדא און האָט אריינגעלאָזט א גאנצען שטראָם פון זונען־שיין.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (געהט צום טיר) נו, וועלען מיר עס צומאכען.

ה ע ד ד א: ניין, ניין, ניט דאָס! טעסמאן, זיי אזוי גוט און פערציה די גארדינען. דאָס וועט געבען א וויכערע ליכט.

ט ע ס מ א ן: (נעבען טיר) שוין גוט, שוין גוט, אָט שוין, הערדא. איצט וועסטו האָבען אי שאָטען, אי פרישע לופט.

ה ע ד ד א: יא, פרישע לופט איז דאָ אודאי נויטיג, צו אָט די אלע פעק בלומען — אָבער — פאר וואָס זיצט איהר ניט, פרייליין טעסמאן?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: ניין, איך דאנק איך. אז איך האָב שוין געזעהן, אז דאָ ביי אייך איז אלעס אין אָרדנונג, א דאנק גאָט, מוז מען שוין אָנהויבען צו געהן א היים, מיין שוועסטער ליעגט דאָרט, נעבאך, און וואַרט אויף מיר.

ט ע ס מ א ן: גיב איהר מיין בעסטען גרוס, טאנטע, און זאָג איהר אז איך וועל זיך אריינכאפען זי זעהען שפעטער ביי טאָג.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, יא, איך וועל איהר זיכער איבערגעבען. יא, מחשבות'ן, זשאָרזש, (זוכט אין טאש פון קלייד) איך האָב שיער ניט פערגעסען. איך האָב דאָ עפעס פאר דיר,

קיין נייעס ניט. העדדא איז אלעמאל געווען שעהן. (זי פערנייגט זיך און געהט ארויס.)

ט ע ס מ א ן: (געהט איהר נאך) יא, אבער האסטו בע־מערקט ווי געזונד זי זעהט אוים? ווי זי איז געווארען פול און רונד אויף דער רייזע?

ה ע ד ד א: (געהט דורכ'ן צימער) אך, לאז דאך צו־רוה — !

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (איז געבליבען שטעהן און דרעהט זיך אום) פולער געווארען?

ט ע ס מ א ן: יא, דו קענסט עס אזוי גוט ניט בעמערקען, ווייל זי טראגט יעצט אט די קלייד; אבער איך, וועלכער קען זעהען —

ה ע ד ד א: (נעבען דער גלעזערנער טיר, אונגעדולדיג) אך, דו קענסט גארנישט זעהען.

ט ע ס מ א ן: דאס מוז זיין די בערג־לופט אין טירול —

ה ע ד ד א: (שלאגט איהם איבער, קורץ) איך בין פונקט די אייגענע, ווי וועז איך בין ארויסגעפאהרען.

ט ע ס מ א ן: אזוי זאגסט דו, איך בין אבער גאנץ זיכער אז דו ביזט ניט. האלסט דו ניט מיט מיר, טאנטע?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (קוקט אויף איהר מיט צונויפגע־לעגטע הענד) העדדא איז ליעבליך — ליעבליך — ליעבליך. (געהט צו איהר, בויגט איהר ארונטער דעם קאפ מיט בוידע הענד און קושט זי אויף די האר) גאט בענש און בעשיץ העדדא טעסמאן — פון זשארזש'ס וועגן.

ה ע ד ד א: (בעפרויט זיך פון איהר, פארזיכטיג) אך, לאזט מיך לויז!

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (געפיהלפול, רוהיג) איך וועל אויף קומען זעהן יעדען טאג.

ט ע ס מ א ן: יא, וועסט קומען, טאנטע? הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אדיע — אדיע!

(זי געהט ארויס דורכ'ן פארצימער, טעסמאן בעגלייט זי. די

ט ע ס מ א ן: וואָס הייסט, מיין טייערע? וואָס פאַלט דיר עפּעס איין — הא?

ה ע ד ד א: (אָנצויגענדיג) זעה נור! זי האָט געלאָזען איהר אלטען הוט זיך ארומוועלגערען אויף א שטוהל.

ט ע ס מ א ן: (אין שרעק, וואַרפט ארונטער די פּאַנטאָפּעל אויף ד'ערד) אָבער, העדדא —!

ה ע ד ד א: שטעל זיך נאָר פּאָר אז אימיצער זאָל אריינקומען און דאָס דערזעהען!

ט ע ס מ א ן: אָבער, העדדא — דאָס איז דאָך טאַנטע יוליא'ס הוט.

ה ע ד ד א: אזוי?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (נעהמט דעם הוט) יא, געווים איז עס מיינער, און קיין אלטער איז ער אויך ניט, מאַדאָם העדדא.

ה ע ד ד א: ווירקליך, איך האָב זיך ניט גוט צוגעקוקט צו איהם, פרייליין טעסמאן.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (טהוט אָן דעם הוט) איך קען דיר זאָגען, אז עס איז דאָס ערשטע מאָל וואָס איך האָב איהם אָנגעטאָן — וואהרהאפטיג צום ערשטען מאָל.

ט ע ס מ א ן: און עס איז טאקי א שעהנער הוט אויך — נאָר א פּראכט!

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אָה, ס'איז נאָר ניט אזא גרויסע זאַך, זשאַרזש. (זוכט ארום זיך) מיין פּאראסאָל —? אה, דאָ. (נעהמט עס), דאָס איז אויך מיינער — (מורמעלט) ניט בערטא'ס.

ט ע ס מ א ן: א נייער הוט און א נייער פּאראסאָל! שטעל זיך פּאָר, העדדא!

ה ע ד ד א: ווירקליך זעהר שעהן.

ט ע ס מ א ן: יא, ניט וואהר — הא? אָבער טאַנטע, קוק זיך נור גוט איין אויף העדדא'ן איידער דו גיהסט. זעה ווי שעהן זי איז!

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אה, מיין ליעב קינד, דאָס איז

ה ע ד ד א : יעדענפאלס ווי׳ל איך שוין זעהן זיך איבערבע־
טען מיט איהר.

ט ע ס מ א ן : יא, מיין ליעבע, גוטע העדדא, הלואי וואלסט
דו עס טאקע טהון.

ה ע ד ד א : וועז דו געהסט ארײן צו זיי היינט נאכמיטאג,
קענסטו זיי איינלאדען אויף היינט אין אבענד.

ט ע ס מ א ן : יא, איך וועל עס אודאי טהון. און דו וואלסט
נאך עפעס קענען טהון, וואס עס וואלט דערפרעהען איהר הארץ.

ה ע ד ד א : וואס איז עס?

ט ע ס מ א ן : וועז דו וואלסט נור ביי זיך געקענט פוע׳ל׳ן
צו זאגען „דו" צו איהר. דו וועסט עס מיר טהון, העדדא? הא?

ה ע ד ד א : ניין, ניין, טעסמאן — דאס זאלסטו פון מיר־
ניט פערלאנגען. איך האב שוין דיר דאס געזאגט. איך וועל זיך
סטארקען זי רופען „טאנטע", אבער דו מוזט זיך בענוגענען דער־
מיט.

ט ע ס מ א ן : נו, יא. מיר האט זיך געדאכט,איצט אז דו
געהערסט שוין צו דער פאמיל׳יע —

ה ע ד ד א : ה׳ם — איך זעה ניט איין פאר וואס — (זי
געהט צו דעם מיטעלסטען ארײנגאנג.)

ט ע ס מ א ן : (נאר א קורצער פויזע) איז דיר עפעס, העדדא?
הא?

ה ע ד ד א : איך קוק נור אויף מיין אלטע פיאנא. זי
פאסט דאך גאר ניט צו אלע איבעריגע זאכען.

ט ע ס מ א ן : ווי נור איך וועל קריגען מיין ערשטען גע־
האלט וועלען מיר קענען זעהען וועגען אומבייטען זי.

ה ע ד ד א : ניין, ניין — ניט בייטען. איך ווי׳ל זיך מיט
איהר ניט שיידען. ווי איז א שטייגער, וועז מיר שטעלען זי אוועק
אין דעם מיטעלסטען צימער און קויפען אן אנדערע אוועקצושטעלען
דאך אויף איהר ארט? איך מיין, וועז מען וועט קענען.

טיר בליבט האלב־אָפען. עס הערט זיך ווי טעסמאן ווועדערהאלט זיין גרוס צו טאנטע רינא און דאנקט איהר נאָך אמאל פאר די פּאנטאָפעל.)

(העדדא שפּאצירט ארום איבער'ן ציממער, הויבט אויף איהרע אָרעמס און דריקט צונויף די פויסטען, שטארק ערביטערט. דאן רוקט זי אָב האסטיג די גאַרדינען פון דער גלעזערנער טיר, און קוקט ארויס. באַלד קעהרט זיך טעסמאן אום און מאכט צו די טיר היינטער איהם.)

ט ע ס מ א ן: (הויבט אויף די פּאנטאָפעל פון ד'רערד) וואָס קוקסטו, העדדא?

ה ע ד ד א: (וויעדער רוהיג און בעהערשט) איך קוק נור אויף די בלעטער. זיי זיינען אזוי גרעל — אזוי פערוועלקט.

ט ע ס מ א ן: (וויקעלט ארום די פּאנטאָפעל און לעגט זיי אוועק אויפ'ן טיש) נו, מיר זיינען דאָך שוין א שטיק אין סעפּטעמ־בער.

ה ע ד ד א: (וויעדער אונרוהיג) יא, בערעכנען נור! שוין אין — סעפּטעמבער.

ט ע ס מ א ן: מיינסטו ניט, אז טאנטע יוליא איז עפּעס היינט געווען אזוי זאָנדערבאר? אזוי פייערלעך געשטימט? קענסטו בענרייפען וואָס איז מיט איהר געווען דער מעהר? הא?

ה ע ד ד א: איך קען זי דאָך כמעט גאָר ניט. איז זי דען ניט אָפט אזוי?

ט ע ס מ א ן: ניין, ניט ווי זי איז היינט געווען.

ה ע ד ד א: (געהט אוועק פון דער גלעזערנער טיר) מיינסטו אז זי האָט פאריבערל געהאט וועגען דעם הוט?

ט ע ס מ א ן: אָה, ניט זעהר. אפשר עטוואָס, גלייך אין מאָמענט.

ה ע ד ד א: אָבער וואָס איז עס טאקע פאר א וועג צו נעה־מען און לאָזען דעם הוט זיך ארומוועלגערען דאָ אין זאל! אזא זאך טוט מען ניט.

ט ע ס מ א ן: נו, מענסט שוין זיכער זיין, אז טאנטע יוליא וועט דאָס שוין נאָך א מאל ניט טהאָן.

ב ע ר ט א: גנעדיגע פרוי, די דאמע וועלכע האָט א ווייַלע פריהער געבראכט די בלומען, איז איצט וויעדער דאָ. (וווייזט מיט'ן פינגער) אָט די בלומען וואָס איהר האלט אין האנד.

ה ע ד ד א: אה, זי איז דאָ? נו, זייט אזוי גוט, פיהרט זי אריין.

(בערטאַ עפענט די טיר פאר מאדאם עלוועסטעד און געהט אַליין ארויס. — מאַדאַם עלוועסטעד איז א פרוי מיט אַ צערטער פיגור און שעהנע, ווייכע געזיכטסציגען. איהרע אויגען זיינען העל־בלוי, גרוי־סע, רונדע, עטוואָס ארויסגעשטאַרצט, מיט א שרעקעדיגען, פראגענדי־דיגען אויסדרוק. איהרע האָר זיינען מערקווירדיג העל, כמעט פלאַק־סענע, אונגעוועהנליך געדיכט און גרייזעלדיג. זי איז עטליכע יאָהר אינגער פאר העדדאַ. זי טראָגט אַ טונקעלע בעזוך־קלייד, געשמאַקפול אָבער ניט אקוראט נאָך דער לעצטער מאָדע.)

ה ע ד ד א: (נעהמט איהר אויף ווארעם) וואָס מאכט איהר, מיין ליעבע פרוי עלוועסטעד? עס פרעהט מיך זעהר איך וויעדער צו זעהען.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (נערוועז, זוכט זיך צו בעהערשען) יא, עס איז שוין זעהר לאנג, זינט מיר האָבען זיך געזעהען.

ט ע ס מ א ן: (גיט איהר די האנד) און מיר אויך, הא?

ה ע ד ד א: איך דאנק פאר די פראכטפולע בלומען —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אה, ניטאָ פאר וואָס—. איך וואָלט אריינגעגאנגען גלייך געסטערן נאָך מיטאָג, נור איך האָב נע־הערט, אז איהר זייט געווען פעררייזט —

ט ע ס מ א ן: זייט איהר אקאָרשט געקומען אין שטאָדט, הא?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: איך בין אָנגעקומען געסטערן ארום מיטאָג־צייט. אה, איך בין געווען גאנץ פערצווייפעלט, וועז איך האָב געהערט, אז איהר זייט ניטאָ צו הויז.

ה ע ד ד א: גאנץ פערצווייפעלט! וואָרום דען?

ט ע ס מ א ן : (אומעטיגליך) יא, עס פערשטעהט זיך, מען קען עס טהון.

ה ע ד ד א : (נעהמט דעם בוקעט פון פיאנא) די בלומען זיינען דאָ ניט געווען נעכטען ביי נאכט וואן מיר זיינען אָנגעקומען.

ט ע ס מ א ן : טאַנטע יוליא האָט זיי געמוזט בריינגען פאר דיר.

ה ע ד ד א : (בעקוקט דעם בוקעט) א וויזיט־קארטע. (נעהמט ארויס און לעזט.) „וועל וויעדער אריינגעהן שפעטער ביי טאַנ". קענסטו טרעפען פון וועמען דאָס איז?

ט ע ס מ א ן : ניין. פון וועמען? הא?

ה ע ד ד א : דער נאָמען איז „פרוי עלוווסטעד".

ט ע ס מ א ן : איז עס ווירקליך? לאנדריכטער עלווסטעד'ס פרוי? געווועזענע פרייליין רייזינג.

ה ע ד ד א : יא, עס שטימט. די פרוי מיט די אויפרעגענדע האָר, מיט וועלכע זי פלעגט זיך אימער גרוים האלטען. איך הער, אז דו ביזט אמאל געווען ניט גלייכגילטיג צו איהר.

ט ע ס מ א ן : (לאכט) אָה, דאָס האָט ניט לאנג אָנגעהאלטען, און עס איז געווען איידער איך האָב דיך געקענט, העדדא. אָבער וואָס זאָגסטו דערצו, וואָס זי איצט גראָד אין שטאָדט!

ה ע ד ד א : עס איז זאָנדערבאר, אז זי זאָל אונז מאכען א וויזיט. איך האָב זי כמעט ניט געזעהן זינט מיר האָבען פערלאָזען די שוהל.

ט ע ס מ א ן : איך האָב זי אויך ניט געזעהען, גאָט וויים ווי לאנג. עס איז מיר א וואונדער ווי אזוי זי האלט עס אויס צו לעבען אין אזא פערוואָרפענעם העק, הא?

ה ע ד ד א : (דענקט נאָך און זאָגט דאן פלוצלונג) זאָג מיר טעסמאן — איז עס ניט ערגיץ דערביי, וואו ער — אָט דער — עילערט לאוובארג וואָהנט?

ט ע ס מ א ן : יא, ער איז טאקע ערגיץ אין יענעם געגענד. (בערטא קומט אריין דורכ'ן פאָרצימער)

ה ע ד ד א: אָבער, מיין ליעבע פרוי עלוואסטעד — וואָס נעהמט איהר זיך אזוי צום הארצען וועגען איהם אייגענטליך?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (קוקט אויף איהר דערשראָקען און זאָגט שנעל) ער איז געווען די קינדער'ס לעהרער.

ה ע ד ד א: אייערע קינדער'ס?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: מיין מאַן'ס קינדער. איהר האָב קיינע.

ה ע ד ד א: אייערע שטיף־קינדער, הויסט עם?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא.

ט ע ס מ א ן: (עטוואָס אונזיכער) איז ער, הויסט עס, גע־וועזן — איך וויים ניט ווי דאָס אויסצודריקען — איז ער געווען — געווג רעגעלמעסיג אין זיין אויפפיהר צו קענען פערנעהמען אזא שטעלע? הא?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: פאר די לעצטע צוויי יאָהר האָט מען אנקענען זיין אויפפיהר גאָר ניט געקענט אויסזעצען.

ט ע ס מ א ן: אזוי? דענק נור, העדדא!

ה ע ד ד א: איך הער.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: נאָרניט אויסזעצען, איך קען אייך פערזיכערן. אין יעדער הינזיכט. דאָך אָבער — איצט אז איך וויים, אז ער איז דאָ אין אָט דער גרויסער שטאָדט — און מיט א גרויסער סומע געלט אין די הענד — שרעק איך זיך פאר איהם געפעהרליך.

ט ע ס מ א ן: וואַרום איז ער ניט פערבליבען וואו ער איז געווען? ביי איהך און אייער מאן? הא?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: נאָכדעם ווי זיין בוך איז ער־שיענען, איז ער געוואָרען צו־אונרוהיג, צופיעל אויפגערעגט צו קענען בליבען ביי אונז.

ט ע ס מ א ן: יא, טאקע, טאנטע יוליא האָט מיר געזאָגט, אז ער האָט ארויסגענעבען א בוך.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא, א גרויס בוך, אין וועלכען

ט ע ס מ א ן: אָבער, מיין ליעבע פרוי רייזינג — איך מיין פרוי עלוואסטער —

ה ע ד ד א: איך האָף אז עס האָט גאָרנישט פאסירט?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא, עפעס. און איך קען דאָ ניט קיין אנדער לעבעדיג בעשעפענים צו וועמען זיך צו וועגדען.

ה ע ד ד א: (לעגט אוועק דעם בוקעט אויפ'ן טיש) קומט, לאָמיר זיך דאָ זעצען אויפ'ן זאָפע —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: איך בין צו אויפגערעגט צו קענען זיצען.

ה ע ד ד א: נו, דאָך. קומט אָט דאָ. (זי ציהט זי ארונטער אויפ'ן זאָפע און זעצט זיך נעבען איהר.)

ט ע ס מ א ן: נו, וואָס איז, פרוי עלוואסטער?

ה ע ד ד א: האָט עפעס וואָס פאסירט ביי אייך צו הויז?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא און—ניין. אָה, איך וואָלט אזוי ניט וועלען איהר זאָלט מיך מיספערשטעהען —

ה ע ד ד א: דאן איז דער בעסטער פלאן איהר זאָלט אונז דערצעהלען די גאנצע מעשה, פרוי עלוואסטער.

ט ע ס מ א ן: איך רעכען אז צוליעב דעם זייט איהר געקומען — הא?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא, יא, געוויס. נו, אלזאָ, מוז איך אייך דערצעהלען — אויב איהר ווייסט שוין דאָס ניט אליין — אז עילערט לאוובארג איז אויך דאָ אין שטאָדט.

ה ע ד ד א: לאָוובאָרג —!

ט ע ס מ א ן: וואָס! איז עילערט לאָוובאָרג צוריקגעקומען? דענק נור, העדדא!

ה ע ד ד א: יא, נו, איך הער.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: ער איז שוין דאָ א וואָך צייט. שטעלט זיך נור פאָר — א גאנצע וואָך! איינער אליין אין אָט דער שרעקליכער שטאָדט! וואו ער קען קומען צו א נסיון אויף יעדען שריט און טריט.

ה ע ד ד א : (מיט א לייכטען שמייכעל) אָה, דאָס איז עפּעס אנדערש.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (שטעהט אויף שנעל און אונרוהיג) אלזאָ, איך בעט אייך זעהר, הערר טעסמאן — אויב עילערט לאור־באָרג וועט אריינקומען צו אייך, נעהמט איהם אויף פּריינדלִיך! און איך בין זיכער אז ער וועט קומען. איהר זייט דאָך אמאָל געווען אזעלכע גרויסע גוטע פּריינד. און דערצו זייט איהר דאָך פּעראינטערעסירט אין דעמזעלבען שטודיום — אין דעמזעלבען צוויג פון וויסענשאפט — אויף וווי איך פּערשטעה.

ט ע ס מ א ן : וועניגסטענס, זיינען מיר געווען פּריינד.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : דעריבער בעט איך דאָס אזוי שטארק, אז איהר — איהר אויך — זאָלט האָבען אן אויג אויף איהם. אָה, איהר וועט עס מיר פּערשפּרעכען, הערר טעסמאן — ניט וואהר?

ט ע ס מ א ן : איך פּערזיכער אייך, אז איך וועל טהאָן פּאר עילערט'ן אלץ וואָס איך קען נור. איהר מעגט זיך פּערלאָזען אויף מיר.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : אָה, ווי זעהר, זעהר פּריינדלִיך דאָס איז פון אייער זייט! (דריקט איהם די האַנד) איך דאנק, איך דאנק! (דערשלאָגען) איהר פּערשטעהט, מיין מאן האלט אזוי פיעל פון איהם.

ה ע ד ד א : (שטעהט אויף) דו האָסט געדארפט שרייבען צו איהם, טעסמאן. אפשר וועט ער ניט וועלען קומען צו דיר אונגעבעטען.

ט ע ס מ א ן : יאָ, אפשר איז עס טאקי רעכט, העדדא? הא?

ה ע ד ד א : און וואָס שנעלער, אלץ בעסער. און פּאר וואָס טאקע ניט גלייך?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (מיט געבעט) אָה, וועז איהר וואָלט עס געטהאָן!

עם ווערט בעהאנדעלט דער פּאַרטשריט פון דער ציוויליזאציע — אין בריטע שטריכען, אזוי צו זאָגען — און עס האָט געמאכט אזא אויפרוהר —

ט ע ס מ א ן: האָט עס ווירקליך געהאט אזא ערפּאָלג? דאָס מוז זיין אן ארבייט וואָס איז געלעגען ביי איהם נאָך פון אמאָל, פון זיינע בעסערע צייטען.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: נאָר פון אמאָל, מיינט איהר?

ט ע ס מ א ן: יא.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: ניין, ער האָט עס אינגאנצען אָנגעשריבען פאר דער צייט וואָס ער איז געווען ביי אונז. — אין פערלוסט פון לעצטען יאָהר.

ט ע ס מ א ן: איז עס ניט א פרעהליכע נייעס, העדדא? דענק נור!

פ ח ו י ע ל ו ס ט ע ד: אך, יא — וועז דאָס זאָל נור אָנהאלטען!

ה ע ד ד א: האָט איהר איהם געזעהען דאָ אין שטאָדט?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: ניין, נאָך ניט. איך האָב געהאט די גרעסטע שווירigkייט אויסצוגעפינען זיין אדרעס. ערשט היינט אין דער פריה האָב איך עס ענדליך אויסגעפונען.

ה ע ד ד א: (קוקט אויף איהר פּאַרשענד) איהר ווייסט, מיך חדוש'ט א ביסעל אויף אייער מאן — ה'ם —

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: (מיט א נערוועזען צוק) אויף מיין מאן? וואָס?

ה ע ד ד א: פאר וואָס ער שיקט אייך אין שטאָדט אויף אזא שליחות — פאר וואָס ער איז אליין ניט געקומען אכטונג געבען אויף זיין פריינד.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: אך, ניין, ניין — מיין מאן האָט קיין צייט ניט דערצו, א חוץ דעם, איך — איך האָב דאָ וואָס אייני־צוקויפען.

איך זעה עס. זעצט זיך אָט דאָ און מיר וועלען זיך גאנץ בעקוועם און פערטרויליך דורכשמועסען.

(זי צווינגט פרוי עלוועסטעד זיך צו זעצען אין דעם לעהן־שטוהל וואָס נעבען אוועקען, און זעצט זיך אליין אויף אייניעם פון די פוס־בויגקלעד.)

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (ענגסטויג, קוקט אויף איהר זיי־גער) אָבער, מיין ליעבע פרוי טעפמאן — איך האָב ווירקליך גאָר נעדארפט אוועקגעהן.

ה ע ד ד א: אה, וואָס האָט איהר זיך אזוי צו אייליען? נו, דערצעהלט מיר עפעס ווי עס געהט אייך ביי אייך אין הויז.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אָה, וועגען דעם וואָלט איך בעסער וואָס וועניגער וועלען רעדען.

ה ע ד ד א: אָבער מיט מיר, מיין ליעבע —? מיר זיינען דאָך נעגאנגען אין אין שוהל.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא, אָבער איהר זייט געווען אין קלאָס העבער פאר מיר. אָה, ווי איך האָב דאן מורא געהאט פאר אייך!

ה ע ד ד א: מורא געהאט פאר מיר?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא, שרעקליך. וואָרים וועז מיר מיר פלעגען זיך בעגענענען אויף די טרעפ, פלעגט איהר מיר אלעמאל ריימען פאר די האָאר.

ה ע ד ד א: פלעג איך עס טהאָן, ווירקליך?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא, און איינמאל האָט איהר געזאָגט, אז איהר וואָלט וועלען מיר פערברענען די האָאר אויפ'ן קאָפּ.

ה ע ד ד א: אה, דאָס זיינען אלץ געווען קינדעריין, פער־שטעהט זיך.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא, אָבער איך בין דאמאָלס געווען אזוי נאריש. — און אויסער דעם, זינט פון דער שוהל

ט ע ס מ א ן: איך וועל די מינוט שרייבען. האָט איהר זיין אדרעס, פרוי — פרוי עלוואסטעד?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא. (נעהמט ארויס א בלעטיל פּאַ־פּיער פון איהר טאש און דערלאנגט איהם) אָט איז עס.

ט ע ס מ א ן: גוט גוט. אָט גיעה איך אריין — (זוכט עפּעס ארום זיך) יא, וואו זיינען מיינע פּאנטאָפּעל? אך, דאָ. (נעהמט דעם פּעקיל און וויל גיעהן.)

ה ע ד ד א: זעה נור איהם אָנצושרייבען א ווארימען, פּריינדליכען בריעף. און א רעכט לאנגען אויף.

ט ע ס מ א ן: יא, איך וועל.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אָבער, איך בעט אייך, דער־מאָהנט נור ניט מיט קיין ווארט, אז איך האָב עס אויפגעטהאָן.

ט ע ס מ א ן: ניין ווי קענט איהר גאָר דענקען, אז איך וואָלט דאָס געטהאָן? הא?

(ער גיעהט ארויס רעכטס דורך דעם מיטעלסטען צימער.)

ה ע ד ד א: (גיעהט צו צו פרוי עלוואסטעד, שמייכעלם און זאָגט אין א נידעריגע שטימע) נו, אָט האָבען מיר געטראָפּען צוויי האָזען מיט אויך קלאפּ.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: וואָס מיינט איהר דערמיט?

ה ע ד ד א: האָט איהר ניט פּערשטאנען אז איך האָב גע־וואָלט ער זאָל אוועקגעהן?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא, שרייבען דעם בריעף —

ה ע ד ד א: און כדי איך זאָל מיט אייך קענען רייזען אליין.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (צוטראָגען) וועגען דעמזעלבען נעגענשטאנד?

ה ע ד ד א: יא, פונקט אזוי.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (ענגסטליך) אָבער עס איז ניטאָ מעהר וואָס צו רעדען, פרוי טעסמאן! אבסאָלוט ניטאָ!

ה ע ד ד א: אה, יא, עס איז דאָ. זעהר פּיעל מעהר —

ה ע ד ד א: איך געדענק ניט געניו — ביזט דאכט זיך פון אַנהויב אַנגעקומען צו הערר עלוועסטער אלס הויז־דאמע?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אייגענטליך בין איך אַנגעקומען צו איהם אלס גובערנאנטין. נור זיין פרוי — זיין זעלטען־ווען ארונטער פון כעט. נו, האָב איך געמוזט אויפפאסען אויפ'ן הויז אויך.

ה ע ד ד א: און דאן — ענדליך — ביזטו געווארען די באלעבאַסטע פון הויז?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (אומעטיגלעך) יא, איך בין געווארען.

ה ע ד ד א: לאָמיר זעהען — אן ערך ווי לאנג צוריק איז עס?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: זינט מיין חתונה?

ה ע ד ד א: יא.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: עס איז פינף יאָהר.

ה ע ד ד א: טאקע, עס מוז שוין זיין אזוי לאנג.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אָה, די דאָזיגע פינף יאָהר — ! יערענפאלס די לעצטע צוויי אָדער דריי יאָהר! אך, ווען איהר קענט זיך דאָס פארשטעלען —

ה ע ד ד א: (גיט איהר א לייכטען פאַטש איבער'ן האנד) „איהר"? פע, טייא!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא, יא, איך וועל פרובירען — אָה, ווען דו וואלסט זיך נור געקענט פארשטעלען און פערשטעהן—

ה ע ד ד א: (זאכט) עילערט לאָווברג איז געווען אין דיין נאכבארשאפט ארום דריי יאָהר, ניט וואהר?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (קוקט איהר אן אונזיכער) עילערט לאָווברג? יא, — ער איז געווען.

ה ע ד ד א: האָסטו איהם געקענט פון פריהער, דא אין שטאָדט?

האָבען מיר זיך אזוי דערווייטערט איינע פון די אנדערע. אונזער רעזערוויזען זיינען געווען אזוי ווייט פערשיערען.

ה ע ד ד א: נו, גוט, מיר מוזען זעהען זיך וויערער צונויפקומען. איצט האָרכט נור! אין שוהל פלעגען מיר זיך „דו"־צען און פלעגען רופען איינע די אנדערע ביים ערשטען נאָמען —

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: ניין, איך בין זיכער אז איהר האָט א טעות.

ה ע ד ד א: איך האָב שוין נאָר ניט קיין טעות! איך געדענק עס גאנץ קלאָר. איז לאָמיר איצטער אָבפרישען אונזער אלטע פרויינדשאפט. (רוקט צו דאָס פוס־ביינקעל נעהנטער צו פרוי עלוופטעד.) נו, אָט אזוי! (קושט איהר אין באק) איהר מוזט מיר זאָגען „דו" און מיך רופען העדדא.

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: (דריקט און גלעט איהר די הענד) אה, ווי גוט און ליעבליך איהר זייט! איך בין ניט געווען־הנט צו אזא ליעבליכקייט.

ה ע ד ד א: זעהסטו! און איך וועל דיר אויך זאָגען „דו", ווי אין די אמאליגע צייטען, און וועל דיך רופען מיין ליעבע טהאָרא.

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: מיין נאָמען איז טייא.

ה ע ד ד א: אך. געווים! איך מיין טייא. ((קוקט אויף איהר מיט מיטלייד) אזוי, ביזט ניט געווען־הנט צו גוטסקייט און ליעבליכקייט, טייא? אין דיין אייגענער היים אויך ניט?

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: אה, וועז איך וואלט געהאט א היים! איך האָב אָבער ניט — איך האָב קיינמאל ניט געהאט קיין היים.

ה ע ד ד א: (קוקט אויף איהר א מינוט) מיר האָט זיך געדאכט כמעט אזוי.

פ ר ו י ע ל ו ו ם ט ע ד: (קוקט האָפענונגסלאָז פאָר זיך) יא — יא — יא.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : איך וויים ווירקליך ניט. איך דענק אז ער האלט מיך בלויז פאר א ניצליך אייגענטום. און דערצו קאסט ניט פיעל מיך אויסצוהאלטען. איך בין ניט מייער.

ה ע ד ד א : דאס איז פון דיר א נארישקייט.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (שאקעלט מיט'ן קאפ) עס קען אנדערש ניט זיין — ניט מיט איהם. איך דענק ניט אז איהם אהרט פאר וועמען עס איז, א חוץ פאר זיך אליין — און אפשר פיעל־ווינציג פאר די קינדער.

ה ע ד ד א : און פאר עילערט לאווברג, טייא?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (קוקט אויף איהר) פאר עילערט לאווברג? ווי קומט דיר דאס אויפ'ן זינען?

ה ע ד ד א : אבער, מיין טייערע, מיר דאכט, אויב ער קען דיך שיקען פון זיינעטוועגען אזא מהלך אהער אין שטאדט — (שמייכעלט קוים צו בעמערקען) אויסערדעם, האסטו עס דאך אליין געזאגט טעסמאן'ען.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (מיט א נערוועזען צוק) האב איך אזוי נעזאגט? יא, מסתמא האב איך. (העפטיג אבער ניט חויך) ניין — איך וועל דיר בעסער אלץ גלייך ערקלערען! דען די זאך מוז ארויסקומען יעדענפאלס.

ה ע ד ד א : וואס הייסט, מיין ליבע טייא? —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : נו, אלזא, קורץ און גוט: מיין מאן האט ניט נעווואוסט אז איך פאהר.

ה ע ד ד א : וואס! ווי מאן האט עס ניט נעווואוסט!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : ניין, עס פערשטעהט זיך אז ניט. דעם אמת נערעדט, איז ער אליין נאר צו־הויז ניט נעווען — ער איז נעווען אויף דער רייזע. אה, העדדא, איך האב עס שוין מעהר ניט נעקענט אויסהאלטען! איך האב ווירקליך ניט נעקענט — לעבען דארטען ווייטער נאר איננאנצען איינע אליין.

ה ע ד ד א : נו, איז וואס דאן?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : האב איך מיר איינגעפאקט ווי

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : כמעט גאָר ניט. איך מיין — איך האָב געהערט זיין נאָמען, נאטירלעך.

ה ע ד ד א : אָבער דו האָסט אים אָפט געזעהן דאָרט'ן אויפ'ן לאנד?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יא, ער פלעגט קומען צו אונז יעדען טאָג. דו פערשטעהסט, ער פלעגט קומען לערנען מיט די קינדער, דען שפעטער־צו האָב איך ניט געקענט טהאָן אלעס אליין.

ה ע ד ד א : יא, דאָס פערשטעהט זיך. — און דיין מאן? איך שטעל מיר פאָר אז ער איז אָפט ניטא אין דער היים?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יא, דו ווייסט דאָך, אלס לאנד־ריכטער האָט ער א סך ארומצופאָהרען אין זיין בעצירק.

ה ע ד ד א : (שפּאַרט זיך אָן אין זייט שטוהל) טייא, מיין ארימע, ליבע טייא — איצט מוזטו מיר אלעס דערצעהלען — געניו ווי די זאך שטעהט.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : נו, דאן מוזטו מיר שטעלען פראגען.

ה ע ד ד א : וואָס פאר א סאָרט מענש איז דיין מאן, טייא? איך מיין, פערשטעהסט, אין געוועהנליכען לעבען. איז ער גוט צו דיר?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (אויסווייכענדיג) איך בין זיכער, אז זיין מיין איז א גוטער אין אלץ וואָס ער טהוט.

ה ע ד ד א : מיר דאכט, אז ער מוז גאָר אין גאנצען זיין צופרידען מיט דיר. עס מוז אודאי זיין אן אונטערשיעד פון צוואנציג יאָהר צווישען אייך, איז עס ניט אזוי?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (אנרוהיג) יא, דאָס איז אויך ריכטיג. ער איז מיר אין אלץ צופרידען! מיר האָבען ניט גע־מיינשאפטליך צווישען אונז קיין אייניציגען געדאנקען. קיין פונקט פון סימפאטיע צווישען איהם און מיר.

ה ע ד ד א : אָבער ליעבט ער דיך דען ניט וויפיעל עס איז? אויף זיין אייגענעם שטייגער?

ה ע ד ד א : (נאָך א קורצער פּאוזע) און וואָס זיינען דיינע פּלענער איצטער? וואָס דענקסטו צו טהאָן?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : איך וויים נאָך ניט. איך וויים נור איינס, אז איך מוז לעבען דאָ וואו עילערט לאָווּבאָרג איז — אויב איך קען איבערהויפּט לעבען.

ה ע ד ד א : (נעהמט א שטוהל פון ארום טיש, זעצט זיך נעבען איהר און גלעט איהר די הענד) מיין ליעבע טייא — ווי אזוי איז ענטשטאנען אָט די — די פרייִנדשאפּט־פערהעלטנים — צווישען דיר און עילערט לאָווּבאָרג?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : אה, עס איז אויסגעוואקסען בים־לעכווייז. איך האָב געקריגען אויף איהם א געוויסען איינפּלוס.

ה ע ד ד א : אזוי?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : ער האָט אויפּגענעבען זיינע אלטע נעוועהנהייטען, ניט ווייל איך האָב איהם געבעטען ער זאָל דאָס טהאָן; דאָס האָב איך קיינמאָל ניט געוואגט. עס פערשטעהט זיך, ער האָט געזעהן ווי זיי זיינען מיר צו־ווידערליך, האָט ער זיי אוועקגעוואָרפען.

ה ע ד ד א : (פערשטעלט א ניט־ווילענדיג שפּאָטישען שמייכעל) דו האָסט איהם, הייסט עס, ארויסגעצויגען פון זומפּף — ווי עס רעדט זיך — מיין קליינע טייא.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : ער זאָגט עס אליין, יעדענפאלס. ער וויעדער, פון זיין זייט, האָט פון מיר געמאכט א ווירקליכען מענשען — ער האָט מיך געלערנט דענקען און פערשטעהן אזויפיעל זאכען.

ה ע ד ד א : האָט ער דיר אויך געגעבען שטונדען, הייסט עס?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : נון, מען קען עס ניט אָנרופען אקוראט שטונדען. אָבער ער פלעגט רעדען מיט מיר — רעדען וועגען אזויפיעל פערשיעדענע זאכען. און דאן איז געקומען די

פיעל עס איז פון מיינע זאכען — דאָס נויטיגסטע וואָס איך האָב געמוזט — אזוי שטיל ווי מעגליך. און האָב פערלאָזט דאָס הויז.

ה ע ד ד א : האָסט קיינעם גאָרנישט געזאָגט?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : ניין — און האָב גענומען די באהן דירעקט אהער.

ה ע ד ד א : אך, מיין ליעבע, גוטע טייא — בערעכען, אז דו זאָלסט וואָגען טהאָן אזא זאך!

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : (שטעהט אויף און געהט ארום אין צימער) וואָס דען האָב איך אנדערש געקענט טהאָן?

ה ע ד ד א : אָבער וואָס דענקסטו וועט דיין מאן זאָגען, ווען דו קומסט וויעדער אהיים?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : (נעבען טיש, קוקט אויף איהר) קומען צוריק צו איהם?

ה ע ד ד א : עס פערשטעהט זיך.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : איך וועל קיינמאָל ניט געהן צוריק צו איהם.

ה ע ד ד א : (שטעהט אויף און געהט צו צו איהר) הייסט עס, דו האָסט פערלאָזען דיין היים אין גאנצען אויף אייביג?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : יא, עס איז מיר קיין אנדערר זאך ניט געבליבען צו טהאָן.

ה ע ד ד א : אָבער דאָך — נעהמען און ענטלויפען אזוי אָפען.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : אה, אזעלכע זאכען קען מען בסוד ניט האלטען.

ה ע ד ד א : אָבער וואָס קלערסטו וועלען מענשען זאָגען וועגען דיר, טייא?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : זיי מעגען זאָגען וואָס זיי ווילען — מיך אהרט ניט. (זעצט זיך מיעד און אומעטיג אויפ'ן זאָפא) איך האָב געטהאָן דאָס וואָס איך האָב געמוזט.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : ניין, דעריבער דענק איך אז דאָס האָט געמוזט זיין יענע רויט־האָריגע זינגערקע, מיט וועלכער ער האָט א געוויסע צייט —

ה ע ד ד א : יא, זהר מענליך.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : וואָרים איך געדענק ווי מען פלעגט זאָגען אויף איהר אז זי טראָגט זיך ארום מיט אָנגעלאָדענע וואפען.

ה ע ד ד א : אָה — דאָן איז עס זיכער, אז זי האָט דאָס געמוזט זיין.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (ברעכט די הענד) און איצט שטעל זיך נור פאָר, העדדא —איך האָב געהערט, אז די דאָזיגע זינגערקע — אז זי איז וויעדער דא אין שטאָדט! אָה, איך וויים ניט וואָס צו טהאָן —

ה ע ד ד א : (קוקט צום הינטערסטען צימער צו) שא! אָט קומט טעסמאן : (שטעלט זיך אויף און זאָגט איהר שטיל) טייא — דאָס אלעס מוז בלייבען צווישען אונז.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (שפרינגט אויף) אה, יא — יא! אום נאָטעס ווילען — !

(זשאַרזש טעסמאן מיט א בריעף אין האַנד, קומט אריין פון הינטערסטען צימער.)

ט ע ס מ א ן : נו, שוין — די מגילה איז פארטיג.

ה ע ד ד א : דאָס איז גוט. פרוי עלווסטער ווילל שוין טאקע אויפגעהן. וואַרט א מינוט — איך וועל מיט דיר צוגעהן ביז'ן טויער.

ט ע ס מ א ן : דענקסטו ניט, העדדא, אז בערטא וואָלט נעקענט אוועקטראָגען דעם בריעף אויף דער פאָסט?

ה ע ד ד א : (נעהמט דעם בריעף) איך וועל איהר זאָגען.

(בערטא געהט אריין פון קאָרידאָר.)

ב ע ר ט א : ריכטער בראק איז דרויסען און לאָזט פרעגען צי די מאדאם ווילל איהם אויפנעהמען.

שעהנע גליקליכע צייט, וועו איך האָב אָנגעהויבען נעהמען אנטיי אין זיין ארבייט — וועו ער האָט מיר ערלויבט איהם צו העלפען!

ה ע ד ד א: אזוי — ער האָט דיך געלאָזען?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא! ער האָט קיינמאל אָהן מיין הילף נאָרנישט ניט געשריבען.

ה ע ד ד א: איהר זייט, היימט עס, געווען צווישען זיך גוטע קאמעראדען?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (היציג) קאמעראדען! יא, שטעל זיך פאָר, העדדא — פונקט דאָס איינענע וואָרט וואָס ער האָט געברויכט! — אה, איך האָב זיך געדארפט שעצען פאל־קאָם גליקליך. און דאָך קען איך עס ניט, וואָרים איך וויים ניט ווי לאנג דאָס וועט אָנהאלטען.

ה ע ד ד א: אזוי וועניג קענסטו זיך אויף איהם פערלאָ־זען?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (אומעטיגלעך) דער שאָטען פון א פרוי שטעהט צווישען עילערט לאָווקאָרג און מיר.

ה ע ד ד א: (קוקט אויף איהר ענגסטיג) וואָר קען דאָס זיין?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: איך וויים ניט. איינע, וועל־כע ער האָט געקענט אין זיין — אין זיין פערגאנגענהייט. אזא איינע, וועמען ער האָט קיינמאל אינגאנצען ניט געקענט פערגע־סען.

ה ע ד ד א: וואָס האָט ער דיר געזאָגט — וועגען דעם?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: איינמאל נור — אזוי פערביי־געהענדיג — האָט ער דערמאָהנט וועגען דעם.

ה ע ד ד א: נו, און וואָס האָט ער דאן געזאָגט?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: ער האָט געזאָגט, אז וועו זיי זיינען זיך פונאנדערגעגאנגען, האָט זי געוואָלט איהם שיסען מיט א פיסטאָלעט.

ה ע ד ד א: (קאלט און בעהערשט) אך, אונזין! קיינער טהוט דאָ ניט אזוינע זאכען.

ה ע ד ד א : יא, איהר זייט אן אמת'ער פריינד. אבער טייא וואלט מיט אונגערולד אוועקצוגעהן — נו, צום וויעדערזעהן, הערר ריכטער. איך קום באלד צוריק.

(זיי זעגענען זיך. פרוי עלוסטעד און העדדא געהען ארויס דורך די פארציטער טיר.)

ב ר א ק : נו — איז אייער פרוי עפעס צופריעדען —

ט ע ס מ א ן : יא, מיר קענען אייך נאר ניט אבראנקען. נאטירליך, זי מיינט אז מען וועט דארפען אייניגע זאכען איבערשטעלען און וואס־עס־איז נאך צו קריגען. מיר וועלען נאך מוזען אייגקויפען פערשיעדענע קלייניגקייטען.

ב ר א ק : אזוי נאר?

ט ע ס מ א ן : מיר וועלען אבער אייך ניט מעהר בעמיהען וועגען די איבעריגע זאכען. העדדא זאגט אז זי וועט שוין אליין אויפפאסען דערויף. — אפשר וועלען מיר זיך צו־זעצען, הא?

ב ר א ק : דאנקע, מען קען זיצען א ווייל. (זעצט זיך נעבען טיש) איך האב מיט אייך וועגען עפעס געוואלט רעדען, מיין ליעבער טעסמאן.

ט ע ס מ א ן : אזוי? אה, איך פערשטעה! (זעצט זיך) איצטער, רעכען אויף, קומט אויף דער רייה דער ערנסטער טייל פון דער שמחה, הא?

ב ר א ק : אה, די גלעלד־פראגע האט נאך צייט; הגם, אז עס האלט שוין דערביי, וואלט איך דערמאנט, אז מיר האבען נעדארפט זיין א ביסעל מעהר עקאנאמיש.

ט ע ס מ א ן : אבער איהר ווייסט דאך, אז דאס האט ניט נעקענט גענהן! דענקט נור וועגען העדדא, מיין ליעבער מענש! איהר קענט דאך זי אזוי גוט — איך האב אויף קיין פאל איהר ניט נעקענט אנמוטען א נעמיין־בעל־הבית'שען לעבען.

ב ר א ק : נייין, נייין — דאס איז טאקע די צרה.

ט ע ס מ א ן : און דאן — גלויבערווייז — קען עס דאך לאנג ניט דויערן ביז איך בעקום מיין שטעלע.

ה ע ד ד א : יא, בעט ריכטער בראק אריין. און זעהט נור — לענט אוועק דעם בריעף אויף דער פאסט.

ב ע ר ט א : (נעהמט דעם בריעף) יא, מאדאם.

(זי עפענט די טיר פאר ריכטער בראק און געהט אליין ארויס. בראק איז א מאן פון פינף און פערציג, דיקלעך אבער גוט געבויט און שעהן־רירהרעוודיג. ער האט א קיילעכיג געזיכט מיט אן אריסטאקראטישען פראפיל; קורצע, גאנץ שווארצע האאר, זארגפעלטיג פערקאמט; לעבהאפטע און פינקעלדיגע אויגען, דיקע ברעמען און שנור־בארד. געקלידעט אין אן עלעגאנטען אנצוג, וועלכער איז א ביסעל צו־וי־־ געגדליך פאר זיין עלטער. ער טראגט א ברויל, וועלכע ער נעהמט אלע וויילע ארונטער.)

ר י כ ט ע ר ב ר א ק : (פערנייגט זיך מיט'ן הוט אין האנד) מעג מען וואגען אבצושטאטען א וויזיט אזוי פריה?

ה ע ד ד א : געווים מעג מען.

ט ע ס מ א ן : (דריקט איהם די האנד) איהר זייט ווילקאמען צו יעדער צייט (שטעלט איהם פאר:)ריכטער בראק — פרויליין ריי־־ זינג.

ה ע ד ד א : אך! —

ב ר א ק : (פערנייגט זיך) זעהר אנגענעהם —

ה ע ד ד א : (קוקט אויף איהם און לאכט) עס איז א פער־־ גניגען אייך אנצוקוקען ביי טאג, הערר ריכטער!

ב ר א ק : געפינט איהר אז איך זעה אוים אנדערש?

ה ע ד ד א : עטוואס יונגער, גלויב איך.

ב ר א ק : איך דאנק בעסטענס.

ט ע ס מ א ן : אבער וואס דענקט איהר וועגען העדדא — הא? זעהט זי ניט אוים בליהענד? זי איז ווירקליך —

ה ע ד ד א : אה, לאז מיך נעמאך. דו האסט נאך ניט בע־־ דאנקט ריכטער בראק פאר זיין מיהע וואס ער האט זיך נענומען —

ב ר א ק : אך, אונזין — דאס איז פאר מיר נעווען א פערגעניגען —

ט ע ס מ א ן : שטעלט זיך פאר! איז עס ניט גוטע נייעס? א מאן מיט אזא אויסערגעווענליכען טאלאנט. — עס האט מיר אזוי לייד געטהאן וועז איך האב געדענקט אז ער איז שוין געווען אינגאנצען א פערפאלענער.

ב ר א ק : דאס האבען אלע אזוי געדענקט.

ט ע ס מ א ן : איך קען אבער נאר ניט פערשטעהן צו וואס ער וועט זיך איצטער נעהמען! וואו וועט ער געפינען זיך צו פערדינגען אויפ'ן לעבען, הא?

ה ע ד ד א : (איז אריינגעקומען דורך די פארצימער־טיר, אונטערכאפענדיג די לעצטע וועמער. זאגט צו בראק מיט א שפאטישען געלעכטער:) טעסמאן זאגט זיך נאכאנאנד פאר אלעמען פון וואנען זיי וועלען נעהמען צו לעבען.

ט ע ס מ א ן : נו, זעהסטו, מיין טייערע, — מיר האבען געהערט וועגען דעם ארימען עילערט לאווברג.

ה ע ד ד א : (גיט אויף איהם א שנעלען קוק) אך, אזוי? (זעצט זיך אין לעהנשטוהל נעבען אוויוועז און פרעגט גלייכגילטיג) וואס איז דען דער מעהר מיט א י ה ם?

ט ע ס מ א ן : נו, זיין פערמעגען האט ער אודאי שוין לאנג אויסגעבראכט, און ער קען דאך ניט אנשרייבען אלע יאהר א נייעס בוך — הא? נו, קען איך ווירקליך ניט פערשטעהן וואס עס קען וועלען פון איהם.

ב ר א ק : וועגען דעם פונקט קען איך אייך אפשר עטוואס דערצעהלען.

ט ע ס מ א ן : ווירקליך!

ב ר א ק : איהר מוזט געדענקען אז זיינע קרובים האבען א היבש ביסעל איינפלוס.

ט ע ס מ א ן : אה, צום אונגליק האבען זיינע קרובים זיך אינגאנצען אבגעזאגט פון איהם.

ב ר א ק : פריהער אבער האבען זיי איהם אנגערופען די האפנונג פון דער פאמיליע.

ב ר א ק: יא, איהר פערשטעהט — אזוינע זאכען טרעפט אז זיי פערציהען זיך א שטיק צייט.

ט ע ס מ א ן: האָט איהר געהערט עטוואָס בעשטימטעס, הא?

ב ר א ק. נאָנץ בעשטימטעס ניט — (האקט זיך אָב) יא, וואָס האָב איך געוואָלט זאָגען? — איך האָב פאר אייך א שטיקעל נייעס.

ט ע ס מ א ן: נו, וואָס?

ב ר א ק: אייער אלטער פרוינד, עילערט לָאווברָג, איז דָא וויעדער אין שטאָדט.

ט ע ס מ א ן: דאָס וויים איך שוין.

ב ר א ק: אזוי! פון וועמען האָט איהר זיך דערוואוסט?

ט ע ס מ א ן: דורך יענע דאמע, וועלכע איז אקאָרשט ארויסגענאנגען מיט העדרא.

ב ר א ק: ווירקליך? ווי האָט זי געהייסען? איך האָב ניט גוט געהערט.

ט ע ס מ א ן: פרוי עלוואסטער.

ב ר א ק: אהא — לאנדריכטער עלוואסטער'ס פרוי? עס פערשטעהט זיך — ער האָט געוואוינט דאָרטען אין זייערע גענדען.

ט ע ס מ א ן: און שטעלט זיך נור פאָר — צו מיין גרויסער פרייד הער איך אז ער איז וויעדער געוואָרען א גאנץ אנשטענדיגער מענש!

ב ר א ק: יא, אזוי זאָגט מען.

ט ע ס מ א ן: און דאן האָט ער אבגעדרוקט א נייעס בוך, הא?

ב ר א ק: יא, אזוי איז עס.

ט ע ס מ א ן: און איך הער, אז ער האָט געמאכט א גרויסען רושם!

ב ר א ק: גאָר אן אונגעוועהנליכען רושם.

ט ע ס מ א ן : (שפרינגט אויף אונרוהיג) איז עפעס דאָ אן אָבהאלט אין דעם, הא?

ב ר א ק : עס קען זיין, אז די שטעלע וועט אוועקגענעבען ווערען ערשט נאָך דעם ווי עס וועט געהאלטען ווערען א קאָנקורס־נער עקזאמען —

ט ע ס מ א ן : א קאָנקורסנער עקזאמען! דענק נור, העד־רא!

ה ע ד ד א : (שפארט זיך אָן טיעפער אין שטוהל) אהא — אהא!

ט ע ס מ א ן : ווער קען אָבער זיין מיין קאָנקורענט? נע־ווים ניט צווישען מיר אגן — ?

ב ר א ק : גראָד יא — עילערט לאָווובאָרג.

ט ע ס מ א ן : (נעהמט צונויף די הענד) ניין, ניין — עס איז גאנץ אונבענרייפליך! גאנץ אונמענליך! הא?

ב ר א ק : ה'ם — מיר קענען אָבער דאָך ערווארטען.

ט ע ס מ א ן : אך, אָבער, הערר ריכטער, דאָס וואָלט דאָך געהייסען בענאהן אנטקענען מיר אן אונגלויבליכע עולה. (זשעסטי־קולירט שטארק מיט די הענד) וואָרים, בעדענקט נור — איך בין א פערהיראטער מאן! מיר האָבען געהיראט; מיר האָבען ג־בארגט געלד אפילו פון טאנטע יוליא. אך מיין גאָט! זיי האָ־בען מיר אזוי גוט ווי פערשפראָכען די שטעלע — הא?

ב ר א ק : נא, נא — ס'איז קיין צווייפעל, אז איהר וועט ענדליך קריגען די שטעלע; נאָר ניט אָהן א קאָנקורסיע.

ה ע ד ד א : (שטייף אין איהר לעהנשטוהל) שטעל זיך פאָר, טעסמאן, דאָס קען זיין אינטערעסאנט אלס א געוויסער ספּארט.

ט ע ס מ א ן : אָבער, מיין ליעבסטע העדא, ווי אזוי קענ־סטו רעדען אזוי גלייכגילטיג וועגען דעם?

ה ע ד ד א : (ווי פריהער) איך בין נאָר ניט גלייכגילטיג. איך בין העכסט נייגיריג צו זעהען ווער עס וועט געווינען.

ב ר א ק : יערענפאלס, מאדאם טעסמאן, איז עס בעסער

ט ע ס מ א ן : פריהער יא! ער האָט אַבער געמאכט א סוף פון אלעס.

ה ע ד ד א : וואָר וויים? (מיט א לייכטען שמייכעל) איך הער אז דאָרט'ן אין'ס לאנדריכטער עלווסטעד'ס הויז איז ער גאָר א נייער מענש געווארען —

ב ר א ק : און דאן דאָס בוך וואָס ער האָט איצט אַבגע־דרוקט —

ט ע ס מ א ן : יא, איך האָף אז זיי וועלען געפינען פאר איהם עפעס וואָס צו טהאָן. איך האָב איהם אקאָרשט געשריבען. איך האָב איהם געבעטען, ליעבע העדדא, ער זאָל קומען אונז בע־זוכען נאָך הויגט אין אָווענד.

ב ר א ק : אַבער, מיין ליעבער פרויגד, הויגט אין אָווענד מוזט איהר דאָך נאָר זיין ביי מיר אויף מיין בחור'שע וועטשערינקע. איהר האָט דאָס מיר פערשפראָכען נאָך לעצטע נאכט אויפ'ן שיף־בריק.

ה ע ד ד א : האָסטו פערגעסען, טעסמאן?

ט ע ס מ א ן : יא, איך האָב אינגאנצען פערגעסען.

ב ר א ק : עס מאכט ניט, וואָרים איהר מעגט זיין זיכער, אז ער וועט ניט קומען.

ט ע ס מ א ן : פאר וואָס דענקט איהר אזוי, הא?

ב ר א ק : (עטוואָס אונוויליג, שטעהט אויף און שפאַרט זיך אַן הינטערן שטוהל) מיין ליעבער טעסמאן — און איהר אויך, מא־דאָס טעסמאן — איך רעכען אז איך טאָר אייך ניט האלטען אין דונקעלען וועגען עפעס, וואָס — וואָס —

ט ע ס מ א ן : וואָס איז נוגע עילערט'ן —?

ב ר א ק : וואָס איז נוגע אייך ביידען.

ט ע ס מ א ן : נו, מיין ליעבער ריכטער, ארויס דערמיט!

ב ר א ק : איהר מוזט זיין פאַרבערייט פאר דעם פאל, אז אייער קריגען די שטעלע קען אַבגעלעגט וועדען אויף לענגער ווי איהר ווינשט אַדער ערווארטעט.

ה ע ד ד א: (שטעהט אויף לאנגזאם און מיעד) עס איז נע־
וען א טיי פון אונזער אבמאך, אז מיר זאלען אריין אין „געזעל־
שאפט" — האלטען אן אפען הויז.

ט ע ס מ א ן: וועז דו וואלסט נור געוואוסט ווי איך האב
אויסגעקוקט אויף דעם! דענק נור — דיך צו זעהען אלס ווער־
טהין — אין א נעקליבענעם קרייז! הא? נו, נו —פאר דער־
וויילע וועלען מיר זיך מוזען בעגעהן אהן געזעלשאפט, העדא —
די טאנטע יולי׳א וועלען מיר נור וועז־ניט־וועז איינלאדען. אה,
איך האב געהאפט, אז דו וועסט קענען פיהרען גאר א גאנץ אנדער
לעבען —!

ה ע ד ד א: קיין דיענער אין ליוורעע, פערשטעהט זיך,
וועל איך דערווייל ניט קענען האבען.

ט ע ס מ א ן: אך, לוידער ניט. וועגען האלטען א דיענער
איז איצט גאר ניט וואס צו רעדען.

ה ע ד ד א: און דעם רייט־פערד וואס איך האב געזאלט
האבען —

ט ע ס מ א ן: (דערשראקען) דעם רייט־פערד!

ה ע ד ד א: וועגען דעם, הייסט עס, דארף איך איצט גאר
ניט טראכטען.

ט ע ס מ א ן: נייז, גאט בעוואהר! דאס איז זעלבסט־
פערשטענדליך.

ה ע ד ד א: (געהט דורכ׳ן צימער) נו, איין זאך צום וועי־
ניגסטען וועל איך דאך האבען צו פערברייגען די צייט דערמיט
דערווייל׳ע.

ט ע ס מ א ן: (שטראהלט פאר פרייד) א דאנק גאט דערפאר!
און וואס איז עס אזוינס, העדא? הא?

ה ע ד ד א: (אין מיטעלסטען דורכגאנג, קוקט אויף איהם מיט
אונטערדריקטען צארן) דאס זיינען מיינע פיסטאלעטען, זשארזש.

ט ע ס מ א ן: (אין שרעק) דיינע פיסטאלעטען!

וען איהר ווייסט ווי די זאך שטעהט. איך מיין — איידער איהר נעהמט זיך אייגקויפען די אלע קלייניגקייטען, וועלכע איך הער אז איהר ווילט.

ה ע ד ד א: דאס קען ניט מאכען קיין אונטערשיעד.

ב ר א ק: אזוי? דאן האב איך מעהר נאר ניט וואס צו זאגען. אדיע! (צו טעסמאן) איך וועל זיך ארייגכאפען צו אייך געהענדיג צוריק פון מיין נאכמיטאג שפאציירגאנג און וועל אייך מיטנעהמען צו זיך אהיים.

ט ע ס מ א ן: יא, יא — אייערע נייעס האט מיך נאר צו־טומעלט.

ה ע ד ד א: (אהינטער בויגענדיג זיך אין שטוהל, שטרעקט אויס איהר האנד) אדיע, הערר ריכטער! געדענקט־זשע ארייגצו־קומען נאך מיטאג.

ב ר א ק: איך דאנק פיעל מאל. אדיע, אדיע!

ט ע ס מ א ן: (בעגלייט איהם צו דער טיר) אדיע, מיין ליע־בער ריכטער! איהר מוזט מיר ווירקליך ענשולדיגען —

(ריכטער ברעק געהט ארויס דורך דעם פארצימער.)

ט ע ס מ א ן: (געהט איבער'ן צימער) אה, העדדא — מען טאר קיין מאל זיך ניט ארייגלאזען אין ריזיקאלישע אונטערנעהמונ־גען. הא?

ה ע ד ד א: (קוקט אויף איהם מיט א שמייכעל) טהוסט דו דאס?

ט ע ס מ א ן: יא, העדדא — מען קען ניט זאגען, עס איז געווען ריזיקאליש צו געהען הייראטען און איינפיהרען א הויז אויף בלויזע ערווארטונגען.

ה ע ד ד א: און דעריין ביזטו אפשר געראטן.

ט ע ס מ א ן: נו, יעדענפאלס האבען מיר אונזער פראכט־פאלע היים, העדדא! דענק נור, די היים, וועגען וועלכער מיר האבען בייד געטרוימט — די היים, אין וועלכער מיר זיינען געווען פערליעבט, וואלט איך כמעט געקענט זאגען. הא?

צווייטער אקט.

א צימער ביי טעסמאן. ווי אין ערשטען אקט. נור די פֿיאנאָ פעהלט, און אָנשטאָט איהר שטעהט אָן עלעגאַנטער קליינער שרייבטיש מיט ביכער־פּאַליצעס. נעבען דער זאָפֿא לינקס שטעהט א קלענערער טיש. פֿון אָלע בלומען־בוקעטען איז נור געבליבען פֿרוי עלווסטעד'ס בוקעט, פֿאַרענט אויפֿ'ן גרויסען טיש. — עס איז נאָכמיטאָג.

ה ע ד ד א, איבערגמאָן אין א עמפּפֿאַנגס־אנצוג, איז אליין אין צימער. זי שטעהט נעבען דער אָפֿענער גלעזערנער טיר און לאָדט אָן א רעוואָלווער. דער צווייטער פֿון דער פֿאָר ליעגט אין א אָפֿענעם פּיסטאָלעטען־שאַכטעל אויפֿ'ן שרייב־טיש.

ה ע ד ד א: (קוקט ארונטער אין גאַרטען און רופֿט:) אזוי, זייט איהר שוין וויעדער דאָ, הערר ריכטער!

ב ר א ק: (רופֿט פון וויטען) יא, ווי איהר זעהט, מאדאם טעסמאן!

ה ע ד ד א: (הויבט אויף דעם פּיסטאָלעט און ציעלט) אָט דערשיס איך אייך, הערר בראק!

ב ר א ק: (רופֿט פון אונטען) ניין, ניין, ניין! ציעלט ניט פֿונקט אויף מיר!

ה ע ד ד א: אָט דאָס קריגט מען וועז מען גנב'ט זיך הינטער ארום. (זי שיעסט אוים.)

ב ר א ק: (קומט נעהנטער) זייט איהר פון זינען אראָב —!

ה ע ד ד א: וועה מיר — האָב איך אייך אפשר געטראָפֿען?

ב ר א ק: (נאָך אלץ פון דרויסען) ווארפֿט דאָך אוועק די נאַרישע קונצען!

ה ע ד ד א: (מיט א קאלטען בליק) נענעראל גאבלער'ס פי־סטאלעטען.

(זי געהט ארויס דורך דעם מיטעלסטען ציטער, לינקס.)

ט ע ס מ א ן: (לויפט צו דעם מיטעלסטען דורכגאנג און שרייט צו איהר:) ניין, אום גאטעס ווילען, העדדא, טייערינקע — טשע־פע ניט יענע געפעהרליכע זאכען! טהו דאס ניט, פון מיינעטוועגען, העדדא! הא?

זען אין מיין צימער די גאנצע צייט נאָכ'ן אָנבייסען, און האָב זיך איבערגעטאָן.

ב ר א ק: און איז דאָרט ניטאָ עפּעס א שמאָלינקער שפּעלטעל, דורך וועלכען מיר וואָלטען זיך געקענט דורכשמועסען?

ה ע ד ד א: איהר האָט פערגעסען צו לאָזן דאָס מאכען.

ב ר א ק: דאָס איז געווען נאָך א שטיק נאָרישקייט פון מיין זייט.

ה ע ד ד א: נו, מיר מוזען אלזאָ זיך דאָ אוועקזעצן — און ווארטען. טעסמאן וועט וואהרשיינליך נאָך ניט קומען צוריק אזוי גיך.

ב ר א ק: עס מאכט ניט; איך וועל ניט זיין אונגעדולדיג. (העדדא זעצט זיך אין א ווינקעל פון זאָפע. בראַק לעגט אוועק זיין אויבערראָק אויפ'ן הינטען פון נעהנסטען שטוהל, און זעצט זיך אַנידער, האַלטענדיג דעם הוט אין האנד. א קורצע פּאָוזע. זיי קוקען זיך בוידע אָן.)

ה ע ד ד א: נו?

ב ר א ק: (אין דעמזעלבען טאָן) נו?

ה ע ד ד א: איך האָב נעפרעגט צוערשט.

ב ר א ק: (בויגט זיך א ביסעל צו פּאַרענט) לאָמיר געמיטליך א ביסעל פּלוידערן, מאדאם העדדא.

ה ע ד ד א: (שפּאַרט זיך אָב א ביסעל מעהר אויף הינטען אין זאָפע) זעהט עס ניט אויס ווי א גאנצע אייביגקייט זינט אונזער לעצטען געשפּרעך? נאטירליך, איך רעכען ניט די עטליכע ווערטער פון געסטערן אָוונד און היינטיגען פריהמאָרגען.

ב ר א ק: איהר מיינט זינט אונזער לעצטען אינטימען געשפּרעך? אונטער פיער אויגען?

ה ע ד ד א: נו, יא — אויב איהר רופט עס אזוי.

ב ר א ק: עס איז ניט אוועק א טאָג וועז איך האָב ניט גע־וואונשען איהר זאָלט שוין וויעדער זיין צו הויז.

ה ע ד ד א : נו, קומט אריין, הערר ריכטער.

(ריכטער ברעק, אָנגעטאָן ווי פאר א מענער־אבענד, קומט אריין דורך די גלעזערנע טיר. ער טראָגט א לייכטען אויבערראָק אויפ'ן אָרעם.)

ב ר א ק : צום טייפעל — האָט אייך נאָך ניט דערעכען דער דאָזיגער ספּאָרט? וואָס שיעסט איהר אייגענטליך?

ה ע ד ד א : אַך, איך שיעס נור גלאָט אזוי אין דער לופט.

ב ר א ק : (נעהמט זאכט ארויס דעם פּיסטאָלעט ביי איהר פּון האַנד) ערלויבט מיר, מאדאם! (קוקט אויף דעם) אָה, דעם פּיסטאָלעט קען איך גוט! (קוקט זיך ארום) נו, אין דעם שפּיעל וועלען מיר היינט מעהר ניט שפּיעלען.

ה ע ד ד א : אָבער, אין היטעל'ס נאָמען, וואָס וואָלט איהר געוואָלט איך זאָל טהאָן מיט זיך?

ב ר א ק : האָט איהר גאָר ניט געהאט קיין בעזוכער?

ה ע ד ד א : (מאכט צו די גלעזערנע טיר) קיין איינציגען ניט. איך רעכען אז אלע פון אונזער קרייז זיינען נאָך אויפ'ן לאנד.

ב ר א ק : און איז טעסמאן אויך ניט צו הויז?

ה ע ד ד א : (נעבען שרייב־טיש, לעגט אריין דעם פּיסטאָלעטען־שאכטעל אין טיש־קעסטיל און פערמאכט עס.) ניין. גלייך נאָך אָנבייסען איז ער אוועקגעלאָפען צו זיין טאנטע. ער האָט אייך ניט ערוואַרט אזוי פריה.

ב ר א ק : ה'ם — ווי נאריש דאָס איז געווען פון מיין זייט וואָס איך האָב וועגען דעם ניט געדענקט!

ה ע ד ד א : (דרעהט אום דעם קאָפּ אַ קוק צו טהאָן אויף איהם) פאר וואָס נאריש?

ב ר א ק : ווייל אויב איך וואָלט געדענקט וועגען דעם, וואָלט איך געקומען א ביסעל — פריהער.

ה ע ד ד א : (געהט אריבער דעם צימער) דאן וואָלט איהר קיינעם ניט געפונען אייך אויפצונעהמען; וואָרים איך בין נע־

ב ר א ק: (שאקעלט צושטימענד מיט'ן קאָפּ) אין דער פריה, בייטאָג און ביינאכט, יא — אין אלע מעגליכע צייטען.

ה ע ד ד א: איך האָב געזאָגט „אייביג".

ב ר א ק: גאנץ ריכטיג. איך זאָל עס אָבער דענקען, אז מיט אונזער פּאַרטנערשפּליכען טעסמאן וואָלט מען געקענט —

ה ע ד ד א: טעסמאן איז — א ספּעציאליסט, מיין ליעבער ריכטער.

ב ר א ק: דאָס קען מען ניט אָבליקענען.

ה ע ד ד א: און מיט ספּעציאליסטען ארומצורייזען איז נאָר ניט אמוזאנט. ניט אויף לאנג, יעדענפאלס.

ב ר א ק: אפילו ניט מיט דעם ספּעציאליסט — וועלכען עס טרעפט או מען האָט ל י ע ב?

ה ע ד ד א: פוי — געברויכט ניט דעם חלשות'דינן וואָרט.

ב ר א ק: (איבערראשט) וואָס זאָגט איהר, מאדאם העדדא?

ה ע ד ד א: (האלב לאכעדיג, האלב בייזלער) פרובירט נור אמאָל! מעהר נאָר נישט הערען ווי די געשיבטע פון ציוויליזיא־ציע, אין דער פריה, ביי טאָג און ביי נאכט —

ב ר א ק: אייביג.

ה ע ד ד א: יא, יא, יא! און דאן די מעשה מיט דער הויזליכער אינדוסטריע פון מיטעלאלטער — דאָס איז דאָס עקעל־האפטיגסטע פון אלעם!

ב ר א ק: (קוקט איהר אָן פּאַרשענדיג) זאָגט מיר אָבער — וויבאלד אזוי, ווי זאָל איך זיך ערקלערען אייער — ? ה'ם —

ה ע ד ד א: מיין הייראטען מיט זשאָרזש טעסמאן, מיינט איהר?

ב ר א ק: נו, יא, לאָמיר עס אזוי אויסדריקען.

ה ע ד ד א: מיין גאָט, איז דאָס ביי אייך אזא וואונדער?

ב ר א ק: יא און ניין — מאדאם העדדא.

ה ע ד ד א: איך האָב פאָזיטיוו זיך אָנגעטאָנצט ביז צום מיער ווערען, מיין ליעבער ריכטער. מיין טאָג איז געווען צו ענד

ה ע ד ד א: און עס איז ניט אוועק א טאג, וואס איך האב זיך ניט געוואונשען דאס אייגענע.

ב ר א ק: איהר? ווירקליך, מאדאם העדרא? און איך האב געמיינט אז איהר האט זיך אזוי פראכטפאל אמוזירט אויף אייער רייזע!

ה ע ד ד א: אה, יא, איהר מעגט עס מיינען!

ב ר א ק: אבער טעסמאן'ס בריף זיינען דאך געווען אויסלכע פרעהליכע.

ה ע ד ד א: אך, ט ע ס מ א ן! ער, זעהט איהר, דענקט אז קיין זאך איז ניט אזוי אנגענעהם ווי צו ראיזען זיך אין ביבליאטעקען און קאפירען אלטע פארמעט־בלעטער, אדער ווי עס הייסט דארטען.

ב ר א ק: (א ביסעל שטעכעדיג) נא, דאס איז זיין בערוף אין לעבען — וועניגסטענס א טייל פון זיין בערוף.

ה ע ד ד א: יא, נאטירליך; און פאר אזעלכען מעג עס זיין אינטערעסאנט — אבער איך! אה, מיין ליעבער הער בראק, ווי שטערבליך לאנגוויליג מיר איז געווען.

ב ר א ק: (סימפאטיש) איז עס ווירקליך אזוי געווען? איהר מיינט עס ערנסט?

ה ע ד ד א: יא, איהר קענט עס דאך פערשטעהן —! ארומפאהרען גאנצע זעקס מאנאט, ניט בעגעגענדיג אייך מענשען, וועלכער ווייס כאטש וויפיעל עס איז וועגען א ו נ ז ע ר קרייז, אדער קען עפעס זאגען וועגען די זאכען וואס אינטערעסירען אונז.

ב ר א ק: יא, יא — מיר וואלט דאס אויך געמאנגעלט.

ה ע ד ד א: און דאן, דאס העכסט אונערטרעגליכסטע פון אלץ —

ב ר א ק: נו?

ה ע ד ד א: איז דאס אייביגע זיין אין דער געוועלשאפט פון — אייך און דערזעלבער פערזאן —

באנר פון עהע — פאר דער עהע אלס אן אינסטיטוציע, מאדאם הערדא.

ה ע ד ד א: (שפאסהאפטיג) אה, אויך אזוי, גלויבט מיר זיכער, האָב איך קיינמאל קיין האָפנונגען ניט געהאט.

ב ר א ק: אלץ וואָס איך פערלאנג, איז אן אנגענעהמער און אינטימער קרייז, וואו איך קען זיין בעהילפיג מיט ראטה און טהאט, און בין פריי אריין־און־ארויס צו געהן — ווי א פערטרויטער פרויענד —

ה ע ד ד א: פון דעם בעל־הבית פון הויז, מיינט איהר?

ב ר א ק: (פערנייגט זיך) אויפריכטיג געזאָגט — פון דער בעל־הבית'ס'ע די ערשטע זאך; עס פערשטעהט זיך פון בעל־הבית אויך, צווייטענס. אזא דרייווינקעלדיגע פרויענדשאפט — אויב איך קען עס אזוי אנרופען — איז ווירקליך זעהר אנגענעהם פאר אלע דריי, לאָזט מיר אייך זאָגן.

ה ע ד ד א: יא, איך האָב זיך פיעל מאל געוואונשען צו האָבען וועמען עס איז א דריטען אויף אונזערע רייזען. אך — דאָס זיצען זאלבענאנד אין דער קופּעע —!

ב ר א ק: צום גליק איז אייער האָכצייטס־רייזע שוין פארביבער.

ה ע ד ד א: (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ) ניין, נאָך לאנג, לאנג ניט. איך בין נור אנגעקומען דערווייל אויף א סטאנציע אונטערוועגס.

ב ר א ק: נו, דאן שפרינגט מען ארויס און מען בעוועגט זיך א ביסעל, מאדאם הערדא.

ה ע ד ד א: איך שפרינג קיינמאל ניט ארויס.

ב ר א ק: ווירקליך ניט?

ה ע ד ד א: ניין — וואָרים אימער געפינט זיך וועד עס איז, וואָס —

ב ר א ק: (לאכט) וואָס וואלט כאפען א קוק אויף אייערע קנעכלעך, מיינט איהר?

— (לייכט אויפציטערענדיג) יאָה, ניין! — דאָס וועל איך ניט זאָגען, און דענקען אויך ניט!

ב ר א ק: איהר האָט גאנץ זיכער קיין גרונד ניט דאפיר.

ה ע ד ד א: אך, גרינדע — (בעטראכט איהם ענגוי) און זשאַרוש טעסמאן — נאָך אלעמען מוזט איהר צוגעבען אז ער איז א העכסט קאָרעקטער מענש.

ב ר א ק: אז ער איז קאָרעקט און רעספעקטאבל — דערויין איז קיין צווייפעל ניט.

ה ע ד ד א: און איך זעה ניט אין איהם קיין זאך וואָס זאָל זיין אבסאָלוט לעכערליך. — זעהט איהר?

ב ר א ק: לעכערליך? נ־ניין — איך קען עס ניט זאָגען —

ה ע ד ד א: נו, און ער איז יעדענפאלס א זעהר פלייסיגער פאָרשער. איך זעה ניט אויך, פארוואָס ער זאָל ניט קענען וועלן עס איז זיך אַרויפארבייטען.

ב ר א ק: (קוקט אויף איהר ניט זיכער) איך האָב געגלויבט אז איהר, אזוי גוט ווי יעדער אנדערער, ערוואַרטעט ער זאָל ארויפשטייגען ביז'ן העכסטען שטאפעל.

ה ע ד ד א: (מיט א מיעדען אויסדרוק) יא, אזוי האָב איך ערוואַרטעט — און דאן, וויבאלד ער איז געווען אזוי ענטשלאָסען מיט אלע זיינע קרעפטען מיך צו בעזאָרגען, זעה איך ווירקליך ניט איין, פאר וואָס איך זאָל ניט האָבען אָנגענומען זיין האנד.

ב ר א ק: יא — אויב איהר קוקט אויף דעם פון ד ע ר זייט —

ה ע ד ד א: דאָס איז געווען מעהר ווייפעל מיינע אנדערע פערעהרער זיינען געווען בעריים צו טהאָן פאר מיר, מיין ליעבער בראָק.

ב ר א ק: (לאכט) נו, איך קען ניט ענטפערען פאר אלע אין־בעריגע, אָבער וואָס עס בעטרעפט מיך אליין, ווייסט איהר גאנץ גוט, אז איך האָב אימער געהאט — א געוויסע אכטונג פאר דעם

ה ע ד ד א : וועגען דיין ספּעציאַליטעט?

ב ר א ק : יאָ, ביכער אויף זיין ספּעציאַליטעט, מאַדאַם טעמאַן. (בראק און העדדא שמויכלען אויינע צו די אנדערע פּערסאָנען.)

ה ע ד ד א : ברויכסטו נאָך מעהר ביכער פּאַר דיין ספּעציאַליטעט?

ט ע ס מ א ן : יאָ, מיין ליעבע העדדא, מען קען קיינמאָל ניט האָבען צופיעל. מען מוז נאַטירליך זיין בעקאַנט מיט אַלעם וואָס איז נעשריבען און געדרוקט אין דעם פאַך.

ה ע ד ד א : יאָ, איך דענק אז מען מוז.

ט ע ס מ א ן : (זוכט צווישען די ביכער) זעה נור — איך האָב מיר איינגעשאפט עיליערט לאָווּבאָרנ'ס בוך אויף. (דערלאַנגט איהר דאָס בוך) וואָלסט אפשר וועלען עס דורכקוקען, העדדא, האַ?

ה ע ד ד א : ניין, א דאנק. אָדער — אפשר שפּעטער.

ט ע ס מ א ן : איך האָב אביסעל אריינגעקוקט אין איהם געהעגדיג אהיים.

ב ר א ק : נו, וואָס דענקט איהר וועגען דעם בוך אלס ספּעציאַליסט?

ט ע ס מ א ן : איך דענק, אז עס צייגט ארויס א מערקווירדיג גענוגטען פערשטאנד. ער האָט קיינמאָל פריהער אזוי גוט ניט געשריבען. (נעהמט צונויף די ביכער) איצטער ווייל איך דאָס אלעס אריינטראָגען צו מיר אין קאבינעט. איך וואָלט שוין וועלען אויפשניידען די בלעטער. — און דאן מוז איך זיך איבערטאָן. (צו ברעק) איך מיין, אז מיר האָבען נאָך צייט צו גענהן, האַ?

ב ר א ק : אָה, ניין, איהר דארפט זיך ניט אָנהויבען צו אייליען.

ט ע ס מ א ן : אלזוֹ גוט, וועל איך מיר נעהמען צייט. (עהָ גענהט מיט די ביכער, שטעלט זיך אָב אין דורכגאנג און קוקט

ה ע ד ד א: יא, ריכטיג.

ב ר א ק: נו, אָבער מיין נאָט —

ה ע ד ד א: (מאכט אוועק מיט'ן האנד) דאָס וויל איך ניט. איך בלייב שוין בעסער זיצען וואו איך בין, אין צווייען.

ב ר א ק: אָבער ווי איז א שטייגער, וועז א דריטע פערזאָן שפרינגט אריין און זעצט זיך צו צו דעם פאָרי? ?

ה ע ד ד א: אה — דאָס איז שוין עפעס אנאנדער זאך.

ב ר א ק: א פערטרויטער, סימפאטישער פריינד —

ה ע ד ד א: וועלכער קען אונטערהאלטען און פיהרען געשפרעכען וועגען אלע מעגליכע געגענשטאנדען —

ב ר א ק: און איז א ברעקי? ניט קיין ספעציאליסט...

ה ע ד ד א: (זיפצט אויף) יא, דאָס וואָלט טאקע נעווען אן ערלייכטערונג.

ב ר א ק: (הערט ווי עס עפענט זיך די פאָדערטע טיר און קוקט אַהין צו) דער דריי־עק איז נעשלאָסען.

ה ע ד ד א: און דער צוג פאָהרט ווייטער.

(זשאָרזש טעסמאן, אין א גרויען אָנצוג מיט א ווייכען פילצע־נעם הוט, קומט אריין פון קאָרידאָר. ער טראָגט אינזיגע ניט־געבונדע־נע ביכער אונטער'ן אָרעם און אין די טאָשען.)

ט ע ס מ א ן: (געהט צו צום טיש נעבען דער זאָפע אין ווינ־קעל) פוה — וואָס פאר א שווערע משא אָט די אלע ביכער זיינען אין א הייסען טאָג! (לעגט זיי אויפ'ן טיש) איך בין פאָזיטיוו פערשווויצט, העדדא. אך, זעהט נור! איהר זייט שוין דאָ, מיין ליעבער ריכטער, הא? בערטא האָט מיר גאָר ניט געזאָגט.

ב ר א ק: (שטעהט אויף) איך בין אריינגעקומען דורכ'ן גאָרטען.

ה ע ד ד א: וואָס פאר־א ביכער האָסטו דאָרטן?

ט ע ס מ א ן: (שטעהט און קוקט זיי דורך) עטליכע נייע ביכער וועגען מיינע ספעציעלע שטודיען — וועלכע איך מוז נוי־טיג האָבען.

העדא, ווי אזוי האָט איהר געקענט טהאָן אזא זאך? און וועמען? — אזא לייעבענסווירדיגער עלטערער דאמע!

ה ע ד ד א: (געהט איבער'ן צימער נערוועז) יא, איהר ווייסט — אזא שגעון קומט אויף מיר אָן מיט אין מאָל, און איך קען עס ניט גובר זיין. (ווארפט זיך אַנידער אויפ'ן לעהנשטוהל ביים אויוועז) אה, איך ווייס ניט ווי זיך דאָס צו ערקלערען.

ב ר א ק: (הינטער דעם לעהנשטוהל) איהר זייט אין אמת'ן ניט גלויקליך — דאָס איז די זאך.

ה ע ד ד א: (קוקט גלייך אַנטקעגען) איך ווייס קיין אורזאך ניט פאר וואָס איך זאָל זיין — גלויקליך. קענט איהר מיר אפשר זאָגען?

ב ר א ק: יא — צווישען אנדערע, דערפאר ווייל איהר האָט געקריגען די היים, וועלכע איהר האָט אקוראט געוואונשען.

ה ע ד ד א: (קוקט אויף איהם און לאכט) איהר גלויבט אויך אין דער דאָזיגער לעגענדע?

ב ר א ק: איז עס דען ניט אמת?

ה ע ד ד א: אָה יא, ע ט ו ו ו ס אמת שטעקט אין דעם.

ב ר א ק: נו?

ה ע ד ד א: אָט דאָס שטעקט אין דעם, וואָס איך האָב געבראכט טעסמאן'ען אויף צו בעגלייטען מיך אהיים פון בעלער לעצטען זומער —

ב ר א ק: ליידער איז מיר אויסגעקומען צו געהן מיט אנאנדער וועג.

ה ע ד ד א: דאָס איז אמת. איך ווייס אז איהר זייט גענגען מיט אנאנדער וועג לעצטען זומער.

ב ר א ק: (לאכט) שעהמען זאָלט איהר זיך, מאדאם העדא! נו, אלזאָ — איהר און טעסמאן —?

ה ע ד ד א: יא, איין אבענד האָט זיך געמאכט אז מיר זיינען דאָ פערבייגעגאנגען; טעסמאן, דער אומגלויקליכער נע-

זיך אום) יא, ווייסטו, העדא — טאנטע יוליא וועט היינט אין אבענד ניט קומען.

ה ע ד ד א: זי קומט ניט? אפשר צוליעב דער געשיכטע מיט'ן הוט?

ט ע ס מ א ן: אה, א האר ניט דעריבער. ווי קענסטו נאר טראכטען אזא זאך אויף טאנטע יוליא — בערעבען נור! דער פאקט איז, אז טאנטע רינא איז זעהר קראנק.

ה ע ד ד א: זי איז אלעמאל קראנק.

ט ע ס מ א ן: יא, אבער היינט פיהלט זי נעבעך א סך ערגער ווי אלעמאל.

ה ע ד ד א: נו, אויב אזוי, איז עס נישט מעהר ווי רעכט, אז איהר שוועסטער זאל בלייבען מיט איהר. איך וועל שוין אריבערטראגען דעם שארען.

ט ע ס מ א ן: און דו קענסט זיך נאר ניט פארשטעלען ווי צופריעדען טאנטע יוליא איז — וויל דו האסט זיך אזוי גוט ערהאלט אויף דער רייזע.

ה ע ד ד א: (שטעהט אויף, האלב־לויט) אך, די דאזיגע אייביגע טאנטעס!

ט ע ס מ א ן: וואם?

ה ע ד ד א: (גיהט צו דער גלעזערנער טיר) גארנישט.

ט ע ס מ א ן: נו, גוט. (ער גיהט ארויס דורכ'ן מיטעלסטען צימער רעכטס.)

ב ר א ק: וועגען וואס פאר א הוט האט איהר דאס גערעדט?

ה ע ד ד א: אך, דאס איז א שטיקעל געשיכטע וואס האט זיך אבגעשפיעלט מיט פריילין טעסמאן היינט אין דער פריה. זי האט גיהאט אוועקגעלעגט איהר הוט אויף יענעם שטוהל דארטן — (זי קוקט אויף איהם און שמייכעלט) — און איך האב זיך געמאכט, ווי איך וואלט געדענקט אז דאס איז דער דיענסט'ס.

ב ר א ק: (שאקעלט מיט'ן קאפ) אבער, מיין ליעבע מאדאם

ב ר א ק: (לאכט) ניין, איך דענק אז דאָס איז געבליבען א ירושה פון דער פערשטאָרבענער פרוי מיניסטאָרין פאלק.

ה ע ד ד א: יא, עס הערט זיך טאקע אין דעם א נערוך פון שטערביקייט. עס דערמאָהנט מיך אָן א בלומען־קראנץ — אויף מאָרגען נאָכ'ן באל. (לעגט צונויף די הענד אונטער'ן קאָפּ, שפּאַרט זיך אָן הינטען אויפ'ן שטוהל און קוקט אויף איהם) אה, מיין ליעבער בראק — איהר קענט זיך ניט פאָרשטעלען ווי שרעקליך איך וועל זיך דאָ לאנגווייליגן.

ב ר א ק: פאר וואָס זאָלט איהר אויך ניט געפינען זיך עפעס א בערוף אין לעבען, מאדאם העדדא?

ה ע ד ד א: א בערוף — וואָס זאָל האבען עטוואס אנצי־הענדעם פאר מיר?

ב ר א ק: עס פערשטעהט זיך, אויב מענליך.

ה ע ד ד א: נאָט ווייס וואָס פאר א מין בערוף דאָס וואָלט נעקענט זיין. איך קלער מיר אָפט צי וואָלט ניט — (האקט זיך איבער) אָבער דאָס וועט אויך ניט געהן.

ב ר א ק: וואר קען וויסען? לאָמיר הערען וואָס דאָס איז.

ה ע ד ד א: איך מיין, איך זאָל ניט זעהען, אז טעסמאן זאָל זיך אריינלאָזען אין דער פאָליטיק.

ב ר א ק: (לאכט) טעסמאן? ניין, ווירקליך דאָס איז ניט פאר איהם — ניט פאר זיין כאראקטער.

ה ע ד ד א: ניין, איך האָב מורא אז ניט. — וועז איך וואָלט איהם דאָך נעקענט בריינגען דערצו?

ב ר א ק: יא, — אָבער וואָס פאר א צופריעדנשטעלונג וואָלט איהר נעקענט האָבען דערפון? אויב ער טוג זיך ניט פאר אזא מין זאך, איז פאר וואָס זאָלט איהר איהם דוקא וועלען אריינ־טרייבען אין דעם?

ה ע ד ד א: וויל מיר איז לאנגווייליג, זאָג איך דאָך אייך! (נאך א פאוזע) דיינקט איהר, הייסט עס, אז עס איז גאָר אונמענ־ליך טעסמאן זאָל וועז עס איז קענען וועלען א מיניסטער?

בעך, האָט זיך געדרעהט אין דרייען מאטערענדיג זיך אנצופיהרען א געשפּרעך — נו, האָב איך רחמנות געהאט אויף דעם געלעהר־טען מאן —

ב ר א ק: (שמויכעלט צווישפּעלהאפּטיג) א י ה ר האָט רחמנות געהאט? ה'ם?

ה ע ד ד א: יא, עס האָט מיר ווירקליך לייד געטהאָן. און אזוי זיך — כדי איהם ארויסצוהעלפען פון א פּערזענליכקייט — איז מיר לייכטזיניג איינגעפאלען איהם צו זאגען, אז איך וואָלט גע־וואָלט וואוינען אין אָט דער ווילדניש.

ב ר א ק: מעהר גאָרנישט?

ה ע ד ד א: מעהר גאָרנישט י ע נ ע ם אָבענד.

ב ר א ק: אָבער נאָכהער?

ה ע ד ד א: און מיין לייכטזיניגקייט האָט געהאט פּאָלגען, מיין ליעבער בראָק.

ב ר א ק: לייבער טרעפט דאָס צו־אָפּט, מאדאם העדדא.

ה ע ד ד א: איך דאנק איך! איהר זעהט אליין, אז אָט דער חשק צו דעם מיניסטער פאלק'ס ווילדניש איז געוואָרען דער ערשטער באַנד פון סימפאטיע צווישען זשאָרזש טעסמאן און מיר. דערפון איז ארויסגעקומען אונזער פערזאָבונג, אונזער חתונה, און אונזער הייראט־רייזע, און אלע איבעריגע זאכען. יא, יא, מיין ליעבער בראָק — ווי מען בעט זיך אויס, אזוי לייגט מען, ווילט זיך מיר זאגען.

ב ר א ק: דאָס איז גרויסארטיג! און אין אמת'ן איז איך גאָרניט אָנגעגאנגען די גאנצע זאך?

ה ע ד ד א: ניין, גאָט איז מיין עדות אז ניט.

ב ר א ק: אָבער איצטער? איצט ווען מיר האָבען אליין אזוי היימיש איינגעאָרדענט דא פאר אייך?

ה ע ד ד א: אָה — אין אלע צימערן, דוכט זיך, שמעקט מיט לאוועדער און געטריקענטע ראָזען. — נור אפשר האָט עס טאנטע יולי׳א געבראכט דעם ריח מיט זיך.

ה ע ד ד א: (שארף) פאר אזעלכע זאכען האָב איך קיין נייגונג ניט, הערר ריכטער. קיינע פעראנטוואָרטליכקייטען פאר מיר!

ב ר א ק: זייט איהר דען אזוי פערשיעדען פון דעם כלל פרויען, אז איהר האָט גאָר קיין נייגונג ניט פאר אזוינע פליכטען, וועלכע —?

ה ע ד ד א: (ביי דער גלעזערנער טיר) אה, שווייגט שטיל, זאָג איך אייך! — אָפט דאכט מיר, אז עס איז דאָ נור איין זאך אויף דער וועלט, פאר וועלכער איך האָב עפעס א נייגונג.

ב ר א ק: (טרעט צו נעהנטער צו איהר) און וואָס איז עס, אויב איך מעג פרעגען?

ה ע ד ד א: (שטעהט קוקענדיג דרויסען) זיך לאנגווייליג צום טויט. איצט וווייסט איהר שוין. (קעהרט זיך אום, קוקט צום מיטלסטען צימער צו און לאכט) יא, פונקט ווי איך האָב געקלערט! אָט קומט דער פראָפעסאָר.

ב ר א ק: (זאכט, אין א טאָן פון וואַרנונג) נא, נא, נא, מאדאם הערדא!

(זשאָרזש טעסמאן, אָנגעטאָן צום אבענד, מיט די האנדשוה און חוט אין האנד, קומט אריין פון רעכטס דורכ'ן מיטלסטען צימער.)

ט ע ס מ א ן: הערדא, איז ניט געקומען קיין נאכריכט פון עילערט לאָווברג? האָ?

ה ע ד ד א: ניין.

ט ע ס מ א ן: דאן וועסטו זעהען אז ער וועט דאָ באלד אליין זיין.

ב ר א ק: און איהר דענקט ווירקליך אז ער וועט קומען?

ט ע ס מ א ן: יא, איך בין כמעט זיכער אז ער וועט. וואָרים דאָס וואָס איהר האָט אונז דערצעהלט היינט אין דער פריה האָט אודאי געמוזט זיין ניט מעהר ווי לייטישע רייד.

ב ר א ק: דענקט איהר אזוי?

ט ע ס מ א ן: יעדענפאלס האָט טאנטע יוליא געזאָגט אז

ב ר א ק: ה'ם — פערשטעהט איהר מיך, מיין ליעבע מא־דאם העדדא — כדי צו קענען ווערען א מיניסטער, וואלט ער ער־שטענס געדארפט זיין א היבש רייכער מאן.

ה ע ד ד א: (שטעהט אויף אונגעדולדיג) יא, אט דא ליענט דער הונד בעגראבען! עס איז דער קבצנ'ישער יחוס, אין וועלכען איך האב זיך דא ארויינגעדרעהט —! (געהט איבער'ן צימער) אט דאם איז עס, וואם מאכט דאם לעבען אזוי יאמערליך! אזוי ל'ע־כערליך דורכאויס! — דען אט דאם איז עס.

ב ר א ק: און איך וואלט געזאגט, אז דער פעהלער גע־פינט זיך גאר אנדערסוואו.

ה ע ד ד א: וואו דען?

ב ר א ק: איהר האט קיינמאל ניט דורכגעמאכט אין אייער לעבען קיין ווירקליך אויפמונטערענדע ערפאהרונג.

ה ע ד ד א: איהר מיינט עפעס ערנסטעם?

ב ר א ק: יא, איהר מעגט עס אזוי אנרופען. נור אפשר שטעהט איך איצטער וואם פאר.

ה ע ד ד א: (טהוט א וואַרף מיט'ן קאָפּ) אה, איהר דענקט פון די אונאנגענעהמליכקייט וועגען דער טרויעריגער פראָפעסאָר־שטעלע? ניין, דאם מוז בלייבען טעסמאן'ס אייגענער עסק. איך פערזיכער אייך, אז איך וועל עס ניט האבען אין זינען אפילו איין מינוט.

ב ר א ק: ניין, ניין, דערפון רעד איך ניט. נור ווי איז א שטייגער, אז איהר וואלט איצטער געקריגען וואם אין א עדעלען לשון היימט — אן ערנסטע פעראנטוואָרטליכקייט? (ער שמיי־כעלט) אזוי צו זאגען, א נייע פעראנטוואָרטליכקייט, מאדאם הער־דא?

ה ע ד ד א: (בייז) שווייגט שטיל! אזא מין זאך וועט קיינמאל ניט פאסירען!

ב ר א ק: (פאַרזיכטיג) נו, וועגען דעם וועלען מיר נאך רע־דען — א יאהר שפעטער, העכסטענס.

ה ע ד ד א : אבער הער לאָווברָג׳ס פרינציפען זיינען איצט אָהן צוויפעל שטרענג גענוג. א זינדיגער וואָס האָט תשובה געטהאָן —

(בערטא בעווייזט זיך אין אריינגאנגם טיר.)

ב ע ר ט א : מאדאם, איין הערר איז געקומען וועלכער פרעגט אויב איהר זייט צו הויז.

ה ע ד ד א : לאָזט איהם אריין.

ט ע ס מ א ן : (שטיל) איך בין זיכער אז דאָס איז ער! שטעלט זיך פאָר!

(עילערט לאָווברָג קומט אריין פון קאָרידאָר. ער איז שלאָנק און מאָגער; פון דיזעלבע יאָהרען ווי טעסמאן, ער זעהט אָבער אויס עלטער און עטוואָס אָבגעלעבט. די האָר אין דער באָרד זיינען שווארץ־ברוין, דאָס געזיכט לאנג און בלאס מיט רוטיליכע פלעקען אויף די באקען. ער איז געקליידעט אין א עלעגאנטען שווארצען בעזונד־אנצוג, נאָך גאָר א נייעם. טראָגט טונקעלע האַנדשוה און א צילינדערהוט אין האנד. ער שטעלט זיך אָב נעבען טיר, פערנייגט זיך שנעל, פיהלט זיך עטוואס אין פערלעגענהייט.)

ט ע ס מ א ן : (געהט צו איהם און דריקט איהם וואַרעם די האנד) נו, מיין ליעבער עילערט — אָט אזוי טרעפען מיר זיך ענדליך וויעדער!

ע י ל ע ר ט ל אָ ו ו ב אָ ר ג : (רעדט מיט א שטילער שטימע) איך דאנק דיר פאר דיין בריעף, טעסמאן. (געהט צו צו העדדא) קען איך איך אויך געבען די האנד, מאדאם טעסמאן?

ה ע ד ד א : (נעהמט זיין האנד) עס פרעהט מיך איך צו זעהן, הערר לאָווברָג. (אָנצייגענדיג מיט'ן האנד) איך וויים ניט, אויב די ביידע העררען —?

ל אָ ו ו ב אָ ר ג : (פערנייגט זיך לייכט) הערר ריכטער בראק גלויב איך.

ב ר א ק : (פערנייגט זיך אויך) אה, יא — אמאָליגע צייטען —

זי גלויבט ניט, אז ער וועט וועז עס איז מיר וויעדער שטעהען אין וועג. שטעלט זיך נאָר פאָר!

ב ר א ק: נו אויב אזוי, איז גאנץ גוט.

ט ע ס מ א ן: (לעגט אוועק זיין הוט און האַנדשוה אויף א שטוהל רעכטס) יא, אָבער איהר וועט מיר מוזען לאָזען וואַרטען אויף איהם אזוי לאנג ווי מעגליך.

ב ר א ק: מיר האָבען נאָך גענוג צייט. קיינע פון מיינע געסט וועלען ניט קומען פריהער פאר זיבעצן אָדער האלב־אכט.

ט ע ס מ א ן: דאן קענען מיר אונטערהאלטען העדדא'ן דערווייל און זעהען וואָס ס'וועט זיין, הא?

ה ע ד ד א: (לעגט אוועק בראק'ס הוט און אויבערראָק אויף דער וויינקעל־זאָפע) און אין ערנסטען פאל קען הער לאווּבאָרג בלייבען דאָ מיט מיר.

ב ר א ק: (וויל אליין נעהמען זיינע זאכען) אך, ביטע, מאדאם טעסמאן! — וואָס מיינט איהר אייגענטליך מיט „אין ערנסטען פאל"?

ה ע ד ד א: אויב ער וועט ניט נעהן מיט אייך און טעסמאן.

ט ע ס מ א ן: (קוקט אונגעדולדיגען אויף איהר) אָבער, מיין ליעבע העדדא — דענקסטו אז עס פאסט זיך אז ער זאל דאָ בלייבען מיט דיר, הא? פערגעס ניט אז טאנטע יוליא קען ניט קומען.

ה ע ד ד א: נייז, אָבער פרוי עלוועסטעד וועט קומען. מיר דריי קענען פערבריינגען צוואמען ביי א גלעזל טהעע.

ט ע ס מ א ן: אָה, יא, דאָס איז שוין רעכט.

ב ר א ק: (שמייכעלט) און אפשר וואָלט דאָס טאקע נעווען דער זיכערסטער פלאן פאר איהם.

ה ע ד ד א: פאר וואָס עפעס?

ב ר א ק: נו, איהר געדענקט דאָך, מאדאם טעסמאן, ווי איהר פלעגט אבלאכען פון מיינע קלייניע וועטשערינקעס. איהר פלעגט זאָגען, אז זיי פאסען זיך נור פאר מענשען מיט גאנץ שטרענגע פרינציפען.

ל א ו ב א ר ג: דאָס איז די פאַרטזעצונג.

ט ע ס מ א ן: די פאַרטזעצונג? פון וואָס?

ל א ו ב א ר ג: פון דעם בוך.

ט ע ס מ א ן: פון דעם נייעז בוך?

ל א ו ב א ר ג: פערשטעהט זיך.

ט ע ס מ א ן: וואָס הייסט, מיין ליבער עילערט — גרייכט ניט דיין בוך ביז דער לעצטער צייט?

ל א ו ב א ר ג: יא, עס גרייכט טאקע, אָבער דיעזעס האנדעלט וועגען דער צוקונפט.

ט ע ס מ א ן: וועגען דער צוקונפט! אָבער, מיין גאָט, וועגען דעם ווייסען מיר דאָך גאָרנישט!

ל א ו ב א ר ג: ניין, דאָך לאָזט זיך שוין עפעס זאָגען וועגען דעם. (עפענט דעם פאקעט) טהו נור א קוק —

ט ע ס מ א ן: אָבער דאָס איז דאָך ניט דיין האנדשריפט.

ל א ו ב א ר ג: איך האָב עס דיקטירט. (מישט די בלעטער) עס צופאלט אין צוויי טיילען. דער ערשטער טייל רעדט וועגען די ציוויליזירענדע קרעפטען פון דער צוקונפט. און אָט איז דער צווייטער טייל — (לויפט דורך די בלעטער ביז'ן ענד) אין דעם האנדעלט זיך וועגען דעם וואהרשיינליכען גאנג פון דער ענטוויקלונג.

ט ע ס מ א ן: מערקווירדיג! מיר וואָלט קיינמאָל אויפ'ן זין ניט ארויף זאָ־וואס צו שרייבען.

ה ע ד ד א: (שטעהט ביי דער גלעזערנער טיר און קלאפט מיט די פינגער אויף די שויבען) ה'ם — איך מיין עפעס, אז ניט.

ל א ו ב א ר ג: (פערוויקעלט דעם מאנוסקריפט אין דעם פאפיער און לעגט עס אוועק אויפ'ן טיש) איך האָב עס געבראכט מיט זיך, דענקענדיג אז איך וועל קענען דיר לעזען א ביסעל פון דעם היינט אין אבענד.

ט ע ס מ א ן: דאָס איז געווען זעהר שעהן פון דיר, עילערט. אָבער היינט אין אָבענד — ? (קוקט אויף בראק'ן) איך

ט ע ס מ א ן: (צו לאָובאַרג, ארויפלעגענדיג די הענד אויף זיינע אקסלען) און איצט קענסטו זיך דאָ ביי אונז פיהלען אינגאנצען היימיש, עילערט! ניט וואהר, העדרא? — וואָרים איך הער אז דו מיינסט וועדער זיך צו בעזעצען אין שטאָדט, הא?

ל א ו ב א ר ג: יא, איך דענק אזוי.

ט ע ס מ א ן: גאנץ רעכט, גאנץ רעכט. הער נור, איך האָב שוין געקריגען דיין נייען בוך; איך האָב אָבער נאָך קיין צייט ניט געהאט איהם צו לעזען.

ל א ו ב א ר ג: דו מעגסט זיך פארשפּאָרען די טרחה.

ט ע ס מ א ן: וואָס עפעס?

ל א ו ב א ר ג: וויי! עס איז דאָרטן גאָרנישט ניטאָ.

ט ע ס מ א ן: בערעכטען נור — ווי אזוי קענסטו דאָס זאָגען?

ב ר א ק: ווי איך הער, לויבט מען דאָס בוך גאָר זעהר פיעל.

ל א ו ב א ר ג: דאָס איז וואָס איך האָב געוואָלט; דאָרום האָב איך דאָס בוך געשריבען אזוי, אז יעדער איינער זאָל קענען דערמיט אויפשטיימען.

ב ר א ק: דאָס איז זעהר קלוג פון אייער זייט.

ט ע ס מ א ן: יא, אָבער, מיין ליעבער עילערט —!

ל א ו ב א ר ג: וואָרים איך האָב איצטער בדעה צו נעמען פאר זיך א פּאָזיציע פון דאָס־ניי — איך ווי! וויעדער אָנהויבען פון אָנפאנג.

ט ע ס מ א ן: (אביסעל אין פערלעגענהייט) אה, אָט דאָס ווילסטו טהאָן?

ל א ו ב א ר ג: (שמייכעלט, לעגט אוועק זיין הוט און נעהמט ארויס פון טאש פון רעק א פאקעט אויפגעוויקעלט אין פאפּיער) וועל אָט ד א ס וועט זיין געדרוקט, זשארזש טעסמאן, וועסטו עס מוזען לעזען. וואָרים ד א ס איז דאָס אמת'ע בוך — דאָס בוך, אין וועלכען איך האָב אריינגעלעגט מיין ריכטיגען „איך".

ט ע ס מ א ן: ווירקליך? וואָס איז עס דען?

ל א ו ב א ר ג: אה — (לייכט) איך האָב זי געזעהן א מינוט היינט אין דער פריה.

ה ע ד ד א: איהר האָט זי געזעהן? נו, זי קומט היינט אין אבענד. און דעריבער זייט איהר כמעט פערפליכטעט דאָ צו בלייבען, הערר לאָווברג, וואָרים אויב ניט, וועט זי ניט האָבען ווער עס זאָל זי בעגלייטען א היים.

ל א ו ב א ר ג: דאָס איז ריכטיג. איך דאנק איהך זעהר, מאדאם טעסמאן — וויבאלד אזוי בלייב איך.

ה ע ד ד א: דאן וועל איך געהן עפעס אָנזאָגען דער דיענסט.

(זי גיהט צו דער טיר פון קאָרידאָר און קלינגט. בערטאַ קומט אריין. העדדא זאָגט איהר עפעס אין דער שטיל און צייגט איהר אָן אויפ'ן מיטעלסטען צימער. בערטאַ שאָקעלט צו מיט'ן קאָפּ און גיהט אַרויס.)

ט ע ס מ א ן: (זאָגט אין דערזעלבער צייט צו לאָווברג) זאָג מיר, עילערט — איז עס וועגען אָט דעם נייען געגענשטאנד — וועגען דער צוקונפט — וואָס דו וועסט האלטען דיינע פאָרטרעגע?

ל א ו ב א ר ג: יא.

ט ע ס מ א ן: ביים בוכהענדלער האָט מען מיר נעזאָגט, אז דו וועסט נעבען א קורס לעקציעס היינטיגען פריהלינג.

ל א ו ב א ר ג: יא, דאָס איז מיין אבזיכט. איך האָף אז דו וועסט אויף מיר קיין פעראיבעל ניט האָבען, טעסמאן.

ט ע ס מ א ן: אָה ניין, ניט א האָר! אָבער —?

ל א ו ב א ר ג: איך קען אפילו פערשטעהן, אז דאָס מוז דיר זיין אונאנגענעהם.

ט ע ס מ א ן: (אומעטיג) אה, איך קען דאָך ניט ערווארטען אז צוליעב מיר זאָלסטו —

ל א ו ב א ר ג: איך וועל נור וואַרטען ביז דו וועסט האָבען פריהער נעקראָגען דיין שטעלע.

זעה ניט ווי מיר וועלען עס קענען איינאָרדנען —

ל א ו ב א ר ג: נו גוט, וועט זיין אנאנדער צייט. עס איז קיין אייליגעניש.

ב ר א ק: איך מוז אייך דערצעהלען, הערר לאָוובאָרג — היינט אין אבענד וועלען זיך צונויפקלויבען א קליינע קאָמפּאניע ביי מיר אין הויז — הויפּטזעכליך לכבוד טעסמאן'ען, פערשטעהט איהר —

ל א ו ב א ר ג: (זוכט זיין הוט) אה, אויב אזוי וועל איך אייך ניט פערהאלטען —

ב ר א ק: ניין, הערט אָבער — ווילט איהר ניט מיר טהון דעם געפאלען און מיטגעהן מיט אונז?

ל א ו ב א ר ג: (קורץ און שארף) ניין, איך קען ניט — איך דאנק אייך זעהר.

ב ר א ק: אך וואָס — קומט דאָך! מיר וועלען האָבען א געקליבענעם קליינעם קרייז מענשען. און איך פערזיכער אייך אז מיר וועלען „לעבען א טאָג" — ווי מאדאם הער — ווי מאדאם טעסמאן זאָגט.

ל א ו ב א ר ג: דעריין איז ביי מיר קיין ספק ניט. דאָך אָבער —

ב ר א ק: און דאן קענט איהר מיטנעהמען אייער מאנוסקריפּט און איהם לעזען פאר טעסמאן'ען ביי מיר אין הויז. איך וואָלט אייך געגעבען א צימער אינגאנצען פאר אייך.

ט ע ס מ א ן: יא, בעטראכט נור, עיעלרט — פארוואָס זאָלסטו דאָס ניט טהאָן? הא?

ה ע ד ד א: (מישט זיך אריין) אָבער, טעסמאן! וועז הערר לאָוובאָרג ווילּ עס ניט — איך בין זיכער הערר לאָוובאָרג איז מעהר צופריעדען צו בלייבען דא און עסען וועטשערע מיט מיר.

ל א ו ב א ר ג: (קוקט אויף איהר) מיט אייך, מאדאם טעסמאן?

ה ע ד ד א: און מיט פרוי עלוויסטעד,

ט ע ס מ א ן: א קאפיטאלנער געדאנק, העדדא! פונקט די ריכטיגע זאך! איצט, אז ס'איז מיר אראָב א יאָך —

ה ע ד ד א: וועט איהר אויך ניט נעהמען א ביסעל, הערר לאָווּבאָרג?

ל א ו ב א ר ג: (מיט א בעוועגונג פון ענטזאגונג) ניין, איך דאנק. ניט פאר מיר.

ב ר א ק: מיין גאָט — קאלטער פונש איז דאָך זיכער ניט קיין גיפט.

ל א ו ב א ר ג: אפשר ניט פאר אלעמען.

ה ע ד ד א: איך וועל דערווייל אונטערהאלטען העררן לאָווּבאָרג'ן.

ט ע ס מ א ן: יא, יא, ליעבע העדדא, טהו דאָס.

(ער און בראק געהען אין מיטעלסטען צימער, זעצען זיך אנידער, טרינקען פונש, רויכערען ציגארעטען און פיהרען אָן א לעבעדיגען געשפּרעך. עילערט לאָווּבאָרג בליבט שטעהן נעבען אוויוון. העדדא געהט צו צום שרייבטיש.)

ה ע ד ד א: (אין עטוואס א העכערער שטימע) וואָלט איהר חשק האָבען אָנקוקען אייניגע פאָטאָגראפיען, הערר לאָווּבאָרג? איהר ווייסט, אז איך מיט טעסמאן'ען האָבען געמאכט א רייזע דורך טיראָל, פאָהרענדיג צוריק א היים?

(זי נעהמט אן אלבום און לעגט עס אווק אויפ'ן טיש נעבען זאָפע, אין א ווינקעל פון וועלכער זי זעצט זיך אנידער. עילערט לאָווּבאָרג גענעהט צו, שטעלט זיך אָב און קוקט אויף איהר. דאן נעהמט ער אַ שטוהל זעצט זיך נעבען איהר לינקס, מיט'ן רוקען צום מיטעלסטען צימער.)

ה ע ד ד א: (עפענט דעם אלבום) זעהט איהר די קייט פון פעלזען בערג, הערר לאָווּבאָרג? דאָס איז די אָרטלער גרופע. טעסמאן האָט אונטערגעשריעבען דעם נאָמען. אָט שטעהט עס: „די אָרטלער גרופע נעבען מעראָן".

ל א ו ב א ר ג: (וועלכער האָט די גאנצע צייט פון איהר

ט ע ס מ א ן: וועסטו ווארטען? יא, אָבער — אָבער — ווילסטו ניט קאָנקורירען מיט מיר? הא?

ל אָ ו ו ב אָ ר ג: ניין; מיך קימערט נור דער מאָראַלער זיעג.

ט ע ס מ א ן: אך, נאָט — איז דאָך טאנטע יוליא פּאָרט בערעכט געווען! אה יא, איך האָב עס געוואוסט! העדדא! בערעכען נור — עילערט לאָווברָג מיינט ניט צו שטעהן אין אונזער וועג!

ה ע ד ד א: (שארף) אין א ו נ ז ע ר וועג? איך בעט דיך לאָז מ י ך ארוים פון חשבון.

(זי גייט צום מיטעלסטען צימער צו, וואו בערטא שטעלט אוועק אויפ'ן טיש א טאַץ מיט גראַפּינען און גלעזער. העדדאַ שאָקעלט צו מיט'ן קאָפּ און קומט צוריק אין פאָדערסטען צימער. בערטאַ גייט ארוים.)

ט ע ס מ א ן: (אין דערזעלבער צייט) און איהר, ריכטער בראַק — וואָס זאָגט איהר צו דעם? הא?

ב ר א ק: יא, איך זאָג, אז א מאָראַלער זיעג — ה'ם — קען זיך זיין א גאנץ פיינע זאך —

ט ע ס מ א ן: יא, געווים. אָבער דאָך —

ה ע ד ד א: (קוקט אויף טעסמאן מיט א קאלטען שמייכעל) דו שטעהסט דאָרטן און קוקסט ווי פערטויבט פון א דונערשלאג —

ט ע ס מ א ן: יא — אזוי פיהל איך — איך הויב אָן צו דענקען —

ב ר א ק: זעהט איהר דען ניט, מאדאם טעסמאן, אז מיר האָבען אקאָרשט אויסגעמידען א גרויסען דונער־שטורעם?

ה ע ד ד א: (צייגט אָן אויפ'ן מיטעלסטען צימער) ווילט איהר אפשר, מיינע העררען, טרינקען א גלאָז קאלטען פונש?

ב ר א ק: (קוקט אויף זיין אוהר) אן אבשיעד טרונק? יא, דאָס איז נאָר ניט קיין נאריש זאך.

ט ע ס מ א ן: לויבע העדדא, — איך האָב דיר געוואָלט פרעגען צי זאָל איך דיר אפשר דאָך ברייגגען א ביסעל פוגש? פאר דיר אליין יעדענפאלס, הא?

ה ע ד ד א: יא, ברייגג; און פיליייכט אויך עטליכע קיכ־לעך.

ט ע ס מ א ן: קיינע ציגארעטען?

ה ע ד ד א: ניין.

ט ע ס מ א ן: זעהר גוט.

(ער גענהט צום מיטעלסטען ציממר, רעכטס. בראָק זיצט אין מי־טעלסטען ציממר און וואַרפט אלע וויילע אן אויג אויף העדדא און לאָוובאָרג.)

ל א ו ב א ר ג: (וויייך אזוי ווי פריהער) ענטפער מיר, העדדא, ווי אזוי האָסטו דאָס געקענט טהאָן?

ה ע ד ד א: (לפנים אריינגעטאָן אין אלבום) אויב איהר וועט ווייטער מיר זאָגען „דו", וועל איך צו אייך ניט רעדען.

ל א ו ב א ר ג: טאָר איך ניט זאָגען „דו" אפילו ווען מיר זיינען אליין?

ה ע ד ד א: ניין. איהר מעגט עס טראכטען, אָבער איהר מוזט עס ניט זאָגען.

ל א ו ב א ר ג: אה, איך פערשטעה. עס איז א בעליידי־גונג אנטקעגען זשאַרזש טעסמאן, וועמען איהר — לויבט.

ה ע ד ד א: (קוקט אויף איהם און שמייכעלט) לויבע? א שעהנע אידעע.

ל א ו ב א ר ג: הייסט עס אז איהר לויבט איהם ניט!

ה ע ד ד א: איך וויל אָבער ניט וויסען פון קיין סאָרט אונטרייהייט! געדענקט עס.

ל א ו ב א ר ג: העדדא — ענטפערט מיר נור איין זאך —

ה ע ד ד א: שא!

(טעסמאן קומט אריין מיט א קליינעם טאץ פון מיטעלסטען צי־מער.)

די אויגען ניט אראָבגענומען, זאָגט שטיל און לאנגזאם) הערדא — גאבלער!

ה ע ד ד א: (קוקט האסטיג אויף איהם) אה! שטיל!

ל א ו ב א ר ג: (וויעדערחאָלט ווייך) הערדא גאבלער!

ה ע ד ד א: (קוקט אין אלבום) אזוי האָב איך געהייסען א־מאל — וועז מיר האָבען זיך געקענט אייגער מיט דעם אנדערן.

ל א ו ב א ר ג: און איך מוז זיך איצטער לערנען מעהר קיינמאל ניט זאָגען הערדא גאבלער — קיינמאל ניט, זאָלאנג איך וועל לעבען.

ה ע ד ד א: (אלץ בלעטערנדיג דעם אלבום) יא, איהר מוזט זיך לערנען. און איך מיין אז איהר מוזט בעציטענס אָנהויבען צו פראקטיצירען. וואָס פריהער אלץ בעסער, מיין איך.

ל א ו ב א ר ג: (ערביטערט) הערדא גאבלער פערהייראטעט! און מיט וועמען — מיט זשאַרזש טעסמאן!

ה ע ד ד א: יא, אזוי געהט די וועלט.

ל א ו ב א ר ג: אה, הערדא, הערדא — ווי קומסט דו זיך אזוי אוועקצוווארפען!

ה ע ד ד א: (קוקט איהם אָן שארף) וואָס! דאָס ערלויב איך ניט!

ל א ו ב א ר ג: וואָס מיינסטו?

(טעסטאן קומט אריין אין ציווער און געהט צו דער זאָפע.)

ה ע ד ד א: (תערט ווי ער קומט אין זאָגט אין א גלייכגילטיגען טאָן) און אָט דאָס, הערר לאָוובאָרג, איז א בליק־קארטע פון וואָל ד'אמפעצצא. קוקט נור אָן אָט די בערג־שפיצען! (קוקט ליעבליך אויף טעסטאן) ווי הייסען אָט די שפיצען־בערג, מיין ליעבער?

ט ע ס ט א ן: לאָמיר זעהען. אה, דאָס זיינען די דאָלאָמיטען.

ה ע ד ד א: יא, טאקע! דאָס זיינען די דאָלאָמיטען, הערר לאָוובאָרג.

לאוובאָרג: דאָס האָט איהר דאָך געוואָלט.

העדדא: וועָן איך קוק צוריק אויף דער גאַנצער זאַך, איז עס איז ווירקליך געווען עטוואָס שעהנעס, עטוואָס בעצוויבערענדעס — עטוואָס מוטהיגעס — אין — אין יענער געהיימער אינטימקייט — אין דער קאַמעראַדשאַפט, פון וועלכער קיין לעבעריגער מענש האָט קיין ברעקל אהנונג ניט געהאַט.

לאוובאָרג: יאָ, יאָ, העדדא! ניט וואָהר? וועָן איך פלעג קומען נאָכמיטאָג צו אייער פאָטער — אוֹן ער, דער ענערא, איז געזעסען דאָרטן ביים פענסטער אוֹן האָט געלעזען זיין צייטונג — אומגעקערט מיט'ן רוקען צו אונז —

העדדא: אוֹן מיר ביידע אויף דער זאָפע אין ווינקל —

לאוובאָרג: אלעמאָל מיט דעם זעלבען אילוסטרירטען צייטונגס־בלאַט פאָר אונז —

העדדא: יאָ, ווייל מיר האָבען ניט געהאַט קיין אלבום.

לאוובאָרג: יאָ, העדדא, אוֹן וועָן איך האָב זיך מתודה געווען פאָר אייך — האָב אייך דערצעהלט אזוינע זאכען וועגען זיך, וועלכע קיין אנדערער האָט דאָמאָלס ניט געוואוסט! איך פלעג דאָרט זיצען אוֹן אייך דערצעהלען פוֹן מיינע „טייערע" מעשים, ווי איך האָב פערהולטעוועט מיינע טעג אוֹן נעכט. אה, העדדא — וואָס פאָר א קראפט האָט געשטעקט אין אייך, וואָס האָט מיך געצוואונגען זיך מודה צו זיין פאָר אייך אין די דאָזיגע זאכען?

העדדא: דענקט איהר אז דאָס איז געווען אין מיר אוא קראפט?

לאוובאָרג: ווי קען איך עס אנדערש ערקלערען? אוֹן די אלע — די אלע פערשטעלטע פראנען, וואָס איהר פלעגט מיר שטעלען —

העדדא: וועלכע איהר האָט פוֹן דעסטוועגען אזוי קלאָר פערשטאנען —

לאוובאָרג: ווי אזוי האָט איהר געקענט זיצען אוֹן

ט ע ס מ א ן: היער! אָט קומען די גוטע זאכען. (שטעלט אוועק דעם מאַץ אויפ'ן טיש.)

ה ע ד ד א: פאר וואָס סערווירסט דו אליין?

ט ע ס מ א ן: (גיסט אָן די גלעזער) וויל עס מאכט מיר אזוי פיעל פערגעניגען דיך צו בעריינען, העדדא.

ה ע ד ד א: דו האָסט אָנגענאָסען צוויי גלעזער. הערר לאָווברג האָט געזאָגט אז ער וויל קיינע —

ט ע ס מ א ן: יא, אָבער פרוי עלווסטעד וועט דאָ באלד זיין, ניין?

ה ע ד ד א: יא, קירצליך — פרוי עלווסטעד —

ט ע ס מ א ן: האָסט שוין פערגעסען וועגען איהר? הא?

ה ע ד ד א: מיר זיינען געווען אזוי אריינגעטאָהן אין אָט די פאָטאָגראפיעס. (זי צייגט איהם א בילד) געדענקסטו דאָס דאָזיגע קליין דערפיל?

ט ע ס מ א ן: אך, דאָס איז דאָס דערפיל גליך אונטער דעם ברענער פאסס. דאָרטן האָבען מיר געזעבטיגט —

ה ע ד ד א: — און בעגעגענט די לוסטיגע קאָמפאניע טוריסטען.

ט ע ס מ א ן: יא, דאָס איז דער פלאץ. דענק נור — וועז מיר וואָלטען דיך געקענט מיט אונז, עילערט! הא? (ער גההט צוריק אין מיטעלסטען צימער און זעצט זיך נעבען בראק.)

ל י א ו ב א ר ג: ענטפערט מיר אָט די איין זאך, העדדא —

ה ע ד ד א: וואָס?

ל א ו ב א ר ג: איז אין אייער פריינדשאפט צו מיר אויך ניט געווען קיין ליעבע? קיין פונק ניט — ניט א שאָטען פון ליעבע?

ה ע ד ד א: איך וויים ניט אויב עס איז געווען. מיר שיינט עס אקוראט ווי מיר וואָלטען געווען צוויי גוטע קאמעראדען — צוויי גאנץ אינטימע פריינד. (שמייכעלט) איהר בעזאָנדערס זייט געווען זעהר אָפענהערציג.

לאָוובאָרג: קאמעראדשאפט אין דעם דורשט נאָך לע־
בען. אָבער פאַרוואָס זאָל כאָטשע דאָס ניט האָבען אָנגעהאַלטען?

העדדא: די שולד איז געווען אייערע.

לאָוובאָרג: איהר האָט אָבגעשניטען מיט מיר.

העדדא: יא, ווען אונזער פרײַנדשאפט האָט געדאַרפט זיך צו ענטוויקלען אין עטוואָס מעהר ערנסטעם. שעהמען זאָלט איהר זיך, עילערט לאָוובאָרג! ווי אזוי האָט איהר געקאָנט טהאָן אזא אונרעכט אייער — אייער אָפענהערציגען קאמעראד?

לאָוובאָרג: (קוועטשט צונויף די הענד) אָה, פאַרוואָס האָט איהר ניט אויסגעפיהרט אייער דראָהונג? פאַרוואָס האָט איהר מיך ניט דערשאָסען?

העדדא: ווייל איך האָב אזוי מורא פאר א סקאנדאל.

לאָוובאָרג: יא, העדדא, איהר זייט א פייגלינג אין גרונד האַרצען.

העדדא: א שרעקליכער פייגלינג. (ענדערט איהר טאָן) פאר איך איז עס אָבער געווען א גליק. און איצט האָט איהר געפונען א טרייסט פאר אייער צער ביי די עלוואסטעדס.

לאָוובאָרג: איך וויים אז טייא האָט זיך פערטרויט פאר אייך.

העדדא: און אפשר האָט איהר זיך אויך פערטרויט פאר איהר וועגען אונז?

לאָוובאָרג: ניט א וואָרט. זי איז צו־דום צו פערשטעהן אזוינע זאכען.

העדדא: דום?

לאָוובאָרג: זי איז דום אין אזוינע זאכען.

העדדא: און איך בין א פייגלינג. (זי בויגט זיך צו צו איהם, ניט קוקענדיג איהם אין געזיכט, און זאָגט שטיל:) איצטער וועל איך איך עפעם פערטרויען.

לאָוובאָרג: (געשפאנט) נו?

מיר שטעלען אזוינע פראגען? אויספרעגען מיך אזוי פראנק און פריי —

ה ע ד ד א: אין א פערשטעלטער פאָרם, געדענקט, זייט מוחל.

ל א ו ב א ר ג: יא, אָבער דאָך גאנץ פריי. נעהמען מיך אויפ'ן פערהער וועגען — אלע זיעבען זאכען?

ה ע ד ד א: און ווי אזוי האָט איהר מיר געקענט ענטפערען, הערר לאָוובאָרג?

ל א ו ב א ר ג: יא, אָט דאָס איז טאקע וואָס איך קען ניט פערשטעהן — וועז איך קוק צוריק אויף דעם. זאָגט מיר אָבער איצטער, העדדא — איז אין גרונד פון אונזער פרייַנדשאפט ניט נעוועז קיין ליעבע? האָט איהר ניט פון אייער זייט נעפיהלט ווי איהר וואלט געוואָלט אימשטאנד אָבצואוואשען אלע מיינע פלעקען — אזוי ווי איהר האָט אויסגעהרט מיין וידוי? איז עס ניט אזוי?

ה ע ד ד א: נייַן, ניט גאָר אזוי.

ל א ו ב א ר ג: וואָס זיינען געווען אייערע מאָטיוועז דערביי?

ה ע ד ד א: מיינט איהר אז דאָס איז אזוי גאָר אונמענליך צו ערקלערען, אז א יונג מיידעל — וועז עס האָט זיך גראָד אזוי געמאכט — אין קיינער האָט ניט געוואוסט —

ל א ו ב א ר ג: נו?

ה ע ד ד א: זאָל וועלען כאפען א קוק וועז־ניט־וועז אין א וועלט, וועגען וועלכער —

ל א ו ב א ר ג: וועגען וועלכער —?

ה ע ד ד א: — וועגען וועלכער עס איז איהר פערבאָטען עפעס צו וויסען?

ל א ו ב א ר ג: איז ד א ס געווען די זאך?

ה ע ד ד א: טיילוויז. טיילוויז דוכט זיך מיר כמעט.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : געהען זיי דען אוועק ?

ה ע ד ד א : יא, אויף א וועטשערינקא.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (שנעל צו לאָוובאַרג) א י ה ר געהט דאָך ניט ?

ל א ו ו ב א ר ג : ניין.

ה ע ד ד א : הערר לאוובארג בלייבט דאָ מיט אונז.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (נעהמט א שטוהל און וויל זיך זעצען נעבען איהם) אָה, ווי גוט דאָ איז !

ה ע ד ד א : ניין, א דאַנק דיר, מיין קליינע טייא ! ניט דארטן ! זיי אזוי גוט און קום אריבער אהער צו מיר. איך וויל זיצען צווישען אייך.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : זאָל זיין אזוי, ווי דו ווילסט. (זי געהט ארום דעם טיש און זעצט זיך אויפ'ן זאָפע, רעכטס פון העד־דא. לאוובארג זעצט זיך וויעדער אויף זיין שטוהל.)

ל א ו ו ב א ר ג : (נאָך א קורצער פּאָוזע, צו העדדא) איז זי ניט שעהן, א פערגניגען צו קוקען ?

ה ע ד ד א : (גלעטענדיג איהר לייכט די האָאָר) נור צו קוקען ?

ל א ו ו ב א ר ג : יא. ווארים מיר ביידע — זי און איך — מיר זיינען צוויי אמת'ע קאמעראדען. מיר האָבען אַן אבסאָלוטען פערטרויען אייניער דעם אנדערן ; און מיר קענען דעריבער זיצען און רעדען גאנץ אָפענהערציג —

ה ע ד ד א : ניט פערשטעלטערהייט, הערר לאוובארג ?

ל א ו ו ב א ר ג : נו —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (זאַכט, טוליעט זיך שטארק צו העדדא'ן) אה, ווי גליקליך איך בין, העדדא ! ווארים, דענק נור, ער זאגט אז איך האָב איהם אויך בעגיים־טערט.

ה ע ד ד א : (קוקט אויף איהר מיט א שמייכעל) אה, זאָגט ער דאס, ליעבסטע ?

ל א ו ו ב א ר ג : און ווי בראַוו זי איז, מאראַם טעסמאן !

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : מיין גאָט — בין איך בראַוו ?

ה ע ד ד א: דער פאקט וואָס איך האָב ניט געוואגט אייך צו דערשיסען —

ל אָ ו ו ב אָ ר ג: יא!

ה ע ד ד א: דאָס איז ניט געווען מיין ערנסטע פייגהייט — יענעם אבענד.

ל אָ ו ו ב אָ ר ג: (קוקט אויף איהר א מינוט, פערשטעהט זי און מורמלט לוידענשאפטליך) אה, העדדא! העדדא נאבלער! איצט הויב איך אָן צו זעהען א פערבאָרגענעם גרונד אין אונזער קאמעראדשאפט! דו און איך — ! דאָס האָט דאָס לעבען געשפּארט אין דיר, נאָך אלעם דעם —

ה ע ד ד א: (שטיל מיט א שארפען בליק) היט זיך! גלויבט דאָס ניט!

(עס הויבט אָן צו ווערען דונקעל. בערטא עפענט די אריינגאנגס טיר פון דרויסען.)

ה ע ד ד א: (מאַכט צו דעם אַלבאָם מיט אַ קלאַפּ און רופט אויס שמייכלענדיג) אך, ענדליך! מיין ליעבינקע טייא — קום נור אהער!

(פרוי עלווסטעד קומט אַריין פון קאָרידאָר, אָנגעטאָן אין אַ באַלקלויד. די טיר ווערט צוגעמאכט הינטער איהר.)

ה ע ד ד א: (אויפ'ן זאָפע, שטרעקט אויס איהרע אָרעמס צו איהר) מיין זיסע טייא — דו קענסט זיך ניט פאָרשטעלען ווי איך האָב געגארט נאָך דיר!

(פרוי עלווסטעד, גרויסט זיך פערבייגעהענדיג מיט די הערדען אין מיטעלסטען ציממר, דאָן געהט זי צו צום טיש און גיט העדדא'ן די האַנד. עילערט לאוואָרג איז אויפגעשטאַנען. ער און פרוי עלווסטעד גרויסען איינער דעם אַנדערן שטיל פערנייגענדיג זיך.)

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: זאָל איך אריינגעהן און רעדען צו דיין מאַן א וויילע.

ה ע ד ד א: אה, ס'איז נאָר ניט נויטיג. לאָז יענע צוויי דאָרטן צורוה. זיי וועלען באלד אוועקגעהן.

לאוובארג: לייט מעגען מיינען וואס זיי ווילען — דערווייל.

פרוי עלוועסטעד: (פרעהליך) יא, לאזען זיי!

העדדא: איך האָב עס קלאָר געזעהן אויף ריכטער בראַק'ס געזיכט א מינוט פריהער.

לאוובארג: וואָס האָט איהר געזעהן?

העדדא: זיין פערעכטליכען שמייכעל, וועו איהר האָט ניט געוואגט געהן מיט זיי אין מיטעלסטען צימער.

לאוובארג: ניט גענוואגט? עס פערשטעהט זיך, אז איך האָב בעסער געוואָלט פערבלייבען דאָ און רעדען מיט איר.

פרוי עלוועסטעד: דאָס איז דאָך גאנץ נאטירליך, העדדא.

העדדא: אבער בראַק האָט דאָס ניט געקענט טרעפען. און איך האָב געזעהן ווי ער האָט געשמייכעלט און געקוקט אויף טעסמאן בעת איהר האָט ניט געוואגט אנצונעהמען די אייניגע לאדונג צו זיין מיזעראבלער וועטשערינקע.

לאוובארג: ניט געוואגט! איהר זאגט אז איך האָב ניט געוואגט?

העדדא: איך זאג עס ניט. אבער אזוי האָט ריכטער בראַק דאס פערשטאנען.

לאוובארג: נו, לאָז ער.

העדדא: וועט איהר אלזא ניט געהן מיט זיי?

לאוובארג: איך וועל דאָ בלייבען מיט אייך און טייא.

פרוי עלוועסטעד: יא, העדדא — ווי אזוי קענסטו גאָר צוויייפלען דעריין?

העדדא: (שמייכעלט און שאָקעלט דעם קאָפּ צושטימענד) אלזא, פעסט ווי א פעלז! געטריי צו אייערע פרינציפען פון היינט אן אויף אייביג! אה, אָט אזוי דארף א מאן זיין! (קעהרט זיך אום צו פרוי עלוועסטעד און גלעט זי) נו, וואָס האָב איך דיר געזאגט

לאובארג: זעהר — וועז עס האנדעלט זיך וועגן אייער קאמעראד.

העדדא: אך יא — מוטה! וועז מען האט נור מוטה!

לאובארג: איז וואס? וואס מיינט איהר?

העדדא: דאז וואלט דאס לעבען אפישר עפעס ווערטה גע־ווען, נאך אלעס דעם. (בייט איבער שנעל דעם טאן) נו איצטער, מיין ליעבסטע טייא, מוזטו ווירקליך נעהמען א גלאז קאלטען פונש.

פרוי עלוסטעד: ניין, איך דאנק — איך טרינק אזעלכע זאכען קיינמאל ניט.

העדדא: נו, דאז איהר, הערר לאובארג.

לאובארג: איך אויך ניט, א דאנק.

פרוי עלוסטעד: ניין, ער טרינקט אויך ניט.

העדדא: (קוקט אויף איהם פעכט) און אויב איך זאג, אז איהר זאלט?

לאובארג: וואלט גארנישט העלפען.

העדדא: (לאכט) דאז האב איך, ארימע בעשעפענים, נאר קיין קראפט ניט איבער אייך?

לאובארג: ניט אין דער הינזיכט.

העדדא: איך מיין ערנסט, מיר דאכט אז איהר האט עס נעדארפט טהאן — פון אייערטוועגן אליין.

פרוי עלוסטעד: אך, העדדא! —

לאובארג: ווי אזוי קומט עס אוים?

העדדא: אדער גיכער פון לייטענס וועגן.

לאובארג: ווירקליך?

העדדא: אויב ניט וועלען לייטען אייך חושד זיין, אז אין אייער טיעפען הארצען — פיהלט איהר זיך אליין נאך ניט זיכער — אז איהר טרויט זיך אליין ניט.

פרוי עלוסטעד: (זאכט) אה, איך בעט דיך, העד־דא —

אויף, מאדאם טעסמאן. א דאנק פאר דער וואהייט, הוראַ פאר דער וואהייט! (טרינקט אויס די גלאָז און וויל אָנגיסען נאָך אײנע.)

ה ע ד ד א: (לעגט איהר האנד ארויף אויף זיין אָרעם) נא, נא, — נעמנוג פאר איצטער. געדענקט אז איהר געהט אויף דער וועטשערינקע.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: ניין, ניין, ניין!

ה ע ד ד א: שא! זיי זיצען און קוקען אויף דיר.

ל א ו ב א ר ג: (שטעלט אוועק די גלאָז) איצט, טייא — דערצעהל מיר דעם אמת —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא.

ל א ו ב א ר ג: האָט דיין מאן געוואוסט אז דו ביזט נאכ־געפאהרען נאָך מיר?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (ברעכט די הענד) אה, העדדא — דו הערסט וואָס ער פרעגט?

ל א ו ב א ר ג: איז עס געווען אבגעמאכט צווישען דיר און איהם, אז דו זאָלסט קומען צופאָהרען אין שטאָדט און אכטונג געבען אויף מיר? אפשר האָט דאָס דער לאנדריכטער אליין דיך איינגערעדט אהער צו קומען? אהא, מיין טייערע — ער דאַרף מיך אודאי האָבען אין זיין ביורא! אדער פעהל איך איהם צו א האנד אין קאָרטען?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (שטיל, לײדענד) אה, לאוובארג, לאוובארג — !

ל א ו ב א ר ג: (גאָפט א גלאָז און וויל זי אָנגיסען) מיר וועלען מאכען לחיים פאר דעם אלטען לאנדריכטער אויף!

ה ע ד ד א: (לאזט איהם ניט) איצט ניט מעהר. געדענקט אז איהר דארפט לעזען אייער מאנוסקריפט פאר טעסמאן'ען.

ל א ו ב א ר ג: (רוהיג, שטעלט אוועק די גלאָז) עס איז נע־ווען דום פון מיין זייט, די גאנצע זאך, טייא — אזוי דאָס אויפ־צופאסען, מיין איך. זיי ניט אין כעס אויף מיר, מיין ליעבע, ליע־בע קאמעראדין. דו וועסט זעהען — אי דו, אי די איבעריגע —

זאָגט וועז דו ביסט נעקומען צו אונז היינט אין דער פריה אוא פערקלאָגטע —

לאוובארג: (איבערראַשט) א פערקלאָגטע!

פרוי עלוואסטעד: (א פערציטערטע) העדא — אך, העדא — !

העדא: אָט קענסטו אליין זעהען! דו האָסט קיין גרונד ניט אזוי געפערהליך זיך צו שרעקען — (האַקט זיך איבער) נו! איצטער קענען מיר זיצען אלע דריי און פערבריינגען!

לאוובארג: (אויפכאַפענדיג זיך) אבער וואָס מיינט אָט דאָס אלעס, מאדאם טעסמאן?

פרוי עלוואסטעד: אך, מיין גאָט, העדא! וואָס טהוסטו?

העדא: וועד ניט אויפגערעגט! דער שרעקליכער ריכטער בראַק זיצט און קוקט אויף דיר.

לאוובארג: אזוי, איז זי געווען אין טוידט־שרעקענים! איבער מיר!

פרוי עלוואסטעד: (שטיל, מיט א פערווויינטער שטימע) אה, העדא — איצט האָסטו אלעס רואינירט!

לאוובארג: (קוקט אויף איהר א מינוט פעסט. דאס געזיכט איז איהם געוואָרען פערקרימט) הייסט עס, אָט אזוי האָט דאָס מיין קאַמעראַד מיך אָפענהערציג געטרויט?

פרוי עלוואסטעד: (מיט געבעט) אך, מיין ליעבסטער פרייגד — דו מוזט מיר נור אויסהערען —

לאוובארג: (נעהמט א גלאָז פונש, ברייגגט עס צו די ליפען און זאָגט אין א נידעריגער, הייזעריגער שטימע) לחיים, טייא! (טרינקט אויס די גלאָז, שטעלט זי אַוועק אין נעהמט די צוויי־טע.)

פרוי עלוואסטעד: (שטיל) אה, העדא, העדא — ווי אזוי האָסטו דאָס געקענט טהאָן?

העדא: איך האָב עס געטהאָן? איך? ביזטו משוגע?

לאוובארג: אָט טרינק איך אייגם צו אייער געזונד

טער) אזוי אונגעפעהר ארום צעהן, מאַדאַם טעסמאן? איז עס רעכט?

ט ע ס מ א ן: נו, אלזאָ, איז אלעס גוט. דו דארפסט אָבער מיך ניט ערווארטען אזוי פריה, הערדא.

ה ע ד ד א: אה, דו קענסט פערבלייבען אזוי לאנג — אזוי לאנג ווי דו ווילסט נור.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (זוכט צו פערבארגען איהר אנגעסט) נו דאן, הערר לאָווברג — וועל איך דאָ בלייבען ביז ווּאנען איהר קומט.

ל א ו ו ב א ר ג: (מיט'ן הוט אין האַנד) יא, ביטע, פרוי עלוועסטעד.

ב ר א ק: און איצט, מיינע העררען, געהט אָב דער צוג! איך האָף מיר וועלען לעבען א טאָג, ווי א גענויסע שעהנע דאמע האָט עס אויסגעדריקט.

ה ע ד ד א: אך, ווען די שעהנע דאמע וואָלט געקענט דערביי זיין אונגעזעהען — !

ב ר א ק: פאר ווּאָס אונגעזעהען?

ה ע ד ד א: כדי צו הערען א ביסעל פון אייערע לוסטיגע ווערטלעך, פון ערשטער האנד, הערר בראַק.

ב ר א ק: (לאכט) איך ווּאָלט ניט גערָאטהען די שעהנע דאמע דאָס צו פרוּבירען.

ט ע ס מ א ן: (לאַכט מיט) נאָ, דו ביזט א וואויליגקע, הערדא! דענק נור!

ב ר א ק: נו, אדיע, אדיע, מיינע דאמען.

ל א ו ו ב א ר ג: (פערנייגט זיך) אלזאָ, ארום צעהן אוהר.

(ברַאק, לָאווברג און טעסמאן געהען ארויס דורך די טיר פון קאַריאַר. אין דערזעלבער צייט קומט בערטָא אַריין פון מיטעלסטען צימער מיט אַן אָנגעצונדענעם לאָמפּ, וועלכען זי שטעלט אוועק אויפ'ן זאַל־טיש. געהט ארויס דורך דעמזעלבען וועג ווּאָס זי איז געקומען).

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (איז אויפגעשטאַנען און געהט

אז אויב איך בין אמאל געפאלען — בין איך איצט וויעדער אויפ־
געשטאנען! דיר צו פערדאנקען טייא!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (שוינט פאר פרייד) אך, נאָט זיי
דאנק —!

(אין צווישענצייט האָט ברַאק געקוקט אויף די אוהר. ער און
טעכמאן שטעהען אויף און קומען אריין אין זאַל.)

ב ר א ק: (נעהמט זיין הוט און ראָק) אלזאָ, מאדאם טעס־
מאן, ס'איז געקומען אונזער צייט.

ה ע ד ד א: יא, איך רעכען אז ס'איז געקומען.

ל א ו ב א ר ג: (שטעהט אויף) מיין צייט אויך, הערר ריכ־
טער.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (זאַכט און בעטעניג) אָה, לאוו־
בארג, טהו דאס ניט!

ה ע ד ד א: (קניִיפט איהר אין ארעם) זיי קענען דיך הערען!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (מיט א אונטערדריקטען געשרייי)
אוי!

ל א ו ב א ר ג: (צו ברַאק) איהר זייט געווען אזוי פרייונד־
ליך מיך אויסצולאַדען.

ב ר א ק: נו, קומט איהר דאָך?

ל א ו ב א ר ג: יא, איך דאנק בעסטענס.

ב ר א ק: עס פרעהט מיך זעהר —

ל א ו ב א ר ג: (צו טעכמאן, לעגט טריין דעם מאַנוסקריפט
צו זיך אין טאַש) איך וואָלט דיר וועלען צייגען א פאָר שטעלען אויי־
דער איך גיב עס אריין אין דרוק.

ט ע כ מ א ן: דענק נור — דאס וועט זיין גרויסאַרטיג.
אבער, מיין ליעבע העדדא, וועד וועט בעגליטען פרוי עלווסטעד
אַהיים? האַ?

ה ע ד ד א: אָה, מיר קענען שוין געפינען א וועג.

ל א ו ב א ר ג: (קוקט אויף די דאמען) פרוי עלווסטעד?
נאטירליך, איך וועל אריינקומען און זי מיטנעהמען. (געהט צו געהנ־

ב ע ר ט א (שטעהט אין טיר) טהעע איז פערטיג אין שפייז־ציטער, מאדאם.

ה ע ד ד א: זעהר גוט. מיר קומען גלייך.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: ניין, ניין, ניין! איך וועל בע־סער גענהן אהיים אליין! שוין גלייך!

ה ע ד ד א: אונזין! ערשטענס וועסטו טרינקען א גלעזל טהעע, דו קלייגע נארעלע. און דאן — אום צענהן אוהר — וועט דאָ זיין עילערט לאָווּבאָרג — מיט ווייגטרויב בלעטער אין די האָאר.

(זי שלעפט פרוי עלוועסטעד כמעט מיט גענואלט צום מיטעלסטען דורכגאַנג.)

אונרוהיג ארום אין ציימער) העדדא — העדדא — וואס קען דערפון ווערען?

ה ע ד ד א: אום צעהן אוהר וועט ער דאָ זיין. איך קען איהם שוין זעהען — מיט וויין־טרויב בלעטער אין די האָאָר — צו־היצט און פורכטלאָז —

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: אה, וועז ער קומט נאָר אזוי!

ה ע ד ד א: און דאן, זעהסטו — דאן וועט ער וויעדער האָבען געווואונען די מאכט איבער זיך. דאן וועט ער זיין א פרייער מענש זיין גאנצען לעבען.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: אה, גאָט! — וועז ער וואלט נאָר קומען, אזוי ווי דו זעהסט איהם איצטער!

ה ע ד ד א: ער ו י ע ט קומען, ווי איך זעה איהם — אזוי און ניט אנדערש! (שטעהט אויף און געהט צו טייַ) דו קענסט אין איהם צווייפלען אזוי לאנג ווי דו ווילסט; א י ך גלויב אין איהם. און איצטער וועלען מיר פרובירען —

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: דו האָסט עפעס א פערבאָרגענעם מאָטיוו דערין, העדדא!

ה ע ד ד א: יא, איך האָב. איך ווייל באָטש אייגנטלעך אין מיין לעבען האָבען די מאכט איבער דעם שיקזאל פון א מענשען.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: האָסטו דען ניט די מאכט?

ה ע ד ד א: איך האָב ניט, און האָב קיינמאָל ניט געהאט.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: איבער דיין מאן אויך ניט?

ה ע ד ד א: דענקסטו אז ד א ס איז ווערטה די מיה? אָה, וועז דו וואלסט געקענט פערשטעהן ווי אָרים איך בין. איך האָט דער שיקזאל גראד געמאכט אזוי רייך! (נעהמט איהר ליי־דענשאפטליך ארום) איך דענק, איך מוז דיר אבערענען די האָאָר נאָך אלעם דעם.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: לאָז מיך לויז! לאָז מיך לויז! איך האָב מורא פאר דיר, העדדא!

ב ע ר ט א : פרייליך טעסמאן׳ס דיענסט האָט עס געבראכט. איך וועל עס אוועקלעגן דאָ אויפ׳ן טיש.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יא, לעגט עס אוועק.

ב ע ר ט א : (לעגט אוועק דעם בריעף) איך רעכען איך וועל בעסער פערלעשען דעם לאָמפּ. ער רויכערט.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יא, לעשט איהם אויס. עס מוז שוין באלד טאָגען.

ב ע ר ט א : (לעשט אויס דעם לאָמפּ) עס טאָגט שוין, מאדאם.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יא, גרויסער טאָג! און קיינער איז נאָך ניט געקומען — !

ב ע ר ט א : זאָל גאָט שומר ומציל זיין, מאדאם — איך האָב מיר געקלערט אז ס׳וועט אזוי זיין.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : איהר האָט געקלערט אזוי ?

ב ע ר ט א : יא, וועז איך האָב געזעהן, אז א געוויסע פערזאָן איז געקומען צוריק אין שטאָדט — און אז ער איז אוועקגענאנגען מיט זיי. ווארים מיר האָבען זיך שוין פריהער גענוג אָנגעהערט וועגען יענעם העררן.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : רעדט ניט אזוי הויך. איהר וועט אויפוועקען די מאדאם טעסמאן.

ב ע ר ט א : (קוקט צו דער זאָפע און זיפצט) ניין, ניין — לאָז זי שלאָפען, נעבעך. זאָל איך ניט ארויפלעגען א ביסעל האָלץ אויפ׳ן פייער ?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : א דאנק, ניט פון מיינטוועגען.

ב ע ר ט א : נו, זאָל זיין. (זי געהט זאָכט ארויס דורך די קאָרידאָר־טיר).

ה ע ד ד א : (כאָפט זיך אויף פון דעם קלאָפ פון דער טיר און קוקט זיך ארום) וואס איז — ?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : דאס איז נור געווען די דיענסט—

ה ע ד ד א : (קוקט זיך ארום) אָה, מיר זיינען דאָ — ! יא,

דריטער אקט.

דערזעלבער צימער ביי טעסמאן. די פֿאַרהאַנגען זוינען פֿערצויגען איבער דעם מיטעלסטען דורכגאנג און אויך איבער דער גלעזערנער טיר. דער לאָמפּ, האַלב אויסגעדרעהט, אונטער אַן אַבאַזשור, ברענט אויפֿן טיש. אין אויוועז מיט אַן אָפּען טירעל איז געווען א פֿייער, וועלכער איז איצט כמעט אויסגעלאָשען.

פרוי עלוסטעד, אויפגעהילט אין א גרויסער שאַל, מיט די פּיס אויף א פוס־ביינקעל, זיצט נעבען אויוועז אַנגעשפּאַרט אויף הינטען אין לעהנשטוהל. העדדא, אין גאנצען אן אָנגעטאָנען, ליעגט און שלאָפֿט אויפֿן זאָפֿע, צעגעדעקט מיט א דעקע.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (זעצט זיך אויף פֿלוצלונג און הערט זיך צו געשפּאַנט. דאַן פּאַלט זי צוריק אויף הינטען א מועדע און קרעכצט צו זיך אליין) נאָך ניטאָ! אה, גאָט — אָה גאָט — נאָך ניטאָ!

(בערטאַ קומט אריין פֿאַרזיכטיג דורך די קאָרידאָר־טיר. זי האַלט א בריף אין האַנד.)

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (קעהרט זיך אום און זאָגט געשפּאַנט) נו, איז וועד געקומען?

ב ע ר ט א: (זאַכט) יא, א מיידעל האָט אָפּגאָרשט געבראכט אָט דעם בריעף.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (שנעל, שטרעקט אויס די האַנד) א בריעף! גיט עס מיר!

ב ע ר ט א: ניין, מאדאם, עס איז פאר דר. טעסמאן.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אך, אזוי.

ה ע ד ד א: און דאן, פערשטעהסטו, האָט טעסמאן ניט גע־
וואָלט קומען אהיים און אויפוועקען אונז אין מיטען נאכט.
(לאכט) אפשר האָט ער דערצו אויך טאקע ניט געוואָלט זיך צייגען
— גלייך נאָך דער הוליאנקע.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אויב אזוי אבער — איז וואו
האָט ער געקענט געהן?

ה ע ד ד א: עס פערשטעהט זיך אז ער איז מסתמא אוועק־
געגאנגען צו זיין טאנטע און האָט דארט געשלאָפען. זיי האָבען
דארט זיין אלטען צימער אימער גרייט פאר איהם.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: ניין, ער קען ניט זיין ביי זיי,
ווארים אָט ערשט איז געקומען פאר איהם א בריעף פון פרייליז
טעסמאן. דארט'ן ליענט עס.

ה ע ד ד א: ווירקליך? (קוקט אויפ'ן אדרעס) יא, טאקע,
עס איז געשריבען מיט טאנטע יוליא'ס אייגענער האנד. נו, אויב
אזוי איז ער געבליבען אין בראק'ס הויז. און וואָס אנבעטרעפט
עילערט לאָווברג — זיצט ער מיט וויינ־טרויב בלעטער אין די
האָר און לעזט פאָר זיין מאנוסקריפט.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אָה, העדדא, דו זאָגסט זיך אָב
זאכען, אין וועלכע דו הויבסט אליין ניט אָן צו גלויבען.

ה ע ד ד א: דו ביזט אויף אן אמת א קליינער דומקאָפ,
טייא.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אך, יא, איך האָב מורא אז איך
בין.

ה ע ד ד א: ווי שרעקליך־מיעד דו זעהסט אוים.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא, איך בין שטערבליך מיעד.

ה ע ד ד א: נו, אלזא, דו מוזט טהאָן וואָס איך היים דיר.
דו מוזט געהן אין מיין צימער און זיך אניעדערלעגען פאר א
ווייל.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אָה, ניין, ניין — איך וועל ניט
קענען אייגנשלאָפען.

איצט גערענק איך. (זעצט זיך אויף גלייך אויפ'ן זאָפע, ציהט זיך און רייבט די אויגען) ווי שפּעט איז עס, טייא?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: (קוקט אויף איהר אוהר) ס'איז נאָך זיעבען.

ה ע ד ד א: ווען איז טעסמאן געקומען אהיים?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: ער איז ניט געקומען.

ה ע ד ד א. נאָך ניט געקומען אהיים?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: (שטעהט אויף) קיינער איז ניט גע־קומען.

ה ע ד ד א: בערעכען נור, ווי מיר זיינען דאָ נעזעסען און געוואַרט ביז פיער פאַרטאָג —

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: (ברעכט די הענד) און ו ו י א ז ו י האָב איך געוואַרט און אויסגעקוקט אויף איהם!

ה ע ד ד א: (געגעצט און זאָגט פערשטעלענדיג דאס מויל מיט דער האנד) נו, נו — מיר האָבען זיך געקענט פאַרשפּאַרען די טרהה.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: האָסטו כאָטש געשלאָפען א ביסעל?

ה ע ד ד א: אָה, יא; איך גלויב אז איך האָב געשלאָפען גאנץ גוט. און דו ניט?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: ניט איין רגע. איך האָב ניט גע־קענט, העדדא! אפילו ווען עס וואלט מיר געגאנגען אום לעבען.

ה ע ד ד א: (שטעהט אויף און געהט צו איהר צו) שא, שא, שא! ס'איז גאָר ניטאָ פאר וואָס זיך צו שרעקען. איך פערשטעה גאנץ גוט וואס עס האָט פאַסירט.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: איז וואס דענקסטו? קענסטו מיר ניט זאָגען?

ה ע ד ד א: פארוואָס ניט — עס פערשטעהט זיך, אז די שמחה ביי ריכטער בראק האָט זיך פערצויגען גאנץ שפּעט —

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: יא, יא — דאס איז שוין קלאָר. דאָך אבער —

די שפּיץ־פּינגער אין מיטעלסטען דורכגאנג און וויל זיך דורכדרוקען דורך די גאַרדינען).

ה ע ד ד א: (בײם אויוועז, ניט קוקענדיג אויף איהם) גוט מאָרגען.

ט ע ס מ א ן: (קעהרט זיך אום) העדדא! (געהט צו צו איהר) מיין גאָט — אזוי פריה ביזטו שוין אויף? האַ?

ה ע ד ד א: יא, איך בין היינט אויפגעשטאנען זעהר פריה.

ט ע ס מ א ן: און ביי מיר איז קיין ספק ניט געווען אז דו שלאָפסט נאָך גאנץ געשמאק. דענק נור, העדדא!

ה ע ד ד א: רייד ניט אזוי הויך. פרוי עלוועסטעד האָט זיך צוגעלעגט אין מיין צימער.

ט ע ס מ א ן: איז פרוי עלוועסטעד דאָ געווען די גאנצע נאכט?

ה ע ד ד א: יא, אזוי ווי קיינער איז ניט געקומען זי אבנעהמען.

ט ע ס מ א ן: יא, דאָס איז ריכטיג.

ה ע ד ד א: (מאכט צו דאָס טירעל פון אויוועז און הויבט זיך אויף) נו, האָסטו עפּעס גוט פערבראכט ביי ריכטער בראָק?

ט ע ס מ א ן: ביסטו געווען אונרוהיג וועגען מיר? האַ?

ה ע ד ד א: ניין, מיר פאלט קיינמאל ניט אין צו זיין אונרוהיג. אָבער איך האָב דיר געפרעגט, צי דו האָסט גוט פערבראכט?

ט ע ס מ א ן: אָה, יא — איין מאל פאר אלע מאל. איבערהויפט אין אנפאנג פון אבענד, בעת עילערט לאָווברג האָט מיר פארגעלעזען א טיל פון זיין בוך. מיר זיינען אנגעקומען אויף מעהר ווי א שטענדע צו פריה — דענק נור! און בראָק האָט געהאט נאָך פערשיעדענעם אייגנטריכטען — האָט עילערט דערווייל געלעזען פאר מיר.

ה ע ד ד א: (זעצט זיך בײם טיש, רעכטס) נו, דערצעהל מיר —

ה ע ד ד א : איך בין זיכער אז דו וועסט קענען.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : גוט, אָבער דיין מאן וועט דאָך אודאי גלייך קומען, און איך וויל גלייך וויסען —

ה ע ד ד א : איך וועל זעהן אז דו זאָלסט וויסען גלייך ווי ער קומט.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : זאָגסטו מיר דאס צו, העדדא?

ה ע ד ד א : פערלאָז זיך אויף מיר. דו גיסט נור אריין און שלאָף זיך דורך דערווייַל.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : א דאנק; איך וועל פרובירען.

(זי גיעהט אָב דורך דעם מיטעלסטען צימער. העדדא גיעהט צו צו דער גלעזערנער טיר און רוקט אב די פארהאנגען. אין צימער שטראמט אריין א העלע ליכטיגקייט פון גרויסען טאָג. זי נעהמט דאן א קליי־נעם האנד־שפיגעל פון שרייבטיש, קוקט זיך איין און מאַכט צורעכט איהרע האָאר. דערנאָך גיעהט זי צו דער קאָרידאָר־טיר און טהוט א דריק א גלאָק־קנעפל. אין א ווייל ארום בעווייזט זיך בערטא אין טיר.)

ב ע ר ט א : האָט איהר עפעס געווּאָלט, מאדאם?

ה ע ד ד א : יא, איהר מוזט אריינלעגען אביסעל מיהר האָלץ אין אויוון. מיך טרייסעלט פון קעלט.

ב ע ר ט א : וועה מיר — אָט שוין מאָך איך ווארעם. (זי שאָרט צוזאַמען די קויהלען און לעגט ארויף א שויט האָלץ. שטעלט זיך אָב און האָרכט.) דאס האָט מען געקלונגען די פאָדערסטע טיר, מא־דאם.

ה ע ד ד א : דאן גיעהט צו דער טיר. איך וועל אכטונג גע־בען אויפ'ן פייער.

ב ע ר ט א : עס וועט שנעל אויסברענען.

(זי גיעהט ארוים דורך די קאָרידאָר־טיר. העדדא שטעלט זיך אויף די קניע און לעגט אריין נאָך עטליכע שויטלעך האָלץ אין אויוון. נאָך א קורצער פּאָוזע קומט זשאָרזש טעסמאן אריין פון קאָרידאָר. ער זעהט אויס מיעד און האָט אַן ערנסט געזיכט. ער גנב'ט זיך אריין אויף

טערט אין דער ארבייט — יא, אָט דעם אויסדרוק האָט ער געברויכט.

ה ע ד ד א: האָט ער זי אנגערופען ביים נאָמען?

ט ע ס מ א ן: ניין, דאָס האָט ער ניט געטהאָן. איך קען מיר אבער אנדערש ניט דענקען סיידען נור אז ער האָט געמיינט פרוי עלוועסטער. נו מעגסט זיין זיכער אז ער האָט זי געמיינט.

ה ע ד ד א: נו, און וואו האָסטו זיך מיט איהם געשיידט?

ט ע ס מ א ן: אויפ'ן וועג אין שטאָדט אריין. מיר האָבען פערלאָזט דאס הויז — וועניגסטענס די וואס זיינען פערבליבען ביי צו לעצט — אלע צוזאמען; און בראָק איז מיט אונז מיטגענאנגען כאפען אביסעל פרישע לופט. דאן, פערשטעהסטו, האָבען מיר אבגערעדט אבצופיהרען עילערט'ן אהיים, וואָרים ער האָט געהאט נענומען א קאפעטשקע צו־פיעל.

ה ע ד ד א: איך רעכען אזוי.

ט ע ס מ א ן: איצט אבער קומט דער זאנדערבארער טייל פון דער מעשה, אדער איך האָב ריכטיגער געדארפט זאגען, דער טרוייעריגער טייל דערפון. איך זאָג דיר אז איך שעהם מיך, פון עילערט'ס וועגען, דיר צו דערצעהלען —

ה ע ד ד א: אך, דערצעהל שוין —!

ט ע ס מ א ן: נו, איז וועז מיר זיינען שוין באלד געווען נעבען שטאָדט, בין איך צופעליג געבליבען אביסעל פון הינטען. עטליכע מינוטען נור — שטעל זיך פאָר!

ה ע ד ד א: יא, מיין נאָט, אבער —?

ט ע ס מ א ן: און וועז איך בין דאָן זיי נעכגעלאָפען — וואס דענקסטו האָב איך געפונען ליעגענדיג אויפ'ן וועג? האָ?

ה ע ד ד א: אך, ווי אזוי זאָל איך עס וויסען?

ט ע ס מ א ן: דו זאָלסט עס נור קיינעם ניט זאגען, הערא! דו הערסט! פערשפרעך עס מיר פון עילערט'ס וועגען.

(שלעפט ארויס א פאקעט, אויסגעוויקעלט אין פאפיער, פון זויַן טאַש)

דענק נור — אָט דאָס האָב איך געפונען!

ט ע ס מ א ן : (זעצט זיך אויף א פוס־ביינקעל נעבען אויוועז) אָה, העדדא! דו קענסט גאָר ניט בעגרייעפן וואס פאר א בוך דאס וועט זיין! איך גלויב אז דאס איז איינע פון די מערקווירדיגסטע זאכען, וואס זיינען וועז עס איז געשריבען געוואָרען. דענק נור!

ה ע ד ד א : יא, יא; דאס געהט מיך ניט אָן —

ט ע ס מ א ן : איך מוז זיך פאר דיר מודה זיין, העדדא. וועז ער האָט געענדיגט לעזען — איז אויף מיר אנגעקומען א שרעקליכער געפיהל.

ה ע ד ד א : א שרעקליכער געפיהל?

ט ע ס מ א ן : איך האָב מקנא געווען עילערט'ן פאר וואָס ער האָט געקאָנט אנשרייבען אזא בוך. דענק נור, העדדא!

ה ע ד ד א : יא, יא, איך דענק.

ט ע ס מ א ן : און דאָן אבער ווי טרויעריג עס איז צו דענקען, אז טראָץ אלע זיינע פעהיגקייטען איז ער נאָך אלעם דעם דאָך א פערפאלענער.

ה ע ד ד א : דו מיינסט מסתמא צו זאגען, אז ער האָט מעהר לעבענס־מוטה אויידער אלע איבעריגע?

ט ע ס מ א ן : נייז, גאָר ניט דאָס — איך מיין אז ער קען ניט נעהמען זיינע פערגעניגענס מיט א מאָס.

ה ע ד ד א : און וואס איז פון דער נאנצער זאך געוואָרען — צום סוף?

ט ע ס מ א ן : נו, דעם אמת געזאגט, העדדא, דענק איך אז אם בעסטען וואָלט מען עס קענען אָנרופען א הוליאנקע פון שכורים

ה ע ד ד א : האָט ער נעהאט וויין־טרויב בלעטער אין די האָאר?

ט ע ס מ א ן : וויין־טרויב בלעטער? נייז, איך האָב אזוינס אויף איהם ניט געזעהן. נור ער האָט געהאלטען א לאנגע, פערדרעהטע רעדע אין עהרע פון דער פרוי וועלכע האָט איהם בעגייס־

ט ע ס מ א ן : איך און נאָך א פּאָר אנדערע זיינען אוועק אהיים צו איינעם פון די לוסטיגע חברה־לייט און האָבען ביי איהם געטרונקען אונזער פריה־מארגען קאפע ; אדער אפשר דארף מען עס בעסער רופען אונזער נאכט־קאפע, הא ? נו, איצטער אז איך האָב זיך אביסעל אבגערוהט און דער אריימער עילערט האָט שוין געהאט צייט דורכצושלאָפען זיך א ביסעל, מוז איך געהן איהם דאס אוועקצוטראָגען.

ה ע ד ד א : (שטרעקט אויס די האנד נאָכ'ן פּאָקעט) ניין — גיב עס איהם נאָך ניט ! איך מיין, ניט אין אזא אייליע. לאָז מיך דאָס דורכלעזען אפּריהער.

ט ע ס מ א ן : ניין, מיין ליעבסטע העדדא, איך טאָר עס ניט, ווירקליך איך טאָר ניט.

ה ע ד ד א : דו טאָרסט ניט ?

ט ע ס מ א ן : ניין — ווארים דו קענסט זיך פּאָרשטעלען ווי פערצווייפעלט ער וועט זיין ווען ער שטעהט אויף און כאפט זיך אז ער האָט ניט דעם מאנוסקריפּט. דו מוזט וויסען, אז ער האָט ניט קיין קאָפּיע דערפון. ער האָט עס מיר אליין געזאגט.

ה ע ד ד א : (קוקט אויף איהם פּאָרשענדט) לאָזט זיך דען אזא זאך ניט רעפּראָדוצירען ? וויעדער אָנשרייבען ?

ט ע ס מ א ן : ניין, איך דענק ניט אז מען וואָלט עס געקענט. דען די בעגייסטערונג, פערשטעהסט —

ה ע ד ד א : יא, יא — איך רעכען אז עס הענגט אָב פון דעם — (לייכט) אבער, גוט וואָס איך האָב זיך דערמאָנט — דאָ איז פּאראן א בריעף פאר דיר.

ט ע ס מ א ן : דענק נור ! —

ה ע ד ד א : (דערלאנגט עס איהם) עס איז געקומען היינט נאנץ פריה.

ט ע ס מ א ן : עס איז פון טאנטע יוילא ! וואס קען עס זיין ? (ער לעזט אוועק דעם פּאָקעט אויף דעם אנדער פוסביינקעל, עפענט אויף דעם בריעף, קוקט איהם שנעל דורך און שפרינגט אויף)

ה ע ד ד א : איז דאס ניט דער פּאקעט, וואס ער האָט דאָ געהאט מיט זיך געסטערן?

ט ע ס מ א ן : יא, דאס איז אין גאנצען דער טייערער מא־נוסקריפּט זיינער, וועלכער וואָלט געווען פערפאלען אויף אייביג! און ער איז געגאנגען און האָט עס פערלאָרן און האָט נאָר ניט געוואוסט וועגען דעם. דענק נור, העדא! אזא טרויעריגע —

ה ע ד ד א : אבער פאר וואס האָסטו איהם גלייך ניט צוריק־געגעבען דעם פּאקעט?

ט ע ס מ א ן : דאס האָב איך ניט געוואָגט צו טהון — אין דעם צושטאנד אין וועלכען ער איז געווען —

ה ע ד ד א : האָסטו ניט דערצעהלט קיינעם פון די איבערי־גע אז דו האָסט עס געפונען?

ט ע ס מ א ן : אך, נאָט בעהיט! דאָס קענסט דאָך פער־שטעהן, אז איך וואָלט עס ניט געטהאָן, מאקע פון עילערט'ס וועג־גען אליין.

ה ע ד ד א : הייסט עס, אז קיינער וויים ניט, אז עילערט לאוובערג'ס מאנוסקריפּט געפינט זיך ביי דיר?

ט ע ס מ א ן : ניין, און קיינער ט א ר עס אויך ניט וויסען.

ה ע ד ד א : און וואס האָסטו איהם געזאגט נאכהער?

ט ע ס מ א ן : מעהר איז מיר שוין נאָר ניט אויסגעקומען מיט איהם צו רעדען; וואַרים וועז מיר זיינען אריינגעקומען אין די גאסען, האָט עד, מיט נאָך א צוויי, דריי פון די אנדערע, זיך ארויסגעדרעהט פון אונטער אונזערע הענד און איז פערשוואונדען. דענק נור!

ה ע ד ד א : ווירקליך? זיי האָבען איהם אודאי געמוזט אבפיהרען אהיים.

ט ע ס מ א ן : יא, עס זעהט אזוי אוים. און בראָק איז אויך געווען אוועקגענאנגען.

ה ע ד ד א : און וואו האָסטו זיך ארומגעטריבען זייט דאן?

טעל. טעסמאן שטעהט אן אויפגערעגטער פון אויפגעוועקט און קען ניט ארויפציהען זייגע האנדשוה.

ר י כ ט ע ר ב ר א ק (קומט ארויין פון קאַרידאָר.)

ה ע ד ד א : (שאקעלט צו איהם מיט'ן קאָפּ) נא, איהר זייט אבער א פריהער פויגעל.

ב ר א ק : יא, מיינט איהר ניט? (צו טעסמאן:) און איהר זייט שוין אויך אויף די סים?

ט ע ס מ א ן : יא, איך מוז שנעל געהן צו מיינע טאנטעס. דענקט נור — די קראנקע ליגנט א מינוט פאר'ן טוידט — די ארימע בעשעפענים, נעבעך.

ב ר א ק : מיין גאָט, ווירקליך? דאן ווי איך אייך אויף קיין פאל ניט פערהאלטען. אין אזא קריטישען מאמענט —

טעסמאן : יא, איך מוז ווירקליך זיך אייליגן. אדיע! אדיע! (לויפט ארוים דורך די קאַרידאָר-טיר.)

ה ע ד ד א : (צוגעהענדיג) ווי עס שיינט איז ביי אייך אין הויז געווען גאנץ לעבעדיג לעצטע נאכט, הערר בראק.

ב ר א ק : גלויבט מיר, מאראם העדדא, אז איך האָב זיך נאָך ניט אויסגעטאָן זייט געסטערן.

ה ע ד ד א : אזוי, איהר אויך ניט?

ב ר א ק : ניין, ווי איהר זעהט מיך אָן. אבער וואס האָט אייך טעסמאן דערצעהלט וועגען לעצטער נאכטס-פאסירונגען?

ה ע ד ד א : אָה, עפעס א לאנגוויליגע געשיכטע. אז זיי זייען געגאנגען אוז האָבען ערגיץ וואו געטרונקען קאפע.

ב ר א ק : איך האָב שוין געהערט וועגען דער קאפע-חברה. עילערט לאוובארג שטעל איך מיר פאָר איז מיט זיי צוזאמען ניט געווען?

ה ע ד ד א : ניין, זיי האָבען איהם נאָך פריהער אבגעפיהרט אהיים.

ב ר א ק : טעסמאן איז אויך געווען מיט זיי?

אָה, העדדא, — זי שרייבט אז די אָרימע טאנטע האלט ביים שטארבען!

ה ע ד ד א: נו, דאָס איז דאָך ניט אונערווארטעט.

ט ע ס מ א ן: און אויב איך וויל זי נאָך זעהען, מוז איך זיך צואיילען. איך'ל גלייך אריבערלויפען.

ה ע ד ד א: (האלט זיך איין צו שמייכלען) דו וועסט לויפען?

ט ע ס מ א ן: אָה, מיין ליעבסטע העדדא — וועז דו וואָלסט געקענט ביי זיך פועל'ן מיט צוגעהן מיט מיר! דענק נור!

ה ע ד ד א: (שטעהט אויף און זאָגט איבערדריסיג, אוועקמאכענדיג מיט'ן האַנד) ניין, ניין, בעט מיך ניט. איך וויל ניט קוקען אויף קראנהייט און טוידט. מיך עקעלט פון אלערליי העסליכקייטען.

ט ע ס מ א ן: נו, נו, אלזאָ —! (ער פאדעט ארום) מיין הוט? — מיין אויבערראָק? — אָה, אין קאָרידאָר — הלואי זאָל איך נור ניט קומען צו־שפעט העדדא! הא?

ה ע ד ד א: אָה אז דו וועסט לויפען — (בערטא בעווייזט זיך אין אריינגאַנגס־טיר.)

ב ע ר ט א: ריכטער בראָק איז דרויסען און פרעגט אויב ער מעג אריינקומען.

ט ע ס מ א ן: איצטער, אווי פריה? ניין, איך קען איהם אויף קיין פאל ניט זעהען.

ה ע ד ד א: אבער א י ך קען. (צו בערטא:) בעט ריכטער בראָק ער זאָל אריינקומען. (בערטא געהט אָב.)

ה ע ד ד א: (האַסטיג, שטיל) דעם פאקעט, טעסמאן! (זי כאפט עס צו פון שטוהל.)

ט ע ס מ א ן: יא, גיב עס מיר!

ה ע ד ד א: ניין, ניין, איך וועל עס האלטען ביז דו וועסט צוריק קומען.

(זי גענט צו צום שרייבטיש און לעגט עס אוועק אין ביכער־שאַכ־

נאנצער זאך. ער האָט אבער ענטזאגט די איינלאדונג; דען ווי איהר ווייסט איז ער דאָך איצט געווארען אן'אנדער מענש.

ה ע ד ד א: דאָרט ביי די עלוסטעד'ס, יא. ער איז אבער נעגאנגען, נאָך אלעם דעם?

ב ר א ק: נו, איהר זעהט, מאדאם העדדא — אונגליקלי־כערוויז איז אויך איהם אנגעקומען דער גייסט לעצטע נאכט ביי מיר אין הויז —

ה ע ד ד א: יא, איך הער אז ער האָט זיך בעגייסטערט.

ב ר א ק: גאָר גוואלטיג בעגייסטערט. נו, קלער איך, אז דאָס האָט מסתמא געאנדערשט זיין געדאנק; דען מיר מאנסביל זיינען ליידער ניט אלעמאל אזוי פעסט אין אונזערע פרינציפען ווי מיר זאלען זיין.

ה ע ד ד א: אה, איך בין זיכער אז א י ה ר, הערר בראק, זייט אן אויסנאהמע פון דעם כלל. אבער מכח לאובארג'ן — ?

ב ר א ק: קורץ און גוט — די ענדע איז געווען אז ער איז ארויסגעפאלען אין מאמזעל דיאנא'ס סאלאָן.

ה ע ד ד א: אין מאמזעל דיאנא'ס?

ב ר א ן: מאמזעל דיאנא האָט עס געגעבען דעם „אבענד" פאר א געקליבענעם קרייז פון איהרע פערעהרער און פרייגדינען.

ה ע ד ד א: איז זי א פרוי וואָס האָט רויטע האָאר?

ב ר א ק: עס שטימט.

ה ע ד ד א: א גענוייסע — זינגערקע?

ב ר א ק: אה, יא — וועז זי איז ניט פערנומען מיט עפעס אנדערש. דערהויפט אבער איז זי א מעכטיגע יענערין — פון מע־נער, מאדאם העדדא. איהר האָט אודאי געמוזט הערען פון איהר. עילערט לאובארג איז געווען איינער פון איהרע העכסט ענטוזיאס־טישע בעשיצער — אין די צייטען פון זיין אמאליגען גלאנץ.

ה ע ד ד א: און וואָס איז פון דעם אלעם געוואָרען?

ב ר א ק: ווי עס שיינט, ווייט ניט ליעבליך. נאָך א העכסט צערטליכען עמפאנג, זעהט עס אוים, איז מען געקומען צו קלעפ—

ה ע ד ד א : ניין, וועד עס איז פון די אנדערע, האָט ער גע־זאָגט.

ב ר א ק : (שמייכעלט) זשאָרזש טעמפּאן איז ווירקליך א כשר'ה נשמה, מאדאם העדדא.

ה ע ד ד א : יא, דאס ווייס גאָט. שטעקט אבער נאָך וואס הינטער דעם?

ב ר א ק : יא, אפשר שטעקט עפעס.

ה ע ד ד א : גוט, אלזא, זעצט זיך אנידער, מיין ליעבער ריכטער, און דערצעהלט אייער געשיכטע בהרחבה.

(זי זעצט זיך ביי דער לינקער זייט פון טיש. ברַאק נעבען איהר ביי דער לינקער זייט.)

ה ע ד ד א : נו, אלזא.

ב ר א ק : איך האָב געהאט ספּעציעלע אורזאכען לעצטע נאכט אכטונג צו געבען וואו מיינע געסט — אדער ריכטיגער גע־זאָגט אייניגע פון זיי — נעהען.

ה ע ד ד א : צווישען די אנדערע, אפשר אויך וואו עילערט לאווברג נעהט?

ב ר א ק : אָפען נעזאָגט — יא.

ה ע ד ד א : איצט מאכט איהר מיר ווירקליך נייגיריג —

ב ר א ק : ווייסט איהר וואו ער און נאָך א פּאָר אנדערע האָבען געענדיגט די נאכט, מאדאם העדדא?

ה ע ד ד א : אויב עס איז ניט צו־מיאוס צו רעדען וועגען דעם, דאן דערצעהלט.

ב ר א ק : אָה, ניין, עס איז גאָר ניט צו־מיאוס. קורץ, זיי זיינען זיך אוועקגענאנגען אויף א בעזונדערס־פּרעהליכען אבענד.

ה ע ד ד א : פון דעם לעבעדיגען סאָרט?

ב ר א ק : פון דעם סאמע לעבעדיגסטען —

ה ע ד ד א : דערצעהלט, דערצעהלט, הערר ברַאק —

ב ר א ק : לאווברג אזוי גוט ווי די אנדערע זיינען נאָך פּריהער איינגעלאדען געווארען. איך האָב געוואוסט וועגען דער

גילטיגע זאך אין פאל וועז עס שטעלט זיך ארויס אין פאליציי־
נעריכט, אז ער איז געקומען אהין גלייך פון מיין הויז.

ה ע ד ד א: דענקט איהר אז די זאך וועט קומען אין גע־
ריכט?

ב ר א ק: גאנץ געוויס. דאך וואלט איך זיך וועגען דעם
אליין נאך ניט אזוי שטארק געקימערט. איך האב אבער געריכ־
כענט, אז אלם פרייונד פון דער פאמיליע, איז עס מיין פליכט צו
צושטעלען אייך און טעסמאנען א פולען בעריכט וועגען זיינע ביי־
נאכטיגע העלדישקייטען.

ה ע ד ד א: וואהרום דען, הערר בראק?

ב ר א ק: וואהרום? ווייל איך האב א שארפען חשד אז ער
ווייל אייך געבראויכען פאר א מין שירם־וואנד...

ה ע ד ד א: ווי אזוי קענט איהר גאר אזוי־וואס דענקען!

ב ר א ק: מיין גאט, מיר זיינען דאך ניט בלינד, מאדאם
העדרא. געדענקט מיינע ווערטער! אט די פרוי עלווסטער וועט
זיך ניט אנהויבען אייליען אוועקצופאהרען פון שטאדט.

ה ע ד ד א: נא, און אפילו אויב די ביידע האבען עפעס א
שיכות צווישען זיך, מיין איך אז עס זיינען פאראן גענוג אנדערע
פלעצער וואו זיי קענען זי בצונויפקומען.

ב ר א ק: אין קיין אינציגער פאמיליע ניט. פון איצט אן,
אזוי ווי פריהער, וועט יעדעס אנשטענדיג הויז זיין פערשלאסען
פאר עילערט לאווברגען.

ה ע ד ד א: און אזוי דארף אויך מיין הויז זיין, מיינט איהר?

ב ר א ק: יא, איך בין זיך מודה, אז עס וואלט מיר זעהר
שמערצליך געווען אויב די דאזיגע פערזאן וואלט געהאט די פרי־
הייט פון דיזען הויז. ווי איבערפליסיג, ווי צודרינגליך ער וואלט
זיין, וועז ער זאל זיך דא ארויינשטופען —

ה ע ד ד א: — אין דעם דרייעק?

ב ר א ק: ריכטיג. דאס וואלט פאר מיר געמיינט, בלייבען
איינפאך היימלאז.

ה ע ד ד א : לאווכארג און זי ?

ב ר א ק : יא. ער האָט זי אדער איהרע פרויינדינען בע־שולדיגט, אז זיי האָבען איהם בערויבט. ער האָט ערקלערט, אז זיין געלד־טאַש איז איהם פערשוואונדען — און נאָך אנדערע זאכען אויך. קורץ, עס שיינט אז ער האָט דארט געמאכט א שרעקליכען אויפרוהר.

ה ע ד ד א : און וואָס איז פון דעם אלעם געוואָרען ?

ב ר א ק : עס איז געווארען אן אלגעמיינע רייסעריי, אין וועלכער עס האָבען זיך בעטייליגט די דאָמען אזוי גוט ווי די העררן. צום גליק איז די פאָליציי ענדליך אנגעקומען אויף דער סצענע.

ה ע ד ד א : די פאָליציי אויך ?

ב ר א ק : יא. איך שטעל מיר פאָר אז דער שפאס וועט עי־לערט לאווכארג'ן קאָסטען טייער, פערריקטער קערל וואס ער איז.

ה ע ד ד א : פאר וואס עפעס ?

ב ר א ק : מען זאגט אז ער האָט זיך געשטעלט דאגענען מיט געוואלט — אז ער האָט א פאליציאנט צושלאָגען דעם קאָפּ אין צעררייסען דעם ראָק. נו, האָבען זיי איהם מיט די איבעריגע אוועקגעפיהרט אין פאליציי־הויז.

ה ע ד ד א : פון וואנען האָט איהר זיך דאָס אלעס דער־וואוסט ?

ב ר א ק : פון דער פאליציי אליין.

ה ע ד ד א : (קוקט גלייך פאָר זיך) אָט אזוי איז עס נאָר צו־געגאנגען. ער האָט אלזוֹ ניט געהאט קיין וויין־טרויב בלעטער אין זיינע האָאר.

ב ר א ק : וויין־טרויב בלעטער, מאדאם העדדא ?

ה ע ד ד א : (בייטענדיג דעם טאָן) איצט זאגט מיר נור, הערר ריכטער — וואס איז געווען אייער ווירקליכער גרונד פאר וואָס איהר האָט אזוי געגוי נאָכגעשפיהרט עילערט לאווכארג'ס יע־דען טריט ?

ב ר א ק : ערשטענס איז עס פאר מיר נאָר ניט קיין גלייכ־

ה ע ד ד א: איהר מיינט וועז אימיצער איבט זיך אין שיסען אוז עס לויפען די קוילען?

ב ר א ק: (אין טיר, לאַבענדיג צו איהר) אָה, קיינער, דענק איך, דערשיסט ניט זיינע עופות אין קאָרב.

ה ע ד ד א: (לאכט אויך) אָה, ניט וועז עס איז דאָ נור איין „האָהן אין קאָרב".

(פערניגען זיך לאבענדיג איינער צום אַנדערן צום אבשיעד. ער גיעהט אב. זי פערמאכט די טיר הינטער איהם. ה ע ד ד א, וועלכע איז געוואָרען גאנץ ערנסט, שטעהט א ווייל אוז קוקט ארוים. א ווייל שפּעטער גיעהט זי אוז קוקט דורכ'ן פארהאַנג אין מיטעלסטען צימער אריין. דאַן גיעהט זי צום שרייבטיש, נעהמט ארוים לאוובארג'ס פּאַקעט פוז כיכער־שאַכטעל אוז ווייל עס נעהמען לייענען. מען הערט ווי בערטאַ רעדט הויך אין קאָרידאָר. העדדא קעהרט זיך אום אוז האָרכט צו. דאז פערשליסט זי האַסטיג דעם פּאקעט אין שופלאָד אוז לעגט אוועק דעם שליסעל אויפ'ן שרייבגעצייג.)

(עילערט לאוובארג, אין א שווערען מאַנטעל מיט'ן הוט אין האנד רייסט אויף די טיר. ער זיעהט אוים אביסעל צוטומעלט אוז אויפגע־רעגט.)

ל א ו ב א ר ג: (קוקט צום קאָרידאָר צו) אוז איהר זאָג אייך אז איך מוז אוז וועל אריין. אָט!

(ער מאַכט צו די טיר, קעהרט זיך אום, דערזיעהט העדדא'ן, קאנ־טראָלירט זיך באלד אוז פערניגט זיך.)

ה ע ד ד א: (בייס שרייבטיש) נו, הערר לאוובארג, איהר קומט אביסעל שפּעטלעך אבצונעהמען טייא'ן.

ל א ו ב א ר ג: איהר מיינט גיכער, אז ס'איז אביסעל צו־פריה צו קומען צו אייך. איך בעט אום ענטשולדיגונג!

ה ע ד ד א: ווי אזוי וווייסט איהר אז זי איז נאָך דאָ?

ל א ו ב א ר ג: זיי האָבען מיר נעזאגט אויף איהר קווארי־טיר, אז זי איז אוועקגעבליבען די גאנצע נאכט.

ה ע ד ד א: (גיעהט צו צום רונדען טישעל) האָט איהר עפּעס

ה ע ד ד א: (קוקט אויף איהם מיט א שמייכעל) דאס הייסט אז איהר ווילט זיין דער „איינציגער האהן אין קאָרב" — אט דאָס איז אייער צוועק.

ב ר א ק: (שאָקעלט לאנגזאם מיט'ן קאָפּ און זאָגט אין א נידער־ריגע שטימע) יא, דאָס איז מיין צוועק. און פאר דעם ווילּ איך קעמפּפען — מיט אלע מיטלען וועלכע שטעהען מיר צום האנד.

ה ע ד ד א: (איהר שמייכעל פערשווינדעט) איך זעה אז איהר זייט א געפּערלּיכע פּערזאָן — ווען עס קומט צום פּונקט.

ב ר א ק: דענקט איהר אזוי?

ה ע ד ד א: איך הויב אָן אזוי צו דענקען. און איך בין העכסט צופריעדען צו דענקען — אז איהר האָט אויף מיר ניט קיין סאָרט בייטש.

ב ר א ק: (לאכט צווייפלדיג) יא, יא, מאדאם העדדא — דערריין זייט איהר אפשר גערעכט. וועו איך וואָלט עס געהאט, וועד וויסט וואס איך וואָלט געקענט טהאָן דערמיט?

ה ע ד ד א: נא, נא, הערר ריכטער! דאָס קלינגט שוין כמעט ווי א דראָהונג.

ב ר א ק: (שטעהט אויף) אה, ווייט דערפון! דער דריי־עק, פערשטעהט איהר, מוז, וועו מענליך, פרייווילּיג צונויפּגעשטעלט ווערען.

ה ע ד ד א: אין דעם שטים איך מיט אייך אין.

ב ר א ק: נו, איצט האָב איך שוין אבגעזאגט אלעס וואס איך האָב געהאט צו זאָגען, און מען דארף שוין אָנהויבען נעהן צוריק אין שטאָדט אריין. אדיע, מאדאם העדדא. (ער גיהט צו דער גלעזערנער טיר).

ה ע ד ד א: (שטעהט אויף) גיהט איהר דורכ'ן גארטען?

ב ר א ק: יא, דער וועג איז פאר מיר דער קירצערער.

ה ע ד ד א: און דערצו איז עס אויך א הינטערוועג.

ב ר א ק: גאנץ ריכטיג. איך האָב גארנישט דאגעגען הינטערוועגען. אָפּטמאָל זיינען זיי גאנץ פּיקאַנט.

ה ע ד ד א: אפשר וואָלט איהר וועלען רעדען מיט איהר אליין? דאן גענה איך אוועק.

ל א ו ב א ר ג: ניין, בלייבט דאָ — איהר אויך. איך בעט אייך.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: יא, איך וויל אבער גאָרנישט הערען, זאָג איך דיר.

ל א ו ב א ר ג: ניט וועגען לעצטער נאכט'ס פאסירונגען וויל איך רעדען.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: וועגען וואָס דען? —

ל א ו ב א ר ג: איך וויל זאָגען, אז אונזערע וועגען מוזען זיך פון איצט אָן שיידען.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: שיידען זיך!

ה ע ד ד א: (רעדט זיך ארויס ניט ווילענדיג) איך האָב עס נעוואוסט!

ל א ו ב א ר ג: דו קענסט פאר מיר מעהר גאָר ניט טהאָן, טייא.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: און דו קענסט דאָס זאָגען! איך קען דיר מעהר ניט נוצען! דארף איך דיר ניט העלפען איצטער אזוי גוט ווי פריהער? וועלען מיר דען ניט פאָרטזעצען ארבייטען צוזאמען?

ל א ו ב א ר ג: פון איצט אָן און ווייטער וועל איך מעהר קיין ארבייט ניט טהאָן.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: (פערצווייפעלט) איז וואָס זאָל איך איצט טהאָן מיט מיין לעבען?

ל א ו ב א ר ג: דו מוזט זעהען צו לעבען דיין לעבען אקוראט ווי דו וואָלסט מיך גאָר קיינמאָל ניט געקענט.

פ ר ו י ע ל ו ם ט ע ד: דו ווייסט דאָך, אז דאָס קען איך ניט טהאָן!

ל א ו ב א ר ג: זעה נור צי דו קענסט ניט, טייא. דו מוזט צוריק געהן א היים —

געמערקט אויף די לייטע פון הויז וועז זיי האָבען אייך דאס גע־זאגט?

לאוובארג: (קוקט זיך אָן פערוואונדערט) עפעס גע־מערקט אויף זיי?

העדדא: איך מיין, האָט עס אויסגעזעהען ווי זיי וואָלטען עס בעטראכט פאר זאנדערבאר?

לאוובארג: (כאָפּט זיך גלייך) אָה, יא, געווים! איך שלעפּ זי אריין אין בלאָטע מיט מיר צוזאמען! איבעריגם האָב איך קיין זאך ניט בעמערקט. — טעסמאן איז נאָך ניט אויפגע־שטאנען?

העדדא: ניין, איך גלויב ניט.

לאוובארג: וועז איז ער געקומען אהיים?

העדדא: זעהר שפּעט.

לאוובארג: האָט ער אייך עפעס דערצעהלט?

העדדא: יא, איך האָב פערשטאנען אז איהר האָט גע־האט א העכסט פרעהליכען אבענד בייַ ריכטער בראָק.

לאוובארג: מעהר גאָרנישט?

העדדא: ניין, איך גלויב ניט. איבעריגם בין איך געווען אזוי שרעקליך שלעפּעריג —

פרוי עלוואסטעד: (קומט אריין, געהט צו איהם צו) אָה, לאוובארג! ענדליך דאָך — !

לאוובארג: יא, ענדליך און צו־שפּעט!

פרוי עלוואסטעד: (קוקט אויף איהם בעזאָרגט) וואָס איז צו־שפּעט?

לאוובארג: אלץ איז צו־שפּעט איצטער. מיט מיר איז שוין אויס.

פרוי עלוואסטעד: אָה ניין, ניין — זאָג דאָס ניט!

לאוובארג: דו וועסט זאָגען דאָס אייגענע, וועז דו וועסט הערען —

פרוי עלוואסטעד: איך וויל גאָרנישט ניט הערען!

לאוובאַרג: (קוקט אויף איהר) ניט אמת, דענקט איהר?

העדדא: (בעהערשט זיך) אַה יא, נאטירלעך — וויבאלד איהר זאָגט אזוי. עס האָט אָבער געקלונגען אזוי אונוואהרשיינלעך.

לאוובאַרג: עס איז אָבער דאָך אמת.

פרוי עלוועסטעד: (בערעכט די הענד) אה גאָט — אה גאָט, העדדא — ער האָט צעררייסען זיין ווערק אויף שטיקלעך!

לאוובאַרג: איך האָב מיין אייגען לעבען צעררייסען אויף שטיקלעך. פאר וואָס זאָל איך אויך ניט צעררייסען מיין לעבענס־ארבייט —?

פרוי עלוועסטעד: און דו האָסט עס געטהאָן לעצטע נאכט?

לאוובאַרג: יא, זאָג איך דיר! כ'האָב עס צעררייסען אויף טויזענד שטיקלעך — האָב עס אריינגעווארפען אין פיאַרד — ווייט ארוים. דאָרט איז דאָ וועניגסטענס פרישעס ים־וואסער — זאָלען זיי דאָרטען שווימען — שווימען מיט'ן פלוס און מיט'ן ווינד. און דאן שפּעטער וועלען זיי זינקען — טיעפער און טיעפער ווי איך אליין וועל זינקען, טייא!

פרוי עלוועסטעד: ווייסטו, לאוובאַרג, אז דאָס וואָס דו האָסט געטהאָן מיט'ן בוך — אז איך וועל דענקען פון דעם ביז דעם טאָג פון מיין טוידט אקוראט ווי דו וואָלסט געטוידטעט א קליין קינד.

לאוובאַרג: יא, דו ביזט גערעכט. ע ס איז א מין קינדער־מאַרד.

פרוי עלוועסטעד: ווי האָסטו עס געקענט טהאָן—! האָט ניט דאָס קינד געהערט מיר אויך?

העדדא: (כמעט אונהערבאר) אה, דאָס קינד —

פרוי עלוועסטעד: (אטהעמט שווער) שוין אלעס פאַראיבער. יא, יא, איצט וועל איך גענהן, העדדא.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (אין העכסטער אויפרעגונג) קיינ־מאל אויף דער וועלט ניט! וואו דו ביזט דאָרט וועל איך אויך זיין. איך וועל זיך ניט לאָזען אזוי אוועק טרייבען! איך בלייב דאָ! איך וויל זיין מיט דיר וועז דאָס בוך וועט ערשיינען.

ה ע ד ד א : (האַלב הויך, געשפּאַנט) אך יא, — דאָס בוך!

ל א ו ב א ר ג : (קוקט אויף איהר) מיינער און טייא׳ם בוך. דען אזוי איז די זאך.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יא, איך פיהל אז אזוי איז עס. און דערפאר האָב איך א רעכט צו זיין מיט דיר וועז עס וועט ער־שיינען! איך וויל זעהן מיט מיינע אויגען ווי אלע וועלען דיר וויע־דער אָבגעבען עהרע און אכטונג. און די פרייד — די פרייד וויל איך זיך מיט דיר טיילען!

ל א ו ב א ר ג : טייא — אונזער בוך וועט קיינמאל ניט ערשיינען.

ה ע ד ד א : אה!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : קיינמאל ניט ערשיינען?!

ל א ו ב א ר ג : עס ק ע ן קיינמאל ניט ערשיינען.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (מיט גרויס שמערץ, ווי דאָס הארץ זאָגט איהר) לאָווּבאָרג, וואָס האָסטו געטהאָן מיט׳ן מאנו־סקריפט?

ה ע ד ד א : (קוקט אויף איהם געשפּאַנט) יא, דער מאנו־סקריפט —?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : וואו איז עס?

ל א ו ב א ר ג : אָה, טייא — פּרעג מיך ניט וועגען דעם!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : יא, יא, איך וויל וויסען. איך פאָדער דו זאָלסט מיר גלייך זאָגען.

ל א ו ב א ר ג : דער מאנוסקריפט — נו יא — איך האָב צעררייסען דעם מאנוסקריפט אויף טויזענד שטיקלעך.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (שרייט) אָה ניין, ניין! —

ה ע ד ד א : (ניט ווילענדיג) אָבער דאָס איז דאָך ניט —

לאוובאַרג: גוט. איצט לאָזט מיר איך דערצעהלען, אז דאָס וואָס איך האָב אקאָרשט געזאָגט איז ניט געווען אמת.

העדדא: מכח דעם מאנוסקריפט?

לאוובאַרג: יא. איך האָב עס ניט צעררייסען אויף שטיקלעך — און ניט אריינגעוואָרפען אין פיארד.

העדדא: ניין, ניין — אָבער — וואו איז עס דען?

לאוובאַרג: איך האָב עס אָבער אלץ איינס פערניכטעט — לחלוטין פערניכטעט, העדדא!

העדדא: איך פערשטעה ניט.

לאוובאַרג: טייא האָט געזאָגט, אז איהר זעהט אויס וואָס איך האָב געטהאָן ווי א קינדער־מאָרד.

העדדא: יא, אזוי האָט זי געזאָגט.

לאוובאַרג: אָבער הרג'נען זיין קינד — דאָס איז נאָך ניט דאָס ערגסטע וואָס א פאָטער קען טהאָן.

העדדא: ניט דאָס ערגסטע?

לאוובאַרג: ניין. איך האָב געשאנעוועט טייא'ן און האָב ניט געוואָלט זי זאָל הערען דאָס ערגסטע.

העדדא: וואָס איז דען דאָס ערגסטע?

לאוובאַרג: שטעלט זיך פאָר, העדדא, אז א מאן קומט אהיים — א שעה פאר טאָג — צו זיין קינד'ס מוטער, נאָכדעם ווי ער האָט פערבראכט א נאכט אין ווילדער אויסגעלאסענהייט, און זאָגט: „האָרך — איך בין געווען דאָרטן און דאָרטן, אין דעם פלאץ און אין יענעם. און איך האָב מיטגענומען מיט זיך אונזער קינד — אין דעם פלאץ און אין יענעם. און איך האָב פערלאָרען דאָס קינד — לחלוטין פערלאָרען עס. דער טייוועל וויים אין וועלכע הענד ער האָט געקענט אריינפאלען — ווער עס האָט געקענט ארויפלעגען זיינע לאפעס אויף איהם".

העדדא: גוט — אָבער אז מען בערעכענט זיך צום סוף — איז עס דאָך געווען נישט מעהר ווי א בוך —

ה ע ד ד א: דו פֿאהרסט דאָך ניט אוועק פון שטאָדט?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: אָה, איך וויים ניט וואָס איך וועל טהאָן. איך זעה מעהר גאָרנישט ווי חושך פאר מיר (זי געהט אוועק דורך די קאָרידאָר טיר.)

ה ע ד ד א: (שטעהט א מינוט וואַרטענדיג) וועט איהר זי ניט בעגלייטען אהיים, הערר לאָווּבאָרג?

ל א ו ו ב א ר ג: איך? דורך די גאסען? וואָלט איהר וועלען אז מענשען זאָלען זי זעהען ווי זי געהט מיט מיר?

ה ע ד ד א: נאטירליך איך וויים ניט וואָס נאָך עס האָט פאסירט לעצטע נאכט. אָבער צי דען קען עס שוין נאָר ניט וויעדער גוט ווערען?

ל א ו ו ב א ר ג: עס וועט זיך ניט ענדיגען מיט לעצטער נאכט — איך וויים עס גאנץ גוט. און די זאך איז, וואָס איך האָב איצטער מעהר נאָר קיין געשמאק ניט פאר דעם סאָרט לעבען. איך ווייל ניט אָנפאנגען פון דאָס נייע. זי האָט געברָאכען מיין מוטה און מיין קראפט זיך אויסצוקעמפפען מיין לעבען.

ה ע ד ד א: (קוקט גלייך פאָר זיך) יערענפאלס אָבער, ווי האָט איהר געקענט אזוי אכזריות'דיג זי בעהאנדלען?

ל א ו ו ב א ר ג: אה, זאָגט ניט אז עס איז געווען אכזריות'דיג!

ה ע ד ד א: נעהמען און פערניכטען וואָס עס האָט אָנגעפילט איהר גאנצער נשמה פאר מאָנאטען און יאָהרען! איהר רופט עס ניט אונדערבארמליך?!

ל א ו ו ב א ר ג: אייך קען אייך דערצעהלען די וואָרהייט, העדדא.

ה ע ד ד א: די וואָרהייט?

ל א ו ו ב א ר ג: אפריהער פערשפרעכט מיר — גיט מיר אייער עהרען־וואָרט — אז דאָס וואָס אייך פערטרוי אייך איצטער זאָל טויא קיינמאָל ניט וויסען.

ה ע ד ד א: איך גיב אייך מיין וואָרט.

ל א ו ב א ר ג : איהר האָט עס דאן בעדארפט געבראָכען.
ה ע ד ד א : נעהמט עס און געבראָכט א י ה ר דאָס איצ־טער.

ל א ו ב א ר ג : (לעגט ארויף דעם פּיסטאָלעט אין זיין בוזום־קעשענע) איך דאנקע!

ה ע ד ד א : און ש ע ה ן זאָלט איהר עס מאכען, עילערט לאָווּבאָרג. פּערשפּרעכט מיר דאָס!

ל א ו ב א ר ג : אדיע, העדדא גאבלער. (ער גענהט ארויס דורך די קאָרידאָר־טיר.)

(העדדאַ הערט זיך צו א ווייל ביי דער טיר. דאַן גענהט זי צו צום שרייבטיש. נעהמט ארויס דעם מאנוסקריפּט, קוקט אריין אונטערן טאָוועל, ציהט האַלב ארויס עטליכע בלעטער און קוקט אויף זיי. דערנאָך גענהט זי אריבער און זעצט זיך אין לעהן־שטוהל נעבען אוויוועז מיט'ן פּאקעט אויף איהר שויס. א ווייל ארום עפּענט זי אויף דאָס טירעל פון אויוועז, און דאן דעם פּאקעט.)

ה ע ד ד א : (ווארפט אריין אייניעם פון די בויגענס אין פּייער און מורמעלט צו זיך:) איצט פערברען איך דיין קינד, טייא! איך פערברען עס, דו גענרייזעלטע האָר! (ווארפט אריין נאָך עטליכע בויגענס אין אויוועז) דיין קינד און עילערט לאָווּבאָרג'ס. (ווארפט די איבריגע אריין) איך פערברען — איך פערברען דיין קינד.

ל א ו ב א ר ג: טייא'ס ריינע נשמה איז געווען אין דעם בוך.

ה ע ד ד א: יא, אזוי פערשטעה איך עס.

ל א ו ב א ר ג: און איהר קענט אויך פערשטעהן, אז פאר איהר און מיר צוזאמען איז שוין קיין צוקונפט ניט מעגליך.

ה ע ד ד א: אויך וואס פאר א וועג, אלזא, מיינט איהר זיך איצטער צו נעהמען?

ל א ו ב א ר ג: קיין וועג ניט. איך וועל נור זעהן מאכען א סוף פון אלעס — און וואס גיכער, אלץ בעסער.

ה ע ד ד א: (געהט צו צו איהם א טריט נעהנטער) עיל'ערט לאוובארג — הערט זיך צו צו מיר — וויל'ט איהר ניט זעהן — ניט זעהן דאס צו טהאן ש ע ה ן?

ל א ו ב א ר ג: שעהן? (שמייכעלט) מיט ווינטרויב־בלעטער אין די האאר, ווי איהר פלעגט טרוימען אמאל, אין די אלטע צייטען? —

ה ע ד ד א: ניין, ניין. אין די ווינטרויב־בלעטער גלויב איך ניט מעהר. אבער דאך, שעהן זאל עס זיין! כאטשע איין מאל!—אדיע! איהר מוזט איצט אוועקגעהן — און קומט אהער מעהר קיינמאל ניט.

ל א ו ב א ר ג: אדיע, מאדאם טעסמאן. און גריסט זשארש טעסמאן. (ער האלט שוין ביים געהן.)

ה ע ד ד א: ניין, ווארט נאך! איך מוז אייך געבען אן אנדענקען אויף מיטצונעהמען.

(זי געהט צו צום שרייבטיש, עפענט דעם שופלאד און דאס פיסטא־לעטען־שאכטעל; דאן קעהרט זי זיך אום צו לאוובארג מיט אייניגע פון די פיסטאלעטען.)

ל א ו ב א ר ג: (קוקט אויף איהר) אה ד א ס? איז דאס דער אנדענקען?

ה ע ד ד א: (שאקעלט לאנגזאם מיט'ן קאפ) דערקענט איהר עס? אמאל איז עס שוין געווען אנגעשטעלט אויף אייך.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: יא, ער האָט מיר פערשפּראָכען דאָס צו טהאָן. דאָך האָב איך געוועטעט, אז דאָ צו הערדא'ן — אין דעם הויז פון לעבען — מוז איך אליין ברייננען די נאכריכט פון טוידט.

ה ע ד ד א: דאָס איז זעהר שעהן פון אייך.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אה, רינא האָט אונז ניט געדארפט פערלאָזען גראָד איצטער. איצט איז ניט די צייט הערדא'ס הויז זאָל זיין א הויז פון טרויער.

ה ע ד ד א: (בייט אום דעם געשפּרעך) זי איז געשטאָרבען גאנץ רוהיג, ניט וואהר, פרייליין טעסמאן?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אָה, איהר ענדע איז געווען אזוי רוהיג, אזוי שעהן. און זי איז געווען אזוי גליקליך וואָס זי האָט געקענט זעהען זשאָרזש'ן נאָך אמאָל — און זיך זעגענען מיט איהם. — איז ער נאָך ניט געקומען?

ה ע ד ד א: ניין. ער האָט געשריבען, אז עס קען זיין ער וועט זיך פערזאמען. אָבער וואָרום זיצט איהר ניט?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: ניין, איך דאנק, מיין ליעבע, ליעבע העדדא. איך וואָלט גערן געזעסען א ווייל, איך האָב אָבער אזויפיעל צו טהאָן. איך מוז פאָרבערייטען פאר מיין טייערער שוועסטער'ס רוה, אזוי גוט ווי איך קען. שעהן אויסגעבעט און זויבער זאָל זי ליגען אין איהר קבר.

ה ע ד ד א: קען איך אייך אפשר העלפען מיט עטוואָס?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אה, דו מוזט נאָר ניט טראכטען וועגען דעם! העדדא טעסמאן דארף זיך ניט מישען אין אזעלכע טרויעריגע ארבייט. אפילו איהרע געדאנקען דארפען זיך ניט אבשטעלען אויף דעם — ניט ביי איצטיגער צייט.

ה ע ד ד א: מען קען ניט אלעמאָל זיין דער בעל־הבית איבער די איגענע געדאנקען —

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: (זעצט פאָרט) אה, יא — אזוי נעהט עס אויף דערוועלט. צו הויז וועלען מיר נעהען תכריכים,

פּיערטער אקט.

דיזעלבע צימערן אין טעסמאן'ס הויז. אבענד. אין זאַל איז טונקעל. דער הינטערציטער איז בעלויכטען פון'ם הענגלאַמפּ איבערן טיש. די פאַרהאנגען אויף דער גלעזערנער טיר זיינען פעסט פערצויגען.

ה ע ד ד א, אָנגעטאָן אין שוואַרצען, שפּאַצירט ארום הין און צוריק אין טונקעלען צימער. דאן געהט זי אריין אין הינטערסטען צימער און פערשווינדט א ווייל לינקס. עס הערט זיך ווי זי נעהמט אַ פּאָר טענצער אויפן פּיאַנאָ. באַלד קומט זי ווידער ארויס און קעהרט זיך אום צוריק אין זאַל.

ב ע ר ט א קומט אריין פון רעכטס, דורכ'ן מיטעלסטען צימער, מיט אן אנגעצונדענעם לאָמפּ, וועלכען זי שטעלט אוועק אויפ'ן טיש נעבען ווינקעל זאָפע אין זאַל. איהרע אויגען זיינען רויט פון ווייגען און זי טראָגט שוואַרצע בענדער אויף איהר הייבעל. זי געהט ארויס שטיל און פאַרזיכטיג רעכטס. העדדא געהט צו צו דער גלעזערנער טיר, רוקט דעם פאַרהאנג אַ ביסעל אָן א זייט און קוקט ארויס אין די פינסטערניש.

א ווייל שפּעטער קומט אריין פריולין טעסמאן, אין טרויער-קלייד מיט א הוט און א שלייער, פון קאַריאַר. העדדא געהט איהר אנטקעגען און שטרעקט איהר אוים די האנד.

פ ר י ל. ט ע ס מ א ן: יא, העדדא, איך קום איצט אין טרויער און א פּראָמערטע; דען מיין אָריגע שוועסטער האָט ענדליך געפונען רוה.

ה ע ד ד א: ווי איהר זעהט, האָב איך שוין געהערט די נייעס. טעסמאן האָט מיר געשיקט א קארטע.

אַרימער אינוואַליד, אַדער עפּעס אנאנדערער וואָס דארף מען זאָל ארום איהם ארומגעהן, לייִדער גאטעס.

ה ע ד ד א : און איהר וואָלט ווירקליך נעהמען אויף זיך וויעדער אזא לאסט?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : א לאסט! זאָל דיר נאָט פערצייהען פאר דיינע רייד, קינד — עס איז פאר מיר ניט געווען קיין לאסט.

ה ע ד ד א : אָבער וועז איהר וואָלט געדארפט ארומגעהן ארום א גאנץ פרעמדען? —

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : אה, מיט קראנקע מענשען וועדט מען שנעל בעפרייִנדעט; און איך מוז נויטוועניג האָבען אימעצען פון וועמענס וועגען צו לעבען. נו, געלויבט דער אויבערשטער דאָ אין הויז קען אויך באלד עפּעס זיין, ביי וואָס אַן אלטע טאנטע קען צוניץ קומען.

ה ע ד ד א : אָה, זאָרגט זיך ניט וועגען קיין זאך דאָ ביי אונז.

ט ע ס מ א ן : יא, שטעל זיך נור פאָר ווי גוט עס וואָלט געווען אונז דרייען, וועז —

ה ע ד ד א : וועז —?

ט ע ס מ א ן : (אונרוהיג) אה, גאָרנישט. עס וועט שוין גוט זיין. מיר וועלען האָפען, הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן : יא, יא, איהר ביידע ווילט אודאי רעדען צווישען זיך. (שמייכעלט) און אפשר האָט אויך העדדא דיר וואָס צו דערצעהלען, זשאָרזש. אדיע! איך מוז געהן אהיים צו רינא. (קערט זיך אום ביי דער טיר) ווי זאָנדערבאר דאָס איז זיך פאָרצושטעלען, אז איצט איז רינא צוגלייך אי ביי מיר, אי ביי מיין זעליגען ברודער!

ט ע ס מ א ן : יא, שטעל זיך דאָס פאָר, טאנטע יוליא! הא?

(פּרויליין טעסמאן געהט ארויס דורך די קאָרידאָר־טיר.)

און דאָ וועט מען מסתמא אויך באלד עפעס נעהען — אָבער אנ־
אנדער סאָרט געגעה, א דאנק גאָט!

(זשאָרזש טעסמאן קומט אריין דורכ'ן קאָרידאָר־טיר.)

ה ע ד ד א: אה, ביזט געקומען — ענדליך!

ט ע ס מ א ן: דו ביזט דאָ, טאנטע יוליא? מיט העדדא'ן? דענק נור!

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: איך האָב זיך שוין געקליבען אוועקגעהן, מיין ליעבער יונג. נו, האָסטו געטהאָן אלץ וואָס דו האָסט פערשפראָכען?

ט ע ס מ א ן: ניין; איך האָב מורא אז א העלפט דערפון האָב איך אפשר פערגעסען. מאָרגען וועל איך אריינגעהן צו דיר וויעדער. דער קאָפּ איז מיר היינט אזוי פערדרעהט, אז איך קען מיינע געדאנקען ניט צוזאמענהאלטען.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אָבער, מיין ליעבער זשאָרזש, דו מוזט זיך ניט נעהמען אזויפיעל צום הארצען.

ט ע ס מ א ן: איך מוז ניט? — ווי מיינסטו דאָס?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אפילו אין דיין שמערץ מוזטו זיך פרעהען, ווי איך — זיך פרעהען וואָס זי איז געקומען צו איהר רוה.

ט ע ס מ א ן: אה יא, יא — דו דענקסט וועגען טאנטע רינא.

ה ע ד ד א: איהר וועט איצט פיהלען אויזאם, פרייליין טעסמאן.

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אין אָנהויב, יא. איך האָף אָבער אז עס וועט ניט דויערן זעהר לאנג. איך מיין אז איך וועל באלד האָבען א שכן פאר דער אָרימער רינא'ס קליינעם צימער.

ט ע ס מ א ן: ווירקליך? ווער, דענקסטו, וועט עס נעה־מען, הא?

פ ר י י ל. ט ע ס מ א ן: אה, עס געפינט זיך שוין אן

ה ע ד ד א: (קאלט און אונבעוועגליך, שטעהט אנגעשפּאַרט אויפֿ'ן לעהן־שטוהל) איך האָב עס ניט.

ט ע ס מ א ן: ד ו ה ָא ס ט ע ס נ י ט? וואָס מיינסטו דערמיט?

ה ע ד ד א: איך האָב עס פערבראַנט — ביז'ן לעצטען בלעטל.

ט ע ס מ א ן: (כאַפּט זיך אויף אַ דערשראָקענער) פ ע ר ב ר ע נ ט! האָסט פערבראַנט עיקערט'ס מאנוסקריפּט!

ה ע ד ד א: שריי ניט אזוי! די דיענסט וועט דיך הערן.

ט ע ס מ א ן: פערבראַנט! אך, ליעבער גאָט —! ניין, ניין, ניין! עס קען ניט זיין!

ה ע ד ד א: עס איז אָבער דאָך א פאקט.

ט ע ס מ א ן: וווּיסטו וואָס דו האָסט געטאָהן, העדדא? דאָס הייסט דאָך אונגעזעצליך פערכאפּען פרעמדען אייגענטום. דענק נור! דו פרעג נור ריכטער בראַק, וועט ער דיר זאָגען וואָס דאָס הייסט.

ה ע ד ד א: איך ראטה דיר דו זאָלסט וועגען דעם ניט רעדען — ניט צו ריכטער בראַק און אויך ניט צו קיין אנדערן.

ט ע ס מ א ן: אָבער ווי אזוי האָסטו געקענט טהאָן אזא אונערהערטע זאך? ווי איז דאָס דיר איינגעפאלען? וואָס פאר א שגעון איז אויף דיר אָנגעקומען? ענטפער מיר נור דאָס — הא?

ה ע ד ד א: (אונטערדריקט א קוים־בעמערקליכען שמייכעל) איך האָב עס נעטהאָן פון דיינעטוועגען, זשאַרזש.

ט ע ס מ א ן: פון מיינעטוועגען?!

ה ע ד ד א: היינט אין דער פריה, וועז דו האָסט מיר דערצעהלט וועגען וואָס ער האָט דיר פאַרגעלעזען —

ט ע ס מ א ן: יא, יא — איז וואָס?

ה ע ד ד א: האָסטו מודה געווען, אז דו האָסט איהם מקנא געווען זיין ווערק.

ה ע ד ד א: (קוקט נאָך טעסמאן'ען קאלט און פֿאַרשענדט מיט די אויגען) איך גלויב כמעט אז דו נעהמסט זיך מעהר צום הארצען דיין טאנטע רינא'ס טוידט, אוידער טאנטע יוליא אליין.

ט ע ס מ א ן: אה, עס איז ניט דאָס אליין. וועגען עילערט'ן בין איך דאָס אזוי שרעקליך אונרוהיג.

ה ע ד ד א: (האסטיג) ווייסטו עפעס נייעס וועגען איהם?

ט ע ס מ א ן: איך בין אריינגענאנגען היינט נאָכמיטאָג אויף זיין קווארטיר כדי איהם צו זאָגען אז זיין מאנוסקריפט גע־פינט זיך אין גוטע הענד.

ה ע ד ד א: נו, האָסט איהם ניט געטראָפען?

ט ע ס מ א ן: ניין. ער איז ניט נעווען אין דער היים. שפעטער אָבער האָב איך בעגעגנט פרוי עלווסטעד, האָט זי מיר נעזאָגט, אז ער איז דאָ נעווען היינט אין דער פריה.

ה ע ד ד א: יא, גלייך נאָכדעם ווי דו ביזט נעווען אווע־נענאנגען.

ט ע ס מ א ן: און ער האָט נעזאָגט, אז ער האָט צעררייסען דעם מאנוסקריפט אויף שטיקלעך, הא?

ה ע ד ד א: יא, אווי האָט ער נעזאָגט.

ט ע ס מ א ן: נו, מיין גאָט, ער האָט אודאי נעמוזט זיין אויסער זיך! און דו האָסט נעווים נערעבענט, אז ס'איז בעסער איהם דאָס ניט אָבצוגעבען, העדדא?

ה ע ד ד א: ניין, ער האָט עס ניט בעקומען.

ט ע ס מ א ן: אָבער דו האָסט איהם, פערשטעהט זיך, נע־זאָגט אז מיר האָבען עס?

ה ע ד ד א: ניין. (שנעל) האָסטו נעזאָגט פרוי עלווסטעד?

ט ע ס מ א ן: ניין; איך האָב איהר דאָס ניט נעווא־לט זאָגען. אָבער א י ה ם האָסטו יא נעדארפט זאָגען. דענק נור, אין פערצווייפלונג קען ער זיך נאָך עפעס א מעשה אָנטהאָן! גיב מיר נור דעם מאנוסקריפט, העדדא, און איך וועל עס איהם די מי־נוט אווועקטראָגען. וואו איז עס?

ה ע ד ד א : אה, — פארוואס טאקע ניט דאס אויך?

ט ע ס מ א ן : ניין, ניין, דערווייל ניט! אבער טאנטע יוליא מוז איך עס גאנץ נעווים דערצעהלען. און דאס אויך, ווען דו האסט מיך אנגעהויבען רופען זשארזש! דענק נור! אך, ווי טאנטע יוליא וועט זיין גליקליך — אזוי גליקליך!

ה ע ד ד א : ווען זי וועט הערען אז איך האב פערברענט עילערט לאווברג'ס מאנוסקריפט פון דיין טובה וועגען?

ט ע ס מ א ן : ניין, אגב — וועגען דער מעשה מיט'ן מאנוסקריפט — נאטירליך דארף קיינער ניט וויסען וועגען דעם. אבער אז דו ברענסט (פון ליעבע) פאר מיר, העדדא — דעריין מוז איך טיילען מיין פרייד מיט טאנטע יוליא! איך וואלט נור וועלען וויסען, צי דאס איז א געוועהנליכע זאך ביי יונגע פרויען? הא?

ה ע ד ד א : איך דענק, אז די פראגע האסטו אויך געדארפט פרעגען ביי טאנטע יוליא.

ט ע ס מ א ן : דאס וועל איך טאקע פרעגען ווען עס איז. (ווערט אונרוהיג און וויעדער אומעטיג) און דאך דער מאנוסקריפט — דער מאנוסקריפט! ליעבער גאט! עס איז שרעקליך צו דענקען וואס וועט איצטער ווערען פון דעם ארימען עילערט'ן.

(פרוי עלוואסטעד, אנגעטאן ווי אין ערשטען אקט, אין א הוט און מאנטעל קומט אריין פון קאריידאר־טיר.)

פ ר ו י ע ל ו ו א ס ט ע ד : (גריסט זיי האסטיג און זאגט אין אויפרעגונג) אה, ליעבע העדדא, ענטשולדיג וואס איך קום ווידערער.

ה ע ד ד א : וואס האט דיר פאסירט, טייא?

ט ע ס מ א ן : ווידערער עפעס וועגען עילערט לאווברג — הא?

פ ר ו י ע ל ו ו א ס ט ע ד : יא! איך האב שרעקליך מורא, אז איהם האט אודאי געטראפען עפעס אן אומגליק.

ה ע ד ד א : (כאפט איהר אן ביים האנד) אה — דו דענקסט אזוי?

ט ע ס מ א ן : נו, עס פערשטעהט זיך, אז איך האָב עס ניט געמיינט בוכשטעבלעך.

ה ע ד ד א : קיין אונטערשיער ניט — איך האָב ניט געקענט אריבערטראָגען דעם נעדאנק, אז אימיצער זאָל דיך אריבערשטיי־גען.

ט ע ס מ א ן : (שרייט אויס מיט א געפיהל געמישט פון צוויי־פעל און פרייד) העדדא! אה, איז דאָס אמת וואָס דו זאָגסט? יא — אָבער — איך האָב פריהער ניט בעמערקט דו זאָלסט אָט אזוי האָבען ארויסגעצייגט דיין ליעבע. דענק נור!

ה ע ד ד א : יא, איך קען עס דיר נראדע אזוי נוט זאָגען — גלייך איצטער — (האלט זיך אָב אונגעדולדיג) ניין, ניין. דו קענסט פרעגען טאנטע יוליא. ז י וועט דיר זאָגען שנעל גענוג.

ט ע ס מ א ן : אה, מיר דאכט זיך כמעט אז איך פערשטעה דיך, העדדא! (קלאפט צונויף די הענד) ליעבער גאָט! מיינסט דאָס טאקע אויף אן אמת! הא?

ה ע ד ד א : שריי דאָך ניט אזוי. די דיענסט קען דיך דער־הערען.

ט ע ס מ א ן : (לאכט און קען זיך ניט איינהאלטען פון שמחה) די דיענסט! ווי מאָדנע דו ביזט, העדדא. עס איז דאָך נור מיין אלטע בערטא! וואָס הייסט? איך וועל בערטא'ן אליין דער־צעהלען.

ה ע ד ד א : (דריקט צונויף איהרע הענד אין פערצווייפלונג) אה, איך וועל עס ניט אויסהאלטען — איך וועל דאָס אלעס ניט אויסהאלטען!

ט ע ס מ א ן : וואָס איז, העדדא? הא?

ה ע ד ד א : (קאלט, קאָנטראָלירט זיך) אָט דעם נאנצען — אונזין, זשאַרגש.

ט ע ס מ א ן : אונזין! וואָס פאר אן אונזין זעהסטו אין דעם וואָס איך פרעה זיך מיט די נייעס? און פערקעהרט — אפשר וועל איך עס בעפער ניט דערצעהלען בערטא'ן.

טהאָן? איך האָב די אונזיכערהייט שוין מעהר ניט געקענט ארי־ בערטראָגען.

ט ע ס מ א ן: אָבער דאָרטן האָט איהר איהם אויך ניט גע־ פונען, הא?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: ניין, זיי האָבען דאָרטן קיין זאך ניט געוואוסט וועגען איהם. ער איז ניט געווען צו־הויז, האָבען זיי געזאָגט, זינט געסטערן נאָכמיטאָג.

ט ע ס מ א ן: זינט געסטערן! בערעכענט נור, ווי אזוי קענען זיי דאָס זאָגען?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: אה, איך בין זיכער אז עפעס א שרעקליכע זאך האָט איהם געמוזט פאסירען.

ט ע ס מ א ן: מיין ליעבע העדדא — וואָס דענקסטו, וועז איך זאל אריבערגעהן זיך נאָכפרעגען —?

ה ע ד ד א: ניין, ניין — דו מיש זיך נור ניט אריין אין דעם.

(ריכטער בראק, מיט'ן הוט אין האנד, קומט אריין פון קאָרידאָר־ טיר, וועלכע בערטא האָט געעפענט פאר איהם. ער האָט אן ערנסטען אויסזעהן אוז פערניגט זיך שווייגענדיג.)

ט ע ס מ א ן: אָה, דאָס זייט איהר, מיין ליעבער ריכטער, הא?

ב ר א ק: יא, איך האָב אונבעדינגט געמוזט קומען אייך זעהן נאָך היינט אין אָבענד.

ט ע ס מ א ן: איך קען אויף אייך זעהן, אז איהר האָט שוין געהערט די נייעס וועגען טאנטע רינא.

ב ר א ק: יא, דאָס אויך צווישען אנדערע זאכען.

ט ע ס מ א ן: איז עס ניט טרויעריג, הא?

ב ר א ק: יא, מיין ליעבער טעסמאן, דאָס וועגדט זיך ווי איהר קוקט אויף דעם.

ט ע ס מ א ן: (קוקט איהם אָן אונזיכער) האָט עפעס נאָך וואָס פאסירט?

ט ע ס מ א ן : אָבער, מיין גאָט — פּאר וואָס דאַנקט איהר אזוי, פרוי עלוואסטער?

פ ר ו י ע ל ו א ס ט ע ד : אויף מיין קוואַרטיר האָב איך געהערט מענשען רעדען וועגען איהם — באלד ווי איך בין אריינגע־קומען. אה, עס געהען ארום וועגען איהם היינט די אונגלויבלי־כסטע געשיכטען.

ט ע ס מ א ן : יא, מאָלט אייך, איך האָב עס אויך געהערט! און איך קען דאָך עדות זאָגען אז ער איז לעצטע נאכט געגאנגען דירעקט אהיים שלאָפען. בערעכענט נור!

ה ע ד ד א : נו, וואָס האָבען זיי געזאָגט אויף דיין קווער־טיר?

פ ר ו י ע ל ו א ס ט ע ד : אה, איך האָב פון זיי גאָרנישט געקענט אויסגעפינען אויף קלאָר. ענטוועדער זיי האָבען אליין קיין זאך בעשטימט ניט געוואוסט, אָדער אפשר — ווי זיי האָבען מיך דערזעהן, האָבען זיי אויפגעהערט רעדען; און איך האָב קיין מוטה ניט געהאט צו פרעגען.

ט ע ס מ א ן : (געהט ארום אונרוהיג) מיר מוזען האָפען — מיר מוזען האָפען אז איהר האָט זיי שלעכט פערשטאנען, פרוי עלוואסטער.

פ ר ו י ע ל ו א ס ט ע ד : ניין, ניין; איך בין זיכער, אז דאָס האָבען זיי גערעדט וועגען איהם. און איך האָב עפעס גע־הערט וועגען א האָספיטאל, אָדער —

ט ע ס מ א ן : א האָספיטאל?

ה ע ד ד א : ניין — עס קען ניט זיין!

פ ר ו י ע ל ו א ס ט ע ד : אָה, איך האָב געפיהלט אזא טוידט־שרעקעניש! איך בין אוועק אויף זיין קוואַרטיר און האָב זיך דאָרט נאָכגעפרעגט אויף איהם.

ה ע ד ד א : און דו האָסט זיך געקענט בעשליסען דאָס צו טהאָן, טייא!

פ ר ו י ע ל ו א ס ט ע ד : וואָס דען האָב איך געקענט

ט ע ס מ א ן : איהר מיינט דאָך ניט, אז ער האָט זיך אליין — הא?

ה ע ד ד א : יא, איך בין זיכער אז ער האָט עס אליין געטהאָן.

ט ע ס מ א ן : העדדא — ווי אזוי קענסטו — ?

ב ר א ק : (ניט ארונטערנעהמענדיג פון איהר די אויגען) איהר האָט ליידער ריכטיג געטראָפען, מאדאם טעסמאן.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : אך, ווי שרעקליך!

ט ע ס מ א ן : אליין, היסט עס, בערעכענט נור!

ה ע ד ד א : ער האָט זיך דערשאָסען!

ב ר א ק : ווייעדער ריכטיג געטראָפען, מאדאם טעסמאן.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (זוכט זיך צו בעהערשען) ווען האָט עס פאסירט, הערר בראק?

ב ר א ק : היינט נאָכמיטאג — צוויישען דריי און פיער.

ט ע ס מ א ן : אָבער, מיין גאָט, וואו האָט ער עס געטהאָן, הא?

ב ר א ק : (עטוואָס צוריקהאלטענדיג זיך) וואו? נו — מסתמא אויף זיין קווארטיר.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : ניין, דאָס קען ניט זיין; דען איך בין דאָרט געווען צוויישען זעקס און זיעבען.

ב ר א ק : נו, דאן האָט ער געמוזט זיין ערגיץ אנדערסוואו. איך וויים ניט געניו. איך וויים נור, אז מען האָט איהם געפונען — ער האָט זיך געשאָסען — אין ברוסט.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : אה, ווי שרעקליך! ער זאָל שטארבען מיט אזא טוידט!

ה ע ד ד א : (צו בראָק) אין ברוסט האָט ער זיך געשאָסען?

ב ר א ק : יא — ווי איך האָב אייך געזאָגט.

ה ע ד ד א : ניט אין די שלייפען?

ב ר א ק : אין דער ברוסט, מאדאם טעסמאן.

ב ר א ק: יא.

ה ע ד ד א: (געשפּאַנט) עטוואָס טרוערישעס, הערר ריכטער?

ב ר א ק: דאָס הענגט אויף אָב ווי מען קוקט אויף דעם, מאדאם טעסמאן.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: (קען שוין מעהר זיך ניט אויפהאַלטען) אָה! עס איז געווים עטוואָס וועגען עילערט לאָווברג!

ב ר א ק: (טהוט אויף איהר א קוק) פון וואַנען נעהמט איהר עס, מאדאם? האָט איהר אפשר שוין עפּעס געהערט — ?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: (צוטומעלט) ניין, גאַרנישט, אָבער —

ט ע ס מ א ן: אה, אום גאָטעס ווילען, דערצעהלט שוין!

ב ר א ק: (צוקט מיט די אקסלען) נו — לויידער — עילערט לאָווברג'ן האָט מען היינט אָבגעפיהרט אין האָספיטאל. ער איז אין א געפעהרליכען צושטאנד.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: (מיט א געשריי) אך גאָט! אך גאָט! —

ט ע ס מ א ן: אין האָספיטאל! און ער איז געפעהרליך!

ה ע ד ד א: (כאַפּט זיך ארויס ניט ווילענדיג) אזוי שנעל, אלזא —

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: (קלאָגט) און מיר זיינען זיך פונאנדערגענאנגען אין כעס, העדדא!

ה ע ד ד א: (זאָגט איהר אין דער שטיל) טייא — טייא — זיי פאַרזיכטיג!

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: (שענקט איהר ניט קיין אכטונג) איך מוז געהן צו איהם! איך מוז איהם נאָך זעהן ביים לעבען!

ב ר א ק: עס איז אומזיסט, מאדאם. מען לאָזט צו איהם קיינעם ניט צו.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד: אה, דאן זאָגט מיר וועניגסטענס וואָס האָט פאסירט מיט איהם? וואָס איז געווען?

ט ע ס מ א ן : אין פערצוויפלונג!

ה ע ד ד א : דאָס איז ניט אזוי. איך בין איבערצייגט דערריין.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : יא, יא! אין וואהנזין! פונקט ווי בעת ער האָט צעררייסען אונזער מאנוסקריפט.

ב ר א ק : (טהוט זיך א כּאַפּ) דעם מאנוסקריפט? האָט ער עס צעררייסען?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : יא, לעצטע נאכט.

ט ע ס מ א ן : (רעדט אין דער שטיל) אָה, העדדא, מיר וועלען דאָס ניט אריבערטראָגען.

ב ר א ק : ה'ם, זעהר זאָנדערבאר.

ט ע ס מ א ן : (געהט ארום איבער'ן צימער) וועו מען דענקט נור אז עילערט זאָל אזוי אוועקגעהן פון דער וועלט! אוו ניט לאָזען נאָך זיך דאָס בוך, וואָס וואָלט אונשטערבליך געמאכט זיין נאָמען —

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : אך, וועו מען וואָלט עס געקענט וויעדער צוזאמענשטעלען!

ט ע ס מ א ן : יא, וועו מען וואָלט עס נור געקאָנט! וואָס וואָלט איך ניט געגעבען דערפאר —

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : אפשר קען מען, הערר טעסמאן.

ט ע ס מ א ן : וואָס מיינט איהר?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : (זוכט אין איהר קלייד־טאש) קוקט זיך נור איין. איך האָב געהאלטען אלע לויזע פאפיערלעך, פון וועלכע ער פלעגט דיקטירען צו מיר.

ה ע ד ד א : (געהט צו א טרייט נעהנטער) אך —!

ט ע ס מ א ן : איהר האָט זיי געהאלטען, פרוי עלוואסטער, הא?

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : יא, איך האָב זיי דא. איך האָב זיי אריינגעלעגט אין קעשענע וועו איך בין אוועקגעפאהרען פון דער היים. אוו אָט זיינען זיי דא נאך —

ה ע ד ד א : יא, יא — אין ברוסט איז אויך א גוטער פּלאץ.

ב ר א ק : ווי מיינט איהר, מאדאם טעסמאן?

ה ע ד ד א : (אָבווייזענדיג) אה גאָרנישט — גאָרנישט.

ט ע ס מ א ן : און די וואונד, זאָגט איהר, איז א געפעהר־ליכע, הא?

ב ר א ק : יא, אבסאָלוט טוידטליך. ביי דער צייט מוז ער שוין זיין געשטאָרבען.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : יא, יא, איך פיהל עס. עס איז א סוף! א סוף! אה, העדדא—!

ט ע ס מ א ן : זאָגט מיר נור, ווי אזוי האָט איהר עס אלעס זיך דערוואוסט?

ב ר א ק : (קורץ) דורך איינעם פון דער פּאָליציי. א מענ־שען מיט וועמען איך האָב געוויסע געשעפטען.

ה ע ד ד א : (מיט א קלאָרע שטימע) ענדליך אמאל א ווירדי־גע טהאט!

ט ע ס מ א ן : (א דערשראָקענער) מיין גאָט, העדדא! וואָס רעדסטו?

ה ע ד ד א : איך זאָג אז אין דער טהאט איז דאָ עטוואָס שעהנעס.

ב ר א ק : ה'ס, מאדאם טעסמאן —

ט ע ס מ א ן : שעהנעס! דענק נור!

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : אה, העדדא, ווי קענסטו רעדען וועגען שעהנקייט אין אזא טהאט?

ה ע ד ד א : עילערט לאָווּבאָרג האָט אליין אָבגעמאכט זיי־נע חשבונות מיט'ן לעבען. ער האָט געהאט דעם מוטה צו טהאן — די אייגציג ריכטינג זאך.

פ ר ו י ע ל ו ס ט ע ד : ניין, גלויב ניט אז אזוי איז דאָס צוגעגאנגען! ער איז מסתמא ניט געווען ביים זין וועו ער האָט דאָס געטהאן.

זי טהוט אוים איהר הוט און מאנטעל. זיי זעצען זיך ביידע אַוועק ביים טיש אונטער'ן הענגלאָמפּ און פערטיעפען זיך באלד אונטערזוכענדיג פליסיג די פאפּיערען. העדדא געהט אַריבער צום אויוועז און זעצט זיך אין לעהן־שטוהל. באַלד געהט בראַק צו צו איהר.)

ה ע ד ד א: (אין אַ נידעריגע שטימע) אה, וואָס פאר א געפיהל פון פרייהייט אָט די טהאַט עילערט לאָווּבאָרג'ס גיט איינעם איבער.

ב ר א ק: פרייהייט, מאדאם העדדא? נו, נאטירליך, פאר איהם איז עס א בעפרייאונג —

ה ע ד ד א: איך מיין פאר מיר. עס גיט מיר א געפיהל פון פרייהייט, וועז איך וויים, אז אין דער וועלט איז נאָך מעגליך צו בענעהמען אזא פרייוויליג מוטהיגע טהאַט — א טהאַט פון פרייער נאטירליכער שעהנקייט.

ב ר א ק: (שמייכעלט) הם — מיין ליעבע מאדאם העדדא —

ה ע ד ד א: אָה איך וויים וואָס איהר ווילט זאָגען. דען איהר זייט אויך א סאָרט ספּעציאליסט, ווי — נו, איהר וויסט דאָך!

ב ר א ק: (קוקט אויף איהר פעסט) עילערט לאָווּבאָרג איז איך געווען טיערער אייידער איהר וואָלט עס וועלען זיך אליין מודה זיין. האָב איך א טעות?

ה ע ד ד א: איך ענטפער ניט אויף אזוינע פראגען. איך וויים נור אז עילערט לאָווּבאָרג האָט געהאט דעם מוטה צו לעבען זיין אייגענעם לעבען אויף זיין אייגענעם אופן. און דאן — די לעצטע גרויסע טהאט, מיט איהר שעהנקייט! אה! א מענש זאָל האָבען דעם ווילען און די קראפט אוועקצווארפען דעם באַנקעט פון לעבען — אזוי פריה.

ב ר א ק: עס טהוט מיר לייד, מאדאם העדדא — איך האָב אַבער מורא אז איך וועל מוזען רויבען פון אייך א שעהנע אייניבילדונג.

ט ע ס מ א ן: אה, לאָזט מיר זיי נור א קוק טהאָן!

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (דערלאנגט איהם א פּעקיל פאפּיר־רעז) זיי זיינען אָבער אין אזא אונאָרדנונג — אלעס צומישט.

ט ע ס מ א ן: דענקט נור, וועז מיר וואָלטען דאָך עפּעס געקענט ארויסבריינגען פון דעם! אפשר וועז מיר זאָלען ביידע צוזויפּלעגען אונזערע קעפּ —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אה, יא — לאָמיר עס וועניג־סטענס פּרובירען —

ט ע ס מ א ן: מיר וועלען עס דורכפיהרען! מיר מ ו־ז ע ן! איך גיב אָב מיין לעבען פאר דער אויפגאבע.

ה ע ד ד א: דו, זשאָרזש? דיין לעבען?

ט ע ס מ א ן: יא, אָדער ריכטיגער געזאָגט — וויפּיעל צייט איך קען נור אָבשפּארען. מיינע אייגענע זאמלונגען מוזען דערווייל ווארטען. העדדא — דו פערשטעהסט, הא? איך בין דאָס שולדיג עילדערט'ס אנדענקען.

ה ע ד ד א: פילייכט.

ט ע ס מ א ן: אלזאָ, מיין טייערע פרוי עלוואסטעד, לאָמיר זיך אינגאנצען אָבגעבען דערצו. וואָס איז די פּעולה צו גריבלען זיך איבער דאָס וואָס איז שוין פערפאלען, הא? מיר מוזען זעהען צו בעהערשען אונזער טרויער וויפּיעל מעגליך, אוך —

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: יא, יא, הערר טעסמאן, איך וועל טהאָן דאָס בעסטע וואָס איך קען.

ט ע ס מ א ן: גוט, אלזאָ, קומט אהער. איך קען ניט רו־הען ביז וואנען מיר וועלען האָבען דורכגעקוקט די אלע נאָטיצען. וואו זאָלען מיר זיך זעצען? דאָ? ניין, דאָרטן, אין הינטערשטען צימער. ענטשולדיגט מיר, מיין ליעבער ריכטער. קומט נור מיט מיר, פרוי עלוואסטעד.

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אה, וועז דאָס וואָלט נור מעג־ליך געווען!

(טעסמאן אוך פרוי עלוואסטעד געהען אין הינטערשטען צימער.

ה ע ד ד א: אה — דאָס אלזאָ איז געווען די אורזאך —

ב ר א ק: איך האָב געקלערט אז ער האָט מסתמא געמיינט זיין מאנוסקריפט; דאָ הער איך אָבער אז ער האָט עס אליין פערניכטעט. שטעל איך מיר פאָר, אז דאָס האָט געמוזט זיין זיין געלד־טאש.

ה ע ד ד א: יא, דאָס האָט עס געמוזט זיין. הייסט עס דאָרטן — דאָרטן האָט מען איהם געפונען?

ב ר א ק: יא, דאָרטן. מיט אן אָבגעפייערטען פיסטאָלעט אין זיין בוזים־קעשענע. דער קויל איז געפאלען אין א לעבענס־געפערליכען אָרט.

ה ע ד ד א: אין דער ברוסט — יא.

ב ר א ק: ניין — אין בויך.

ה ע ד ד א: (קוקט אויף איהם מיט אַן אויסדרוק פון עקעל) דאָס נאָך אויך! אָה, וואָס פאר א פלוך איז עס, אז יערע זאך, צו וואָס איך ריהר זיך צו, וועלט לעבערליך און געמיין!

ב ר א ק: עס איז דאָ פאראן נאָך א פונקט, מאדאם העדרא — נאָך אן אונאנגענעהמער שטריך אין דער זאך.

ה ע ד ד א: און וואָס איז עס?

ב ר א ק: דעם פיסטאָלעט וואָס ער האָט געהאט ביי זיך —

ה ע ד ד א: (אָהן אָטהעם) נו? וואָס וועגען דעם?

ב ר א ק: האָט ער געמוזט האָבען גע'גנב'ט.

ה ע ד ד א: (שפרינגט אויף) גע'גנב'ט! דאָס איז ניט אמת! ער האָט עס ניט גע'גנב'ט!

ב ר א ק: עס איז ניטאָ קיין אנדער ערקלערונג. ער האָט עס געמוזט האָבען גע'גנב'ט — שא!

(טעסמאן און פרוי עלוועסטעד זייגען אויפגעשטאנען פון טיש אין הינטערסטען צימער און קומען אריין אין זאַל.)

ט ע ס מ א ן: (מיט די פאפיערען אין בייד העגד) העדרא, מען זעהט כמעט גאָרניט פאר יענעם לאָמפּ. דענק נור!

ה ע ד ד א: יא, איך דענק.

ה ע ד ד א : אן אײנבילדונג ?

ב ר א ק : וועלכע וואָלט יעדענפאלס ניט לאנג אָנגעהאלטען.

ה ע ד ד א : וואָס מיינט איהר דערמיט ?

ב ר א ק : עילערט לאָווּבאָרג האָט זיך ניט געשאָכטן — פרייווילינ.

ה ע ד ד א : ניט פרייווילינ ?

ב ר א ק : ניין. די זאך האָט ניט פאסירט גענוי ווי איך האָב עס דערצעהלט.

ה ע ד ד א : (געשפאנט) האָט איהר עטוואָס פערשווּיגען ? זאָגט וואָס איז עס ?

ב ר א ק : פון דער אָרימער פרוי עלוואסטעד׳ס וועגען האָב איך די פאקטען אביסעלע אידעאליזירט.

ה ע ד ד א : וואָס זיינען די פאקטען ?

ב ר א ק : ערשטענס, אז ער איז שוין געשטאָרבען.

ה ע ר ר א : אין האָספיטאל ?

ב ר א ק : יא — ניט קומענדיג צו בעזינונג.

ה ע ד ד א : וואָס נאָך האָט איהר פערשווּיגען ?

ב ר א ק : דאָס — אז דער פאל איז ניט פאָרגעקומען אויף זיין קוואָרטיר.

ה ע ד ד א : אה, דאָס איז קיין אונטערשיעד ניט.

ב ר א ק : און אפשר יא. דען איך מוז אייך דערצעהלען — עילערט לאָווּבאָרג׳ן האָט מען געפונען א דערשאָסענעם אין — אין מאמזעל דיאנא׳ס פריוואט־צימער.

ה ע ד ד א : (וויל אויפשפרינגען, זינקט אָבער וויעדער צוריק) דאָס איז אונמענליך, הערר בראק ! ער האָט ד א ר ט ן ניט געקענט הויבט וויעדער זיין.

ב ר א ק : ער איז דאָרט געווען הויבט נאָכמיטאָג. ער איז דאָרט געגאנגען, האָט ער געזאָגט, אויפצו־מאָהנען עפעס וואָס זיי זאָלען האָבען געהאט אוועקגענומען ביי איהם. ער האָט עפעס וויילר געדאַרט וועגען א פערלאָרען קינד —

ה ע ד ד א : פאר וואָס עפעס דוקא גע'גנב'ט ?

ב ר א ק : ווייל עס ט א ר ניט זיין קיין אנדער ערקלערונג, מאדאם העדדא.

ה ע ד ד א : ווירקליך ?

ב ר א ק : (טהוט א קוק אויף איהר) עס פערשטעהט זיך עי־לערט לאָווּבאָרג איז דאָ געווען היינט אין דער פריה. אפשר ניט ?

ה ע ד ד א : יא.

ב ר א ק : זייט איהר געווען אליין מיט איהם ?

ה ע ד ד א : יא, א געוויסע צייט.

ב ר א ק : זייט איהר ניט ארויסגעגאנגען פאר א ווייל בעת ער איז דאָ געווען ?

ה ע ד ד א : ניין.

ב ר א ק : דערמאָנט זיך נור. זייט איהר ניט ארויסגעגאנ־גען פאר א רגע ?

ה ע ד ד א : יא, אפשר נור פאר א מינוט — אין קאָרידאָר אריין.

ב ר א ק : און וואו איז געלעגען אייער פיסטאָלעטען־שאכ־טל אין יענער צייט ?

ה ע ד ד א : עס איז געווען פערשלאָסען אין —

ב ר א ק : נו, מאדאם העדדא ?

ה ע ד ד א : דאָס שאכטל איז געשטאנען דאָרט אויפ'ן שרייבטיש.

ב ר א ק : נו, ס'איז ניט נויטיג. איך האָב געזעהן דעם פיסטאָלעט, וואָס מען האָט געפונען אין עילערט לאָווּבאָרג'ס קע־שענע, און איך האָב איהם גלייך דערקענט : עס איז דער אייגע־נער וואָס איך האָב געזעהן געסטערן — און פריהער אויך.

ה ע ד ד א : האָט איהר איהם מיט זיך ?

ב ר א ק : ניין, די פאָליציי האָט איהם.

ה ע ד ד א : וואָס וועט די פאָליציי מיט איהם טהאָן ?

ט ע ס מ א ן : וואָלסטו אונז ערלויבען זיצען ביי דיין שרייב־טיש, הא?

ה ע ד ד א : פון מיינעטוועגען. (שנעל) ניין, ווארט א ווייל! לאָמיך איהם פריהער אָבריניגען!

ט ע ס מ א ן : אָה, דו דארפסט זיך ניט בעמיהען, העדדא. עס איז דאָ גענוג פּלאַץ.

ה ע ד ד א : ניין, ניין, לאָז מיך איהם אָבריניגען, זאָג איך! איך וועל נעהמען אָט די זאכען און זיי אוועקלעגען אויפֿן פּיאַנאָ. שוין!

(זי האָט ארויסגענומען א געגענשטאנד, צוגעדעקט מיט נאָטען־בלעטער, פון אונטער דער ביכער־פּאָליצע, לעגט ארויף אויף דעם נאָך נאָטען־בלעטער און טראָגט עס אלעס אוועק אין מיטעלסטען צימער לינקס. טעסמאן לעגט אוועק די שטיקלעך פּאַפּיער אויפֿן שרייבטיש און רוקט איבער אהין דעם לאָמפּ פון ווינקעל־טיש. ער און פרוי עלווסטעד זעצען זיך און געהען אָן מיט זייער ארבייט. העדדא קעהרט זיך אום.)

ה ע ד ד א : (שטעהט אונטער פרוי עלווסטעד'ס שטוהל, שפּיעלט זיך לייכט מיט איהרע האָאָר) נו, מיין זיסע טייא — ווי געהט עס מיט עילערט לאָוובאָרג'ס מאָנומענט?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד : (קוקט אויף איהר מוטהלאָז) אָה, עס וועט זיין שרעקליך שווער צו בריינגען עס צוריק אין אָרדנונג.

ט ע ס מ א ן : מיר מ ו ז ע ן עס אויספּיהרען. איך בין ענטשלאָסען. און דאָן — בריינגען אין אָרדנונג אנאנדערנס פּאַפּיערען איז פונקט די ריכטיגע ארבייט פאר מיר.

(העדדא געהט אריבער צום אויוועג און זעצט זיך אויף אייניגע פון די פוס־בויגקלעך. בראָק שטעהט נעבען איהר אָנגעשפּאַרט אויף א לעהן־שטוהל.)

ה ע ד ד א : (שטילערהויט) וואָס האָט איהר געזאָגט וועגען דעם פּיסטאָלעט?

ב ר א ק : (זאכט) אז ער האָט איהם געמוזט גנב'נען.

ה ע ד ד א : אָבער אי דָ האָב גאָרנישט צו טהאָן מיט דעם גאנצען עקעלהאפטען עסק.

ב ר א ק : ניין, איהר וועט אָבער דארפען ענטפערן אויף דער פראגע : וואָרום האָט איהר געגעבען עילערט לאָווּבאָרג'ן דעם פיסטאָלעט ? און וואָס פאר־א שלוסען וועלען מענשען ציהען פון דעם פאקט וואָס איהר האָט עס איהם געגעבען ?

ה ע ד ד א : (לאָזט איהר קאָפ ארונטערזינקען) דאָס איז אמת. דאָס האָב איך ניט איבערגעטראכט.

ב ר א ק : צום גליק איז אין דעם קיין געפאהר ניטא אזוי לאנג ווי איך זאָג גאָרנישט.

ה ע ד ד א : אזוי, הייסט עס, בין איך ביי אייך אין די הענד הערר בראק. פון איצט אָן און ווייטער וועל איך מוזען טאנצען נאָך אייער פייפעל.

ב ר א ק : (רעדט צו איהר זאנפט) ליעבסטע העדדא — גלויבט מיר — איך וועל מיין פאָזיציע ניט מיסברויכען.

ה ע ד ד א : דאָך בין איך אלץ ביי אייך אין די הענד. אבר־ הענגיג פון אייער ווילען און פערלאנג. א שקלאף, א שקלאף, הייסט עס ! (שטעהט אויף האסטיג) ניין, איך קען ניט אריבער־ טראָגען דעם געדאנק דערפון ! קיינמאל ניט !

ב ר א ק : (קוקט זי אָן שפאסהאפטיג) מען וועלט געוועהנט צו דאָס וואָס מען קען ניט העלפען.

ה ע ד ד א : (ערווידערט זיין בליק) יא, פילייכט. (געהט אריבער צום שרייבטיש. זי אונטערדריקט א ניטווילענדיגען שמייכעל און מאכט נאָך טעסמאן'ס אָרט רעדען) נו ניט עס זיך דיר איין, זשאָרזש ? הא ?

ט ע ס מ א ן : גאָט וויים, מיין טייערע. אין בעסטען פאל איז עס אן ארבייט אויף מאָנאטען.

ה ע ד ד א : (ווי פריהער) דענק נור ! (זי פיהרט דורך מיט די הענד דורך פרוי עלווסטעד'ס האָאר) זעהט עס דיר ניט אוים

ב ר א ק: זיי וועלען זוכען ביז זיי וועלען געפינען צו וועמען ער געהערט.

ה ע ד ד א: דענקט איהר אז זיי וועלען אויסגעפינען?

ב ר א ק: (בויגט זיך אריבער צו איהר און זאגט שטיל) ניין, העדדא גאבלער — כל זמן איך וועל שווייגען, וועלען זיי ניט אויסגעפינען.

ה ע ד ד א: (קוקט אויף איהם א דערשראקענע) און אויב איהר וועט נ י ט שווייגען — איז וואס דאן?

ב ר א ק: (צוקט מיט די אקסלען) עס בלייבט אלעמאל די מעגליכקייט, אז מען האט דעם פיסטאלעט גע'גנב'ט.

ה ע ד ד א: (פעסט) בעסער דער טוידט אויידער דאס.

ב ר א ק: (שמייכעלט) אזעלכע זאכען ז א ג ט מען — אבער מען טהוט עס ניט.

ה ע ד ד א: (ניט ענטפערענדיג) און ווי איז אויב ער האט ניט גע'גנב'ט דעם פיסטאלעט, און מען געפינט אוים דעם אייגענטהימער? וואס איז יעמאלט?

ב ר א ק: נו, העדדא — דאן קומט דער סקאנדאל.

ה ע ד ד א: דער סקאנדאל!

ב ר א ק: יא, דער סקאנדאל — פאר וועלכען איהר שרעקט זיך אזוי געפערליך. מען וועט אייך נאטירליך, ברייננען פאר'ן גערייכט — אי אייך, אי מאמזעל דיאנא'ן. זי וועט דארפען ערקלערען ווי אזוי די זאך איז פאָרגעקומען — צי עס איז געווען א צופעליגער שאס, אדער א מארדטהאט? צי דער פיסטאלעט האט אויסגעשאסען בעת ער האט איהם געוואלט ארויסשלעפען פון קעשענע, כדי איהר צו סטראשען? אדער זי האט ארויסגעריסען דעם פיסטאלעט פון זיין האנד, האט איהם דערשאסען, און אריינגעלענט עס צוריק אין זיין קעשענע? גלויבען אויף איהר קען מען עס; דען זי איז א קערפערליך־שטארקע, יונגע פערזאן — אט די מאמזעל דיאנא.

צוצוזען ווי מיר זיצען ביי אָט דער טרויעריגער ארבייט. איך וועל אייך זאָגען וואָס, פרוי עלווסטעד — איהר דארפט נעהמען דעם לעדינען צימער ביי טאנטע יוליא, און דאן וועל איך אריבער־קומען אין אָוועגד און מיר וועלער ד אָ ר ט ן קענען זיצען און ארבייטען — הא?

ה ע ד ד א: (אין מיטעלסטען צימער) איך הער וואָס דו זאָגסט, טעסמאן. ווי אָבער וועל איך דאָ אליין פערבריינגען די אבענדען?

ט ע ס מ א ן: (בלעטערט די פאפיערען) אה, איך רעכנען אז ריכטער בראק וועט זיין אוי גוט און אריינקומען פון צייט צו צייט, אפילו וועו איך וועל ניט זיין צו־הויז.

ב ר א ק: (אין לעהן־שטוהל רופט אויס פרעהליך) יעדען ליע־בען אבענד, מיטן גרעסטען פערגעניגען אין דער וועלט, מאדאם טעסמאן! מיר וועלען זיך אמוזירען גרויסארטיג, מיר בוידע!

ה ע ד ד א: יא מיינט איהר ניט, אז מיר וועלען פיין פער־ברייגען, הערר בראק? איצט אז איהר זייט „דער אייניציגער האָהן אין קאָרב" —

(עס הערט זיך אַ שאָם אינעווענוג. טעסמאן, פרוי עלווסטעד און בראָק שפרינגען אויף.)

ט ע ס מ א ן: אה, זי שפיעלט שוין וויעדער מיט די פי־סטאָלעטען.

(ער שלעפט אוועק די גארדינען און לויפט אריין. נאָך איהם פרוי עלווסטעד. העדדא ליעגט אויסגעצויגען אויפ'ן זאָפע אַ טוידטע. טומעל און געשריייען. בערטא קומט אריין א דערשראָקענע פון רעכטס.)

ט ע ס מ א ן: (שרייט צו בראָק) זי האָט זיך דערשאָסען! זי האָט זיך געשאָסען אין די שלייפען! שטעלט זיך פאָר!

ב ר א ק: (האַלב אונמעכטיג אין לעהן־שטוהל) אך נאָט! — אזעלכע זאכען טהוט מען דאָך ניט.

ע נ ד ע.

זאָנדערבאר, טייא? דו זיצט זיך דאָ מיט טעסמאן — פונקט ווי דו פלעגסט זיצען מיט עילערט לאָווּבאָרג'ן?

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: אַך, ווען איך וואָלט נור געקענט בעגייסטערן דיין מאן אויפ'ן זעלביגען אופן!

ה ע ד ד א: אָה, דאָס וועט אויך קומען — מיט דער צייט.

ט ע ס מ א ן: יא, ווייסטו, העדדא — איך דענק ווירקליך אז איך הויב אָן צו פיהלען עפּעס דערגלייכען. ווילכמו אָבער ניט זיך געהן זעצען צוריק מיט בראק'ן?

ה ע ד ד א: קען איך אייך ביידען גאָרנישט העלפען?

ט ע ס מ א ן: ניין, גאָרנישט. (קעהרט אום דעם קאַפּ) איך פערלאָז זיך אויף אייך, מיין ליעבער בראק, אז איהר וועט אונטער־האלטען העדדא'ן.

ב ר א ק: (טהוט א בליק אויף העדדא) אָך אודאי, מיט'ן גרעסטען פערגעניגען.

ה ע ד ד א: דאנקע. איך בין אָבער מיער היינט אין אבענד. איך וועל געהן זיך צולעגען אביסעל אויפ'ן זאָפע.

ט ע ס מ א ן: יא, טהו דאָס, ליעבסטע. האַ?

(העדדא געהט אין הינטערסטען צימער און פערציהט די גארדינען. א קורצע פאוזע. פלוצלינג הערט זיך ווי זי שפּיעלט אויפ'ן פיאנא א ווילדען טאַנץ.)

פ ר ו י ע ל ו ו ס ט ע ד: (באַפּט זיך אויף פון שטוהל) אָה — וואָס איז דאָס?

ט ע ס מ א ן: (לויפט צו דער ארויסגאנג־טיר) אך, מיין ליעבסטע העדדא — שפּיעל דאָך ניט היינט אבענד קיין טאנץ־מוזיק! דענק נור וועגען טאנטע רינא! און וועגען עילערט'ן אויך!

ה ע ד ד א: (רוקט ארויס דעם קאַפּ צווישען די גארדינען) און וועגען טאנטע יוליא, און וועגען אלע איבריגע. נאָך דעם וועל איך רוהיג זיין. (פערמאכט די גארדינען וויעדער.)

ט ע ס מ א ן: (ביים שרייבטיש) עס איז ניט גוט פאר איהר

דער בוימיסטער

א דראמא אין דריי אקטען

—פון—

הענריק איבסען

איבערזעצט פון א. נאלדווין

אויסגעגעבן פון מ. ווינטשעווסקי

פערלאג: מייזעל עט קאמפאני
ניו יארק.
1910.

לימעראַרישער פערלאַג

מ. נ. טייזל און דר. ק. פארנבערג

(קאַטאַלאָג)

אָריגינעלע ווערקע פון

ח. אַלעקסאַנדראָוו, דר. מ. בראַנאָוו, י. גאָרדין, ד. הערמאַלין, מ. ווינטשעווסקי, פ. וויערניק, דר. ה. זאַלאַטאַראָוו, דר. ח. זשיטלאָווסקי, יהואש, י. כהן, ז. ליבין, דר. י. א. מעריסאָן, ד. פינסקי, דר. ק. פאַרנבערג, ב. פייגענבוים, א. פרומקין, דר. אב. קאַספֿע, מ. קאַריפלאָוו, מ. קאַפֿלאַן, פ. קראַנץ און מאַריס ראָזענפֿעלד.

פון דער וועלט-ליטעראַטור. טרייע איבערזעצונגען פון די בעסטע ווערקע פון פֿאַלגענדע פערפֿאַסער:

ה. איבסען, ל. אנדרעיעוו, ב. ביערנסאָן, פ. האַל־לענדער, א. ווייל, טהארא, ל. נ. טאָלסטאָי, א. טשעחאָוו, א. טורגענעוו, דזש. סט. מיל, מ. מע־טערלינק, ה. ספענסער, א. סטרינדבערג, דר. פ. עלצבאַכער, ס. פשיבישעווסקי, אליזו שרייַנער, ה. קאמפֿ.

די ווערקע זיינען פֿאר דעם פערלאַג איבערזעצט און איינגעלייטעט פון:

אַלגין, אַלעקסאַנדראָוו, בעל מחשבות, גאָלדווין, דייוויד, וואַרשע, מ. ווינטשעווסקי, דר. זאַלאַטאַראָוו, ק. טעפּפּער, ש. יאַנאָווסקי, מ. לאפין, דר. מעריסאָן, י. ענטין, ש. עפּשטיין, א. פרומקין, מ. קאטין, ס. שאפּירא און אנדערע.

YIDDISH LITERARY PUB. CO.

256 E. Broadway, New York

דער פאַרשטענדיגער קאַטאַלאָג ווערט געשיקט פריי.

איינלייטונג

פון מאָרים ווינטשעווסקי

1.

זיי זייגען זיך דאָרטען געזעסען, די צוויי,
דורך הערבסט־טעג און ווינטער־טעג, געהענדיג ראָש,
און פלוצלונג אַ שרפה דאָס חויז האָט ביי זיי
פערברענט, און איצט גראָבען זיך ביידע אין אש.

וויל דאָרטען אין אש ליעגט אַ דימענט פערשאָרט,
דער דימענט, ער ווערט ניט אין פייער פערברענט,
מען דאַרף איהם נור זוכען, ער ליעגט און ער ווערט
פאַר איהם אָדער איהר, צווישען חרוב'ע ווענט.

און דאָך צי'ס געפינט דער יואוועל זיך, צי ניט,
צוויי זאַכען גיט נ י ט זיי דאָס לעבען צוריק:
זי רעטעט פון בראַנד מעהר איהר גלויבען שוין ניט,
אין פייער אויף אייביג פערליערט ע ר זיין גליק.

— הענריק איבסען.

אויף דיעזען געריכט, וועלכעם איבסען האָט געשריבען מיט יאָהרען פריהער, האָט ער, ווי מען זאָגט, געבויט זיין דראָמא „סאָלנעס". אויב דער לעזער געהערט צו דעם קלוגען קלאַס (עס זיינען דאָ דריי קלאַסען לעזער: דער נאַררישער, וועלכער לעזט די איינלייטונג פאר דעם ווערק, דער קלוגער וועלכער לעזט זי נאָכדעם, און דער קליגסטער, וועלכער לעזט זי נאָר ניט; דער

Copyright, 1916, by
Maisel & Co., New York.

האלט זי, אז טאקע דורך זיין קראנקהייט, כמעט־משוגעת און אונפראנטוואַרטליכקייט איז ער פעהיג זיך צו פערליעבען אין די ערסטע בעסטע, אדער ערגסטע, אויב איהר ווילט, מיידעל אדער ווייבעל און איהר פליכט בעשטעהט אין דעם, אז זי, הגם זי האט א רעכט צו זיין אייפערזיכטיג, זאל ניט זיין אין וועג, אז זי זאל זיך ערלויבען, פיעליכט א סארקאסטישען שמייכעל, אבער ניט קיין שום בעמערקונג, וואס זאל קענען אנגערופען וועַרען א דירעקטער טאדעל. וואס איז האלוואַרד צו איהר? וואס איז זי צו האלוואַרד? כמעט גאר נישט. אויב זי ליעבט איהם — און דאס איז צווייפעלהאפט — איז דאס נור אלס פליכט, ווייל זי איז זיין ווייב און זי האט ביין אלטאר פערשפראכען „צו ליעבען און געהארכען". זיכער איז, אז זי פיהלט זיך גליקליכער, רוהיגער, וואַרעמער, פרייער אין דער געזעלשאפט פון זייער הויז־דאקטאר, וועלכער, ווי דר. ראנק ביי נאַרא, שיינט צו זיין אויך זייער הויז־פרייַנד, און מען קען ניט זאגען, אז זי ליעבט אפילו איהם. יעדענ־פאלס איז איהר אמונה א קראנקע, ניט קיין זעהר פעסטע, ניט אן אמונה וואס קען רעגולירען א לעבען, נור אזעלכע וואס קען פאַרבעריטען צום טויט. די געזונדע אמונה איז געבליבען אין די אש.

דאס איז אלינא סאלנעס.

האלוואַרד איז א גאנץ אנדער סארט מענש, הגם ער גראַבט זיך אויך אין די זעלביגע אש, פון די זעלביגע שרפה, הגם ער, ווי זי, איז זינט יענער שרפה ניט מעהר קיין נאַרמאלער מענש.

ער איז איינגעבילדעט, אז דער בראנד אויף זיין הויז איז געקומען וויַיל אין גרונד הארצען האט ער געוואלט, האט ער ג־ווינשט, אז דאס הויז זאל אַבברענען, מחמת דער אויפבויען פון דעם נייעם בנין אויף דעם אָרט פון דעם אלטען וועט בעטייטען דעם אויפבויען פון זיין גרויסער רעפוטאציע, פון זיין גרויסען שם פאר א מייסטער אין זיין פאך, ווי דאס איז ווירקליך געווען דער פאל.

אויף דעם אופן איז די שרפה, וועלכע האט געמאכט א וועג

לעצטער איז פֿאר אונז שוין צו קלוג, אָבער אויב אונזער לעזער געהערט, ווי געזאָגט, צום קלוגן קלאָס) אין ער וועט לעזען דיעזע צייַלען נאָכדעם ווי ער וועט האָבען געלעזען דאָס דראמאַ גופא, וועט ער זעהן, אז דאָס ציטירטע געדיכטעלע איז ווירקליך דער פונדאמענט פון „בוימיסטער סאָלנעס".

האָלווארד און אַלינא סאָלנעס — „די צוויי" — גראָבען זיך כסדר אין די אש פון א שרפה, וואָס האָט פערוויסטעט זייער הויז און איז געווען די סבה דערפון, וואָס זייערע צווייַ קינדערלעך זיינען געשטאָרבען אין דער ערסטער קינדהייט. דערבייַ איז גאָנץ זיכער, אז וואָס זיי זאָלען ניט זוכען אין דיַ א ש

„ז י דעטעט פון בראַנד מעהר איהר גלויבען שוין ניט,
„אין פייער אויף אייביג פערליערט ע ר זיין גליק."

און דאָך איז פֿאר איהר א לעבען נור א לעבען מיט אַן אמונה, און זיינס — נור מיט גליק פֿאר א באזיס.

ווי דער קלוגער לעזער וויים שוין, איז אַלינא געקנאָטען און געבאָקען פון לויטער אמונה. זי קוקט אויף דעם גאנצען לעבען ווי אויף א לאנגע רייהע פון פליכטען, ווי אויף א פרוזדור לטרקלין פֿאר יענע וועלט, וואו דער מענש, ספעציעל דער מענש אָהן זינד — אַן עופעלע, למשל, ווי איהרע צוויי — לעבט אין אייביגע, נעט־ליכע פרייַדען, עטוואָס גליקליכער ווי א מלאך, ווייל ער איז נע־וען אויף דער ערד, עטוואָס קלענער ווי גאָט, ווייל ער איז א ילוד אשה, און וועז זי טראַכט וועגען איהרע צוויי געשטאָרבענע עופע־לעך, זעהט זי אין זיי מלאכים'לעך אין גן־עדן, וועלכע זי איז פון גאנצען הארצען מקנא זייער פריהצייטיגען טויט. נור אזוי לאנג ווי זי מוז נעבעך צוברענגען די עטלעכע יאָהר אויף אונזער זינדי־גער ערד, איז פֿאר איהר דאָ נור אין אינציגע זאָך צו טאָן און דאָס איז, צו ערפילען איהרע פיעלע פליכטען אזוי גיך ווי זי דער־זעהט זיי. די שווערסטע און די וויכטיגסטע פליכט ביי איהר איז דער אויפֿפאַסען אויף איהר מאַן, וועלכען זי פערשטעהט ניט. ער קומט איהר פֿאָר קראַנק, האַלב־משוגע, אונפֿראַנטוואָרטלעך פֿאר זיינע מעשים און איהר פליכט איז אויף איהם אויפצופאַסען. דאָן

ער בויען פאר מענשען׳לעך, מענשען און מענער! ניין, ניט הייזער פאר פֿראָסטע מענשען ווי ער אליין, (און ווער רעדט פון שטאָלען פאר בהמות, סאָטראָלעס פאר פערד אָדער בודקעס פאר הינט?) דאָס אַלץ איז ניט זיין עסק אינ׳ם לעבען. ער וועט בויען קירכען און טעמפּלען פאר געטער און מוזען, פאר די הייליגקייט און די קונסט. ער וועט די קירכען בויען הויך, מיט גרויסע קופּאָלאָס און הויכע, הויכע טורעמס אויף זיי, און הויכע, הויכע שפּיצען אויף די טו־רעמס, מיט א גאַניקעל ארום דעם שפּיץ, וואו ער אליין וועט שטעהן, דער קאָפּ אין די וואָלקענס, די פּעהנדעל אין דער האַנד און א וועלט אונטער איהם, פול מיט בעוואונדערונג, כמעט מיט פער־געטערונג, בשעת דער ווינד טראָגט פאַנאַנדער זיין נאָמען צום מזרח און צום מערב, צום צפון און צום דרום. הללויה!

האָט זיך ארויסגעשטעלט אז דאָס איז איבער זיינע כחות און מעהר ווי א י י נ מ א ל איז ער אזוי הויך ניט געגאַנגען, האָט ער אזוי הויך ניט געבויט, און יענעם אייניגען מאָל האָט זיין שטרעבען צום אידעאל כמעט איהם געקאָסט דעם לעבען. פון דענס־מאָל אָן איז ער א מענש מיט אַלעמען צוגליך, נור א זשעניע.

און דאָ קומט זיין הויפּט־צרה.

פון דער נאַטור א מענש און ניט מעהר, פון דער ערציעהונג א בויימייסטער אָהן א דיפּלאָם, ד. ה. אָהן א געשריבענע און גע־חתמ׳עטע הסכמה פון ערגיץ אן אוניווערזיטעט אויף בוי־קונסט, קריעגט סאָלנעס, וואָס עלטער ער וועלט, אַלץ מעהר מורא, אז זיין חזקה אויף דעם גרויסען נאָמען קען פון איהם אוועקגענומען ווערען פון אימיצען ארום איהם, וועלכער וועט קומען ענטוועדער מיט א כתב אין האַנד, אָדער מיט חוצפּה אין זיך און וועט זיך פּראָקלאָמירען פאר דעם אמת׳ען בויימייסטער, פאר דעם וויר־קליכען קינסטלער, ערקלערענדיג איהם, סאָלנעסען, פאר א געווע־זענעם, פאר אן אויסגעשפּילטען טרומף, פאר א פאר־א־יאָהריגען לוח.

פון וואַנען אָבער וועט ער, דער נייער, וועד וויים, קומען? פון וואַנען וועט ער זיך נעהמען? זיכער ניט פון צווישען די

פאר דעם גרויסען בוימייסטער סאָלנעם — א מין יחיד בדורו — געווען דער מלאך המות פאר זיינע צוויי קינדערלאך, נאָך וועלכע ער האָט שוין מעהר קיין קינדער ניט געהאט, דער פערניכטער פון זיין ווייב'ס קאריערע אלס א „בוימייסטערין פון קינדערשע נשמה'לעך" ווי ער רופט איהר. ער איז אבער אין דאָם אלץ אייגענטליך ניט אבסאָלוט זיכער און ער, ווי אלינא, האלט זיך אין איין גראבען אין די אש פון יענער שרעקליכער שרפה. דאָרטען איז בענראבען דער דימענט, וואָס איז ז י י ן גליק, וואָס איז א י ה ר פעסטער, געזונדער גלויבען.

אבער ווער איז סאָלנעם?

ער איז א „זעלבסטגעמאכטער" קינסטלער, אן אווטאָדידאקט. ניט אכטענדיג אויף דעם, וואָס ער בויט בעסער פאר אלעמען, העכער פאר אלעמען, שעהנער פאר אלעמען, האָט ער אפילו ניט דעם טיטעל ארכיטעקט. ער האָט טאקע אויך ניט די ווייסענשאפט אין איהר גאנצע טהעאָרעטישע פולקייט. ווי דער ווילנער בעל־הבית'ל איז געווען א זשעניע א חזן אָהן א דיפלאָם פון א שול, אָהן א קאנסערוואטאָריום און אָהן די פעהיגקייט צו לעזען נאָטען, אזוי איז סאָלנעם געווען א בוימייסטער, פאר וועלכען יעדער בויפאָרטאטש האָט געהאט מעהר שול, מעהר בוך־קענטניסע, מעהר מעטהאָדע.

און דער וואָרן א בוימייסטער איז אָנגעקומען ניט לייכט. איהם האָט אין אָנהויב טאקע געפעהלט דער דיפלאָם כדי זיך לייכט צו עראָבערן די אָנערקענונג פון אלע ארומיגע מענשען. דערפאר אבער האָט ער געמוזט קעמפען; אין דעם קאמפף האָט ער געמוזט זיין ניט איבריגס סקרופולעז, ווייל ער איז געווען גע־צוואונגען אין זיין האסטיג־נעהען צו זיין ציעל דאָ און דאָרטען אימיצען אניעדערצואוואָרפען, איבער איהם אריבערצושפרייזען און ווייטער צו מארשירען, ווייטער, ווייטער...

חוץ דעם איז ער ארוים אויף זיין קאריערע מיט אן אידעאל פאר די אויגען, וועלכער האָט זיך שפעטער ארויסגעווייזען איבער זיינע קרעפטען. ניט הייזקעס, הייזער אדער אפילו פאלאצען וועט

הויבט אָן צו ווערן א גרעסערער בעל־הוצאה, ער נעהמט בויען אויף זיין אייגענעם חשבון, און מיט דער צייט ווערט ער דאָס דער דאָזיגער נייער דור, פאר וועלכען ער האָט די גאנצע צייט מורא געהאט. עס איז קלאָר, אז ראגנאר טאָר אזוי גיך ניט היראָטען. ווי אָבער מאכט מען אז ער זאָל ניט קענען? סאָלנעם פרובירט. ער טוט אזוי: ער נעהמט קאייא פאָסלי אריין צו זיך אין אָפיס אלס בוכהאלטערין. אין אָנהויב איז ראגנאר אליין דערמיט צופריעדען: זיין כלה איז נעבען איהם, ער איז אימער אין איהרע ד' אמות. א ל ע זיינען צופריעדען. מיט דער צייט ווערט דאָס נאָך בעסער, — בעסער פאר סאָלנעם'ען: קאייא פאָסלי, ראגנאר בראָוויק'ס כלה פערליעבט זיך אין האלוואַרד סאָלנעם, דעם גרויסען בוימייסטער! פערשטעהט זיך, סאָלנעם האָט ניט און קען ניט האָבען קיין שום געפיהל, וואָס זאָל האָבען ערגיץ א שייכות מיט ליעבע פאר זיין בוכהאלטערין, אָבער ער ווייזט דאָס ניט ארויס. פערקעהרט, ער לאָזט איהר די איללוזיע, אז איהר שטיל ליעבע האָט געפונען אן אבקלאנג אין זיין הארצען, מעהר נישט... נו, וואָס איז דאָ צו רעדען, זיין „סאציאלע שטעלונג", אלינא, ראגנאר, די וועלט... שש... !

דאָס טוט סאָלנעם דורכאויס ניט בערעכענט, במזיד, א שטייגער וועלענדיג בעטריגען די אָרעמע מיידעל. נייז, דאָס טוט זיך ביי איהם כמעט אליין, דאָס טוט דער שרעק פאר'ן קומעדיגען קלאָפ אין טיר. פשוט, וואָס מעהר קאייא איז זיינע אלע לעננער וועט דויערן די צייט ביז איהר חתונה מיט ראגנאר, אלע שפעטער וועט קומען ראגנאר בראָוויק'ס זעלבסטשטענדיגקייט און זיין קאָנקורענץ.

פון דעסטוועגען קען דאָס נור אבגעלעגט, ניט אבגעמאכט ווערן. אפשר ניט קאייא, אָבער ראגנאר הויבט אָן צו וועלען ענדליך מאכען א סוף פון דעם חתן־כלה פערהעלטנים און צו שטעלען חופה. דאָן דער אלטער: ער האָט מורא פאר א קלאָפ אין זיין טיר ניט פון ערגיץ א דור, נור טאקע פונ'ם מלאך־המות, און דערפאר ווייל ער זעהען זיין זוהן וואָס גיכער ניט נור חתונה געהאט, נור

אלטע, זיבער ניט פון די רייהען פון די געוועזענע. וועט דען וועט דאס, אלזא, זיין? דאס וועט זיין א יונגער, איינער וואס איז דער־ווייל אפשר נאך אן עופע'לע, אן עופע'לע אין א קעסטעלע פון פימסענהאלץ, וואס שוויימט נאך ארום אויף די וואסערן פון טייך נילום, אבער אזעלכער, וואס מוז פריהער אדער שפעטער קומען און דערלאנגען א פאסיר־צעטל און זאגען: „דו נעה אין תחום אריין; איך בין דער פיהרער!"

און סאלנעס זיצט און ציטערט, טראכטענדיג אט־אט קלאפט אן אין טיר דער יונגער דור! דער יונגער דור מיט'ן פאסיר־צעטל אין דער האנד!

ערגער ווי אלץ איז, וואס ער זעהט, ווי איהם דוכט זיך, ניט נור דעם יונגען דור כמעט פאר די אויגען, נור ער זעהט אויך אין איהם א מין נוקם ונוטר, וואס דארף זיך מיט איהם, סאלנעס'ען, אברעכענען פאר א פאסירצעטל, וואס ער אליין האט נענעבען דעם דור פ א ר איהם, בעת ער איז ארויף אויף דעם טהראן פון זיין צייט און האט צום ערסטען מאל אריינגענומען דעם שרביט הזהב אין זיין האנד. בקיצור, ער האט ביי זיך צווי בראוויקס, אן אלטען, גרייז־גרויען פאטער און זיין יונגען אמביציעזען זוהן.

אי דער, אי יענער איז איהם א דארן אין אויג. דער אלטער דערמאנט איהם, אז איבער זיין קערפער, דורך זיין פאל, האט סאלנעס אריבערגעשפרייזט, זיך ניט נעהמענדיג די מיה דעם ארונטערגעווארפענעם אויפצוהויבען פון דער ערד, בשעת ער איז ארויסגעפאהרען צו זיין נייעם קעניגרייך. דער יונגער, ראגנאר בראוויק, שיינט איהם צו קריכען אויף זיין פלאץ, מעהר נישט סאלנעס גלויבט ניט שטארק אין זיין כח, אין זיין פעהיגקייט, אז ער זאל ווירקליך קענען פערנעהמען דעם דאזיגען פלאץ, — ער, ראגנאר, א פראסטער צייכנער, ווי דער אלטער בראוויק אליין.

מורא האבענדיג — מעהר אדער וועניגער, ווי אמאל — פאר ראגנאר בראוויק, געפינט ער איין טאג, אז דער יונגער מאן האט א כלה, א געוויסע קאייא פאסלי. עטוואס דערשראקען, מאלט ער זיך אויס אזא בילד: אט האט ראגנאר חתונה מיט קאייא, ער

צייטיג געגוג צו בויען פאר זיך די פיינסטע לופט־שלעסער, האָט זיך אין געדאנקען מיט איהם פער׳קנס׳ט און האלוואַרד סאָלנעם, דער גרויסער, „וועלטבעריהמטער" בוי־מייסטער, דער וואָלקען־קלעטערער, דער אויבערמענש איז געוואָרען איהרער, הילדא׳ס, הילדא וואנגעל׳ס, און וואָס געהט אייך אָן ווי אלט זי איז? א חוצפּה אביסעל!

טאָמער האָט נאָך וואָס געפעהלט, איז סאָלנעס יענעם טאָג פון זיין טריומף געקומען צו־גאסט צו איהר פאָטער, דר. וואנגעל, און האָט איהר, הילדא׳ן געקוסט, און טאקע מעהר ווי איינמאָל... ער האָט איהר, פערשטעהט איהר מיך, אַריינגענומען דעם קאָפּ צווישען זיינע הענד און האָט איהר געקוסט, אָבער און וויעדער, און נאָך אמאָל, — ער, דער גאָט, איהר, הילדען...

אָבער ער פאָהרט אַוועג. זי גיט איהם צעהן יאָהר צייט צוריק צו קומען נאָך איהר, נאָך די כלה פון זיין גייסט, פון זיין רוהם, פון זיין גלאַנץ־פּעריאָדע. זי וואַרט אויף איהם, ווי א פרומער איד אויף משיח׳ן, א שטיינער, אָט־אָט קומט ער.

א טאָג נאָך א טאָג געהט אַוועג, איין וואָך נאָך די אַנדערע, עס בייטען זיך אָב חדשים, יאָהרען, עס פערגעהען די גאַנצע צעהן יאָהר און גאָר ניט... אין קול ואין קשב... ער קומט ניט.

אַנאַנדער מיידעל וואָלט אין אזא פאל זיך בענוגענט מיט דענקען און גאָהרען און חלש׳ן און אויסגעהן מיט די כוונות... זי וואָלט געוואָרען מאָגערער און בלייבער, מיט אויגען וואָס זינקען אלץ טיפער אין שאַרבען אריין, און וואָס קריגען אונטער זיך אלץ בלויערע און דונקעלערע פאַסען. זי וואָלט געזיפצט און געשלוכצעט אין קיסען אריין, און וואָלט אזוי לאַנג געקוקט אויף די לבנה ביז זי וואָלט געוואָרען אזוי בלייך ווי די לבנה אליין.

ניט אזא מיידעל איז הילדא וואנגעל. קומט ניט דער בארג צום נביא, געהט דער נביא צום בארג... בקיצור, הילדא נעהמט איהר עטליכע זיעבען זאכען, און מיט׳ן העקעל־פּעקעל איבער׳ן פלייצע אויף א לאַנגען שטעקען, קומט זי נ ע ה מ ע ן דעם מאָן, אויף וועלכען זי האָט איצט א צעהניעהריגע חזקה.

אויך עטאבלירט. איי ער האָט ניט קיין דיפלאָם? האָט דען סאָל־נעם געהאט? האָט ער אליין געהאט? אָט איז געקומען א יונג פּאָאר פּאָלק נאָך א פּלאַן פּאר א הייזקע, ראגנאר האָט עס שוין געצייכענט און לאָז נור סאָלנעם גענבען דאָרויף זיין הסכמה (גע־שריבען) און ראגנאר איז א „געמאכטער מאן".

דער אלטער פּרעסט, ער האָט ניט קיין צייט. ער בעט רחמים: הערר סאָלנעם, אנא, הושיעה נא! אָבער סאָלנעם וויל פון קיין זאך ניט הערען. קאייא? יא, זי בעט אויך, אָבער איהר גיט מען א גלעט אין בעקעלע און זי פערגעסט אַן ראגנאר, דעם אלטען, די צוקונפט, אַן אלץ...

2.

אויף דיעזען פונקט הויבט זיך אַן דאָם דראמא. און טאקע מיט א קלאפ אין טיר, און ווירקליך פון דעם נייעם דור, מעהר ניט פון אנאנדער מין, ווי דער, וועלכער פלעגט דעם בוימייסטער ביז איצט קומען צו־חלום.

אין טיר קלאפט אַן הילדא וואנגעל.

ווער און וואָם איז זי?

הילדא איז א מיידעל, צוויי־דריי און צוואנציג יאָהר אלט, מיט א שטאַרקען כאראקטער, מיט א ווילען, וואָם אינגאַרירט גע־וועהנליך יעדען שטער אין וועג, מיט א סך ענטהוזיאזמום אין זיך און — וועל כולם! — א גרויסע אידעאליסטקע.

דיעזע הילדא האָט געזעהען דעם בוימייסטער נור איינמאל פריהער, איינמאל אין איהר לעבען. דאָס איז אָבער גענוג דעם איין אייניציגען מאל וועז סאָלנעם האָט ערריייכט די העכסטע מדרגה אין זיין קאריערע, וועז ער האָט דערגריייכט ביז'ן סאמע שפיץ פון א הויכען טורעם, אויף א הויכען קופאלא, אויף א גרויסען טעמפּעל.

זי האָט איהם אויף דעם אופן גענזעהען אין זיין גלאנץ, און זי, יעמאלט צוועלף יאָהר אלט, מיט איהר בלוטיונגען, כמעט קינדערשען ענטהוזיאזמום, אָבער שוין רייפען אידעאליזמום, —

איצט מעהר און נאָהענטערע קרובים מיט'ן ציבוק פון דער פיפקע ווי מיט איהר, הילדען, מיט איהר און איהר אונפערגעסליכען תנאים פון פאר צעהן יאָהרען...

און — אָרעמער, בלינדער אידעאליזמוס! — דאָ איז פאראן נאָך אנאנדער צרה.

פאר צעהן יאָהרען, אין דער צייט פון איהר עלית נשמה, האָט זי איהר העלד, איהר גאָט געוועהנען ניט נור אין זיעבעטען הימעל, נור אליין — בגופו — אָהן אימיצען ביי זיין טיש. און טאקע ווי קומט א גאָט צו האָבען א ווייב? העכסטענס איז לעבען איהם דערנבאר אן אונבעפלעקטע יונגפרוי, א הילדא־מאריא, א נשמה, וואָם קען און וועט קיינמאל ניט האָבען קיין שום שייכות מיט אנאנדערן ווי א רוח הקדש; העכסטענס, קען מען זיך ארום א גאָט פאָרשטעלען א פמליא של מעלה, דאָם הייסט א פאמיליע פון לויטער געפלעגלטע מלאכים; אָבער א גאָט מיט א פרוי, און א פרוי א פשוט'ען בשר ודם, וואָם קאָכט און באקט; א גאָט מיט קינדער, אפילו געשטאָרבענע, — דאָם וואָלט קיין הילדא אין דער וועלט זיך ניט קענען פאָרשטעלען.

און דאָ גלייך בייַן ערסטען צוזאמענשטויס פון דעם מיידעל־שען אידעאליזמוס מיט די רויהע, גראָבע, וואָכעדיגע ווירקליכ־קייט, ווייזט זיך ארויס, אז... פערקנייטשט איין פינגער... אז

ע ר ס ט ע נ ס, איז דאָ א ווייב, א געווייסע מרה־שחורה'דיגע אלינא, מיט פליכטען און קריסטליכע מדות א. אז. וו.

צ ו ו י י ט ע נ ס — פערקנייטשט נאָך א פינגער — אז דיע־זע אלינא האלט זיך פאר איהר גאָט'ס בעל־הבית'טע און האָט איהם כסדר אין די געדאנקען, פונקט ווי ער איהר האָט אויפ'ן געוויסען... דאָם איז אָבער נאָך ניט אלעס: קנייטשט און צעהלט ווייטער:

ד ר י ט ע נ ס, איז פון דער דאָזיגער אלינא שוין דערפאר אליין שוואר צו עמאנציפירען דעם גאָט, ווייל זי איז פרייגדליך און העפליך און וואָם מען רופט אויף טייטש צופאָרקאָמענד. וואָלט זי געוידעלט, וואָלט דער עסק א סך לייכטער געווען, ווי

און דאָס איז דער קלאָפּ אין טיר בעת דאָס שוישפּיעל הויבט זיך דאָ אָן.

א שוישפּיעל? ניין, דאָ הויבט זיך אָן א טראָגעדיע, און א טראָגעדיע ניט אין דעם אויסלאָז, ווי אין געווענליכע טרויער־שפּיעלען, נור אין דעם אָנהויב, הגם דער אויסלאָז איז געווען טראָגיש געווג. זי בעשטעהט אָט אין וואָס.

וועו הילדא און סאָלנעס טרעפען זיך איצט צום צווייטען מאָל אין זייער לעבען, געפינען זיי ביידע, אז אין די צעהן יאָהר צייט זיינען זיי, איך וואָלט זאָגען, אַוועג־געוואקסען אייגער פון דעם אַנדערן.

ביידע זיינען געוואָרען צעהן יאָהר עלטער, אָבער וועהרענד הילדא די יונגינקע אידעאָליסטק ע ל ע איז הייגט א יונגע אידעאָליסטקע, איז סאָלנעס לאַנג שוין ניט מעהר קיין וואָלקען־קלעטער, האָט ער זיך שוין לאַנג געזעגענט מיט זיינע יוגענד־אידעאָלען, איז ער שוין לאַנג ניט מעהר קיין טעמפּעל־בויער און איהם אינטערעסירט שוין לאַנג ניט מעהר ניט די הויבקייט פון א טוּרעם, ניט די הייליגקייט פון א טעמפּעל, ניט די געטליכקייט אין בויד, צ ו וועלכע מען דאַרף אַרויפבליקען און א י ן וועלכע מען דאַרף אַריינבליקען. ער איז דערבי עלטער, פיעל עלטער געוואָרען און פערטיעפטער אין זיך, אין זיין פערגאַנגענהייט, אין די שרפה, אין די פאָלגען פון דער שרפה און אנשטאָט זיך הויבען אין דער הויך און צו שוועבען אין די הימלען ,ווי הילדא האָט ערוואַרטעט, גראָבט ער זיך אין אש... אין טונקעלע אש, ניעדריג, אונטער די פיס... א וואָרעם וואָלט דאָס געקענט...

און די קוסען! יענע ליידענשאפטליכע קוסען, מיט וועלכע ער האָט זי — ווי זי גלויבט — פער'קנס'ט ; יענע הייליגע, הימלישע קוסען, וועלכע זי האָט צעהן לאַנגע יאָהר נאָך אנאנד טעגליך איבערגעקוסט זיי אימער פון דאָס ניי, איבערקעהרענדיג פון איין ליפּ אויף די אַנדערע, — יענע קוסען, אַך, ער האָט זיי שוין — דאָס זעהט זי, די אָרעמע, אלץ מעהר און מעהר איין — לאַנג, לאַנג פערגעסען און זיינע פּראָזאַאיש־געוואָרענע ליפּען זיינען

איהר סאָלנעם, דער אמאָליגער. הויך, הויך, הימעל־הויך מוז ער ארויפשטייגען, ער, מיט'ן קראנץ אין דער האנד, מיט די געראנ־קען — זיינע און איהרע — אין דער הויך, זעהר הויך, דאָרטען ווּאו די אטמאָספערע איז ריין און פרישׁ און קלאָר און אייביג־קינדיש, אייביג עהרליך, אייביג זויבער... ארויף מוז ער, אהין מוז ער! און וויעדער אמאָל ווּעט זי איהם זעהן אויפ'ן גאניקעל ארום דעם שפּיץ, דערהויבען און ערהאבען, און וויעדער אמאָל ווּעט זי הערען יענעם וואונדערבארען פאר־צעהן־יאָהריגען גע־זאנג אין דער לופט...

שוועך און לאנגזאם גייהט די ארבייט, אָבער זי גייהט.

בים־לעצוויייז, צאָלוויייז הויבט איהם זיין גוטע פעע אלץ מעהר ארויף, אלץ מעהר ארוים פון דעם זומפּ אין וועלכען ער האָט גע־האלטען ביין פערזונקען ווערען פאר איהר קומען. זיין גייסט שטעהט לאנגזאם, פאמעלאָך אויף תחית המתים. אין סאָלנעם'עס הארצען פאנגט אָן זיך צו רעגען א געפיהל פון ליידנשאפטליכער ליעבע צו דער גוטער פּעע, וועלכע ער האָט אין אָנהויב גאָר ניט פער־שטאנען. אין זיין ברוסט וואקסט ביסלעכווייז אויס א וואונש זיך צו בעפרייען פון דעם טויט, צו וועלכען ער איז צוגעבונדען.

מיט איין פינגערל פון איהר האנד, מיט איין שמייכעלע אויף איהרע ליפּען, מיט איין רעגונג פון איהר גרויסע, טיעפּע אמונה אין זיין געטליכקייט, אין זיין העלדישקייט הויבט זי איהם אויף אזוי הויך, אז ער וואגט זיך שוין אויף די סטאָלבאָוואניע פונ'ם טורעם, קלעטערענדיג אלץ העכער און העכער מיט'ן קראנץ אי־בער'ן אָרעם, מיט איהר ליעבע פאר די אויגען... חוץ וואס זי הויבט איהם ארויף פון אנאנדער זומפּ: זי צווינגט איהם ענדליך צו געבען זיין געשריבענע הסכמה אויף ראגנאר'ס פלאָן פאר די יונגע פאָר פאָלק.

הוררראה! דער אלטער, דער אמאָליגער, גרויסער בוימייסטער סאָלנעם! אָט איז ער שוין אויפ'ן טורעם, אונגעשטערט פון די אנגסט־געשרייען פון זיין גוטע, קלייניכע פרוי, אונגעהינדערט פון דעם שפּאָט פון דער אונגלויביגער מאסע, צווישען וועלכע עם הערט

עס איז לייכטער צו קעמפֿען געגען דעם בייזען ווינד ווי געגען די פֿרייַנדלעכע אָבער וואַרעמע שטראָלען פון דער זון.

פ י ע ר ט ע נ ס , איז דער גאַט אַזוי שוואַך לגבי די וואָס בוקען זיך פאר איהם אוו אַזוי שטייף לגבי די וואָס זיינען מורד אין איהם, אַז ער גלעט איבער'ן בעקעלע א קאַייא פֿאַסלי, וועלכע ער ליעבט ניט אוו ער טרעט אונטער די פיס א ראַגנאַר בראָוויק, וועלכען ער האַסט גאָר ניט.

פינפטענס, זעקסטענס, זיבעטענס אוו אַזוי ווייטער ביז עס בלייבט שוין ניט מעהר קיין פינגער צו קנייטשען, איז דער גאַט נאָך מענשליכער ווי ביי די גריעכען יופיטער בן קראָנאָס מימות עולם ושנים קדמוניות. עס ווייזט זיך אַרויס, אַז סאָלנעם האַט זיך צוריקגעקעהרט צו דער ערד פון וואַנען ער שטאַמט אוו אַז דאָ שטעהט פאר הילדען פֿאָר אַזא ארבייט, פאר וועלכער הערקולעס אליין וואָלט זיך פערטראַכט.

אָבער זי פערצווייפעלט ניט. ניט הילדא ! אָה, ניין !

אמת, זי וועט סאָלנעם'ען ניט אָבנעהמען פון אַלינען. „וואָס איך וואָלט געקענט טאָן געגען א פרעמדע פרוי, זאָגט זי, קען איך ניט טאָן געגען איינע, וואָס איך קען, וואָס האַט מיך פרייַנד־ליך אַרויינגענומען אונטער איהר דאַך," אפילו וען אויך נור אַלס פּליכט, נור וויל זי האַט „געמוזט".

יא, זי וועט איהם פיזיש געווינס ניט אַוועקנעהמען פון זיין ווייב, אָבער זי וועט איהם עמאַנציפירען פון זיך אַליין, זי וועט אויסלעזען סאָלנעם דעם העלד, דעם גאָט, פון דעם גלות, אין וועל־כען ער געפינט זיך ביי סאָלנעם דעם מענשען, דעם קלייניליכען מענשען מיט דער פיפקע אין מויל, מיט די קאָפּ אראָבגעלאָזען. מיט די פיס אין אלטע אש פון א פערגעסענע שרפה.

אוו זי נעהמט זיך צו דער ארבייט.

צום גליק, אָדער צום אונגליק ווערט אָקאַרשט געענדיגט דער בנין פון א נייע הויז, וואו עס איז דאָ א הויבער טורעם, מיט א הויבען שפּיץ. מאַרגען דאַרף אויף דעם טורעם אויפגעהאַנגען ווערן א בלומענקראַנץ. הילדא בעשליסט, אז דאָס מוז ע ר טאָן, ער,

דער בוימייסטער

זיך דער שפּאָט פון ראָגנאָר ברָאָווּיק אָם מייסטען, אונגעהינדערט פון די אייגענע אָנגסט אין דער שוואָכער ברוסט, וועלכע וואָלט פּלאָצען אויפֿן אָרט, וועו ניט, אין נעדאָנקען, הילדא'ס פּעסטע אומארמונג, וועו ניט הילדא'ס פּאָנצער און איהר שילד איבער דער דאָזיגער ברוסט.

ער שטייגט און שטייגט. ער איז שוין אויבען. אָבער... עס זיינען דאָ זאכען, גוטע הילדא, וואָס מען קען מעהר ווי א י י נ ־ מ אָ ל ניט טאָן אויב זיי זיינען א י ב ע ר ד י כ ח ו ת. אפילו א „פּאוסט" ביי געטהע וויעדערהאָלט זיך ניט, קריעת ים סוף ביי משה'ן וויעדערהאָלט זיך ניט, און וועו שלמה פּרובירט טאָן דאָם וואָם ער האָט זיך געקענט ערלויבען גלייך ווי ער האָט פון גאָט געקראָגען זיין דיפּלאָם אויף חכמה, וועלט ער א ניזק.

סאָלנעם קען איצט ניט מעהר טאָן וואָם איהם האָט זיך אייגענעבען מיט צעהן יאָהר צוריק און וועו ער דערגרייכט דעם סאמע שפּיץ, פּאָלט ער ארונטער און וועלט געהרג'עט...

פון דעסטוועגען, הילדא פּאָלט ביי זיך ניט אראָב. דער גע־ הרג'עטער גאָט איז איהר נאָך אימער ליעבער ווי דער לעבעדיגער מענש און בשעת ער פּאָלט און זיין פּרוי יאָמערט, און אָנגסט־ געשרייען הערען זיך פון אָלע זייטען, זעהט הילדא נור דעם ש ט י י ג ע ן פון איהר העלד, הערט זי דעם געזאנג און די הארפען אין דער לופט, און מיט ענטציקונג רופט זי אויס:

„מיין, מיין בוימייסטער!"

זי האָט געזיגט, די ליעבע האָט געזיגט!

ערשטער אקט

אַן אוינפאַך־מעבלירטער אַרבייט־צימער ביי האַלוואַרד סאָלנעס אין חויז. פון לינקער זייט, פליגעל־טירען צום פאַרצימער. פון רעכטער זייט, אַ טיר, וואָס פיהרט אין די אינווויניגסטע צימערען פון חויז. פון דער הינטערשטער וואַנד, אַן אָפענע טיר אין אַ צימער וואו עס אַרבייטען די צייכנער. פון פאַרנט, לינקס אַ שרייבטיש מיט ביכער, פאַפּירען און שרייב־מאַטעריאַל. ווייטער הינטער די טירען אַן אויוועון. אין ווינקעל פון רעכטער זייט, אַ זאָפע, אַ טיש און אַ שטוהל אַדער צוויי. אויפ'ן טיש, אַ פלאַש מיט וואַסער און אַ גלאָז. פון פאַרנט, רעכטס אַ קליין טישעל, אַ שאָקעל־שטוהל און אַ לעהנשטוהל. אַנגעצונדענע לאָמפּען מיט אַבאַזשורען אויפ'ן טיש ביי די צייכנער, אויפ'ן טיש אין ווינקעל און אויפ'ן שרייבטיש.

אין צימער פון די צייכנער זיצען קנוט בראָווויק און זיין זוהן ראָגנאַר, פערנומען מיט פּלענער און רעכענונגען. ביים שרייב־טיש שטעהט קאַי אַ פּאָסל, שרייבענדדיג אין קאַנטאָר־בוך. קנוט בראָוויק איז אַן אַלטער, מאָגערער מאַן מיט ווייסע האָר און באָרד. ער טראָגט אַן אַלטען, אָבער ריינעם, שוואַרצען סורדוט, בריליען און אַ פערגעלטען ווייסען האַלזטוך. ראָגנאַר בראָוויק איז אַ בלאָנדער, גוט־געקליידעטער יונגערמאַן, אין די דרייסיגער, אַ ביסעל אויסגעבויגען. קאַיאַ פאָסלי — אַ יונג מיידעל פון איבער 20 יאָהר, צאַרט, מיט אַ קראַנקליכען אויסזעהען, געקליידעט אוינפאַך און ציכטיג. זי טראָגט אַ גרינעם דאַשעק איבער די אויגען. אַלע דריי אַרבייטען אַ וויילע שטילערהייט.

קנוט בראָווויק: (גיט זיך מיט אַמאָל אַ הויב פון טיש ווי פערצווייפעלט; ער אָטעמט שווער, קומענדיג נעהענטער צו דער טיר) ניין, איך קען דאָס שוין מעהר ניט אַריבערטראָגען.

פערזאנען:

האלוואד סאלנעס, בוי־מויסטער.

אלינא סאלנעס, זיין פרוי.

דר. הערדאל.

קנוט בראוויק, א געוועזענער ארכיטעקט, איצט בעשעפטיגט ביי סאלנעסען.

ראגנאר בראוויק, זיין זוהן, א צייכנער.

קאיא פאסלי, זיין פליטעניצע, א בוכהאלטערין.

פריילין הילדע וואנגעל.

אייניגע דאמען.

אן עולם אין גאס.

די האנדלונג קומט פאר אין און ארום סאלנעס'עס הויז.

פינגער אויף דעם צימער פון די צויבנער, שמילערהייד) זיינען זיי שוין אוועק?

ק א י א: (ווייך, שאקלענדיג מיט'ן קאפ) ניין.

(זי נעהמט אראב דעם דאשעק פון איבער די אויגען. ס א ל נ ע ס גענהט דורך דעם צימער, גיט א ווארף זיין חוט אויף א שטוהל, לעגט די פארטאפאליעס אויפ'ן טיש ביי דער זאפע, און גענהט צו צום שרייב־טיש.)

ק א י א: (זעצט פארט איהר שרייבען, נור זי זענהט אויס נערוועז און צוטראגען).

ס א ל נ ע ס: (אין דער הויך) וואס פערשרייבט איהר דאס, פריילין פאסלי?

ק א י א: (גיט זיך א ווארף) אה, עס איז נור עפעס, וואס...

ס א ל נ ע ס: לאזט מיר א קוק טאן, פריילין פאסלי. (בויגט זיך צו צו איהר, מאכט זיך אז ער קוקט אין בוך און זאגט שטיי־דערהייד) קאיא!

ק א י א: (ווייך, פארטזעצענדיג דאס שרייבען) וואס איז?

ס א ל נ ע ס: וואלרום נעהמט איהר אימער ארונטער דעם דאשעק, וועז איך קום ארויז?

ק א י א: (אין זעלבען טאן ווי פריהער) ווייל מיט איהם זעה איך אויס העסליך.

ס א ל נ ע ס: (שמייכלענדיג) אזוי, ווילט איהר, הייסט עס, ניט אויסזעהן רעסליך, קאיא?

ק א י א: אין קיין פאל ניט. ניט אין א י י ע ר ע אויגען.

ס א ל נ ע ס: (גלעט לייכט איהרע האר) ארעמע, ארעמע קאיאלע.

ק א י א: (אנבויגענדיג דעם קאפ) שש! זיי קענען נאך דערהערען.

ס א ל נ ע ס: (שפאצירט ארום אויף דער רעכטער זייט פון צימער, דרעהט זיך אום און שטעהט א ווייל ביים צימער פון די צויבנער) קאיא, איך דא אימיצער נאכגעפרעגט אויף מיר?

ק א י א : (צוגעהענדיג צו איהם) דו פיהלסט זיך היינט אבענד זעהר שלעכט, ניט אמת, אָנקעל?

ב ר אָ ו ו י ק : אָה, עס זעהט אויס, אז מיר וועלט ערגער פון טאָג צו טאָג.

ר א ג נ א ר : (הויבט זיך אויף און געהט צו צו איהם) דו וואלסט בעסער אהיים געגאנגען, פאטער. פרוביר זיך דורכשלאָפען —

ב ר אָ ו ו י ק : (אונגעדולדיג) אפשר זיך לעגען אין בעט? דו ווילסט, איך זאל דערשטיקט וועלען, א?

ק א י א : געה־זשע אביסעל שפאצירען.

ר א ג נ א ר : טאקע אזוי. איך וועל אויך גענהן מיט דיר.

ב ר אָ ו ו י ק : (האסטיג) איך גענה ניט ביז ער וועט קומען! איך האָב בעשלאָסען היינט אבענד זיך אויסצוטעננה'ן מיט — (מיט א טאָן פון פערשטיקטער ביטערקייט) — מיט איהם — מיט דעם פרינציפאל.

ק א י א : (מיט אנגסט) אָה, ניין, אָנקעל — וואלט דאָך א ביסעל איידער דו טוסט ד אָ ס!

ר א ג נ א ר : טאקע, פאטער, וואלט בעסער צו.

ב ר אָ ו ו י ק : (אטעמט שווער) האָ — האָ — ! א י ך האָב ניט פיעל צייט צו וואלטען.

ק א י א : (זיך צוהערענדיג) שש! איך הער איהם גענהן אויף די טרעפ. (אלע דריי גענהן צוריק צו דער ארבייט. א קורצע פאוזע.)

ה אָ ל ו א ר ד ס אָ ל נ ע ס : (קומט אַריין פון פאָרדער־צימער. ער איז א מאן אין די מיטעלע יאָהרען, געזונד און שטאַרק געבויט, מיט קורץ־געשאָרענע, געגרייזעלטע האָר, א טונקעלען שנור־באָרד און גאָלדיכטע ברעמען. ער טראָגט א גרויליך־גרינעם רעק, פער־קנעפעלט, מיט א שטעהענדיגען קאָלנער און ברייטע לאַצען. אויפ'ן קאָפ א וויכער גרויער הוט און א פאָר פאָרטפאָליעס אונטער זיין אָרעם.)

ס אָ ל נ ע ס : (שטעהענדיג נעבען טיר און וווייזענדיג מיט'ן

ב ר א ו י ק : (זיך אויפהויבענדיג) מיינט איהר דאָס ווירקליך?

ס א ל נ ע ס : (בלאָזט זיך) יא, געווים — זאָל דאָס מאָל זיין אזוי. (שפּאַציערט איבער'ן צימער.)

ב ר א ו י ק : (וואַרפט זיך איבער מיט אַ בליק מיט ראַגאַ־רען, וועלכער מאַכט אַ וואַרנונגס־צייכען. דאָן קומט ער אַרויס אין פּאָדערשטען צימער) קען איך מיט אייך רעדען עטליכע ווערטער?

ס א ל נ ע ס : געווים.

ב ר א ו י ק : (צו קאַיאַ'ן) געה אריין אהין אויף א ווייל, קאַיא.

ק א י א : (אונרוהיג) אה, אָבער אָנקעל —

ב ר א ו י ק : טו, ווי איך היים דיר, מיין קינד, און פערמאַך די טיר הינטער זיך.

(קאַיאַ גיט אָהן חשק אין צימער פון די צוויבנער, זעהט אָן פאָלנעסען בעטענדיג און מאַכט צו די טיר.)

ב ר א ו י ק : (שטילער) איך וויל ניט אז די אָרעמע קינדער זאָלען וויסען, ווי קראַנק איך בין.

ס א ל נ ע ס : יא, איהר זעהט זעהר שלעכט אוים די לעצטע צייט.

ב ר א ו י ק : באַלד וועל איך אינגאַנצען ניט זיין אויף דער וועלט. מיינע כחות גיהען אוים פון טאָג צו טאָג.

ס א ל נ ע ס : זעצט זיך.

ב ר א ו י ק : איך דאַנק אייך — אויב איהר ערלויבט.

ס א ל נ ע ס : (אוועקשטעלענדיג דעם לעהנשטוהל בעקוועמער) אָט דא, ביטע. נו?

ב ר א ו י ק : (זעצט זיך שווערליך) דאָס וויל איך מיט אייך רעדען וועגען ראַגאַרען. עס ליעגט מיר א לאַסט אויפ'ן קאָפּ. וואָס וועט פון איהם ווערען?

ס א ל נ ע ס : נו, נאַטירליך, בלייבט ער ביי מיר אזוי לאַנג ווי ער וויל נור אליין.

ר א ג נ א ר : (הויבט זיך אויף) יא, דאָס יונגע פּאָר פּאַלק, וואָס ווילען זיך לאָזען בויען א ווילאַ נעבען לאָווסטראַנד.

ס א ל נ ע ס : (ברומענדיג) אה, יענע צוויי! זיי מוזען וואַרטען. איך בין נאָך אַליין ניט זיכער וועגען דעם פּלאַן.

ר א ג נ א ר : (קומענדיג נעהענטער, אויפגעהאַלטען) זיי האָבען געוואָלט באַלד זעהן די צייכנונגען.

ס א ל נ ע ס : (וויּ פריהער) נו יאָ, פערשטעהט זיך, זיי אַלע ווילען אַליין אויף גיך.

ב ר א ו ו י ק : (אַרויפקוקענדיג) זיי זאָגען, זיי וואָלטען שוין זעהר וועלען אַרייַנציהען אין אַן אייגענער היים.

ס א ל נ ע ס : יא, יא — דאָס וווּיסען מיר! דעריבער זיי־נען זיי צופריעדען צו נעהמען וואָס עס מאַכט זיך. זיי בעקומען א דאַך איבער זייערע קעפּ — אַן אַדרעס, אָבער ניט וואָס מען קען רופען א היים. ניין, איך דאַנקע! אויב אזוי, לאָזען זיי נעהן ערגעץ אַנדערסוואו. זאָגט זיי דאָס, וועז זיי וועלען נאָך אמאָל קו־מען.

ב ר א ו ו י ק : (רוקט אַרויף די ברילען אויפ'ן שטערען און קוקט אויף איהם פּאַרוואונדערט) ערגעץ אַנדערס. זייט איהר בעריים אויפצוגעבען די אַרבייט?

ס א ל נ ע ס : (אונגעדולדיג) יא, יא, דער טייפעל זאָל דאָס נעהמען! אויב עס מוז אזוי זיין — בעסער דאָס, אייַדער בויען אַהן א שום טאָלק. (אַרויספּלאַצענדיג) און דאַן קען איך נאָך די לייטע זעהר ווינציג.

ב ר א ו ו י ק : די לייטע זיינען זיכער גענוג. ראַגנאַר קען זיי. ער איז דאָרט אַן אייגענהער אין הויז. נאָנץ זיכערע מענשען.

ס א ל נ ע ס : אה, זיכער — זיכער! ניט דאָס בין איך אויסען. מיין גאָט — פערשטעהט איהר מיך אויף ניט? (מיט כעס) איך וועל גאָר ניט האָבען צו טאָן מיט די פ ר ע מ ד ע מענשען. פון מיינטוועגען מעגען זיי זיך וועגדען צו וועמען זיי ווילען.

גען דעם יעדען טאָג. (בעטענדיג) אָה, איהר מוזט — איהר מ ו ז ט איהם העלפען קריגען עפּעס זעלבסטשטענדיגע ארבייט! איך מ ו ז זעהן וואָס דער יונג קען אויפטאָן. איהר הערט?

ס א ל נ ע ס: (צוריצט) איהר קענט דאָך ניט ערוואַרטען אז איך זאָל איהם קריגען בעשטעלונגען פון דער לבנה!

ב ר א ו ו י ק: איצט האָט ער גראָד א געלעגנהייט צו קריגען א גוטע בעשטעלונג, אן אויסגעצייכענטע שטיקעל אר־ בייט.

ס א ל נ ע ס: (אונרוהיג און צומישט) האָט ער ווירקליך?

ב ר א ו ו י ק: וועז א י ה ר זאָלט געבען אייער צושטימונג.

ס א ל נ ע ס: וואָס פאר אן ארבייט מיינט איהר?

ב ר א ו ו י ק: (א ביסעל צוריקגעהאלטען) ער קען קריגען צו בויען יענע ווילאַ ביי לאווסטראנד.

ס א ל נ ע ס: יענע! אָבער יענע ווילּ איך דאָך אליין בויען!

ב ר א ו ו י ק: אָה, אָבער איהר ווילט דאָך דאָס ניט זעהר שטארק.

ס א ל נ ע ס: (וועדענדיג אויפגערעגט) איך ווילּ דאָס ניט! איך! וועד וואָגט דאָס צו זאָגען?

ב ר א ו ו י ק: איהר האָט דאָס ערשט אליין געזאָגט.

ס א ל נ ע ס: אָה, קימערט זיך ניט וועגען דעם וואָס איך ז א ג. — וואָלטען זיי דען געגעבען ראָגנארען די ארבייט?

ב ר א ו ו י ק: יא. פערשטעהט איהר מיך, ער קען די פאַמיליע. און דאָן האָט ער — נור אזוי צום שפּאָס — געמאכט צייכנונגען, אויסרעכענונגען און אזוי ווייטער —

ס א ל נ ע ס: זיינען זיי צופריעדען מיט די צייכנונגען? איך מיין די מענשען, וואָס דארפען דארט וואָהנען?

ב ר א ו ו י ק: יא, וועז איהר זאָלט זיי נור דורכקוקען און זאָגען אז זיי זיינען גוט.

ס א ל נ ע ס: דאָן וואָלטען זיי געלאָזט ראָגנארען בויען זייער הויז?

ב ר א ו י ק : דאָס איז טאקע וואָס איהם געפעלט ניט. ער פיהלט, אז ער קען מעהר ביי אייך ניט פערבלייבען.

ס א ל נ ע ס : פאר וואָס? מיר דאכט, עס נעהט איהם דאָ גאנץ גוט, אויב ער ווילל מעהר געהאלט וועל איך גערן...

ב ר א ו י ק : ניין, ניין, ניט דאָס איז דער עיקר. (אונגעדולדיג) פריהער אדער שפעטער מוז ער דאָך אויך האָבען די מעגליכקייט צו טאָן עפעס זעלבסטשטענדיג.

ס א ל נ ע ס : (ניט קוקענדיג אויף איהם) דענקט איהר, אז ראָגנאר האָט גענוג טאלאנט צו ארבייטען זעלבסטשטענדיג?

ב ר א ו י ק : ניין, אט דאָס איז טאקע דער אומגליק — איך האָב אָנגעהויבען צוויייפלען אין דעם יונג, ווייל איהר האָט נאָך קיין מאל קיין איין גוט וואָרט וועגען איהם ניט געזאָגט. און דאָך, שיינט מיר, אז אין איהם זאל עפעס זיין — עס איז אונמעגליך, אז ער זאל גאָר קיין טאלאנט ניט האָבען.

ס א ל נ ע ס : אָבער ער האָט נאָך גארנישט געלערנט — אויסער, נאטירליך, צו צייכנען.

ב ר א ו י ק : (קוקט אויף איהם מיט פערבאָרגענעם האָס און זאָגט חייזערדיג) א י ה ר האָט זעהר וועניג געלערנט, וען איך האָב אייך בעשעפטיגט. דאָך האָט דאָס אייך ניט צוריקגעהאלטען פון נעהמען זיך צו דער ארבייט — (אָטעמט שווער) שטייגען הויך, און ארויסנעהמען דעם ווינד פון מיינע זעגלען — פון מיינע — און פיעלע אנדערע.

ס א ל נ ע ס :יא, זעהט איהר — מ י י נ ע אומשטענדען זיינען נעווען גינסטיגע.

ב ר א ו י ק : דאָ זייט איהר נערעכט. דער שיקזאל איז געווען גוט צו אייך. אָבער ווי האָט איהר דאָס הארץ צו לאָזען מיך אוועקגעהן פון דער וועלט — ניט האָבענדיג נעזעהען וואָס ראָגנאר קען אויפטאָן? און דאָן וואָלט איך טאקע זעהר וועלען זיי זעהען פערהייראטעט — איידער איך שטאָרב.

ס א ל נ ע ס : (שארף). היים עס, זי ווילל דאָס אווי?

ב ר א ו י ק : ניט אזוי קאָיא ווי ראָגנאר. ער רערט וועי

א שיין פון גליק? אהן א שום גלויבען און פערטרויען אין ראגנא־רען? ניט האבענריג געזעהן כאטש איין שטיקעל ארבייט זיינע? מ ו ז עס אזוי זיין?

ס א ל נ ע ס : (קעהרט זיך אום האלב אן א זייט און מורמלט) ה'ם — פרעגט מיך אצונד נישט מעהר.

ב ר א ו ו י ק : אבער איין זאך ענטפערט מיר: מוז איך אוועק פון'ם לעבען אין אזא פאלשטענדיגען דלות?

ס א ל נ ע ס : (שוינט צו קעמפען מיט זיך אליין; ענדליך זאגט ער אין א שטילען אבער בעשלאסענעם טאן) איהר מוזט אוועק פון לעבען אזוי גוט ווי איהר קענט.

ב ר א ו ו י ק : נו, זאל זיין אזוי. (געהט דורכ'ן צימער).

ס א ל נ ע ס : (געהט איהם נאך, האלב פערצווייפעלט) פערשטעהט איהר דען ניט, אז איך קען ניט אנדערש? וואם איך בין, בין איך, און איך קען מיין נאטור ניט ענדערען!

ב ר א ו ו י ק : ניין, ניין, דאם קענט איהר מסתמא ניט. (ער וואקעלט און שפארט זיך אן אן זאפא־טיש) קען איך קריגען א גלאז וואסער?

ס א ל נ ע ס : געווים, געווים! (גיסט אן א גלאז וואסער און דערלאנגט איהם).

ב ר א ו ו י ק : איך דאנק אייך (טרינקט און שטעלט צוריק אוועק די גלאזן).

ס א ל נ ע ס : (געהט צו און עפענט די טיר פון די צייכנער'ס צימער) קומט אריין און פיהרט אוועק אייער פאטער אהיים.

(ר א ג נ ע ר הויבט זיך שנעל אויף. ער און ק א י א קומען אריין אין ארבייט־צימער).

ר א ג נ א ר : וואם איז געשעהן, פאטער?

ב ר א ו ו י ק : גיב מיר דיין האנד. איצטער קענען מיר נעהן.

ר א ג נ א ר : גוט. און דו, קאיא, האסט זיך אויך געדארפט אנטון און נעהן.

ב ר א ו י ק : זיי זיינען זעהר צופרידען מיט זיין פּלאַן. זיי האַלטען עס פּאַר גאַנץ אָריגינעל.

ס א ל נ ע ס : אהא ! אָריגינעל ! ניט די אַלטמאָדישע זאכען, וואָס א י ך ברייַנג געווען‌הנלי‌ך אָרויס.

ב ר א ו י ק : עס האָט זיי געשיינט צו זיין א נ ד ע ר ס.

ס א ל נ ע ס : (מיט אויסגעהאַלטענע אויפגערעגטקייט) היסט עס, זיי זיינען געקומען אהער צו ראַגנארען — וועז איך בין דאָ ניט געווען !

ב ר א ו י ק : זיי זיינען געקומען צו א י ך — און צו דערזעלבער צייט, נאָכצופרעגען אויב איהר ווילט זיך ניט צוריק־ציהען —

ס א ל נ ע ס : (מיט כעס) צוריקציהען זיך ! איך !

ב ר א ו י ק : אין פּאַל איהר וואָלט דענקען, אז ראַגנאר'ס צייכנונגען...

ס א ל ע נ ס : איך ! צוריקציהען זיך פון אייער זוהנ'ס וועגען !

ב ר א ו י ק : זיי האָבען געמיינט זיך צוריקציהען פון דעם אָבמאַך.

ס א ל נ ע ס : אָה, עס איז אַלץ איינס. (לאַכט מיט כעס) היסט עס, אזוי איז דאָס, הא ? האַלוואַרד סאַלעמס דארף שוין זעהן זיך צוריקציהען ! מאַכען פּלאַץ פּאַר די יונגע ! פּילייכט פּאַר די גאָר יונגענקע ! ער דארף מאַכען פּלאַץ ! פּלאַץ ! פּלאַץ !

ב ר א ו י ק : וואַרום דען, מיין גאָט ! עס איז דאָך זיכער דאָ פּלאַץ פּאַר מעהר ווי איין מענשען.

ס א ל נ ע ס : אָה, עס איז גאָר ניטא אזוי פיעל איבעריג פּלאַץ, ווי איהר מיינט. נור ווי די זאַך זאָל ניט זיין — איך וועל זיך קיין מאָל ניט צוריקציהען ! איך וועל קיין מאָל קיינעם קיין פּלאַץ ניט אָבטרעטען ! קיין מאָל ניט פּרייוויליג ! קיין מאָל אין מיין לעבען וועל איך ד א ס ניט טאָן !

ב ר א ו י ק : (הויבט זיך אויף מיט מיה) דאן זאָל איך, היסט עס, אוועקגעהן פון דער וועלט אָהן א שום געוויסהייט ? אָהן

ק א י א : איך האָב ראגנארען אַמאָל זעהר ליעב געהאט — איידער איך בין צו אייך געקומען.

ס א ל נ ע ס : אָבער איצט שוין ניט מעהר ? גאָר אין גאנ־צען ניט ?

ק א י א : (לייד־ענשאַפטליך, אויסשטרעקענדדיג צו איהם איהרע צוזאַמענגעלעגטע הענד) אָה, איהר ווייסט גאנץ גוט אז איצט איז דאָ נור איינער, וועמען איך ליעב ! איין אייניציגער אין דער גאנ־צער וועלט. איך וועל שוין מעהר קיין מאָל קיין אנדערען ניט ליעבען !

ס א ל נ ע ס : יאָ, איהר זאָגט אזוי און דאָך געהט איהר אוועק — און לאָזט מיך אַליין מיט אזוי פיעל זאכען אויף מיין קאָפּ.

ק א י א : אָבער, קען איך דען ניט בלייבען מיט אייך, אפילו וועז ראגנאר — ?

ס א ל נ ע ס : (צוריקווייזענדדיג דעם געדאַנק) ניין, ניין, דאָס איז אונמעגליך. אויב ראגנאר וועט מיך פערלאָזען און אָנ־פאנגען ארבייטען זעלבסטשטענדיג, דאן וועט ער אייך געווים אליין דארפען.

ק א י א : (ברעכענדדיג די הענד) אָה, איך ק ע ן זיך פון אייך ניט שיידען ! עס איז דורכאוים אונמעגליך !

ס א ל נ ע ס : אויב אזוי, זעהט זשע, טרייבט ארוים די נאָרישע געדאנקען פון ראגנארס קאָפּ. האָט זיך מיט איהם חתונה ווי פיעל איהר ווילט — (ענדערט דעם טאָן) איך מיין — לאָזט איהם ניט אוועקווארפען די גוטע שטעלע, וואָס ער האָט ביי מיר, ווייל אזוי קען איך א י י ך אויך האַלטען, ליעבע קאיא.

ק א י א : אָה, יאָ, ווי גוט דאָס וואָלט געווען, וועז עס זאָל נור מעגליך זיין.

ס א ל נ ע ס : (נעהמט ארום איהר קאָפּ מיט בויזע הענד. שטיל) ווייל איך ק ע ן אָהן אייך ניט זיין, איהר פערשטעהט. איך מוז אייך יעדען טאָג האָבען נעבען זיך.

ק א י א : (נערוועז ענטציקט) מיין גאָט ! מיין גאָט !

ס א ל נ ע ס : פרוילין פאסלי מוז דא בלייבען א ווייל.
איך וויל זי זאל אנשרייבען א בריעף.

ב ר א ו ו י ק : (קוקט אויף סאלנעסען) גוטע נאכט. שלאפט
רוהיג — אויב איהר קענט.

ס א ל נ ע ס : גוטע נאכט.

(ב ר א ו ו י ק און ר אג נ א ר געהען ארויס דורכ'ן פארדער-
צימער. ק א י א גיהט צו צום שרייב־טיש. ס א ל נ ע ס שטעהט
מיט אן ארבגעלאזענעם קאפ ביי דער רעכטער זייט פון לעהנשטוהל).

ק א י א : (אונזיכער) מיינט איהר טאקע א בריעף ? —

ס א ל נ ע ס : (קורץ) ניין, גארנים ניט. (קוקט אויף איהר
שטרענג) קאיא !

ק א י א : (שטיל, מיט אנגסט) נו ?

ס א ל נ ע ס : (ווייזט אן, בעפעהלענדיג, אויף א פלאץ) קומט
אהער ! שנעל !

ק א י א : (ניט אויפענדיג) יא.

ס א ל נ ע ס : (ווי פריהער) נעהענטער !

ק א י א : (פאלגענדיג) וואס וויל איהר פון מיר ?

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר א ווייל) דארף איך עס
א י י ך דאנקען פאר דאס אלעס ?

ק א י א : ניין, ניין, גלויבט עס ניט !

ס א ל נ ע ס : אבער, זאגט דעם אמת — איהר וויל
חתונה האבען ?

ק א י א : (וויך) ראגנאר און איך זיינען פערלאבט שוין
פיער—פינף יאהר, און דעריבער —

ס א ל נ ע ס : און דעריבער, דענקט איהר, איז שוין צייט,
עס זאל נעמען אן ענדע. ניט וואהר ?

ק א י א : ראגנאר און דער אנקעל זאגען איך ז א ל. דענק
איך, אז איך וועל מוזען נאכגעבען.

ס א ל נ ע ס : (עדעלער) קאיא, האט איהר ניט, אין גרונד
גענומען, אביסעל ליעב ראגנארען ?

ס א ל נ ע ס : פילייכט, שפּעטער, שפּעטער, ליעבע אלינע, באלד.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (וואַרפט נאָך א מאָל א בליק אויף קאיא'ן.) נו, זאָלסט דו שוין ניט פערגעסען, האלוואַרד. (געהט ארויס און פערמאַכט די טיר הינטער זיך.)

ק א י א : (וויין) מיין גאָט, מיין גאָט — די גנעדיגע פרוי מוז אודאי האָבען עפּעס א שלעכטע מיינונג וועגען מיר!

ס א ל נ ע ס : אָה, ניט א האָאָר! ניט ערגער ווי אימער, יעדענפאלס. אָבער בעסער געהט איצט אוועק, קאיא.

ק א י א : יא, יא, איצט מוז איך גיין.

ס א ל נ ע ס : (שטרענג) און געדענקט צו ברענגען אין אָרדנונג יענע געשיכטע פאר מיר, איהר הערט?

ק א י א : אָה, וועז עס וואָלט זיך נור וועגען אָן מיר. —

ס א ל נ ע ס : איך ווי ל דאָס האָבען אין אָרדנונג געבראכט, זאג איך! און טאקע מאָרגען — ניט איין טאָג שפּעטער!

ק א י א : (דערשראָקען) אויב עס קען אנדערס ניט זיין, בין איך בערייט צו מאכען אָן ענדע מיט איהם.

ס א ל נ ע ס : (מיט כעס) אָן ענדע מאכען? וועגט איהר פערריקט? איהר ווילט גאָר מאכען אָן ענדע?

ק א י א : (פערצווייפעלט) יא, אויב נויטהיג. וויל איך מ ו ז — איך מ ו ז בלייבען מיט איך! איך קען פון איך ניט אוועקגעהן! דאָס איז גאָר — גאָר אונמעגליך!

ס א ל נ ע ס : (ארויספלאַצענדיג מיט א מאָל) אָבער צום טייפעל — וואָס וועט דאן זיין וועגען ראנגארען! ראנגאר איז עס דאָך וועלכען איך...

ק א י א : (קוקט אויף איהם מיט צושראָקענע אויגען) הייסט עס, אז די הויפט זאך איז צוליעב ראנגאר'ן וואָס איהר — וואָס איהר...

ס א ל נ ע ס : (וועדענדיג גלאַסענער) ניין, ניין, געווים ניט! איהר פערשטעהט מיך אויך ניט. (עדעל און וויך) געווים זייט א י ה ר דאָס, וועמען איך וויל האלטען — אייך הויפטזעכליך,

ס א ל נ ע ס : (קושט איהרע האָר) קאָיא — קאָיא !

ק א י א : (זינקט ארונטער נעבען איהם) אָה, ווי גוט איהר זייט צו מיר ! ווי אונבעשרייבלִיך גוט איהר זייט !

ס א ל נ ע ס : (היציג) שטעהט אויף ! אום גאָטעס ווילען שטעהט אויף ! מיר דאכט, איך הער אימעצען קומען !

(ער העלפט איהר אויפשטעהן. זי שלעפט זיך צו צום שרייב־טיש.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס קומט אריין פון טיר רעכטס. זי זעהט אוים מאָגער און אויסגעצעהרט פון צרות, אָבער עס זייענען אין איהר דאָ סימנים פון אַמאָליגער שעהנהייט. בלאָנדע לאָקען. געשמאַקפאָל געקלוידעט אין גאַנצען אין שוואַרצען. רעדט שטיל און אין אַ ווייכנדיגער שטימע.)

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (אין טיר) האלוואָרד !

ס א ל נ ע ס : (קעהרט זיך אום) דאָס ביסט דו, ליעבע — ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (וואַרפענדיג א בליק אויף קאַיאַ'ן) איך האָב מורא, איך שטער אויף.

ס א ל נ ע ס : דורכאויס ניט. פרייליין פאָסלי האָט נור אַ קורצען בריעף צו שרייבען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: יאָ, דאָס זעה איך.

ס א ל נ ע ס : וואָס ווילסט דו, אליבא ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איך האָב דיר נור געוואָלט זאָגען, אז דר. הערדאל איז אין גאַסט־צימער. וועסט פילייכט אַרייננעהן זיך זעהן מיט איהם, האלוואָרד ?

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר מיט פערדאַכט) ה'ם — איז דער דאָקטאָר אזוי שטאַרק געהן מיט מיר צו רעדען ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : נו, ניט גראָד זעהר שטאַרק, ער איז אייגענטליך געקומען צו מיר. אָבער, אז ער איז שוין דאָ, וואָלט ער דיך אויך ווילען זעהן.

ס א ל נ ע ס : (לאַכט צו זיך אַליין) יאָ, וואָהרשיינליך. נו בעט איהם, ער זאָל וואַרטען אַ ווייַלע.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : וועסט דו שפעטער אריין קומען ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : ער האָט געמוזט זיין זעהר קורץ.
ס א ל נ ע ס : איצט קענט איהר געהן, פרייליין פאָסלי, און קומט אין צייט מאָרגען פריה.
ק א י א : געווים וועל איך קומען אין צייט. א גוטע נאַכט, גנעדיגע פרוי. (זי געהט אַרויס דורכ'ן פאָרדערצימער.)
פ ר ו י ס א ל נ ע ס : דו מוזט זיין זעהר צופריעדען מיט איהר, האלוואָרד, — מיט פרייליין פאָסלי.
ס א ל נ ע ס : יאָ, ווירקליך. זי איז נוצליך אין פערשיעדענע הינזיכטען.
פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אזוי זעהט עס אויס.
ד ר. ה ע ר ד ע ל : איז זי א גוטע בוכהאלטערין אויך ?
ס א ל נ ע ס : נו געווים, עפעס פראקטיקע האָט זי דאָך גע־האט אין די צוויי יאָהר. און דאן איז זי אזוי גוטמוטיג און גע־האַרכזאם.
פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יאָ, דאָס מוז זיין זעהר אנגענעהם —
ס א ל נ ע ס : יאָ. בפרט וועז מען איז ניט געווענהנט דערצו.
פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (מיט מילדען פאָרוואורף) האלוואָרד, קענסט דו דאָס זאָגען ?
ס א ל נ ע ס : אָ, ניין, ניין, ליעבע אלינע ; פערצייה מיר.
פ ר ו י ס א ל נ ע ס : עס מאכט ניט אויס. נו, דאקטאָר, וועט איהר קומען טהיי טרינקען מיט אונז ?
ד ר. ה ע ר ד ע ל : איך דאַרף נור איין קראנקען בעזוכען, און דאן קום איך צוריק.
פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איהר זייט זעהר ליעבענסווירדיג. (זי געהט אַרויס דורך די טיר רעכטס.)
ס א ל נ ע ס : איהר אייליט זיך, דאקטאָר ?
ד ר. ה ע ר ד ע ל : ניין, דורכאוים ניט.
ס א ל נ ע ס : קענען מיר זיצען און שמועסען אביסעל ?
ד ר. ה ע ר ד ע ל : מיט דעם גרעסטען פערגעניגען.
ס א ל נ ע ס : לאָמיר זשע זיך אנידערזעצען. (ווייזט דעם

קאיא. נור טאקע דערפאר מוזט איהר זעהן, אז ראגנאר זאל ניט אוועקווארפען זיין שטעלע. נו — איצט געהט אהיים.

ק א י א : יא, יא, — א גוטע נאכט !

ס א ל נ ע ס : א גוטע נאכט. (ווי זי געהט אוועק) אך ! ווארט א ווייליע ! זיינען ראגנאר'ס צייכנונגען דארטען ?

ק א י א : איך האב ניט בעמערקט, ער זאל זיי האבען גענומען מיט זיך.

ס א ל נ ע ס : נו, געהט זשע ארויז און זוכט זיי מיר אויס. אפשר וועל איך זיי איבערקוקען.

ק א י א : (גליקליך) אה, יא, איך בעט איך, טוט עס !

ס א ל נ ע ס : פון אייערט וועגען, ליעבע קאיא. נו, גיט־זשע מיר זיי גלייך !

ק א י א : (געהט געשווינד ארויז אין צימער פון די צייכנער, זוכט מיט אנגסט אין טיש־קעסטעל, נעהמט ארויס א פארטפאליע און ברענג עס אריין) אט דא זיינען אלע צייכנונגען.

ס א ל נ ע ס : גוט. לעגט זיי דארט אוועק אויפ'ן טיש.

ק א י א : (אוועקלעגענדיג די פארטפאליע) איצט, א גוטע נאכט . (מיט א טאן פון געבעמ) נון דענקט וועגען מיר צו גוטען.

ס א ל נ ע ס : אה, דאס טוה איך אימער. א גוטע נאכט, ליעבע קאיאלע. (קוקט רעכטס) נו, איצט געהט, געהט שוין !

(פ ר ו י ס א ל נ ע ס און ד ר. ה ע ר ד ע ל קומען אריין דורך די טיר רעכטס. ער איז אן עלטערער, דיקער מאן מיט א רונ־דען, גוטען געזיכט, ראזירט, מיט דינע, העלע האר און גאלדענע ברילען).

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (נאר אלץ שטעהענדיג אויפ'ן שוועל) האלווארד, איך קען דעם דאקטאר שוין לענגער ניט פערהאלטען.

ס א ל נ ע ס: נו ,קומט אריין דא.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (צו קאיא'ן, וועלכע פערדרעהט דעם לאמפ אויפ'ן שרייב טיש) האט איהר שוין אנגעשריבען דעם בריעף, פרייליז פאסלי ?

ק א י א : (צומישט) דעם בריעף — ?

ס א ל נ ע ס : יא, עס איז געווען א גאנץ קורצער.

ס א ל נ ע ס : ניין, קיינער ניט.

ה ע ר ד ע ל : (צו דער קאנטענטער זיין שטוהל). הערט מיך אוים, מיין ליעבער הערר טאקטאס. מעג איך אייך פרעגען אן אינטימע פראגע ?

ס א ל נ ע ס : ביטע.

ה ע ר ד ע ל : פרויען, פערשטעהט איהר מיך, האבען אין געוויסע הינזיכטען א פערראמט שארפען אינסטינקט.

ס א ל נ ע ס : דאס האבען זיי ווירקליך, קיין צווייפעל ניט. אבער — ?

ה ע ר ד ע ל : נו, גוט. הערט זשע ווייטער. וועז אייער פרוי קען אזוי ניט ליידען אט די קאיא פאסלי — ?

ס א ל נ ע ס : נו, איז וואס ?

ה ע ר ד ע ל : האט זי דען ניט גאר — גאר קיין שום שאטען פון אן אורזאך פאר אזא אינסטינקטיווע שנאה ?

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהם זיך אויפהויבענדיג) אהא !

ה ע ר ד ע ל : האט ניט קיין פעראיבעל — אבער ה א ט זי ניט ?

ס א ל נ ע ס : (קורץ און שארף) ניין.

ד ר . ה ע ר ד ע ל : אזוי גאר, קיין שום אורזאך ?

ס א ל נ ע ס : קיינע, אויסער איהר אייגענע פערדעכטיגע נאטור.

ה ע ר ד ע ל : איך וויים, אז איהר האט פיעל־ע פרויען גע־קענט אין אייער ליעבען.

ס א ל נ ע ס : דאס לייקען איך ניט.

ה ע ר ד ע ל : און אייניגע פון זיי האט איהר גאנץ גערן געהאט.

ס א ל נ ע ס : אה, יא, דאס איז אויך אמת.

ה ע ר ד ע ל : אבער, וואס אנבעלאנגט פרייליין פאסלי — ? היסט עס, איז דאס גאר ניט דער פאל ?

ס א ל נ ע ל : ניין, ניט פון מ י ר ן זייט.

ה ע ר ד ע ל : אבער, פון דער אנדערער זייט ?

דאקטאר אויף דעם שאקעל־שטוהל און אליין זעצט ער זיך אין לעהנ־שטוהל ; מיט א פארשענדען בליק) זאגט, האט איהר עפעס בעמערקט אויף אלינען ?

ד ר. ה ע ר ד ע ל : איהר מיינט נאר־וואס, וועז זיא איז דא געווען ?

ס א ל נ ע ס : יא. אין איהר בענעהמען צו מיר. האט איהר גארניט געמערקט ?

ד ר. ה ע ר ד ע ל : (שמייכלענדיג) נו, הערט — דאס מוז יערערער מערקען. אייער פרוי — ה'ם —

ס א ל נ ע ס : נו ?

ד ר. ה ע ר ד ע ל : אז אייער פרוי איז ניט שטארק פער־ליעבט אין דיעזער פריילין פאסלי.

ס א ל נ ע ס : איז דאס אלעס ? ד א ס האב איך אויך בעמערקט.

ה ע ר ד ע ל : און עס איז מיר אייגענטליך קיין וואונדער ניט.

ס א ל נ ע ס : וואס איז איך ניט קיין וואונדער ?

ה ע ר ד ע ל : וואס זיא איז ניט שטארק צופריעדען, אז איהר זאלט נאנצע טעג נעבען זיך האבען אן אנדער פרויענצימער.

ס א ל נ ע ס : נו, אין דעם, קען זיין, זייט איהר נערעכט. און אלינע אויך. אבער ד א ס — דאס קען אנדערש ניט זיין.

ה ע ר ד ע ל : קענט איהר דען ניט קריגען קיין בוכהאלטער ?

ס א ל נ ע ס :דעם ערשטען־בעסטען וואס וואלט זיך מאכען ? ניין, א דאנק אייך — דערמיט קען איך קיינמאל ניט זיין אייג־שטימיג.

ה ע ר ד ע ל : אבער אויב אייער פרוי — ? איך מיין, ווי איז, א שטייגער, אויב דאס איז פאר אייער פרוי, מיט איהר שוואכען געזונד, א צו־גרויסע אויפרעגונג ?

ס א ל נ ע ס : נו, דאן, קומט מיר אוים צו זאגען, אז מען קען דערצו גאר ניט העלפען. איך מ ו ז האלטען קאיא פאסלי. קיינער קען ניט פערנעהמען איהר שטעלע.

ד ר. ה ע ר ד ע ל : קיינער ניט ?

די קובישע מאָסען — מיט די אַלע איבעריגע פערדרעהעניסען דאָר־
טען, פערשטעהט איהר מיך.

ה ע ר ד ע ל : אָה, יאָ. דאָס איז אָהן צווייפעל זעהר וויכטיג.

ס א ל נ ע ס : געווים. אָבער ראַגנאַר האָט זיך איינגע־
שפּאַרט, אז ער וויל ניט אַנדערש ווי אָנפאַנגען ארבייטען פאר זיך. עס האָבען קיין רייד ניט געהאַלפען.

ה ע ר ד ע ל : און ער איז פון דעסטוועגען דאָך געבליבען ביי אייך.

ס א ל נ ע ס : אָט וועל איך אייך דערצעהלען וווי אזוי דאָס איז געוואָרען. איין מאָל איז אָט די מיידעל, קאַיאַ פאַסלי, געקומען אהער זיי זעהען וועגען עפעס — פריהער איז זי דאָ קיין מאָל ניט געווען — און ווען איך האָב בעמערקט ווי שטאַרק פערליעבט זיי זיינען איינס אין צווייטען, איז מיר אריין א געדאַנק אין קאָפּ: ווען עס גיט זיך מיר איין אַרייַנצוקריגען זי אהער אין ביורא, וואָלט דאָן ראַגנאַר אפשר אויך געבליבען ביי מיר.

ה ע ר ד ע ל : דאָס איז טאַקע גאָר ניט געווען קיין שלעכטער איינפאַל.

ס א ל נ ע ס : יא. אָבער דאמאָלסט האָב איך קיין איינציג וואָרט ניט געזאָגט וועגען דעם. איך בין נור געשטאַנען און האָב געקוקט אויף איהר, און געהאַלטען אין איין שטאַרקען ו ו ע ל ע ן, אז איך זאָל זי קענען דאָ האָבען. דאָן האָב איך צו איהר גערעדט א פּאָר פרייַנדליכע ווערטער — וועגען פערשיעדענע זאכען. און זי איז זיך אַוועק געגאַנגען.

ה ע ר ד ע ל : נו?

ס א ל נ ע ס : קורץ און גוט, אויף מאָרגען, שפּעט אין אָבענד, וועלן ראַגנאַר און בראַוויק זיינען שוין געווען אַוועקגעגאַנ־
גען אהיים, איז זי נאָך א מאָל געקומען און האָט זיך אזוי בענומען פונקט ווי איך וואָלט שוין געהאַט אָבגעמאַכט מיט איהר.

ה ע ר ד ע ל : אָבגעמאַכט? וועגען וואָס?

ס א ל נ ע ס : טאַקע וועגען דאָס, וואָס איך האָב זיך אריינ־

ס א ל נ ע ס : אזעלכע פראגען, שיינט מיר, האָט איהר קיין רעכט ניט צו פרעגען, דאקטאר.

ה ע ר ד ע ל : אמת, אָבער, פערשטעהט איהר, מיר שמועסען דאָך וועגען אייער פרוי׳ס אינסטינקטיוועז געפיהל.

ס א ל נ ע ס : גאנץ ריכטיג. און, דעם אמת זאגענדיג (רעדט שטילער), איז אלינעם אינסטינקטיוועז געפיהל, ווי איהר רופט עס, אין א געוויסען זינן גארניט אזוי ווייט פון וועג.

ה ע ר ד ע ל : אה, זעהט איהר שוין !

ס א ל נ ע ס : (זעצט זיך) דר. הערדעל — איך וועל אייך דערצעהלען א זאנדערבארע געשיכטע — אויב איהר האָט חשק אויסצוהערען.

ה ע ר ד ע ל : זאנדערבארע געשיכטען הער איך אימער גערן.

ס א ל נ ע ס : נו, גוט. איך רעכען איהר געדענקט נאָך, אז איך האָב ארויסגענומען קנוט בראַוויק מיט זיין זוהן צו זיך — וועז דעם אלטען׳ס געשעפטען האָבען אָנגעהויבען צו גהן זעהר שלעכט.

ה ע ר ד ע ל : יע, דאָס ווייס איך.

ס א ל נ ע ס : אין גרונד גענומען זיינען זיי, ווייסט איהר, ביידע זעהר פעהיגע מענשען. יעדער פון זיי האָט טאלאנט אין זיין פאך. נו, האָט זיך אָבער דעם זוהן פערגלוסט א חתן צו ווערען ; און אז ער איז געווארען א חתן האָט ער שוין נאטירליך, געוואלט חתונה האָבען און אָנפאנגען בויען זעלבסטשטענדיג. אזוי זיינען שוין אלע יונגע לייט.

ה ע ר ד ע ל : (לאַבענדיג) יא, זיי האָבען א שלעכטע געווהנהייט צו וועלען חתונה האָבען.

ס א ל נ ע ס : גאנץ ריכטיג. עס האָט אָבער, פערשטעהט זיך, פאר מ י ר ניט געלוינט ; ווייל איך האָב אליין געדארפט האָבען ראגנארען — און דעם אלטען אויך. ער איז אויסגעצייכענט גוט אויף אויסצורעכענען דעם אויסהאלט פון געשפאנטקייט און

ה ע ר ד ע ל : און איהר האָט אייער פרוי ניט דערצעהלט דעם גאַנצען אמת וועגען דער געשיכטע ?

ס א ל נ ע ס : ניין.

ה ע ר ד ע ל : אָבער דו, ליעבער גאָט, פּאַרוואָס דען ניט ?

ס א ל נ ע ס : (קוקט זיך איין אין איהם און זאָגט שטיל) יוויל איך געפין א מין — א מין אנגענעהמע זעלבסט־קוועלערי אין דעם וואָס איך לאָז אליינען מיר צו טהאָן אַן אונרעכט.

ה ע ר ד ע ל : (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ) איך הייב ניט אָן פּערשטעהן וואָס איהר מיינט.

ס א ל נ ע ס : פּערשטעהט איהר מיך, עס קומט אויס, ווי איך וואָלט דערמיט אָבגעצאָהלט א קליינעם טהייל פון א גרויסען, שרעקליכען חוב —

ה ע ר ד ע ל : א חוב צו אייער פרוי ?

ס א ל נ ע ס : יא ; און דאָס העלפט א ביסעל צו בערוהיגען דעם געמיטה. עס לאָזט זיך א ווייל לייכטער אטעמען, פערשטעהט איהר.

ה ע ר ד ע ל : נא, דער גוטער יאָהר וויים עס. איך הייב ניט אָן זעהען —

ס א ל נ ע ס : (הויבט זיך אויף, אונטערברעכענדיג) נו, נו, נו, מיר וועלען מעהר וועגען דעם ניט רעדען. (ער געהט איבער'ן צימער, קעהרט זיך אום און שטעלט זיך אָב ביים טיש. קוקט אויפ'ן דאָקטאָר מיט א גנבי'שען שמייכעל) איהר דיינקט, וואהרשיינליך, אז איצט האָט איהר ביי מיר אַלעס ארויסגעצויגען, דאָקטאָר ?

ה ע ר ד ע ל : (אביסעל געריצט) ארויסגעצויגען ? איך הייב נאָך א מאָל ניט אָן צו וויסען וואָס איהר מיינט, הער סאָלנעס.

ס א ל נ ע ס : אה, קומט ארויס אָפען ; איך האָב עס דאָך גאנץ קלאָר געזעהן.

ה ע ר ד ע ל : וואָס האָט איהר געזעהן ?

ס א ל נ ע ס : (שטיל און לאַנגזאָם) אז איהר האָט פון מיר שטילערהייט קיין אויג ניט אראָבגענומען.

געגומען אין זין, אָבער האָב קיין איין אייגציג וואָרט ניט געזאָגט.

ה ע ר ד ע ל : דאָס איז מערקווירדיג.

ס א ל נ ע ס : יא, ניט וואָהר ? זי האָט זיך נאָכגעפרעגט, וואָס זי האָט דאָ צו טאָן, צי זי קען גלייך אויף מאָרגען אָנפאַנגען א. ז. וו.

ה ע ר ד ע ל : דענקט איהר ניט, אַז זי האָט דאָס געטאָן, כדי צו קענען זיין צוזאַמען מיט איהר חתן ?

ס א ל נ ע ס : דאָס האָב איך אויך געקלערט אין אָנפאַנג. אָבער ניין, ניט דאָס איז געווען די אורזאַך. זי האָט זיך פון א י ה ם אין גאַנצען דערווייטערט, ווי נור זי איז אַהער צו מיר געקומען.

ה ע ר ד ע ל : וואָס, זי איז דאָן אַריבערגענאַנגען צו אייך ?

ס א ל נ ע ס : יא, אין גאַנצען. מאַכט זיך א מאָל אז איך גיב א קוק אויף איהר, וועז זי שטעהט צו מיר מיט'ן רוקען, מערק איך, אז זי פיהלט עס. זי פלאָטערט און ווערט אן אויפגעציטערטע ווי נור איך קום צו איהר. וואָס דענקט איהר וועגען דעם ?

ה ע ר ד ע ל : הם — דאָס לאָזט זיך שוין ערקלערען.

ס א ל נ ע ס : נו גוט, אָבער ווי ערקלערט איהר די אנדער זאַך — וואָס זי האָט געגלויבט אז איך האָב איהר געזאָגט דאָס, וואָס איך האָב נור געוואָלט און פערלאַנגט — שטיל —אין זיך — מיר פאַר מיר אַליין ? וואָס זאָגט איהר דערצו ? קענט איהר דאָס ערקלערען, הערר דאָקטאָר ?

ה ע ר ד ע ל : ניין, דאָס נעהם איך זיך ניט אונטער.

ס א ל נ ע ס : איך האָב עס פריהער געוואוסט. דערפאר טאָקע האָב איך קיין מאָל ניט געוואָלט רעדען וועגען דעם. אָבער נאָך אַלעם דעם איז עס, פערשטעהט איהר מיך, א פערפלוכטע אנ־שיקעניש אויף מיין קאָפּ. איך מוז אָט אזוי כסדר, טאָג איין טאָג אוים זיך בענעהמען פונקט ווי איך וואָלט — און עס איז טאקע אויך א פערברעכען געגען דער ארעמער מיידעל. (האַסטיג) אָבער איך ק ע ן ניט אנדערש. דען אויב ז י וועט ענטלויפען פון מיר — דאן וועט ראגנאר אויך אוועקגעהן.

ה ע ר ד ע ל : געהט, נו. איך מוז ווירקליך זאגען —

ס א ל נ ע ס : (אונטערברעכענדיג איהם, מיט א מאך מיט דער האנד) נו, נו, ליעבער דאקטאר, לאמיר וועגען דעם מעהר ניט רעדען. זאל יעדער פון אונז בלייבען ביי זיין מיינונג. (געהט איבער אין אביסעל א לוסטיגען טאן.) אבער, הערט נור, דאקטאר — הם —

ה ע ר ד ע ל : נו ?

ס א ל נ ע ס : אויב איהר גלויבט מאקע ניט, אז איך בין — קראנק — און משוגע — און אזוי ווייטער — — —

ה ע ר ד ע ל : איז דאן וואס ?

ס א ל נ ע ס : דאן שטעל איך מיר פאר אז איהר מיינט אודאי אז איך בין אן אויסערגעווענהנליך גליקליכער מענש.

ה ע ר ד ע ל : איז דאס נור אן אייגבילדונג ?

ס א ל נ ע ס : (לאכט) ניין, ניין ! גאט בעהיט ! דענקט נור — צו זיין דער בוימייסטער סאלנעס ! האלוואדר סאלנעס ! א קליניגקייט !

ה ע ר ד ע ל : נו, איך מוז אייך זאגען, מיר דאכט ווירקליך אז אייך האט זעהר געגליקט.

ס א ל נ ע ס : (אונטערדריקט א טרויעריגען שמייכעל) יא. אין דער הינזיכט קען איך זיך ניט בעקלאגען.

ה ע ר ד ע ל. יא, ערשטענס, האט אויך אייער מזל אבגעברענט יענער אבשיילכער אלטער רויבער־שלאס, און דאס איז זיכער געווען א גרויס גליק.

ס א ל נ ע ס : (ערנסט) עס איז געווען די היים פון אלינעס עלטערן, פערגעסט דאס ניט, דאקטאר.

ה ע ר ד ע ל : יא, פאר אייער פרוי האט דאס געמוזט זיין א שרעקליכער קלאפ.

ס א ל נ ע ס : זי האט דאס נאך ביז היינטיגען טאג ניט פערגעסען, ניט אין די נאנצע דרייצעהן — פיערצעהן יאהר.

ה ע ר ד ע ל : אה, וואס איז נאכדעם געקומען האט געמוזט זיין דאס שרעקליכסטע פאר איהר.

ס א ל נ ע ס : איינס מיט'ן אנדערען.

ה ע ר ד ע ל : איך ! און צוליעב וואָס, אום גאָטעס ווי־לען — זאָל איך דאָס טאָן ?

ס א ל נ ע ס : וויי! איהר דענקט אז איך — (לויד־ענשאפטליך) נו, צום טייפעל — איהר דענקט וועגען מיר דאָס זעלבע וואָס אלינע דענקט.

ה ע ר ד ע ל : און וואָס דענקט דען אייער פרוי וועגען איך?

ס א ל נ ע ס : (בעהערשט זיך וויעדער) זי האָט אָנגעפאנגען דענקען, אז איך בין — ווי זאָל איך דאָס זאָגען ? — קראנק.

ה ע ר ד ע ל : קראנק ! איהר ! מיר האָט זי וועגען דעם קיין וואָרט ניט געזאָגט. און וואָס דענקט זי דען איז מיט אייך, ליבער הערר סאָלנעס ?

ס א ל נ ע ס : (בויגט זיך אָן איבער'ן שטוהל און זאָגט זעהר שטיל) אלינע טראָגט זיך אָרום מיט'ן געדאנק, אז איך בין משוגע. אָט ו ו א ס זי דענקט.

ה ע ר ד ע ל : (זיך אויפהויבענדיג) אָבער, ליעבער הערר סאָלנעס — !

ס א ל נ ע ס : אזוי וואהר ווי איך לעב, זי דענקט עס ! אזוי איז דאָס. און זי האָט דאָס אייך אויך אויסגערעדט. אָה, איך פערזיכער אייך, דאָקטאָר — איך מערק עס אוי אייך גאָנץ דייט־ליך. מיך נאָרט מען ניט אזוי לייכט, מוז איך אייך זאָגען.

ה ע ר ד ע ל : (קוקט אויף איהם פערוואונדערט) קיין מאָל — הערר סאָלנעס — קיין מאָל איז דאָס מיר אויף די געדאנקען ניט געקומען.

ס א ל נ ע ס : (מיט אַן אונגלויבליגען גלעזעטער) אזוי ? ווירקליך ניט ?

ה ע ר ד ע ל : ניין, קיין מאָל ניט. און אייער פרוי האָט וועגען דעם אויך געווים ניט געטראכט. איך וואָלט דאָס כמעט גע־קענט שווערען.

ס א ל נ ע ס : נו, דאָס וואָלט איך אייך גראָד ניט געראטהען. וויי! אין א געוויסען זינן, זעהט איהר, האָט זי פּיליייכט — פּיליייכט א שטיקעל גרונד אזוי צו דענקען.

ה ע ר ד ע ל : אימעצער קלאפט אין טיר.

ס א ל נ ע ס : (הויך) אריין !

(הילדא וואנגעל קומט אַריין פון פאַרצימער. זי איז פון מיטעלער וואוקס, שלאַנק און אַביסעד פערבראַנט פון זונן ; טראָגט אַ רייזע־קאָסטיום, דאס קלייד ארויפגעשפילעט, אַ מאטראָזען־קאָלנער, אָפען ביים האַלז און אַ קליינע מאַטראָזען־היטעלע אויפ'ן קאָפּ. אַ רעכצעל אויף די פליצעס, אַ שאַל אין אַ רימען און אַ לאַנגען אַלפען־שטאָק).

ה י ל ד א : (געהט גלייך צו צו סאָלנעסטן, איהרע אויגען פונק־לען פון גליק) גוטען אָבענד !

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר, ניט וויסענדיג וועד זי איז) גוטען אָבענד —

ה י ל ד א : (לאַכט) איך גלויב, איהר דערקענט מיך ניט !

ס א ל נ ע ס : איך מוז דאָס צוגעבען — אין דעם אויגען־בליק —

ה ע ר ד ע ל : (קומט נעהענטער) אָבער א י ך דערקען אייך, פרייליין —

ה י ל ד א : (צופריעדען) אך, דאָס זייט א י ה ר — !

ה ע ר ד ע ל : יא, געווים בין איך עס. (צו סאָלנעסטן) מיר האָבען זיך דעם זומער געטראָפען אין די בערג. (צו הילדא'ן) וואָס איז געווארען מיט די איבעריגע דאָמען ?

ה י ל ד א : אָה, זיי זיינען אוועק געפאָהרען נאָך וועסט.

ה ע ר ד ע ל : זיי האָבען ניט שטארק ליעב געהאט די שפּא־סען וואָס מיר פלעגען האָבען אין די אבענדען.

ה י ל ד א : ניין, איך דענק, אז ניט שטארק.

ה ע ר ד ע ל : (מאַכט מיט'ן פינגער צו איהר) אוז איך האָב מורא מען קען ניט זאָגען, אז איהר האָט ניט אביסעל קאָקעטירט מיט אונז.

ה י ל ד א : נו, דאָס איז דאָך געווען מעהר שפּאַסהאַפטיג אידער צו זיצען מיט יענע אלטע וווייבער און שטריקען זאָקען.

ה ע ר ד ע ל : (לאַכט) אין דעם בין איך מיט אייך פאָלקאָם איינשטימיג !

ה ע ר ד ע ל : אבער איהר — איהר זעלבסט זייט ערהויבען געווארען פון יענעם חורבן. איהר האָט אָנגעפאנגען אלם ארעמער אינגעל פון דאָרף — און איצט זייט איהר דער גרעסטער אין אייער פאַך. איהר ווייסט, הערר סאָלנעס, אייך האָט ווירקליך זעהר געגליקט.

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהם מיט צווייפעל) יא, אָבער טאקע דאָס שרעקט דאָך מיך אזוי.

ה ע ר ד ע ל : ווי ? איהר שרעקט זיך, ווייל עס גליקט אייך ?

ס א ל נ ע ס : עס שרעקט מיך — עס שרעקט מיך יערע מינוט. ווייל דער מזל מוז זיך פריהער אָדער שפעטער אומדרעהען, פערשטעהט איהר.

ה ע ר ד ע ל : אך, אונזין פאר וואס זאל זיך דער מזל אומדרעהען ?

ס א ל נ ע ס : (פעסט און זיבער) די יוגענד !

ה ע ר ד ע ל : עט ! די יוגענד ! איך דענק, אז א י ה ר זייט נאָך אויך ניט אָבגעלעבט. אָה ניין — אייער פאָזיציאן דא איז איצט דאכט זיך פעסטער, ווי זי איז ווען עס איז געווען.

ס א ל נ ע ס : דער מזל ו ו ע ט זיך אומדרעהן, איך וויים עס — איך פיהל אז עס קומט. אימעצער וועט זיך אריינגעהמען אין זינען און וועט זאגען : גיב מ י ר א געלעגענהייט ! און דאן וועלען אלע איבעריגע קומען מיט טענות נאָך איהם, און וועלען אויסשטרעקען זייערע פויסטען אויף מיר און שרייען : מאך פלאץ — מאך פלאץ — מאך פלאץ ! יא, אט ווי איהר זעהט, דאקטאר, באלד וועט די יוגענד קומען און אנקלאפען ביי מיר אין טיר —

ה ע ר ד ע ל : (לאבעדיג) נו, איז וואס אז זיי וועלען ?

ס א ל נ ע ס : וואס וועט זיין אויב זיי וועלען ? דאן וועט זיין דער סוף פון'ם בוימייסטער סאָלנעס.

(עס הערט זיך א קלאפ אין טיר לינקס).

ס א ל נ ע ס : (דערשראקען) וואס איז ד א ס ? איהר האָט געהערט ?

ה י ל ד א : אָבער גאנץ וועניג. מיר האָבען פערבראכט א פּאָר טעג צוזאמען אין דעם קור־אָרט.

ס א ל נ ע ס : אה, דאָרט אין די בערג.

ה י ל ד א : זי האָט געזאָגט אז איך קען איהר בעזוכען, וועז איך קום אין שטאָדט. (שמייכעלט) אזוי ווי איך האָב נויטיג געהאט זי זאָל עס זאָגען.

ס א ל נ ע ס : א חידוש וואָס זי האָט עס קיינמאָל ניט דערמאָנט.

(הילדא שטעלט דעם שטאָק ביים אויוועז, נעהמט ארונטער דאָס רענצעל אוז לעגט עס צוזאמען מיט׳ן פּלעד אויף דער זאָפע. הערדעל וויל איהר העלפען. סאָלנעס שטעהט אוז קוקט אויף איהר.)

ה י ל ד א : נו, איצט מוז איך ביי אייך בעטען ערלויבענים צו פערבריינגען דאָ די נאכט.

ס א ל נ ע ס : דאָס וועלען מיר שוין קענען לייכט אויספיהרען.

ה י ל ד א : איך האָב ניט קיין אנדערע קליידער אויסער די וואָס איך טראָג, א חוץ אלטע וועש אין רענצעל ; וואָס מען וועט מוזען געבען וואשען ; וואַרים עס איז זעהר קויטיג.

ס א ל נ ע ס : אָה, וועגען דעם וועלען מיר שוין זעהן. איצט וויל איך נור אָנזאָגען מיין פרוי —

ה ע ר ד ע ל : דערווייל וועל איך געהן בעזוכען מיין פּאַציענט.

ס א ל נ ע ס : יא, געהט, און קומט שפּעטער צוריק.

ה ע ר ד ע ל : (לוסטיג, וואַרפענדיג א בליק אויף הילדאן) אָה, דאָס וועל איך שוין טאָן, איהר מעגט זיין זיכער ! (לאַכט) הייסט עס אייער נבואה איז מקוים געוואָרען, הערר סאָלנעס !

ס א ל נ ע ס : ווי הייסט ?

ה ע ר ד ע ל : די יוגענד איז ו ו י ר ק ל י ך געקומען קלאפען אין טיהר.

ס א ל נ ע ס : (לעבהאפט) אָבער גאָר אויף אן אנדער ארט.

ה ע ר ד ע ל : יא, אויף אן אנדער ארט, דאָס קען מען ניט לייקענען. (ער גיהט ארויס דורכ׳ן פּאַרצימער).

ס א ל נ ע ס : איהר זייט דאָס היינט אָבענד געקומען אין שטאָדט ?

ה י ל ד א : יא, איך בין נאָר־וואָס אָנגעקומען.

ה ע ר ד ע ל : איינע אַליין, פרייליין וואנגעל ?

ה י ל ד א : געווים.

ס א ל נ ע ס : וואנגעל ? איז אייער נאָמען וואנגעל ?

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם צופריעדען און פערוואונדערט) יא, געווים איז דאָס מיין נאָמען.

ס א ל נ ע ס : דאן זייט איהר אודאי די טאָכטער פון דעם בעציר־דאָקטאָר פון לייסאנזשעלס ?

ה י ל ד א : (ווי פריהער) יא, וועמענס דען טאָכטער זאָל איך זיין ?

ס א ל נ ע ס : אָ, אויב אזוי האָבען מיר זיך מסתמא בעגענט יענעם זומער, וען איך האָב געבויעט א טורעם אויף דער אַלטער קירכע.

ה י ל ד א : (מעהר ערנסט) יא, געווים האָבען מיר זיך דאן בעגעגענט.

ס א ל נ ע ס : עס איז שוין א לאַנגע צייט צוריק.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם שטרענג) עס איז פונקט די צעהן יאָהר.

ס א ל נ ע ס : איך דענק, איהר האָט נאָך דאן געמוזט זיין נאָר א קינד.

ה י ל ד א : (לייכטזיניג) א יאָהר צוועלף אָדער דרייצעהן.

ה ע ר ד ע ל : זייט איהר עס דאָס ערשטע מאָל דאָ אין שטאָדט, פרייליין וואנגעל ?

ה י ל ד א : יא, טאקע דאָס ערשטע מאָל.

ס א ל נ ע ס : און איהר קענט דאָ קיינעם ניט ?

ה י ל ד א : קיינעם ניט אויסער אייך. און נאטירליך, אויך אייער פרוי.

ס א ל נ ע ס : אזוי, איהר קענט זי אויך ?

ס א ל נ ע ס : עס זיינען כּאראַקטערן דריי קינדער־צימערן אין הויז.

ה י ל ד א : ווירקליך ? דאַן מוזט איהר האָבען א סך קינדער.

ס א ל נ ע ס : ניין, מיר האָבען נאָר קיין קינדער ניט. נור איצט קענט א י ה ר דערווייל דאָ זיין דאָס קינד.

ה י ל ד א : אויף היינטיגע נאכט, יא. איך וועל ניט שרייען. איך האָב בדעה צו שלאָפען ווי א נעהרג'עטע.

ס א ל נ ע ס : איך דענק, איהר מוזט זיין זעהר מיעד.

ה י ל ד א : אָה, ניין. אָבער יעדענפאלס — עס איז אזוי גוט צו ליעגען און חלום'ען.

ס א ל נ ע ס : איהר חלום'ט אָפט ביינאכט ?

ה י ל ד א : אָה, יא. כמעט אימער.

ס א ל נ ע ס : וועגען וואָס חלום'ט איהר אם מעהרסטען ?

ה י ל ד א : היינט זאג איך דאָס אייך ניט. פיעלייכט אן אַנדערס מאָל. (זי שפּאַצירט וויעדער איבער'ן צימער, שטעלט זיך אָב ביים שרייב־טיש און פּאַרעט זיך אָביסעל ביי די ביכער און פּאַפּירען.)

ס א ל נ ע ס : (צוקומענדיג) איהר זוכט עפעס ?

ה י ל ד א : ניין, איך קוק נור דורך די אלע זאכען. (קעהרט זיך אום) עס איז פיליייכט ניט ערלויבט ?

ס א ל נ ע ס : אָה, ביטע, ביטע !

ה י ל ד א : שרייבט א י ה ר דאָס אין דעם גרויסען קאָנ־טאָ־בוך ?

ס א ל נ ע ס : ניין, מיין בוכהאלטערין.

ה י ל ד א : א פרויענצימער ?

ס א ל נ ע ס : (שמייכעלט) יא.

ה י ל ד א : איהר בעשעפטיגט זי דאָ ?

ס א ל נ ע ס : געווים.

ה י ל ד א : זי איז פערהייראט ?

ס א ל נ ע ס : ניין, זי איז א פרייליין.

ה י ל ד א : אזוי !

ס א ל נ ע ס : (עפענט די טיר רעכטס און רעדט צו אימעצען אין זייטיגען צימער) אַלינע ! זיי אַזוי גוט און קום אַריין. דיינע א בעקאנטע איז דאָ — פרייליין וואנגעל.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (וווייזט זיך אין טיר) ו ו ע ר, זאָגסט דו איז דאָ ? (דערזעהט הילדען) אך, דאָס זייט איהר, פרייליין וואנגעל ? (געהט צו איהר צו און גיט איהר די האַנד) זייט איהר, הייסט עס, דאָך געקומען אין שטאָדט.

ס א ל נ ע ס : פרייליין וואנגעל איז אָקאָרשט אַנגעקומען און זי וואָלט דאָ וועלען איבערנעכטיגען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : דאָ, ביי אונז ? מיט פערגעניגען.

ס א ל נ ע ס : פערשטעהסט, אום צו ברענגען איהרע זאַכען אביסעל אין אָרדנונג.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איך וועל טאָן אַלעס וואָס איז מענליך פאר אייך. עס איז ניט מעהר ווי מיין פליכט. אייער קאסטען וועט, וואהרשיינליך, אָנקומען שפעטער ?

ה י ל ד ע : איך האָב ניט קיין קאסטען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : נו, עס וועט שוין רעכט זיין. דערווייל מוזט איהר מיר ענטשולדיגען ; איך וועל אייך דאָ לאָזען מיט מיין מאַן און אַליין וועל איך געהן זעהן מען זאָל אייך צוגרייטען א בעקוועמעס צימער.

ס א ל נ ע ס : קענען מיר איהר ניט געבען איינס פון די קינדער־צימערן ? זיי זיינען דאָך אַלעמאָל צוגעגרייט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, יא, דאָרט האָבען מיר איבערגענוג פלאַץ. (צו הילדאן) זיצט און רוהט זיך דערווייל אָב. (זי געהט אַרויס רעכטס).

(הילדא, פערלאָגט די האַנד פון הינטען, געהט אַרום און בעקוקט פערשיעדענע זאַכען. סאָלנעס שטעהט פון פאַרענט ביים טיש, אויף פערלאָגט די האַנד אויף הינטען און קוקט איהר נאָך).

ה י ל ד א : (שטעלט זיך אָב און קוקט אויף איהם) האָט איהר עטליכע קינדער־צימערן ?

ס א ל נ ע ס : פאר דאָס צווישען אַנדערעס. (זעצט זיך אין לעהנשטוהל) אייער פאַטער לעבט נאָך ?

ה י ל ד א : יא, מיין פאַטער לעבט.

ס א ל נ ע ס : דענקט איהר פילייכט, דאָ צו שטודירען ?

ה י ל ד א : ניין, דאָס איז מיר קיין מאָל אויפ'ן געדאנק ניט געקומען.

ס א ל נ ע ס : אָבער, איהר פערבלייבט דאָ פאַר א לענגערע צייט, האָף איך.

ה י ל ד א : דאָס איז געוועזדט אַן געוויסע אומשטענדען. (זי זיצט אַ ווייליק, שאַקעלט זיך און קוקט אויף איהם האַלב ערנסט, האַלב מיט א פערבאָרגענעם שמייכעל. דאַן נעהמט זי אַרונטער איהר חי־טעלע און לעגט עס אויפ'ן טיש לעבען זיך). הערר סאָלנעס !

ס א ל נ ע ס : יא ?

ה י ל ד א : האָט איהר זעהר א שלעכטען זכרון ?

ס א ל נ ע ס : א שלעכטען זכרון ? ניין, דאכט זיך אז ניט.

ה י ל ד א : איז פאַר וואָס זאָגט איהר מיר נאָר ניט וועגען דעם וואָס האָט פאַסירט דאָרט אויבען ?

ס א ל נ ע ס : (פאַר אַן אויגענבליק איבערראַשט) דאָרט אין לייסענזשער ? (גלייכגילטיג) מיר דאכט, עס איז ניטא פיעל, וואָס צו זאָגען וועגען דעם.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם מיט א פאַרוואורף) ווי קענט איהר דאָס זאָגען ?

ס א ל נ ע ס : נו, דאַן רעדט א י ה ר צו מ י ר וועגען דעם.

ה י ל ד א : וועז דער טורעם איז פערטיג געווארען, האָבען מיר געהאַט א גרויסען יום־טוב אין שטאָדט.

ס א ל נ ע ס : יא, י ע נ ע ם טאָג וועל איך ניט אזוי גיך פערגעסען.

ה י ל ד א : (לאַכט) ניין ? דאָס איז זעהר שעהן פון אייך.

ס א ל נ ע ס : שעהן ?

ה י ל ד א : ביי דער קירך איז דאַן געווען מוזיק — און

ס א ל נ ע ס : אבער זי וועט וואהרשיינליך אין גיכען היי־
ראטען.

ה י ל ד א : דאס איז גוט פאר א י ה ר.

ס א ל נ ע ס : אבער ניט אזוי גוט פאר מ י ר. דאן וועל
איך קיינעם ניט האבען מיר ארויסצוהעלפען.

ה י ל ד א : קענט איהר דען ניט קריגען אן אנדערע, וואס
זאל זיין פונקט אזוי גוט ?

ס א ל נ ע ס : פיעלייכט ווילט א י ה ר דא בלייבען און
— און שרייבען אינ'ם קאנטא־בוך ?

ה י ל ד א : (קוקט איהם אן פון אויבען ביז ארא־ב) יא, איך
מיין עפעס ! ניין, איך דאנק אייך — אזעלכע זאכען זיינען ניט
פאר מ י ר — (שפאצירט אביסעל איבער'ן צימער און זעצט זיך אוועק
אויף דעם שאקעל־שטוהל, סאלנעס געהט צו צום טיש. הילדא זעצט
פארט:) ווייל עס טוט דאך דא זיין עפעס אנדערס צו טאן אויסער
ד ע ם אויך. (קוקט אויף איהם, שמייכלענדיג) דענקט איהר ניט אזוי?

ס א ל נ ע ס : פערשטעהט זיך. צוערשט און הויפטזעכליך
ווילט איהר, וואהרשיינליך מאכען א טור איבער די קראמען און זיך
אויספוצען נאך דער לעצטער מאדע.

ה י ל ד א : (לוסטיג) ניין, ד א ס, גלויב איך, קען איך
אוים־לאזען.

ס א ל נ ע ס : אזוי ?

ה י ל ד א : וואהרום איהר דארפט וויסען, אז איך האב שוין
אויסגעבראכט מיין גאנץ געלד.

ס א ל נ ע ס : (לאכט) הייסט עס, ניט קיין געלד און ניט
קיין קאסטען !

ה י ל ד א : ניט דאס און ניט יענעס. אבער איצט מאכט
דאס מיר ניט אויס.

ס א ל נ ע ס : זעהט איהר, פאר ד א ס געפעלט איהר מיר
גראד.

ה י ל ד א : נור פאר דאס ?

אויפ'ן אלערהעכסטען שפּיץ ! א ווירקליכער לעבעדיגער מענש ! און עס זאל אייך גאָרניט שווינדלען ! דאָס האָט אייגענטליך גע־מאכט, אז עס זאל — אז עס זאל א צווייטען שווינדלען צו דענקען וועגען דעם.

ס א ל נ ע ס : ווי קענט איהר זיין אזוי זיכער, אז מיר האָט ניט — ?

ה י ל ד א : (צוריקווייזענדיג דעם געדאנק) אָה ניין ! געווים ניט ! דאָס האָב איך געפיהלט. ווייל, זאנסט וואלט איהר ניט געקענט שטעהן אויבען און זינגען.

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר פערוואונדערט) זינגען ? האָב איך געזונגען ?

ה י ל ד א : יא, איך קלער עפּעס אזוי.

ס א ל נ ע ס : (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ) איך האָב קיין מאל אין מיין לעבען קיין איין טאָן ניט געזונגען.

ה י ל ד א : יא, איהר האָט דאן געזונגען, עס האָט זיך גע־הערט ווי האַרפען אין דער לופט.

ס א ל נ ע ס : (נאָכדענקענדיג) עס איז עפּעס זעהר וואונ־דערבאר — די גאנצע געשיכטע.

ה י ל ד א : (בלייבט שטיל א ווייל, קוקט אויף איהם און זאגט שטיל) אָבער דאן — נאכהער — דאן האָט פאסירט דאָס וויכ־טיגסטע.

ס א ל נ ע ס : דאָס וויכטיגסטע ?

ה י ל ד א : (לעבהאפט) יא, אָן דעם דארף איך אייך געווים ניט דערמאָנען ?

ס א ל נ ע ס : א, יא, דערמאָנט מיך אָן ד ע ם אויך אביסעל.

ה י ל ד א : געדענקט איהר ניט אז מען האָט צו אייער עהרע געגעבען א גרויסאַרטיגען מאלצייט אין קלוב ?

ס א ל נ ע ס : יא, געווים. עס האָט געמוזט זיין דעם זעל־בען נאכמיטאג, ווייל דעם צווייטען פריהמאָרגען בין איך פון דאָרט אוועקגעפאָהרען.

פּיעלע, פּיעלע הונדערטער מענשען. מיר, די שוהלּ־מיידלעך זיינען געווען געקליידעט אין ווייסען; און מיר האָבען אלע געטראָגען פּאָהנען.

ס א ל נ ע ס: אָה יא, די פּאָהנען געדענק איך גוט!

ה י ל ד א: דאָן זייט איהר ארויפגעשטיגען אויף דעם ברעטער־געשטעל, גליידיק צום סאמע שפּיץ; איהר האָט מיט זיך גענומען א גרויסען קראָנץ; און איהר האָט איהם אויפגעהאָנגען העט אויבען אויפ'ן וועטערפאָהן.

ס א ל נ ע ס: (שלאָגט איהר קורץ איבער) אין יענע צייטען פלעג איך דאָס אימער טאָן. עס איז אן אלטער מנהג.

ה י ל ד א: עס איז געווען אזוי וואונדערבאר שפּאַנענד צו שטעהן אונטען און ארויפצוקוקען צו אייך. שטעלט זיך פּאָר וועג ער פּאָלט ארונטער! ער — דער בוימייסטער אליין!

ס א ל נ ע ס: (אזוי ווי ער וואָלט ניט וועלען זי זאָל רעדען וועגען דעם) יא, יא, דאָס האָט אויך לייכט געקענט פּאסירען. וואָרום איינע פון יענע אין ווייסען אָנגעטאָנענע קליינענקע טיפּלען — זי האָט זיך אזוי ווילד בענומען און האָט צו מיר אזוי ארויפגעשריען —

ה י ל ד א: (שטראָהלענדיג מיט פערגניגען) „עס לעבע דער בוימייסטער סאָלנעס", יא!

ס א ל נ ע ס: — און זי האָט אזוי געמאכט מיט איהר פּאָהן הין און צוריק — אז דער קאָפּ האָט זיך מיר שיער ניט פערדרעהט, קוקענדיג דערויף.

ה י ל ד א: (שמיילער און ערנסט) יענער קליינענקער טייפּעל — דאָס בין א י ך געווען.

ס א ל נ ע ס: (קוקט זיך איין אין איהר) איצט בין איך זיכער דערריין. דאָס האָט א י ה ר טאָקע געמוזט זיין.

ה י ל ד א: (וויעדער לעבהאַפט) אָה, עס אז געווען אזוי שפּאַנענד! איך האָב מיר ניט געקענט גלויבען, אז אין דער גאנצער וועלט איז דאָ א בוימייסטער, וועלכער זאָל קענען בויען אזא אונגעהייער הויכען טורעם. און דאָן אז איהר זאָלט אליין שטעהן

ה י ל ד א : (לאַכט צו זיך אַליין) יא, און איהר האָט מיר אפילו געזאָגט ווי דאָס קעניגרייך וועט הייסען.

ס א ל נ ע ס : נו, ווי ? —

ה י ל ד א : עס האָט געדארפט הייסען דאָס קעניגרייך פון אפעלסיניע.

ס א ל נ ע ס : נו, דאָס איז א גאנץ אפעטיטנער נאָמען.

ה י ל ד א : מיר איז עס נאָרניט געגאַנען געפעלען ; עס האָט אויסגעזעהן, ווי איהר ווילט זיך איבער מיר נור לוסטיג מאכען.

ס א ל נ ע ס : נעווים איז דאָס ניט געווען מיין אבזיכט.

ה י ל ד א : ניין, איך האָף אז ניט, נעהמענדיג אין אנבעטראכט וואָס איהר האָט נאכהער געטאָן —

ס א ל נ ע ס : וואָס האָב איך דען, אום גאָטעס ווילען, נאכהער געטאָן ?

ה י ל ד א : נו, מעהר פעהלט ניט, נאָר איהר זאָלט ד א ס אויך האָבען פערגעסען ! מיר דאכט, אזא זאך מוז מען, ניט ווילענריג, געדענקען.

ס א ל נ ע ס : גיט מיר נור עפעס א סמן זיך צו דערמאָהנען, אפשר דאן —

ה י ל ד א : (קוקט זיך איין אין איהם) איהר זייט צוגענאנגען און האָט מיך געקושט, בוימייסטער.

ס א ל נ ע ס : (הויבט זיך אויף פון שטוהל מיט אן אָפען מויל) א י ך האָב עס געטאָן ?

ה י ל ד א : נו, נעווים. איהר האָט מיך אָנגענומען מיט ביידע הענד, און האָט צוריקגעבויגען מיין קאָפ, און האָט מיך געקושט — פיעלע מאָל.

ס א ל נ ע ס : נו, ווירקליך, ליעבע פרויליין וואנגעל — !

ה י ל ד א : (הויבט זיך אויף) איהר מיינט דאָך דאָס ניט צו ליקענען ?

ס א ל נ ע ס : יא, איך לייקען דאָס ענטשיעדען !

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם מיט פערַאכטונג) אָה, אזוי ! (זי קעהרט זיך אָב און געהט לאַנגזאַם צום אויוועג, וואו זי בליבט

ה י ל ד א : און פון קלוב זיינט איהר געווען געלאדען צו אונז אויפ'ן אבענד.

ס א ל נ ע ס : נאנין ריכטיג, פרייליין וואנגעל. עס איז מערקווירדיג, ווי גוט איהר געדענקט די אלע קליניגקייטען.

ה י ל ד א : קליניגקייטען! דאס געפעלט מיר! איז דאס אפשר אויך א קליניגקייט, וואס איך בין געווען א ל י י ן אין צימער וועו איהר זייט געקומען?

ס א ל נ ע ס : זייט איהר געווען אליין?

ה י ל ד א : (ניט ענטפערענדיג) איהר האט מיך ד א ן ניט גערופען, קליינעגקער טייפעלע.

ס א ל נ ע ס : ניין, איך האף אז ניט.

ה י ל ד א : איהר האט נעזאגט אז איך בין וואנדערשעהן אין מיין וויים קלייד און, אז איך זעה אוים ווי א קליינע פרינצעסין.

ס א ל נ ע ס : געווים האט איהר טאקע אזוי אויסגעזעהן, פרייליין וואנגעל. — און דערצו נאך האב איך זיך געפיהלט אזוי לייכט און פריי יענעם טאג —

ה י ל ד א : און דאן האט איהר געזאגט, אז וועו איך וועל אויסוואקסען, וועל איך זיין א י י ע ר פרינצעסין.

ס א ל נ ע ס : (לאבט אביסעל) ע, ע, — ד א ס האב איך אויך געזאגט?

ה י ל ד א : יא, יא, איהר האט דאס געזאגט. און וועו איך האב געפרעגט ווי לאנג איך וועל דארפען ווארטען, האט איהר מיר געענטפערט אז איהר וועט צוריקקומען אין צעהן יאהר ארום, ווי א נישט־גוטער, און איהר וועט מיך אווועקפיהרען — אין שפאנ־יען אדער עפעס אן אנדער לאנד. און דאדט, האט איהר מיר פער־שפראכען צו קויפען א קעניגרייך.

ס א ל נ ע ס : (ווי פריהער) יע, נאך א גוטען מיטאג איז מען געווהנליך זהר פרייגעביג אין געלט אנגעלעגענהייטען. אבער האב איך דאס טאקע אלעס ג ע ז א ג ט?

ס א ל נ ע ס : ווי פיעל איהר ווילט נור אליין.

ה י ל ד א : (קערט זיך שנעל אום צו איהם און האָט וויעדער דעם שטראַהלענדען אויסדרוק פון גליק אין איהרע אויגען) נו, זעהט איהר, איך האָב עס דאָך פון אייך ארויסגעקראָגען.

ס א ל נ ע ס : (מיט אַ לייכטען שמייכעל) יא, דענקט נור — איך זאָל אזא זאַך פערגעסען !

ה י ל ד א : (וויעדער אַביסעל אָנגעבלאָזען, טרעט פון איהם אָב) אָה, איהר האָט, וואהרשיינליך, פיעלע געקושט אין אייער לעבען.

ס א ל נ ע ס : ניין, ד א ס מוזט איהר וועגען מיר ניט דענקען.

(הילדא זעצט זיך אין לעהנשטוהל.)

ס א ל נ ע ס : (בלייבט שטעהן אָנגעשפּאַרט אָן שאָקעל־שטוהל און קוקט אויף איהר אויפמערקזאם) פרויליין וואָנגעל ?

ה י ל ד א : יא ?

ס א ל נ ע ס : ווי אזוי איז דאָס ג ע ו ו ע ז ע ן ? וואָס איז פון דעם אַלעמען ארויסגעקומען — צוויישען אונז בויידע, מיין איך ?

ה י ל ד א : ווייטער איז גאָרניט ארויסגעקומען. איהר וויסט דאָס גאַנץ גוט. ווייל דאן זיינען די אנדערע געסט געקומען — און דאן — עט !

ס א ל נ ע ס : ריכטיג ! די אַנדערע זיינען געקומען. דענקט נור, אז ד א ס האָב איך אויף פערגעסען !

ה י ל ד א : אָה, איהר האָט אין דער ווירקליכקייט גאָרניט פערגעסען ; איהר שעהמט זיך נור אביסעל ; איך בין זיכער, אז אזעלכע זאכען פערגעסט מען ניט.

ס א ל נ ע ס : ניין, דאָס קען מען זיך פאָרשטעלען.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם, וויעדער לעבהאַפט) פיעלייכט האָט איהר אויך פערגעסען אין וואָס פאר א טאָג דאָס איז געשעהן ?

ס א ל נ ע ס : אין וואָס פאר א טאָג ?

שטעהן אונבעוועגליך, איהר געזיכט אבגעקעהרט פון איהם און די הענד פערלעגט אויף הינטען. א קורצע פּויזע.)

ס א ל נ ע ס : (געהט צו צו איהר פּאַרזיכטיג פון הינטען) פּרויי־ליין וואנגעל!

ה י ל ד א : (בליבט שטיל, און אונבעוועגליך).

ס א ל נ ע ס : שטעהט ניט ווי א סטאטוע. אייך האָט זיך דאָס אלעס געמוזט חלומ'ען, (לעגט זיין האַנד אויף איהר ארעם) הערט מיך אויס —

ה י ל ד א : (מאַכט אַן אונגעדולדיגע בעוועגונג מיט'ן ארעם).

ס א ל נ ע ס : (ווי עס וואָלט איהם פּלוצלונג אַריין עפּעס א געדאַנק) אָבער — ! וואַרט א ווייל ! עס שטעקט עפּעס הינטער דעם אלעס... גלויבט מיר !

ה י ל ד א : (ריהרט זיך ניט).

ס א ל נ ע ס : (שטיל, נור מיט נאַכדרוק אין די ווערטער) איך האָב דאָס אלעס געמוזט ט ר א כ ט ע ן. איך האָב עס געמוזט ו ו א ל ע ן — פ ע ר ל א נ ג ע ן — האָב געמוזט ל ו ס ט ה א ־ ב ע ן עס צו טאָן. און דאן — איז עס ניט מעגליך אז דאָס איז די ריכטינע ערקלערונג ?

ה י ל ד א : (שווייגט נאָך אלץ).

ס א ל נ ע ס : (אונגעדולדיג) נו, צום טייפעל — דאן, ה א ב א י ך דאָס נעטאָן !

ה י ל ד א : (קעהרט אום איהר קאָפּ אַביסעל און קוקט ניט אויף איהם) הייסט עס, איהר גיט עס ענדליך צו ?

ס א ל נ ע ס : יא, אלעס וואָס איהר ווילט.

ה י ל ד א : אז איהר האָט מיך ארומגענומען ?

ס א ל נ ע ס : אָה, יא !

ה י ל ד א : און מיר דעם קאָפּ צוריקגעבויגען ?

ס א ל נ ע ס : זעהר ווייט צוריק.

ה י ל ד א : און מיך געקושט ?

ס א ל נ ע ס : יא, געווים.

ה י ל ד א : פּיעל מאָל.

ה י ל ד א : (פערבאָרגט א האַלב־רויצענדען שמייכעל) געווים! דאָס האָב איך פון אייך ערוואַרטעט.

ס א ל נ ע ס : אז איך וועל צוריקקומען צו אייך אהיים און אייך צונעמען?

ה י ל ד א : יא, ווי א ניט־גוטער.

ס א ל נ ע ס : און מאכען פון אייך א פרינצעסין?

ה י ל ד א : דאָס האָט איהר מיר דאָך פערשפּראָכען.

ס א ל נ ע ס : און אייך טאקע געבען א קעניגרייך?

ה י ל ד א : (קוקט צום באַלקען) וואָרום דען ניט? עס דאַרף גראָד ניט זיין אַ געוועהנלעיך, ריכטיג קעניגרייך.

ס א ל נ ע ס : ווי דען? עפּעס אנדערס פונקט אזוי גוט?

ה י ל ד א : מינדעסטענס אזוי גוט. (קוקט אויף איהם אַן אוי־גענבליק) איך האָב געדענקט, אז אויב איהר קענט בויען די העכסטע קירכען־טורעמס אין דער וועלט, וועט איהר דאָך געווים קענען מאכען עפּעס א מין קעניגרייך.

ס א ל נ ע ס : (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ) איך פערשטעה אייך ניט גוט, פריילין וואנגע!

ה י ל ד א : ווירקליך ניט? מיר ווייזט דאָס אלעס אוים אזוי אייגפאַך.

ס א ל נ ע ס : ניין, איך וויים ניט, צי איהר מיינט ערנסט, וואָס איהר זאָגט, אָדער איהר שפּאסט עס מיט מיר.

ה י ל ד א : פילייכט מאַך איך זיך לוסטיג? ווי איהר דאַן?

ס א ל נ ע ס : גאנץ ריכטיג. מיר מאכען זיך ביידע לוס־טיג. (קוקט אויף איהר) שוין לאַנג ווי איהר ווייסט, אז איך בין פערהייראט?

ה י ל ד א : איך האָב אימער געוואוסט. אָבער, וואָרום פרעגט איהר ד א ס?

ס א ל נ ע ס : (לייכט) אָה, עס איז מיר גראָד געקומען אויפ'ן זינען. (קוקט אויף איהר ערנסט. שטיל) נאָך וואָס זייט איהר געקומען?

ה י ל ד א : יא, אין וואָס פּאַר א טאָג האָט איהר אויפּ־
געהאָנגען דעם קראַנץ אויפ'ן טורעם ? אָה ? זאָגט שנעל !

ס א ל נ ע ס : הם — גאָט ווייסט, דעם דאטום האָב איך
פערגעסען. איך וויים נור, אז דאָס איז געווען פּאַר צעהן יאָהרען,
אזוי ארום הערבסט.

ה י ל ד א : (שאָקעלט עטליכע מאָל לאַנגזאַם מיט'ן קאָפּ). דאָס
האָט פּאַסירט פּאַר צעהן יאָהרען — דעם ניינצעהנטען סעפּ־
טעמבער.

ס א ל נ ע ס : יא, עס האָט געמוזט זיין ארום יענער צייט.
אזוי — אזוי, דאָס געדענקט איהר אויך ! (בלייבט שטיל א ווייל)
אָבער וואָרט נור — ! געווים — היינט האָבען מיר אויך דעם
ניינצעהנטען סעפּטעמבער.

ה י ל ד א : יא, און די צעהן יאָהר זיינען אריבער. און
איהר זייט ניט געקומען, ווי איהר האָט מיר פערשפּראָכען.

ס א ל נ ע ס : וואָס איך האָב אייך פערשפּראָכען ? איהר
מוזט מיינען, ווי איך האָב אייך אָנגעשראָקען ?

ה י ל ד א : איך האָב דאָס גאָרניט געהאלטען פּאַר אַן אָנ־
שרעקען.

ס א ל נ ע ס : נו, דאָן איז עס געווען אביסעל לוסטיג גע־
מאכט זיך.

ה י ל ד א : איז דאָס אלעס, וואָס איהר האָט געוואָלט ? זיך
לוסטיג מאכען איבער מיר ?

ס א ל נ ע ס : און פיעלייכט אום צו האָבען מיט אייך אבי־
סעל שפּאָס. איך קען זיך, כ'לעבען, ניט עראינערען. אָבער עפּעס
אזעלכעס האָט עס געמוזט זיין ; ווייל איהר זייט דאָך דאמאלס
נאָך געווען א קינד.

ה י ל ד א : אָה, פיעלייכט בין איך גאָרניט געווען אזא קינד.
גאָר ניט אזא קעצעלע ווי איהר שטעלט זיך פּאָר.

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר, פּאַרשענדיג) האָט איהר,
ווירקליך, נאָנצע צייט ערנסט ערוואַרטעט, אז איך וועל צוריק־
קומען ?

ס א ל נ ע ס : (שאקעלט מיט ק) ניין, די מענשען ווילען עס ניט.

ה י ל ד א : דענקט נור — ז י י ווילען עס ניט !

ס א ל נ ע ס : (לויכטער) נור יעצט בוי איך א נייע היים פאר זיך אליין — אט דא אנטקעגען.

ה י ל ד א : פאר זיך אליין ?

ס א ל נ ע ס : יא, עס איז כמעט געענדיגט. און אויך דעם הויז איז פאראן א טורעם.

ה י ל ד א : א הויכער טורעם.

ס א ל נ ע ס : יא.

ה י ל ד ע : זעהר הויך ?

ס א ל נ ע ס : מען וועט געווים זאגען, אז ס'איז צו הויך, וועניגסטענס פאר א וואהנונג.

ה י ל ד א : מארגען, גלייך אין דער פריה געה איך דאס בעטראכטען.

ס א ל נ ע ס : (זיצט מיט דער האנד אונטערשפארענדיג דאס געזיכט און בעטראכט זי) זאגט מיר, פריילין וואנגעל, וואס איז אייער נאמען, אייער פארנאמען, מיין איך ?

ה י ל ד א : נו, הילדא.

ס א ל נ ע ס : (ווי פריהער) הילדא ? הא ?

ה י ל ד א : געדיינקט איהר ד א ס ניט ? איהר אליין האט מיך גערופען הילדא, יענעם טאג, וועו איהר האט זיך שלעכט בענומען.

ס א ל נ ע ס : אזוי ?

ה י ל ד א : נור דאן האט איהר געזאגט „ק ל י י נ ע ה י ל ד א" און מיר איז עס ניט געווען געפעלען.

ס א ל נ ע ס : אזוי, אייך איז דאס ניט געווען געפעלען, פריי־ליין הילדא ?

ה י ל ד א : ניין, ניט בייא אזא געלעגענהייט. אבער — „פרינצעסין הילדא" — דאס, דענק איך, וועט קלינגען גאנץ שעהן.

ה י ל ד א : ווייל איך ווייל מיין קעניגרייך. די צייט איז אויס.

ס א ל נ ע ס : (לאַבט, ניט ווילענדיג) איהר זייט אן אנטיק.

ה י ל ד א : (לוסטיג) אהער מיין קעניגרייך, בוימייסטער !

(קלאַפט מיט די פינגער) מיין קעניגרייך ארויף אויפ'ן טיש !

ס א ל נ ע ס : (רוקט נעהענטער צו דעם שאַקעל שטוהל און זעצט זיך.) נו, לאַמיר רעדען ערנסט. נאָך וואָס זייט איהר געקומען ? וואָס ווילט איהר דאָ ווירקליך טאָן ?

ה י ל ד א : אָה, צוערסט ווייל איך ארומנעהן און בעטראכטען אלעס וואָס איהר האָט דאָ אויפגעבויט.

ס א ל נ ע ס : דאָס וועט אייך געבען נענוג מאַציאָן.

ה י ל ד א : יא, איך ווייס, איהר האָט זעהר, זעהר פיעל געבויט.

ס א ל נ ע ס : ווירקליך — מעהרסטענס אין די לעצטע יאָהרען.

ה י ל ד א : פיעלע קירכען־טורעמס אויך ? אונגעהייער הויכע ?

ס א ל נ ע ס : ניין, איך בוי ניט מעהר קיין קירכען־טורעמס — קיין קירכען אויך ניט.

ה י ל ד א : וואָס דען בויט איהר איצט ?

ס א ל נ ע ס : היימען פאר מענשען.

ה י ל ד א : (נאַכדענקענדיג) וואָלט איהר געקענט בויען א קלוינעם — א קלוינענקען קירכען־טורעם איבער די דאָזיגע היימען!

ס א ל נ ע ס : (הויבט זיך אויף) וואָס מיינט איהר הער־מיט ?

ה י ל ד א : איך מיין — עטוואָס, וואָס זאָל זיך ערהויבען פריי אין דער לופט. מיט א וועטערפאָהן אויף א שווינדעלדינג הויך.

ס א ל נ ע ס : (טראַכט אַביסעל) עס איז אזוי מערקווירדיג, אז איהר זאָלט ד א ס זאָגען — ווייל דאָס איז וואָס איך וואָלט מאַקע אם ליעבסטען געמאכט.

ה י ל ד א : (אונגעדולדיג) וואַרום זשע טהוט איהר עס ניט?

דערפאר טאקע האָב איך זיך אזוי אָבגעשלאָסען און פערשפארט. (געהויבן־מיספּאָ) איך זאָג אייך, די יוגענד וועט אמאָל קומען און דונערען ביי מיין טיר ! און זיי וועלען זי אויפברעכען !

ה י ל ד א : ראָן, דענק איך, וואָלט איהר געדארפט געהן און עפענען די טיר פאר דער יוגענד.

ס א ל נ ע ס : עפענען די טיר ?

ה י ל ד א : נו, יא. לאָזט זיי אריינקומען צו אייך אויף א פרייונדליכען אופן.

ס א ל נ ע ס : ניין, ניין, ניין ! די יוגענד — פערשטעהט איהר מיך, דאָס איז די אָברעכענונג. זי קומט, ווי אונטער א נייעם באַנער אָנצוקינדיגען אז די ראָד פון מזל האָט זיך אומ־געדרעהט.

ה י ל ד א : (חויבט זיך אויף, קוקט אויף איהם און זאָגט צו־נויפציהענדיג די ליפען) קען א י ך אייך נוצליך זיין, בוימייסטער ?

ס א ל נ ע ס : יא, איהר געווים ! ווייל איהר קומט, דאכט זיך אויך אונטער א נייעם באַנער. יוגענד געגען יוגענד — !

ד ר. ה ע ר ד ע ל : (קומט אַריין דורכ'ן פאַרדערצימער) וו, איהר און פרייליין וואנגעל זייט נאָך אלץ דא ?

ס א ל נ ע ס : יא. מיר האָבען געהאט אונענדליך פיעל, וועגען וואָס צו רעדען.

ה י ל ד א : אי אלטעס, אי נייעס.

ה ע ר ד ע ל : ווירקליך ?

ה י ל ד א : עס איז געווען זעהר אמיזאנט. דער בוימיים־טער האָט אזא וואונדערבארען זכרון. ער געדענקט יעדע קליי־ניגקייט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (קומט אַריין פון דער טיר רעכטס) פרייליין וואנגעל, אייער צימער איז שוין פאַרטיג פאר אייך.

ה י ל ד א : אָה, ווי גוט איהר זייט צו מיר !

ס א ל נ ע ס : (צו פרוי סאַלנעס) דאָס קינדער־צימער ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, דאָס מיטעלסטע. אָבער צו־ערסט לאָמיר געהן עסען.

ס א ל נ ע ס : געווים, פרינצעסין הילדא פון — פון — ווי האָט געהייסען דאָס קעניגרייך ?

ה י ל ד א : טפו ! איך ווייל נאָר ניט האָבען צו טאָן מיט י ע נ ע ם נאָרישען קעניגרייך. איך ווייל נאָר אַן אַנדער מין קעניגרייך !

ס א ל נ ע ס : (שפּאַרט זיך אָן אין שטוהל און קוקט נאָך אַלץ אויף איהר) דאָס איז זאָנדערבאָר. וואָס מעהר איך דענק וועגען דעם, אַלץ מעהר צייגט זיך מיר אויס, אז איך בין אַרומגעגאַנגען די אַלע יאָהרען, פּלאָצעדיג זיך מיט — ה'ם —

ה י ל ד א : מיט וואָס ?

ס א ל נ ע ס : מיט דער אנשטרענגונג זיך אָן עטוואָס צו דערמאָנען — עפּעס אַן איבערגעלעבטע זאַך, וואָס איך האָב וואהרשיינליך פערגעסען. נור איך האָב קיין מאָל ניט געהאט דעם קלענסטען בענריף, וואָס דאָס איז אזוינס געווען.

ה י ל ד א : איהר וואָלט געדארפט מאכען א קניפּעל אין אייער טאשענטוך, בוימייסטער.

ס א ל נ ע ס : דאָן וואָלט איך געדארפט ברעכען דעם קאָפּ אויסצוגעפּונען, וואָס דער קניפּעל מיינט.

ה י ל ד א : אָה, יא, עס זיינען, וואהרשיינליך פּאַראַנען אזעלכע מינים נישט־גוטע אויך אויף דער וועלט.

ס א ל נ ע ס : (הויבט זיך לאַנגזאַם אויף) עס איז א גרויס גליק, וואָס איהר זייט איצט געקומען.

ה י ל ד א : (קוקט טיף אין זיינע אויגען) א י ז עס א גליק !

ס א ל נ ע ס : ווייל איך בין דא געווען אזוי עלענד און האָב אויף אַלעס געקוקט אזוי הילפלאָז. (שטילער) איך מוז אייך זאָגען, איך האָב זיך אָנגעהויבען אזוי צו שרעקען — זיך מורא'דיג צו שרעקען פאר דער יונגענד.

ה י ל ד א : (אַביסעל מיט פערדרוס) עט ! — פאר דער יוגענד דארפט איהר זיך גארנישט שרעקען !

ס א ל נ ע ס : דאָך ! דאָך ! גראָד פאר א י ה ר. אָט

צווייטער אקט

אַ שעהן פערפּוצטער קליינער זאַל אין סאַלנעס' הויז. פון הינטען אַ גלעזערנע טיר וואָס פיהרט צו אַ ווערַאַנדאַ און צום גאָרטען. רעכטס אַ גרויסער ווינקעל־פענסטער, אויף וועלכען עס שטעהען וואַזאַנעס. אין לינקען ווינקעל אַ וואַנד, געבויט, ווי דאָס פענסטער רעכטס, אין וועל־כער עס איז דאָ אַ טיר, געשפּאלירט ווי די וואַנד. פון ביידע זייטען געוועהנליכע טירען. פון פאָרנט רעכטס אַ קאַנסאָל־טיש מיט אַ שפּיגעל איבער איהם. אַ רייכע אויסשטעלונג פון בלומען און פלאַנצען. פון פאָרנט לינקס אָ סאָפּאַ מיט אַ טיש און שטוהלען. ווייטער פון הינטען אַ ביכער־שראַנק. פאר דעם ווינקעל־פענסטער אַ קליינער טיש מיט שטוה־לען. עס איז פריהמאָרגען.

סאַלנעס זיצט בייַ אַ טישעל, אויף וועלכען עס ליעגט ראַגנאַר בראָווי׳ס פּאַרטפּאָליאָ אָן אָפּענער. ער בלעטערט די צייכנונגען און בעטראַכט אויניגע פון זיי גענוי. פרוי סאַלנעס געהט שטילערהייד אַרום מיט אַ קליינעם וואַסער־קאַן און בעשפּריצט די בלומען. זי איז גע־קליידעט אין שוואַרצען ווי פריהער. איהר הוט, מאַנטעל און שירם ליגען אויף אַ שטוהל בייַם שפּיגעל. סאַלנעס טהוט אַ קוק אויף איהר פון צייט צו צייט, וועהרענד זי בעמערקט עס ניט. קיינער פון זיי רעדט ניט קיין וואָרט. קאַטאַ פּאַסלי קומט שטיל אַריין פון דער לינקער טיר.

ס א ל נ ע ס : (קעהרט זיך אום און זאָגט צו איהר אין אַ גלייכגילטיגען טאָן) אַך, דאָס זייט איהר?

ק א י א : איך האָב אייך נור געוואָלט זאָגען, אַז איך בין שוין געקומען.

ס א ל נ ע ס : גוט. ראַגנאַר איז שוין אויך דאָ?

ק א י א : ניין, נאָך ניט. ער האָט געמוזט ווארטען אַ ווייַלע אויפ׳ן דאָקטאָר. ער קומט אָבער באַלד זיך ערקונדיגען —

ס א ל נ ע ס : (שאקעלט מיט'ן קאפ צו הילדאן) הילדא וועט שלאפען אין קינדער־צימער.

פ ר ו י : ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהם) הילדא? !

ס א ל נ ע ס : יא, פרייליין וואנגעל'ס נאמען איז הילדא. איך האב זי נאך געקענט אלס קינד.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אווי גאר האלווארד? נו קומט, דאס עסען איז אויפ'ן טיש. (זי נעהמט דר. הערדעל'ס ארעם און געהט מיט איהם ארויס רעכטס. הילדע האט דערווייל צונויפגענומען איהרע רייזע זאכען.)

ה י ל ד א : (מילד און שנעל צו כאלנעסען) איז עס אמת, וואס איהר האט געזאגט? א י ך ק ע ן איך נוצליך זיין?

ס א ל נ ע ס : (נעהמט ביי איהר די זאכען) איהר זייט אסו־ראט די, וועלכע איך האב אזוי נויטיג געדארפט האבען.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם מיט א גליקליכען פערוואונדער־טען בליק און קלאמערט צונויף די הענט) אה, גאט, ווי פראכטפאל! —

ס א ל נ ע ס : (נייגעריג) וואס?

ה י ל ד א : איצט האב איך מיין קענגרייך!

ס א ל נ ע ס : (ניט ווילענדיג) הילדא — !

ה י ל ד א : (וויעדער צונויפציהענדיג די ליפען) כ מ ע ט,— האב איך געוואלט זאגען. (זי געהט ארויס רעכטס, סאלנעס נאך איהר.)

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : וועז איך בין אריינגעגאנגען זי זעהן, אז זי געווען פערנומען אייגאַרדנענדיג איהרע זאכען.. (זי שטעלט זיך בייס שפיגעל און הויבט אָן לאַנגזאַם אָנטאָן דעם הוט.)

ס א ל נ ע ס : (נאָך א קורצער פּאוזע) ענדליך איז אונז דאָך צוניץ געקומען איינס פון אונזערע קינדער־צימער, אַלינאַ.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, ס׳איז צוניץ געקומען.

ס א ל נ ע ס : מיר דאַכט עס איז אַלץ בעסער, אַיידער זיי וואַלען אינגאַנצען שטעהן פּוסט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : די דאָזיגע פּוסטקייט איז שרעקלעך. דאָס איז אמת.

ס א ל נ ע ס : (פערמאַכט די פּאַרשפּאָליא מיט די ציבנונגען, שטעהט אויף און געהט צו צו איהר) דו וועסט זעהן, אַלינאַ, אַז נאָך דעם וועט אונז זיין א סך בעסער. עס וועט זיין בעקוועמער. דאָס לעבען וועט זיין לייכטער — ספּעציעל פאר ד י ר .

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (קוקט איהם אָן) נאָך דעם ?

ס א ל נ ע ס : יא, גלויב מיר, אַלינאַ —.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : דו מיינסט ווייל ז י איז דאָ גע־קומען ?

ס א ל נ ע ס : (זיך צוריקהאַלטענדיג) איך מיין, נאַטירליך, וואַן מיר וועלען אַרייַנציהען אין דאָס נייע הויז.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (נעהמט איהר מאַנטעל) אה, דו גלויבסט עס, האַלוואַרד ? עס וועט דאַן בעסער זיין ?

ס א ל נ ע ס : איך קען עס מיר אַנדערס ניט פאָרשטעלען. און דו דענקסט דען ניט אזוי ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איך האָף נאָר ניט אויף דאָס נייע הויז.

ס א ל נ ע ס : (אומעטיג) עס פערדריסט מיך זעהר וועז דו זאָגסט עס. וואַרים דו וויסט דאָך, אז איך האָב עס הויפּטזעך־ליך פון דיינעט וועגען געבויט. (ער וויל איהר העלפען אָנטאָן דעם מאַנטעל.)

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (וויזט צוריק זיין חילף) דער אמת

ס א ל נ ע ס : וואָס מאכט דער אלטער?

ק א י א : ניט גוט. ער האָט געבעטן, איהר זאָלט איהם ענטשולדיגן, וואָס ער וועט היינטיגן טאָג מוזן בלייבן אין דער היים.

ס א ל נ ע ס : גאָנץ ריכטיג. זאָל ער נור זיך אויסרוהן. און. איהר נעהמט זיך צו אייער ארבייט.

ק א י א : יא. (זי בלייבט שטעהן אין ט׳ר.) ווילט איהר רעדען מיט ראָגנארען, ווען ער וועט קומען?

ס א ל נ ע ס : ניין. דאָכט זיך, איך האָב איהם גאָר ניט וואָס צו זאָגען.

(קאַיא געהט אַוועק אין דער לינקער זייט. סאָלנעס בלעטערט ווייטער אין די צייכנונגען.)

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (בייַ די וואָזאָנעס) ווער ווייס, ער וועט אפשר איצטער אויך שטאַרבען?

ס א ל נ ע ס :(קוקט איהר אָן) אויך? ווער נאָך דען?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (ניט ענטפערענדיג) יא, יא, קענסט זיך פערלאָזען דערויף, האָלוואַרד, דער אלטער בראָוויק וועט אויך שטאַרבען. דו וועסט זעהן.

ס א ל נ ע ס : לייבע אלינא, דענקסטו ניט אז דו וואָלסט נעדארפט זיך דורכגעהן אביסעל שפּאַצירען?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, איך דענק אז איך דארף מאקע. (זי פּאַרעט זיך ווייטער מיט די בלומען.)

ס א ל נ ע ס : (איינגעבויגען איבער די צייכנונגען) זי שלאָפט נאָך?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס :(קוקט איהם אָן) דו זיצסט דאָ און קלערסט עס אלץ וועגען פרייליז וואַנגעל?

ס א ל נ ע ס : (גלייכגילטיג) זי איז מיר גראד, צופעליג, נעקומען אויף די נעדאנקען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : פרייליז וואַנגעל איז שוין לאַנג אויפגעשטאַנען.

ס א ל נ ע ס : אזוי?

ס א ל נ ע ס : (ערשטוינט) פאר דיר! רעדסטו וועגען **ד י ר** וועגען זיך אליין, אלינא?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : נו, יא, וועגען וועמען דען זאל איך רעדען?

ס א ל נ ע ס : (ניט ווילענדיג צו זיך אליין) **נאך ד א ם** האט געפעהלט!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : וועגען דאם אלטע הויז וואלט איך גארניט געזארגט. איין מאל האט דאם אומגליק געדארפט קומען, דאן...

ס א ל נ ע ס : דאם האסט דו רעכט. פון קיין אומגליק אנטלויפט מען ניט, ווי מען זאגט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אבער דאם שרעקליכע, וואם **איז** ארויסגעקומען, פונ'ם פייער — ! דאם איז עס! ד א ס, דאם!

ס א ל נ ע ס : (היטציג) ניט טראכט וועגען דעם, אלינא!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אה, ד א ס איז גראד, וועגען וואם איך מוז טראכטען. און איצט מוז איך עס טאקע ארויסרעדען אויך, ווייל איך קען עס שוין מעהר ניט אריבערטראגען! און דאן, וואם איך קען מיר אליין קיין מאל ניט פערגעבען!...

ס א ל נ ע ס : (שרייט אויס) וואם, דו קענסט **ד י ר** ניט פערגעבען?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, וואהרים איך האב דאך געהאט צווייערליי פליכטען: צו דיר און צו די קינדער. איך האב זיך געדארפט שטארקען, ניט צוטומעלט ווערן אין שרעק — אדער פון יסורים, וואם איך האב פערלאהרן מיין היים. (ברעכט די הענד.) אה, ווען איך וואלט דאם נאר געקענט, האלוואהרד!

ס א ל נ ע ס : (קומט נעהענטער, גריהרט און מילד) **אלינא**, דו מוזט מיר פערשפרעכען, מעהר זיך אין אזוינע געדאנקען ניט אריין צו לאזען. פערשפרעך דאם מיר!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : דו ליעבער גאט! —— פערשפרעכען! פערשפרעכען קען מען אלעס...

ס א ל נ ע ס : (פרעסט צוזאמען די הענד און געהט איבערן

איז, אז דו טוסט צופיעל פון מיינעטוועגען.

ס א ל נ ע ס : (מיט חיון) ניין, ניין, זאג עס ניט, אלינא! **איך** קען ניט הערען אזעלכע ווערטער פון דיר!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : נו, אויב אזוי וועל איך דאס **שוין** מעהר ניט זאגען, האלוואר.

ס א ל נ ע ס : איך בלייב אבער ביי מיין מיינונג. **דו** וועסט שוין זעהן ווי פיעל בעסער עס וועט פאר דיר זיין אין דער נייער וואוינונג.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אך נאט — פאר מיר בעסער! —

ס א ל נ ע ס : (היטציג) יא, געווים! דו קענסט זיין זיכער אין דעם! וויל דארטען, פערשטעהסטו, וועט זיין אזוי פיעל, **וואס** וועט דיך דערמאנען אן דיין אייגענער היים...

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אן די היים פון מיין פאטער און מוטער — וואס איז אבגעברענט געווארען ביז'ן גרונד ——

ס א ל נ ע ס : (שטיל) יא, יא, מיין ארעמע אלינא, **דאס איז** פאר דיר געווען א שרעקליכער קלאפ.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (מיט א ווייטענדיגער שטימע) דו מעגסט בויען וויפיעל דו ווילסט, האלוואר — פאר מיר קענסט **דו** קיינמאל קיין ריכטיגע היים ניט אויפבויען!

ס א ל נ ע ס : (שפאנט אויבער'ן צימער) נו, אויב אזוי, לאמיר וועגען דעם מעהר ניט רעדען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : מיר רעדען וועגען דעם זאנסט אויך קיינמאל ניט, וויל דו שטופסט דעם געדאנק שטענדיג אוועק פון זיך...

ס א ל נ ע ס : (בלייבט מיט אמאל שטעהן און קוקט אויף איהר) איך? פארוואס זאל איך דאס דען טאן? אוועקשטופען דעם געדאנק?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אה, האלוואר, איך פערשטעה דיך גאנץ גוט. דו ווילסט מיך שאנעווען, און געפינען תרוצים פאר מיר אויך וויפיעל דו קענסט נור.

וואונדער ניט, אלינא! וועז דו מוזט זיך קוועלען מיט א קראנקען מאן אין הויז.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: (מיט אנגסט) ק ר א נ ק? דו ביסט קראנק, האלוואדר?

ס א ל נ ע ס: (פלאצט ארויס) אדער מיט א האלב־פערריק־טען מאן! א משוגענעם מאן! רוף מיך, ווי דו ווילסט!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: (טאפט אן א שטוהל און זעצט זיך) האלוואדר — אום גאטעם ווילען!

ס א ל נ ע ס: אבער, איהר האט ביידע א טעות, אי דו, אי דער דאקטאר. ניט דאס איז די צרה מיט מיר. (ער שפאצירט ארום אין צימער. פרוי סאלנעם קוקט איהם נאך מיט אנגסטס. ענדליך געהט ער צו צו איהר. רוהיג) אין גרונד געגומען פעהלט מיר גאר נישט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: ניין, ניט וואהר? וואס זשע איז דאך מיט דיר?

ס א ל נ ע ס: די צרה איז, וואס איך פיהל אפט, ווי איך זינק ארונטער אונטער דעם שווערען לאסט פון שולדען...

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: שולדען, זאגסט דו? אבער דו ביסט דאך קיינעם גאר נישט שולדיג, האלוואדר!

ס א ל נ ע ס: (מילד, מיט געפיהל) איך בין ד י ר שול־דיג אן אונענדליען חוב — ד י ר, ד י ר, אלינא.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: (הויבט זיך לאנגזאם אויף) וואס שטעקט הינטער אלעם דעם? זאג מיר בעסער גלייך.

ס א ל נ ע ס: עס ש ט ע ק ט גאר ניט הינטער דעם. איך האב דיר קיין מאל קיין שלעכטס ניט געטאן. יעדענפאלס ניט, וויסענדיג אדער ווילענדיג. און דאך — און דאך דאכט מיר, אז עפעם א שווערע שולד ליעגט אויף מיר און בויגט מיך צו דער ערד.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: א שולד געגען מ י ר?

ס א ל נ ע ס: הויפטזעכליך געגען דיר.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: אויב אזוי, ביסט דו טאקע קראנק,

צימער) אָה, מען קען פערצווייפלען! קיין איין שטראהל פון דער זון! ניט צום מאל א העלער שיין צו בעלייכטען אונזער היים!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: דאָס איז ניט קיין היים, האַלווארר.

ס א ל נ ע ס: אָה, ניין. דאָס איז דער גאַנצער אמת. (מיט א שווערען געמיט) און גאָט וויים, אויב דו האָסט ניט רעכט, אז עס וועט אונז אין דעם נייען הויז אויך ניט בעסער זיין!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: עס וועט קיין מאל ניט בעסער זיין, פונקט אזוי פוסט, פונקט אזוי עלענד, דאַרטען ווי דאָ.

ס א ל נ ע ס: (מיט היטץ) אָבער, אום גאָטעס ווילען, צו וואָס האָבען מיר עס געבויט? קענסטו מיר ערקלערען?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: ניין, אויך דער פראַגע מוזט דו אליין ענטפערען.

ס א ל נ ע ס: (קוקט אויף איהר ערשטוינט) וואָס מיינסט דו דערמיט, אלינא?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: וואָס איך מיין?

ס א ל נ ע ס: יא, צום טייפל — ! דו האָסט עס געזאָגט אזוי מאַדנע — ווי עס וואָלט אין דעם געווען עפעס א פערבאַרגענער געדאַנק.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: ניין, גאַרנישט; דו מעגסט זיין זיכער...

ס א ל נ ע ס: (קומט צו נעהענטער) אָה, עס איז ניט נעטהיג — איך וויים וואָס איך וויים. איך האָב אפען מיינע אויגען, און מיינע אויערען, אלינא, קענסט זיך פערלאָזען אויף מיר!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: וואָס רערסטו דען? ו ו א ס איז עס אזוינס?

ס א ל נ ע ס: (שטעלט זיך קעגען איהר) ווילסטו מיר אייניידען, אז דו געפינסט ניט עפעס א פערבאַרגענעס געדאַנק אין יעדען אונשולדיגען וואַרט, וואָס איך רעד ארוים?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: א י ך, זאָגסט דו? איך טו דאָס?

ס א ל נ ע ס: (לאַכט) חא־חא־חא! עס איז גאָר קיין

געהן אין שטאָדט, האָלוואַרד. (צו הילדעו) און איך וועל זעהן אייר־
קויפען פּאַר אײַנינג זאכען.

הילדאַ: (וויל זי פֿרומנעהמען) אַך, ליעבע, טייערע פֿרוי
סאָלנעס! איהר זייט ווירקליך צו גוט צו מיר! שרעקליך גוט...

פֿרוי סאָלנעס: (זיך לויז מאַכענדיג פֿון איהר) אָה,
דורכאוים ניט. עס איז נישט מעהר ווי מיין פּליכט און דאָרום
טו איך עס גערן.

הילדאַ: (בעלויזיגט, בלאָזט אָן די ליפּען) איבריגענס,
דענק איך, אז איך קען אזוי אויך אַרויסגעהן אין גאַס, איצט אז
איך האָב מיין קאָסטוים אביסעל צוגעכט געמאַכט. אָדער איהר
דענקט אז ניט?

פֿרוי סאָלנעס: דעם אמת זאָגענדיג, דענק איך,
אז מען וואָלט אייך אָנגעקוקט אביסעל.

הילדאַ: (מיט פּראַכטונג) עט! נישט מעהר ווי דאָס?
עס וואָלט מיר נור שפּאַס געמאַכט.

סאָלנעס: (מיט פּערשטיקטען פּערדרוס) יאָ, אָבער
מענשען קענען זיך נאָך אַריינגעהמען אין קאָפּ, אז אײַהר
זייט אויך משוגע.

הילדאַ: משוגע? זיינען דען דאָ אין שטאָדט פּאַראָנען
אזוי פיעל משוגעים?

סאָלנעס: (וויזט אויף זיין שטערען) דאָ זעהט איהר
איינעם, יעדענפאַלס.

הילדאַ: איהר — הערר סאָלנעס!

פֿרוי סאָלנעס: אָבער, ליעבער האָלוואַרד!

סאָלנעס: האָט איהר דען דאָס נאָך ניט בעמערקט?

הילדאַ: ניין, דאָס האָב איך געווים ניט בעמערקט. (זי
בעדענקט זיך און שמייכעלט) און דאָך —— אין איין אײַנציגען
פונקט פילייכט.

סאָלנעס: נאָ, דו הערסט, אלינא?

פֿרוי סאָלנעס: וואָס איז עס פּאַר א פונקט, פּרייליז
וואָנגעל?

האָלוואַרד.

ס א ָל נ ע ס : (מיט א שווערען געמיטה) אפּנים עס מוז אזוי זיין, אַדער ניט ו ו י י ט דערפון. (ער קוקט אויף דער טיר רעכטס, וועלכע עפענט זיך) אה, איצט וועט לויכטיג!

ה י ל ד א ר נ ג ע ל : (קומט אַריין; זי האָט אַביסעל געענדערט איהר קאָסטיום, דאָס קלייד איז אַראָפּגעלאָזען).

ה י ל ד א : גוט מאָרגען, בוי־מייסטער!

ס א ָל נ ע ס : (פערנייגט זיך) האָט איהר גוט געשלאָפען?

ה י ל ד א : וואונדערבאר גוט! ווי אין א ווינגעל. אה — איך בין געלעגען און האָב זיך אויסגעצויגען — ווי א פרינצעסין!

ס א ָל נ ע ס : (שמייכעלט) הייסט עס, ס'איז אייך געווען גאנץ בעקוועם?

ה י ל ד א : איך מיין עפּעס אזוי.

ס א ָל נ ע ס : און איהר האָט וואהרשיינליך געטרוימט אויך?

ה י ל ד א : געווים. אָבער דאָס איז געווען שרעקליך.

ס א ָל נ ע ס : אזוי?

ה י ל ד א : יא, דען עס האָט זיך מיר געהלומ'ט אז איך בין אַראָבגעפאלען פון אן אונגעהייער הויכער פעלזענוואנד. הלומ'ט זיך אייך קיינמאל ניט אזעלכע חלומות?

ס א ָל נ ע ס : אה, יא. מאנכעס מאל...

ה י ל ד א : עס איז אזוי שפּאנענד — וועז מען פאלט און פאלט...

ס א ָל נ ע ס : עס פיהלט זיך ווי דאָס בלוט וואלט וועלען פערקיהלט.

הי ל ד א : ציהט איהר ארויף די פים אונטער זיך, וועז איהר פאלט?

ס א ָל נ ע ס : יא, אזוי הויך ווי איך קען נור.

ה י ל ד א : איך טו עס אויך.

פ ר ו י ס א ָל נ ע ס : (נעהמט איהר שירם) איצט מוז איך

טאקע אזוי גוט — ווי א־הר זאגט — צו וואס דארף זי אזוי רעדען?

ה י ל ד א: אבער, מיין גאט, ווי דען וואלט איהר וועלען זי זאל האבען געזאגט?

ה י ל ד א: זי האט געקענט זאגען, אז זי טוט עס וויל איך געפעל איהר זעהר. אונגעפעהר אזוי האט זי געקענט זאגען — עפעס אזוינס וואס וואלט געווען ווארעם און הערצליך, פערשטעהט איהר מיך.

ס א ל נ ע ס: (קוקט זי אן) היימט עס, אט אזוי האט איהר עס געוואלט האבען?

ה י ל ד א: יא, פונקט אויף א ז א ארט. (זי געהט ארום אין צימער, שטעלט זיך אף ביי א ביכער־שראנק און קוקט אויף די ביכער.) איהר האט א סך ביכער!

ס א ל נ ע ס: יא, איך האב מיר אויסגעשאפט א היבש ביסעל.

ה י ל ד א: און איהר לעזט זיי טאקע אלע?

ס א ל נ ע ס: אמאל פלעג איך עס פרובירען. לעזט איהר?

ה י ל ד א: ניין, קיין מאל ניט. איך האב עס אויפגעגעבען. עס איז אין גאנצען, מיר דוכט, אן איבעריגע זאך.

ס א ל נ ע ס: אקוראט אזוי פיהל איך אויך וועגען דעם.

ה י ל ד א: (געהט וויעדער ארום, שטעלט זיך אב ביים קלייניעם טישעל, עפענט די פארטפאליא און בלעטערט דארט) זייענען דאס אלץ אייערע צייכנונגען?

ס א ל נ ע ס: ניין. עס האט זיי געמאכט א יונגערמאן, וועלכער ארביט ביי מיר.

ה י ל ד א: אייגער, וועמען איהר האט געלערנט?

ס א ל נ ע ס: אה, יא. אהן צווייפעל האט ער פון מיר אויך עטוואס געלערנט.

ה י ל ד א: (זעצט זיך) דאן מוז ער זיין זעהר געשיקט, (בעטראכט די צייכנונגען) ניט וואהר?

ס א ל נ ע ס: אה, ניט שלעכט. פאר מ י י ן צוועק —

ה י ל ד א : ניין, איך וועל ניט זאגען.

ס א ל נ ע ס : אה, יא. זאגט עס!

ה י ל ד א : ניין, א דאנק אייך, אזוי פערריקט בין א י ך ניט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : וועז דו וועסט בלייבען אליין מיט פריילין וואנגעל, וועט זי דאס דיר שוין זאגען, האלוואדר.

ס א ל נ ע ס : אזוי דענקסט דו?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, געווים. דו קענסט דאך זי אזוי גוט פון פריהער. נאך אלס קינד, זאגסט דו. (אב דורך די טיר לינקס.)

ה י ל ד א : (נאך א קליינער פאוזע) האט אייער פרוי מיך ז ע ה ר פייגד?

ס א ל נ ע ס : האט איהר דען עפעס בעמערקט?

ה י ל ד א : און איהר אליין האט דאס דען ניט בעמערקט?

ס א ל נ ע ס : (אויסווייכענדיג) אלינא איז געווארען אזוי שעמעדיג מיט פרעמדע מענשען די לעצטע פאר יאהר.

ה י ל ד א : ווירקליך?

ס א ל נ ע ס : אבער וועז איהר וואלט זי געקענט — זי איז אזוי פיין, אזוי טריי, אזוי גוטהערציג.

ה י ל ד א : (אונגעדולדיג) אבער אויב זי איז דאס אלעס, פאר וואס זשע האט זי אזוי געהרעדט פון פליכט?

ס א ל נ ע ס : פון פליכט?

ה י ל ד א : זי האט געזאגט, זי וועט נעהן אין שטאדט און מיר עטוואס קויפען, ווייל עס איז איהר פ ל י כ ט. אך, איך קען ניט ליידען דאס העסליכע וואהרט פליכט!

ס א ל נ ע ס : וואהרום דען?

ה י ל ד א : עס קלינגט אזוי קאלט, שארף און שטעכעדיג. פליכט — פליכט — פליכט. דוכט זיך אייך ניט אז עס שטעכט אייך דורך?

ס א ל נ ע ס : הם — איך האב וועגען דעם ניט נאכגע־דענקט.

ה י ל ד א : אבער עס איז דאך אזוי! און אויב זי איז

ה י ל ד א : נו, דאָס איז, דאכט מיר, גאנץ נאטירליך.

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר פאַרשענד) אפשר האָט איהר דאָס שוין בעמערקט?

ה י ל ד א : ניין, ווירקליך ניט.

ס א ל נ ע ס : אָבער פריהער — ווען איהר האָט געזאָגט, אז איהר האלט מיך פאר עטוואָס צודרעהט? אין איין פונקט, האָט איהר געזאָגט...

ה י ל ד א : אָה, דאן האָב איך געדענקט וועגען גאָר עפעס אנדערס.

ס א ל נ ע ס : וועגען וואָס אנדערס?

ה י ל ד א : איך וועל אייך ניט אויסזאָגען.

ס א ל נ ע ס : (שפּאַציערט איבער'ן צימער) ווי איהר ווילט זיך. (בליבט שטעהן בייס פענסטער) קומט אהער, איך ווי אייך עפעס ווייזען.

ה י ל ד א : (צוקומענדיג) וואָס איז דאָס אזוינס?

ס א ל נ ע ס : איהר זעהט — דאָרט אין גאָרטען ——— ?

ה י ל ד א : יא?

ס א ל נ ע ס : (ווייזט מיט'ן פינגער) דאָרט פונקט איבער'ן גרויסען שטיין־פעלד?

ה י ל ד א : דאָס נייע הויז מיינט איהר?

ס א ל נ ע ס : וואָס האלט זיך אין בויען, יא. און כמעט נעענדיגט.

ה י ל ד א : דאכט מיר, עס האָט זעהר א הויכען טורעם.

ס א ל נ ע ס : דאָס ברעטער־געשטעל איז נאָך ניט אָרונ־טערגענומען געוואָרען.

ה י ל ד א : איז דאָס אייער ניי הויז?

ט א ל נ ע ס : יא.

ה י ל ד א : דאָס הויז, אין וועלכען איהר וועט באלד אריינציהען?

ס א ל נ ע ס : יא.

ה י ל ד א : אָה, יא — איך בין זיכער אז ער איז שרעקליך געשיקט!

ס א ל נ ע ס : זעהט איהר דאָס אַרויס פון זיינע צייכנונגען?

ה י ל ד א : עט — פון אָט די פּאַטשקעריי! אָבער איין מאָל האָט ער ביי אייך געלערנט, דאָן...

ס א ל נ ע ס : אָה, וואָס קעהר זיך אָן צו דעם — זיינען דאָ פּיעלע, וואָס האָבען ביי מיר געלערנט און זיינען דאָך ניט ווייט אַוועק.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם און שאָקעלט מיט'ן קאָפּ) ניין, איך קען פּאר קיין פּאָל ניט פערשטעהן, ווי איהר קענט זיין אזוי נאַריש?

ס א ל נ ע ס : נאַריש? זעה איך דען אויס אזוי נאַריש?

ה י ל ד א : נו, גאַנץ געווים. אויב איהר זייט צופריעדען זיך אָבצוגעבען דערמיט און לערנען אָט די אָלע לייטע...

ס א ל נ ע ס : (לייכט אויפּאַפּענדיג זיך) יא, פּאר וואָס דען ניט?

ה י ל ד א : (שטעהט אויף האָלב לאָבענדיג און האָלב ערנסט) אָך, ניין, בוימייסטער! צו וואָס נוצט עס? קיינער, אויסער א י ך, דאַרף ניט האָבען דאָס רעכט צו בויען. איהר מוזט שטעהן גאַנץ אַליין! איהר אַליין דארפט אַלעס טהאָן. איצט ווייסט איהר שוין?

ס א ל נ ע ס : (ניט ווילענדיג) הילדא! —

ה י ל ד א נו!

ס א ל נ ע ס : ווי אזוי איז דאָס אייך געקומען אויף די געדאַנקען?

ה י ל ד א : דענקט איהר דען, אז איך בין אזוי שטאַרק אונגערעכט?

ס א ל נ ע ס : ניין. ניט דאָס האָב איך געמיינט. נור איצט וועל איך אייך עפּעס זאָגען.

ה י ל ד א : נו?

ס א ל נ ע ס : איך האָב זיך אָהן אן אויפּהער — שטיל און אייגזאם — ארומגעטראָגען מיט דיעזען גערדאַנק.

און מוז רעדען. (מיט אַ שווערען געמיטה) און אויך ניט וועגען נאָך פיעלע אַנדערע זאכען.

ה י ל ד א : (מיט אַן אונטערדריקטער שטימע) איז דאָס אַלעס, וואָס איהר האָט געמיינט בעת איהר האָט געזאָגט, אַז איהר דארפט מיך האָבען?

ס א ל נ ע ס : דאָס איז געווען די הויפט־זאך וואָס איך האָב געמיינט — וועניגסטענס נעכטען. וויל היינט בין איך שוין ניט אַזוי זיכער —— (אונטערברעכט זיך) קומט אהער און לאָמיר זיך אַוועקזעצען, הילדא. זעצט זיך דאָרט אויפ'ן זאָפא — אַזוי אַז איהר זאָלט קענען קוקען אין נאָרטען. (הילדאַ זעצט זיך אין אַ ווינקעל אויפ'ן זאָפא. סאָלנעס בריינגט צו אַ שטוהל) וויל איהר מיך אויסהערען?

ה י ל ד א : יא, איך וועל אייך זעהר, זעהר גערן אויס־הערען.

ס א ל נ ע ס : (זעצט זיך) אויב אַזוי, וועל איך אייך אַלעס דערציילען.

ה י ל ד א : איצט קען איך זעהן אי דעם נאָרטען, אי אייך, בוימייסטער. אַלזאָ, איצט דערצעהלט. הויבט אָן!

ס א ל נ ע ס : (ווייזט אויפ'ן פענסטער) אָט דאָרט אין דרויסען, אויפ'ן בערגעל — וואו איהר זעהט דאָס נייע הויז —

ה י ל ד א : נו?

ס א ל נ ע ס : דאָרט האָבען מיר, איך און אַלינא, גע־וואוינט די ערשטע יאָהרען נאָך אונזער חתונה. דאָרט אויבען איז געשטאַנען אַן אַלט הויז, וואָס האָט בעלאַנגט צו איהר מוטער; מיר האָבען דאָס גע'ירש'נט; און דערצו אויך דעם גאַנצען, גרוי־סען גאָרטען.

ה י ל ד א : איז אויך יענעם הויז אויך געווען אַ טורעם?

ס א ל נ ע ס : ניין, אפילו קיין שפור ניט. פון דרויסען האָט עס אויסגעזעהען ווי אַ גרויסער, פינסטערער און העסליכער, היל־צערנער קאַסטען; נור אינוועניג איז פון דעסטוועגען געווען גאַנץ נעט און בעקוועם.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם) זיינען אין ' ע נ ע ם הויז אויך פּאראנען קינדער־צימערן?

ס א ל נ ע ס : דריי, פונקט ווי דא.

ה י ל ד א : אין קיינע קינדער?

ס א ל נ ע ס : אוֹן עם וועלען שוין קיינמאל קיין קינדער ניט זיין.

ה י ל ד א : (האלב שמייכלענדיג) נו, בין איך ניט געווען געראטן — ?

ס א ל נ ע ס : אין וואם — ?

ה י ל ד א : אז איהר זייט דאך — עטוואם פּעראיקט.

ס א ל נ ע ס : וועגען ד ע ם האט איהר דאם געטראכט?

ה י ל ד א : יא, וועגען די אלע פּוסטע קינדער־צימערן, אין וועלכע איך בין געשלאפען.

ס א ל נ ע ס : (שטילער) מיר ה א ב ע ן נ ע ה א ט קינדער — אליינא אוֹן איך.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם געשפּאנט) א י ה ר האט.....?

ס א ל נ ע ס : צוויי קליינע אינעלעך. זיי זיינען געווען אין איין עלטער.

ה י ל ד א : א צווילינג, הייסט עס?

ס א ל נ ע ס : יא, א צווילינג. עס איז שוין אין דעם עלף אדער צוועלף יאהר.

ה י ל ד א : (פּאריכטיג) אוֹן ביידע זיינען — ? איהר האט, הייסט עס, ביידע קינדער פּערלאכן?

ס א ל נ ע ס : (שטיל, בעוועגט) א דריי וואכען האבען מיר זיי געהאט. אדער כמעט אזוי פיעל צייט. (פּלוצעם אראוים) אה, הילדא, איך קען אייך גאר ניט זאגען ווי גוט עס איז פּאר מיר, וואם איהר זייט געקומען! דען איצט האב איך ענדליך צו וועמען צו רעדען!

ה י ל ד א : קענט איהר דען ניט רעדען צו — צו א י ה ר?

ס א ל נ ע ס : ניט וועגען דעם. ניט אזוי ווי איך ווילל

ס א ל נ ע ס : אה, ז י י האבען עס גראד אריבערגעטראגען. נור אלינא האט בעקומען דאס פיבער און עס איז אריין אין די מילך. זי האט נור געוואלט זיי אליין זויגען. ווייל דאס איז געווען איהר פליכט, האט זי געזאגט. און אונזערע ביידע אינגעלעך — זיי —— (ער פרעסט צונויף די הענד) זיי — אה!

ה י ל ד א : זיי האבען דאס ניט אריבערגעטראגען?

ס א ל נ ע ס : ניין, דאס האבען זיי ניט אריבערגעטראגען. און אט אזוי האבען מיר זיי פערלאזרען.

ה י ל ד א : דאס האט פאר אייך געמוזט זיין שרעקליך שווער.

ס א ל נ ע ס : שווער געגוג פאר מיר. אבער צעהן מאל שווערער פאר אלינאן (ער פרעסט צונויף די הענד אין אינגעוואלטענער אויפרעגונג) אה, אז אזעלכע זאכען זאלען טרעפען אויף דער וועלט! (קורץ און פעסט) פון דעם טאג אן וואס איך האב זיי פערלאזרען, האב איך מעהר קיין הארץ ניט צו בויען קירכען.

ה י ל ד א : האט איהר ניט גערן געבויט דעם קירכען־טורעם ביי אונז אין שטאדט?

ס א ל נ ע ס : ניט גערן. איך געדענק, ווי פרוי און לייכט איך האב גענפיהלט וועז דער טורעם איז געווען געענדיגט.

ה י ל ד א : א י ך געדענק דאס אויך.

ס א ל נ ע ס : און יעצט וועל איך שוין קיין מאל ניט, — קיין מאל ניט בויען עפעם אזעלכעם, ניט קיין קירכען און ניט קיין קירכען־טורעמס.

ה י ל ד א : (שאקעלט לאנגזאם מיט'ן קאפ) נור הייזער וואו מענשען זאלען וואהנען.

ס א ל נ ע ס : היימען פאר מענשען, הילדא.

ה י ל ד א : אבער היימען מיט הויכע טורעמס און מיט שפיצען אויף זיי.

ס א ל נ ע ס : דאס אם ליעבסטען (געהט איבער אין א לייכטען טאן) נאר, ווי איך האב פריהער געזאגט, דאס פייער האט מיך אויפגעריכט — אלס בוימייסטער, מיין איך.

ה י ל ד א : האָט איהר אַרונטערגעריסען די אַלטע גע־ביידע?

ס א ל נ ע ס : ניין, עס איז פערבראנט געוואָרען.

ה י ל ד א : אינגאַנצען?

ס א ל נ ע ס : יא.

ה י ל ד א : איז עס פאר אייך געווען א גרויסער אונגליק?

ס א ל נ ע ס : עס וועגדט זיך, ווי מען קוקט דערויף. אַלס בוימייסטער האָב איך אין גאַנצען צו פערדאַנקען דעם פייער —

ה י ל ד א : נו, נור — ?

ס א ל נ ע ס : עס איז געווען באַלד נאָך דעם ווי די צוויי אינגאַלאָך זיינען געבאָרען געוואָרען.

ה י ל ד א : דער אָרעמער צוויליגג, יא.

ס א ל נ ע ס : זיי זיינען געקומען געזונד און שטאַרק אויף דער וועלט, און זיי זיינען אזוי גוט געוואַקסען, אז מען האָט עס נעקענט מערקען פון טאָג צו טאָג.

ה י ל ד א : קליינע קינדערלאָך וואַקסען זעהר שנעל אין אָנהויב.

ס א ל נ ע ס : עס איז געווען דאָס שענסטע בילד אין דער וועלט צו זעהן אַליינאן ליענענדיג מיט זיי ביידען אין איהרע אָרעמס.... אָבער דאן איז געקומען די נאַכט פון דעם פייער...

ה י ל ד א : (געשפאַנט) וואָס זשע איז געשעהן? זאָגט, איז אימיצער אומגעקומען?

ס א ל נ ע ס : ניין, דאָס ניט. יעדער איז געראַטעט גע־וואָרען פון הויז...

ה י ל ד א : נו, וואָס קומט ווייטער? ——

ס א ל נ ע ס : דער שרעק האָט אַליינא'ן זעהר ערשיטערט. דער ליאַרעם, דאָס אנטלויפען פון הויז, די אייליגעם, און דערצו נאָך די אייז־קאַלטע לופט יענע נאַכט, ווייל מען האָט זיי געמוזט אַרויסטראָגען אזוי וויַ זיי זיינען געלעגען, אי איהר אי די קינ־דער ——

ה י ל ד א : און זיי האָבען עס ניט אַריבערגעטראָגען?

ה י ל ד א : (טראַכט, אוּן קען ניט דערטראַכטען) ניין, וואָס פאַר א געדאַנק זאָל דאָס זיין?

ס א ל נ ע ס : (מיט אוינגעהאַלטענער בעטאָנונג) נור דורך דעם פייער האָב איך געקענט קומען דערצו צו בויען מענשליכע היימען. בעקוועמע, שענע אוּן ליכטיגע היימען, וואו פאָטער אוּן מוטער מיט זייערע מחנות קינדער קענען וואָהנען זיכער אוּן צופריעדען, פיהלענדיג וואָס פאַר א גוטע זאַך עס איז צו לעבען אויף דער וועלט, אוּן דער עיקר צו געהערען אייגער צום צווייטען, ווי אין די גרויסע, אזוי אין די קלענערע אנגעלעגענהייטען.

ה י ל ד א : (מיט היטץ) נו, אוּן איז עס דען ניט א גרוים גליק פאַר אייך צו קענען בויען אזעלכע פראַכטפאָלע היימען?

ס א ל נ ע ס : אָבער דער פריוַ, הילדא! דער שרעקליכער פריוַ, וואָס איך האָב געמוזט בעצאָהלען, כדי צו קומען דערצו!

ה י ל ד א : אָבער קענט איהר דאָס שוין ק י י ן מ א ל ניט פערגעסען?

ס א ל נ ע ס : ניין, כדי צו קענען בויען היימען פאַר אנדערע, האָב איך געמוזט פערלירען — אויף אייביג פערלירען — די האָפענונג צו האָבען אַן אייגענע היים. איך מיין א היים פאַר א מחנה קינדערלעך — אוּן פאַר א פאָטער אוּן מוטער אויך.

ה י ל ד א : (פאַרזיכטיג) אָבער, האָט איהר דאָס דען ג ע ־ מ ו ז ט טאָן? אוּן ווי זאָגט איהר, אויף אייביג?

ס א ל נ ע ס : (שאָקעלט לאַנגזאַם מיט'ן קאָפּ) ד א ס איז געווען דער פריוַ פאַר דעם גליק, וועגען וועלכען מענשען רעדען אזוי פיעל. (אָטהעמט שווער) ד א ס גליק — ה'ס — ד א ס גליק האָט מען ביליגער ניט געקענט קויפען, הילדא.

ה י ל ד א : (ווי פריהער) אָבער קען דאָס דען ניט נאָך א מאָל גוט ווערען.

ס א ל נ ע ס : ניין, קיין מאָל ניט. דאָס איז נאָך א פאָלגע פון'ם פייער — אוּן פון אלינא'ס קראַנקהייט דערנאָך.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם מיט אַן אונבעשטימטען אויס־דרוק) אוּן דאָך בויט איהר אָט די קינדער־צימערן?

ה י ל ד א :פֿאַרוואָס רופט איהר זיך ניט אַרבּיטעקט, ווי די אַנדערע ?

ס א ל נ ע ס : איך האָב דערצו ניט קיין געלט סיסטעמאַטישע בילדונג. דאָס מעהרסטע וואָס איך קען, האָב איך אליין אויסגעפונען.

ה י ל ד א : אָבער טראָץ דעם זייט איהר הויך געשטיגען, בוימייסטער.

ס א ל נ ע ס : יע, צו פערדאַנקען דעם פייער. במעט דעם גאַנצען גאַרטען האָב איך צוטהיילט אין בוי־פלעצער פאַר ווילאַס; און ד א ר ט האָב איך געקענט בויען ווי איך האָב געוואָלט. אזוי בין איך זעהר שנעל פֿאַרוועדטס געגאַנגען.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם פֿאַרשענד) איהר מוזט זיין זעהר א גליקליכער מענש, אז עס געהט אייך אזוי.

ס א ל נ ע ס : (פינסטער) גליקליך ? איהר זאָגט עס אויך — ווי אלע אַנדערע ?

ה י ל ד א : יא, איך דענק, איהר זייט עס. וועלן איהר וואָלט נור קענען אויפהערען דענקען וועגען די צוויי קינדערלעך, דאן...

ס א ל נ ע ס : (לאַנגזאם) די צוויי קינדערלעך — זיי קען איך ניט אזוי גרינג פערגעסען, הילדא.

ה י ל ד א : (עטוואָס אונזיכער) פיהלט איהר נאָך אלץ דעם פערלוסט אזוי שטאַרק — נאָך אזוי פיעל לאַנגע יאָהרען ?

ס א ל נ ע ס : (קוקט זי פעסט אָן, ניט ענטפֿערענדיג) א גליקליכער מענש, האָט איהר ג ע ז א ג ט.

ה י ל ד א : יא, אָבער זייט איהר דען ניט גליקליך אין אַנדערע הינזיכטען ?

ס א ל נ ע ס : (קוקט אלץ אויף איהר) וועלן איך האָב אייך דאָס אלעס דערצעהלט וועגען פייער — הם —

ה י ל ד א : נו ?

ס א ל נ ע ס : איז ניט געווען דעריין אייַן ספעציעלער נעדאַנק, וואָס איז אייך געוואָרען — אייך געוואָרען אויפפאלענד ?

האָט געמיזט ווערען צודריקט, צוריבען און פערניכטעט, כדי מיינער זאָל קענען זיך דורכרייסען א וועג און דערגרייכען דאָס, וואָס זעהט אויס ווי א גרויסער זיעג. דען איהר מוזט וויסען, אז אלינא האָט אויך געהאט א טאלאנט צו בויען.

הילדא: זי? צום בויען?

סאלנעס: (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ) ניט קיין הייזער און טורעמס, און טורעם־שפּיצען — ניט די אלע זאכען מיט וועלכע איך פערנעהם זיך...

הילדא: וואָס דען?

סאלנעס: (מילד און בעוועגט) צו בויען קינדערשע נשמה־לעך, הילדא. אויפצובויען קינדערשע נשמה'לעך, פאלקאָם באלאנ־סירט און אין שעהנע, עדעלע פאַרמען. זיי זאלען קענען זיך דער־הויבען און ווערען אויפריכטיגע דערוואקסענע מענשליכע נשמות. צו דעם האָט אלינא געהאט טאלאנט. און אָט דאָס אלעס לייגט איצט אונבענוצט און אונגוצבאר אויף אייביג — קיין שום טובה קומט קיינעם דערפון ניט ארוים — פונקט ווי דער חורבן, וואָס בלייבט נאָך א שרפה.

הילדא: יא, אָבער וועו אפילו עס איז אזוי — !

סאלנעס: עס איז אזוי ! עס איז ! איך וויים עס !

הילדא: נו, גוט, אָבער יעדענפאלס איז עס דאָך ניט אויער שולד.

סאלנעס: (וואַרפט זיין בליק אויף איהר, און שאָקעלט לאַנג־זאם מיט'ן קאָפּ) אה, דאָס איז טאקע די גרויסע, שרעקליכע פראגע. דאָס איז דער צווייפעל, וואָס נאָגט מיך בייטאָג און ביינאכט.

הילדא: דאָס?

סאלנעס: יא. שטעלט זיך פאָר, אז עס איז געווען מיין שולד — אין א געוויסען זינן.

הילדא: אייער שולד ! דאָס פייער !

סאלנעס: אין גאנצען; אלץ מיט אנאנדער. און דאָך, אפשר — בין איך טאקע נאָר ניט שולדיג געווען אין דעם.

ס א ל נ ע ס : (ערנסט) האָט איהר קיין מאָל ניט געמערקט, הילדא, ווי דאָס אונמענליכע — רייצט און רופט ?

ה י ל ד א : (נאָכדענקענדיג) דאָס אונמעגליכע ? (בעלעכט) געווים ! פיהלט איהר אויך אזוי ?

ס א ל נ ע ס : יא, אזוי פיהל איך.

ה י ל ד א : דאן מוז אין אייך אויך שטעקען עפעס א נישט־גוטער.

ס א ל נ ע ס : פארוואָס א נישט־גוטער ?

ה י ל ד א : ווי דען וואָלט א י ה ר דאָס רופען ?

ס א ל נ ע ס : (חויבט זיך אויף) עס קען זיין, אז איהר זייט גערעכט. (האַסטיג) אָבער ווי אזוי זאָל איך ניט ווערען א נישט־גוטער, אז דיר געהט אזוי אימער — אין אַלעס —אין אַלעס !

ה י ל ד א : ווי מיינט איהר דאָס ?

ס א ל נ ע ס : (שמיל, אינערליך בעוועגט) בעטראכט גוט, וואָס איך זאָג אייך, הילדא. אַלעס, אין וואָס איך האָב געהאט ערפאָלג, דאָס בויען און שאפען — די גאנצע פראכט, זיכערקייט, לוסטיגע בעקוועמליכקייט — יא, אפילו ערהאבענקייט — (פרעסט צונויף די הענד) אָה, ווי שרעקליך עס איז צו דענקען וועגען דעם...

ה י ל ד א : ו ו א ס איז אזוי שרעקליך ?

ס א ל נ ע ס : וואָס פאר דאָס אַלעס מוז איך אָבקומען, אָבצאָהלען — ניט מיט געלד, נור מיט מענשליכען גליק. און ניט נאָר מיט מיין אייגען גליק, נור מיט דעם גליק פון אנדערע מענשען אויך. יא, יא, איהר זעהט, הילדא ? אָט, דאָס איז דער פרייז וואָס מיין גליק האָט מיך געקאָסט — מיך און אנדערע. און טאָג איין טאָג אוים מוז איך צוזעהן ווי מען צאָהלט פאר מיר דעם פרייז אויפ׳ס ניי. וויעדער און וויעדער — אימער וויעדער !

ה י ל ד א : (חויבט זיך אויף און קוקט זיך איין אין איהם) איצט ווייס איך וועגען וואָס איהר דענקט — וועגען א י ה ר.

ס א ל נ ע ס : יא, הויפטזעכליך וועגען אַלינא׳ן. ווייל אַלינא — אויך זי האָט געהאט א בערוף אין לעבען, פונקט ווי איך האָב געהאט מיין בערוף. (זיין שטימע ציטערט) אָבער איהר בערוף

פערשפּראָכען דאָס צו טאָן. איז אָט דאָס אַלץ וואָס איך קען זאָגען מיין פאָטער איידער ער שטאַרבט ?

ס א ל נ ע ס : (קעמפּפט מיט זיך) אָה, זאָגט איהם — זאָגט איהם וואָס איהר ווילט — פון מיינעט וועגען. דאָס בעסטע איז אָבער, איהם גאָרנישט צו זאָגען! (פלאָצט פלוצלונג אַרויס) איך ק ע ן אַנדערס ניט האַנדלען, ראַגנאַר!

ר א ג נ א ר : קען איך צוריקנעהמען די צייכנונגען ?

ס א ל נ ע ס : יא, נעהמט זיי. געווים! זיי לייגען דאָרט אויפ'ן טיש.

ר א ג נ א ר : (גענהט צום טיש) איך דאַנק אייך.

ה י ל ד א : (לעגט איהר האַנד אויף דער פּאַרטפּאָליע) ניין, ניין; לאָזט זיי דאָ.

ס א ל נ ע ס : צו וואָס ?

ה י ל ד א : ווייל איך ווייל זיי אויך דורכקוקען.

ס א ל נ ע ס : אָבער, איהר ה א ט דאָך זיי... (צו ראַגנאַרען) נו, לאָזט זיי דאָ.

ר א ג נ א ר : מיט פערגניגען.

ס א ל נ ע ס : און געהט גלייך אהיים צו אייער פאָטער.

ר א ג נ א ר : יא, איך רעכטן, אז איך מוז געהן.

ס א ל נ ע ס : (ווי פערצווייפעלט) ראַגנאַר — איהר ט א ר ט ניט פערלאַנגען פון מיר צו טאָן דאָס, וואָס איך קען ניט! איהר הערט, ראַגנאַר? איהר ט א ר ט עס ניט!

ר א ג נ א ר : ניין, ניין, ענטשולדיגט — (ער פערניוגט זיך און געהט אַרויס דורך די טיר אין ווינקעל).

ה י ל ד א : (זעצט זיך אויף א שטוהל ביים שפּיגעל. קוקט בייז אויף סאַלנעסען) דאָס איז געווען זעהר ניט שעהן פון אייער זייט.

ס א ל נ ע ס : איהר דענקט אויך אזוי ?

ה י ל ד א : יע, עס איז געווען שרעקליך מיאוס און שלעכט, און גרויזאם אויך דערצו.

ס א ל נ ע ס : אָה, — איהר פערשטעהט ניט מיין לאַנג.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם מיט א פערזאָרגטער מינע) אַך, בוימייסטער — אויב איהר קענט אזוי רעדען, האָב איך מורא, איהר זייט טאַקע פאָרט קראנק.

ס א ל נ ע ס : ה'ם — איך גלויב ניט, אז איך וועל וועז עס איז זיין קלאָר אין דעם פונקט.

(ראַנאַר בראָוויק עפענט פאָרזיכטיג די טיר לינקס. הילדא קומט איהם אַנטקעגען).

ר א ג נ א ר : (דערזעהענדיג הילדען) אך — ענטשולדיגט, הערר סאָלנעס. (מאַכט א בעוועגונג צוריק צו געהן.)

ס א ל נ ע ס : ניין, ניין, געהט ניט אוועק. לאָמיר פערטיג ווערען דערמיט.

ר א ג נ א ר : אָה, יא — וועז מיר וואָלטען נור געקענט.

ס א ל נ ע ס : ווי איך הער, איז אייער פאָטער ניט בעסער ?

ר א ג נ א ר : מיין פאָטער ווערט וואָס א מאָל שוואַכער, און דעריבער בעט איך איהר זעהר און זעהר איהר זאָלט שרייבען א פאָר גוטע ווערטער אויף אייעם פון די פלענער ! דער פאָטער זאָל האָבען צו לעזען איידער ער...

ס א ל נ ע ס : (האַסטיג) וועגען אייערע צייכנונגען דארפט איהר מיט מיר מעהר גארניט רעדען !

ר א ג נ א ר : האָט איהר זיי דורכגעקוקט ?

ס א ל נ ע ס : יאָ, יאָ, איך האָב דורכגעקוקט.

ר א ג נ א ר : און זיי טויגען ניט ? און א י ך טויג, הייסט עס, אויך ניט ?

ס א ל נ ע ס : (אויסמיידענדיג אן ענטפער) בלייבט דאָ ביי מיר, ראגנאר. איהר קענט אלעס האָבען, ווי איהר ווילט. און דאן קענט איהר הייראטען קאיאן און לעבען רוהיג — און אפשר גלייקליך אויך, ווער ווייסט ? נור דענקט ניט וועגען בויען אויף אייער אייגענער רעכענונג.

ר א ג נ א ר : נו, נו, דאן מוז איך געהן אהיים און איבער־געבען דעם פאָטער, וואָס איהר האָט געזאָגט — איך האָב איהם

ס א ל נ ע ס : יא; ווייל קיינער, אויסער מיר האָט וועגן דעם ניט געווואוסט.

ה י ל ד א : און איהר האָט נאָרנישט געזאָגט ?

ס א ל נ ע ס : נאָרנישט.

ה י ל ד א : און האָט נאָר ניט געדענקט צו פערריכטען דעם קוימען ?

ס א ל נ ע ס : אָה, יא, געדענקט האָב איך וועגן דעם, אָבער ווייטער ווי צום דענקען בין איך קיין מאָל ניט געקומען. יעדעם מאָל, וועז איך האָב געוואָלט אָנפאַנגען עפעם טאָן, פלעגט מיך עפעם א מין אונבעקאַנטע קראפט צוריקהאלטען. איך פלעג טראכטען : ניט היינט, מאָרגען ! און עס איז פון דעם קיין מאָל נאָרנישט ארויס געקומען.

ה י ל ד א : אָבער, פאַרוואָס דאָט איהר עס געהאלטען אין איין אָבלעגען ?

ס א ל נ ע ס : ווייל אין קאָפּ האָט זיך ביי מיר ארומגעדרעהט א געדאנק. (לאַנגזאַם און שטיל) דורך אָט דעם קליינעם שפאלט אין קוימען וועל איך זיך אפשר ארויפארבייטען — אלס בוימייסטער.

ה י ל ד א : (קוקט גלייך פאָר זיך) דאָס האָט געמוזט זיין שפאַנענד !

ס א ל נ ע ס : כמעט אונווידערשטעהליך, — נאָנץ אונווי־דערשטעהליך. ווייל דאן איז עס מיר פאַרגעקומען אזוי לייכט און איינפאַך. איך האָב געוואָלט עס זאָל פאַסירען אין מיטען ווינטער — פאַר מיטאָג. איך האָב געזאָלט פאַהרען שפאַצירען מיט אלי־נא'ן אין א שליטען. די דיענסטען אין דער היים זאָלען האָבען שטאַרק אָנגעהייצט דעם אויוועז.

ה י ל ד א : ווארים יענעם טאָג האָט אודאי געראַרפט זיין א ביטערע קעלט ?

ס א ל נ ע ס : יא, א בייסענדע קעלט, — און זיי וואָלטען, נאָטירליך, געוואָלט אז אלינא זאָל דאָס הויז געפינען ווארעם און געמיטליך ווען זי וועט צוריק קומען.

ה י ל ד א : זי מוז הפנים בטבע זיין א פערפראַרענע ?

ה י ל ד א : און דאָך — ניין, א י ה ר דאַרפט אַזוי ניט זיין.

ס א ל נ ע ס : איהר האָט אליין ערשט נאָר־וואָס געזאָגט, אַז קיינער אויסער מ י ר דאַרף ניט האָבען דאָס רעכט צו בויען.

ה י ל ד א : זאָ־וואָס מעג א י ך זאָגען — אָבער ניט א י ה ר.

ס א ל נ ע ס : איך גיכער פון אלע. איך, וועלכער האָב אזוי טייער בעצאָהלט פאר מיין איצטיגע לאגע.

הי ל ד א : אה, יא, איהר האָט בעצאָהלט מיט דאָס, וואָס איהר רופט הויזליכע רוה — און דערגלייכען.

ס א ל נ ע ס : און דערצו נאָך מיט דעם פריערען פון מיין זעלע.

ה י ל ד א : (הויבט זיך אויף) זעלען־פריערען ! (מיט ga־פיהל) יא, יא, דאָ האָט איהר רעכט ! ארעמער בוימייסטער, איהר מיינט, אז —

ס א ל נ ע ס : (מיט א שטילען גלעכטער) זעצט זיך נור וויעדער אַוועק, און איך וועל אייך דערצעהלען עפעס א שפאס.

ה י ל ד א : (זעצט זיך ; גלעשפאַנט) נו ?

ס א ל נ ע ס : עס קלינגט אזוי לעכערליך און קליינליך ; וויי, פערשטעהט איהר מיך, די גאנצע נעשיכטע דרעהט זיך ארום א שפאלט אין א קוימען.

ה י ל ד א : וווייטער גארניט ?

ס א ל נ ע ס : אין אנהויב ניט מעהר ווי דאָס. (ער רוקט צו א שטוהל און זעצט זיך לעבען איהר.)

ה י ל ד א : (אונגעדולדיג, קלאפט זיך אין קניע) נו, דערצעהלט וועגען דעם שפאלט אין קוימען !

ס א ל נ ע ס : איך האָב דעם שפאלט בעמערקט א לאנגע צייט פאר'ן פייער. יעדעס מאל, וען איך פלעג ארויפגעהן אויפ'ן בוידים, פלעג איך א קוק טאָן צי ער איז נאָך דאָרט.

ה י ל ד א : נו, און ער איז געווען ?

עפעס, צו בעגערן, צו וועלען וואס עס איז, אזוי שטארק און אזוי בעפעהלעריש, אז עס מוז ענדליך געשעהען ? גלויבט איהר ניט אין דעם ?

הילדא: (מיט אן אונבעשטימטען אויסדרוק אין די אויגען) אויב דאס איז ווירקליך אזוי, וועלען מיר אין גיכען זעהן ציא יך בין אייגע פון די אויסערוועהלטע.

סאלנעס: אייגער אליין קען מען קיין גרויסע זאכען ניט אויפטהון. דאס ניט. די העלפער און דיענער — זיי מוזען טהאן זייער חלק, אום עס זאל זיין אן ערפאלג. זיי קומען אבער קיינמאל ניט אליין. מען מוז זיי רופען אונאויפהערליך — אינזיך, אינעוועניג, פערשטעהט איהר ?

הילדא: וואס זיינען דאס פאר העלפער און דיענער ?

סאלנעס: אה, וועגען דעם קענען מיר אן אנדערס מאל רעדען. איצט לאמיר זיך נור האלטען ביי דער געשיכטע מיט'ן פייער.

הילדא: דענקט איהר ניט, אז דאס פייער וואלט יעדענפאלס געטראפען, אפילו וען איהר וואלט דאס ניט געוואונשען ?

סאלנעס: וען דאס הויז וואלט געוען דעם אלטען קנוט בראוויק'ס, וואלט עס קיין מאל ניט אבגעברענט אזוי בעקוועמליך פאר אהם. איך בין זיכער אין דעם ; וויל ער וויסט ניט ווי אזוי צו רופען די העלפער, — און די בעדינער אויך ניט. (שטעהט אויף אן אויפגערעגטער) אלזא, ווי איהר זעהט, הילדא, בין איך דאך שולדיג אין דעם, וואס די פרוי קינדערליך האבען פערלאזען זייער לעבען. און דענקט איהר ניט אז איך בין אויך שולדיג אין דעם, וואס אלינא איז ניט געווארען דאס, וואס זי האט געדארפט ווערען, און וואס זי האט אם ליעבסטען געוואלט ווערען ?

הילדא: יא, אבער אויב דאס איז אינגאנצען די ארבייט פון די העלפערס און דיענער?...

סאלנעס: ווער אבער האט גערופען די העלפערס און דיענער ? דאס האב איך געטהון ! און זיי זיינען געקומען און האבען זיך אונטערווארפען אונטער מיין ווילען. (ווערט אלץ

ס א ל נ ע ס : יא, דאָס איז אמת. און וועז מיר וואָלטען אהיים געפֿאָהרען, האָבען מיר בעדארפט זעהן דעם רויך.

ה י ל ד א : נור דעם רויך ?

ס א ל נ ע ס : דעם רויך צוערשט . אָבער צוקומענדיג צום טויער פון גאַרטען, האָט דער, אַלטער האָלץ־קאסטען געדארפט אינגאנצען זיין אין פלאמען. אָט אזוי, פערשטעהט איהר, האָב איך עס געוואָלט האָבען.

ה י ל ד א : אָה, וואַרום האָט עס טאָקע ניט פֿאסירט אזוי !

ס א ל נ ע ס : דאָס קענט איהר אזוי לייכט זאָגען, הילדא.

ה י ל ד א : גוט, אָבער איצטער, הערט נור, בוימייסטער ! זייט איהר זיכער אז דאָס פייער האָט געטראָפען צוליעב דעם שפּעל־טעל אין קוימען ?

ס א ל נ ע ס : אין געגענטהייל — איך בין גאנץ זיכער, אז דער שפּאָלט אין קוימען האָט גאָר קיין שייכות ניט געהאט צום פייער.

ה י ל ד א : וואָס !

ס א ל נ ע ס : עס אז אויף זיכער דערוויזען געוואָרען, אז דאָס פייער האָט זיך אָנגעהויבען פון א קליידער־אלמער — נאָר אין א גאנץ אנדער טייל פון הויז.

ה י ל ד א : צו וואָס־זשע נוצען די אַלע פּלוידערייען וועגען דעם שפּאָלט אין קוימען ?

ס א ל נ ע ס : מעג איך נאָך א ווייל רעדען צו אייך, הילדא ?

ה י ל ד א : יא, אויב איהר וועט נור רעדען פערשטענדיג —

ס א ל נ ע ס : איך וועל פרובירען (רוקט נעהענטער צו זיין שטוהל.)

ה י ל ד א : אלזא, ארוים מיט דער שפראך בוימייסטער !

ס א ל נ ע ס : (פערטרויליך) גלויבט איהר ניט, הילדא, אז עס זיינען פאראנען אויסצולעגע, אויסערוועהלטע מענשען, וועלכע זיינען בעגאבט מיט דער קראפט און פעהיגקייט צו ו ו י נ ש ע ן

ה י ל ד א : יא, איך דענק אז ער איז. איך האָב קיין מאָל ניט געמערקט אז ער איז עס ניט.

ס א ל נ ע ס : איך רעכען אָבער, אז ער איז נאָך קיין מאָל ניט געשטעלט געוואָרען אויף א שווערער פּראָבע.

ה י ל ד א : (מיט א ציטער אויף די ליפּען) אָה, עס איז גאָר ניט אזוי לייכט נעווען אַוועקצוגעהן פון מיין פּאָטער — איך האָב איהם אזוי ליעב !

ס א ל נ ע ס : אָך, א גרויסע מעשה ! אויף א מאָנאַט אָדער צוויי —

ה י ל ד א : איך גלויב ניט אז איך וועל ווען עס איז געהן צוריק אהיים.

ס א ל נ ע ס : קיינמאָל ניט ? איז פּאַר וואָס זייט איהר אַוועק געגאַנגען פון איהם ?

ה י ל ד א : (האַלב ערנסט, האַלב אין שפּאַס) האָט איהר שוין וויעדער פערגעסען, אז די צעהן יאָהר האָבען זיך געענדיגט ?

ס א ל נ ע ס : אך, אונזינן. האָט עפּעס פּאַסירט ביי אייך אין דער היים ? הא ?

ה י ל ד א : (ערנסט) עס איז עפּעס נעווען אין מ י ר, וואָס האָט מיך געיאָגט און געטריבען אַהער — און געצוויגען און געשלעפּט.

ס א ל נ ע ס : (היציג) אָט האָט איהר עס ! אָט האָט איהר עס, הילדא ! אין אייך שטעקט אויך עפּעס א „נישט גוטער", אזוי ווי אין מיר. וואַרום, פערשטעהט זיך, ס׳איז דער נישט גוטער אין מענשען — ער איז דאָס, וואָס רופט צו די אויסערליכע קרעפטען. און דאן מוז מען נאכגעבען, צי מען וויל, צי מען וויל ניט.

ה י ל ד א: איך הויב אָן צו דענקען איהר האָט רעכט, בויי־מייסטער.

ס א ל נ ע ס : (שפּאַצירט אויבער'ן ציממער) אָה, עס זיינען דאָ א סך, א סך טיי־וואָלים אויף דער וועלט, הילדא, וועלכע מען זעהט קיינמאָל ניט !

מעהר און מעהר אויפגערעגט) אָט דאָס רופען מענשען „האָבען גליק“ ; איך וועל אייך אָבער זאָגען, ווי עס פיהלט זיך צו האָבען אזא גליק. עס פיהלט זיך ווי א גרויסע רויהע וואונד דאָ אויף מיין ברוסט. די העלפערס און די דיענער האלטען אין איין שינדען שטיקער הויט פון אַנדערע מענשען כדי צו פערמאכען מיין וואונד. אָבער, די וואונד פערהיילט זיך דאָך ניט — קיין מאָל ניט, קיין מאָל ניט ! אָה, וועז איהר וואָלט וויסען ווי אזא וואונד קען עס אָפטמאָל צופּען און ברענען !

הילדא : (קוקט איהם אויפמערקזאם אָן) איהר זיי ט קראנק, בוימייסטער. זעהר קראנק, דוכט מיר.

סאָלנעס : זאָגט בעסער משוגע, וואָרום דאָס איז דאָס וואָס איהר מיינט.

הילדא : ניין, איך דענק ניט אז די צרה איז עפּעס מיט אייער מוח.

סאָלנעס : מיט וואָס דען איז די צרה ? ארוים מיט דער שפּראך !

הילדא : איך קלער מיר, צי זייט איהר ניט געקומען אויף דער וועלט מיט א קרענקליכען געוויסען.

סאָלנעס : א קרענקליכער געוויסען ? וואָס פאר־א שוואַרץ־יאָהר איז דאָס ?

הילדא : איך מיין, אז אייער געוויסען איז שוואַך — צו־עדעל געבויט, אזוי צו זאָגען — ער האָט ניט די קראָפט א זאך פעסט אָנצופּאסען — א הויב טהאָן און פערטראָגען עפּעס שוועי־רעס.

סאָלנעס : (ברומט) הם ! — מעג איך אייך פרעגען, וואָס פאר א סאָרט געוויסען מוז דען אייגער האָבען ?

הילדא : איך וואָלט וועלען, אז אייער געוויסען זאָל זיין א געזונטער דורך־און־דורך.

סאָלנעס : אזוי ? א געזונטער, הא ? איז אייער אייגענער געוויסען א געזונטער ?

ה י ל ד א : נערויבט צו ווערען.

ס א נ ע ס : (קוקט אויף איהר אן אויגענבליק) נאָר אזוי !

ה י ל ד א : (אונטערברעכענדיג דעם געשפּרעך) קענען וואָס האָט איהר דאָס געהערט וועגען די וויקינגען, בוימייסטער ?

ס א ל נ ע ס : אַנקענען דעם, אז, י ע נ ע חברה, אויב איהר ווילט, האָבען אודאי געמוזט האָבען א געזונטען געוויסען ! וועז זיי זיינען צוריק אהיים געקומען האָבען זיי געקענט פרעסען אוז זויפען, אוז זיך פיהלען גליקליך ווי קינדער. אוז די פרויען אויך ! אָפט פלעגט טרעפען, אז די פרויען האָבען בשום אופן ניט געוואָלט אוועקגעהן פון זיי. קענט איהר דאָס בעגריפען, הילדא ?

ה י ל ד א : די פרויען פערשטעה איך אויסגעצייכענט.

ס א ל נ ע ס : אָהאָ ! אפשר וו[illegible]ט איהר אליין אויך נעקענט טהאָן אזא זאך ?

ה י ל ד א : וואָרום דען ניט ?

ס א ל נ ע ס : לעבען — מיט אייער איינענעם פרייען וויללען — מיט אזא מין גראָבען קערל ?

ה י ל ד א : אויב איך וואָלט זיך פערליעבט אין אזא גראָבען קערל —

ס א ל נ ע ס : וואָלט איהר זיך דען געקענט פערליעבען אין אזא מאן ?

ה י ל ד א : אך נאָט, איהר ווייסט נאָנץ גוט אז מען קען ניט אויסקלייבען אין וועמען זיך צו פערליעבען.

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר נאָכדענקענד) אָה ניין, איך רעכען אז דער נישט־גוטער, וואָס זיצט אין מענשען איז פעראנט־וואָרטליך דערפאר.

ה י ל ד א : (האַלב לאָכענדיג) און אלע אנדערע געבענשטע שדים, מיט וועלכע א י ה ר זייט אזוי גוט בעקאנט — אי די בלאָנדע, אי די שוואַרצע.

ס א ל נ ע ס : (רוהיג און וואַרעם) דאן וויינש איך איהך, אז די טיוואָלים זאלען זיין זעהר פאַרזיכטיג, וועז זיי וועלען פאר אייך אויסקלייבען, הילדא.

ה י ל ד א : טייוואָלים אויך ?

ס א ל נ ע ס : (בלויבט שטעהן) גוטע טייוואָלים און שלעכטע טייוואָלים, בלאָנדע, טייוואָלים און שוואַרצע טייוואָלים. וועו מען וואָלט נור אימער געקענט וויסען צי דאָס זיינען די בלאָנדע אָדער די שוואַרצע, וואָס זיינען אויף אויך אָנגעשיקט געוואָרען ! (שפּאַציירט) אַרום) אָה — אָה ! דאָן וואָלט דאָס געווען א גאַנץ פּשוט'ע מעשה.

ה י ל ד א : (פּאָלגט איהם נאָך מיט די אויגען) אָדער וועו מען וואָלט האָבען א ווירקליך שטאַרקען, פּאָלקאָם געזונדען געוויסען —— אזוי אז מען זאָל ו ו א ג ע ן צו טאָן וואָס מען ו ו י ל.

ס א ל נ ע ס : (שטעלט זיך אָב ביים גרעסערען טיש) איך גלויב, אז אין דער הינזיכט זיינען דאָס רוב מענשען פונקט אזעלכע שוועכ־לינגע, ווי איך בין.

ה י ל ד א : עס קען זיין.

ס א ל נ ע ס : (שפּאַרט זיך אָב אָן טיש) אין די סאַנא־ביכער — האָט איהר וועו עס איז געלעזען די אלטע סאַנא־ביכער ?

ה י ל ד א : אָה, יאָ ! וועו איך פּלעג לעזען ביכער, האָב איך —

ס א ל נ ע ס : אין יענע ביכער לעזט מען וועגען וויקינגען, וועלכע פּלעגען זעגלען אין פּרעמדע לענדער אוּן דאָרטען פּלינדערען, ברענען אוּן הרג'נען מענשען —

ה י ל ד א : אוּן פּלעגען אוועקפּיהרען מיט זיך די פּרויען —

ס א ל נ ע ס : —— אוּן האָבען זיי געהאַלטען אין פּלען —

ה י ל ד א : —— זיי האָבען זיי צו זיך אהיים גענומען אויף זייערע שיפּען —

ס א ל נ ע ס : ——אוּן האָבען זיך מיט זיי בענומען, ווי —— ווי די ערגסטע נישט־גוטע.

ה י ל ד א : (קוקט גלייך פּאַר זיך מיט א האַלב־פּערשליייערטען בליק) איך מיין, אז דאָס, האָט געמוזט זיין זעהר שפּאַנענד.

ס א ל נ ע ס : (מיט א קורצען טיעפּען געלעכטער) אוועקרוי־בען פּרויען, הא ?

ראַגנאַרס פּאַרטפּאָליע. האַלט דאָס פּאַר זיינע אויגען) מיר האָבען געהאַט
וועגען די צייכנונגען —

ס א ל נ ע ס : (קורץ, צוריק ווייזענדיג זיי מיט דער האַנד)
לענט עס אַוועק ! איך האָב שוין גענוג געקוקט אויף זיי.

ה י ל ד א : יא, אָבער איהר דארפט אויפשרייבען, אייער
הסכמה אויף זיי.

ס א ל נ ע ס : אָנשרייבען מיין הסכמה אויף זיי ? קיין
מאָל ניט !

ה י ל ד א : אָבער דער ארעמער אלטער האָלט ביים שטאַר־
בען ! קענט איהר איהם און זיין זוהן ניט מאכען עטוואָס פער־
גענגען איידער זיי שיידען זיך איינער פון צווייטען ? און, אפשר
קען ער נאָך קריגען דעם אנטראג זיי דורצופיהרען אויך.

ס א ל נ ע ס : יא, דאָס וואָלט ער טאקע געקראָגען. ער האָט
אַך שוין בעוואָרענט דערמיט. — ער, מיין שעהנער יונגערמאן !

הי ל ד א : אָבער, אום גאָטעס ווילען, אויב עס האָלט שוין
דערביי — קענט איהר דען ניט א מאָל זאָגען א שטיקעל ליגען ?

ס א ל נ ע ס : א ליגען ? (מיט כעס) — הילדא, נעהמט אוועק
פון מיינע אויגען אָט די טיוועלשע צייכנונגען !

ה י ל ד א : (האַלט די פּאַרטפּאָליע נעהענטער צו זיך) נו, נו, נו
— עסט מיך ניט אויף — איהר רעדט וועגען נישט־גוטע — מיר
דאכט אָבער אז איהר בענעהמט זיך אלייז ווי א נישט־גוטער. (קוקט
זיך אַרום) וואו האָלט איהר אייער טינט און פעדער ?

ס א ל נ ע ס : דאָ אין צימער איז נישטאָ קיין טינט און
פעדער.

ה י ל ד א : (געהט צו דער טיר) אָבער אין קאנטאָר, וואו דאָס
פרייליין איז —

ס א ל נ ע ס : וואַרט נור, הילדא ! — איהר מיינט אז איך
דארף זאָגען א ליגען? יאָ, צוליעב דעם אָלטען וואָלט איך דאָס גע־
דארפט טהאָן — איך האָב אין מיין צייט איהם צודריקט, מיט די
ביס נעטראָטען. —

ה י ל ד א : איהם אויך ?

ה י ל ד א : פאר מיר האָבען זיי שוין אויסגעקליבען — איין מאָל פאר אלע מאָל.

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר ערנסט) הילדא, איהר זייט ווי א ווילדער פויגעל פון וואלד !

ה י ל ד א : דורכאוים ניט. איך בעהאלט זיך ניט אין די קוסטען.

ס א ל נ ע ס : ניין, ניין, אהר זייט גיכער עהנליך צו א רויב־פויגעל.

ה י ל ד א : דאָס שוין גיכער. (זעהר הייס) און פארוואָס טאקע ניט א רויב פויגעל ? ווארום זאָל א י ך ניט געהן אויף געיעג — אזוי גוט ווי אנדערע ? אוועקשלעפען דאָס רויב וואָס איך בעגעהר — אויב איך קען נור איינגראָבען אין איהם מיינע נעגעל און אוספיהרען מיט איהם וואָס איך ווייל.

ס א ל נ ע ס : הילדא, — איהר ווייסט וואָס איהר זייט ?

ה י ל ד א : יא, איך רעכען, איך מוז זיין, א מאָדנער סאָרט פויגעל.

ס א ל נ ע ס : ניין. איהר זייט, ווי דער אָנקומענדער פריהר־מארגען. וועז איך קוק אויף אייך — דאָכט זיך מיר, אז איך קוק אויף דעם אויפגאנג פון דער זון.

ה י ל ד א : זאָגט מיר, בוימייסטער — זייט איהר זיכער, אז איהר האָט מיך קיין מאָל ניט געזופען צו זיך ? איך מיין, אינוועניג, אין זיך ?

ס א ל נ ע ס : (מילד און לאַנגזאָם) איך הויב אָן צו גלויבען, אז מסתמא האָב איך —

הי ל ד א : צו וואָס האָט איהר מיך געדארפט ?

ס א ל נ ע ס : איהר זייט די י ו נ ע נ ד, הילדא.

ה י ל ד א : (שמייכעלט) די יוגענד, פאר וועלכער איהר שרעקט זיך אזוי ?

ס א ל נ ע ס : (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ) און נאָך וועלכער אין האַרצען בענק איך דאָך אזוי שטאַרק.

ה י ל ד א : (חויבט זיך אויף, געהט צו צום טישעל און נעהמט

ה י ל ד א : דער בעגעהר אייך צו זעהען א גרויסען. צו זעהן אייך מיט א קראַנץ אין דער האנד, הויך, הויך אויף א קירכען טורעם. (וויעדער רוהיג) ארויס מיט'ן בלויישטיפט ! א בלויישטיפט האָט איהר דאָך ביי זיך !

ס א ל נ ע ס : (נעהמט אַרויס א בריעפענטאַש) איך האָב דאָ א בלויישטיפט.

ה י ל ד א : (לעגט די פאַרטפאַליע אויפ'ן סאָפא־טיש) גוט, איצט לאָמיר זיך ביידע דאָ אַוועקזעצען, בוימייסטער. (סאַלַנעס זעצט זיך ביים טיש, הילדאַ שטעהט הינטער איהם אָנגעשפּאַרט אָן שטוהל) און איצט וועלען מיר אָנשרייבען אויף די צייכנונגען. מיר מוזען שרייבען עפּעס זעהר לייענס און וואַרעמעס — פּאַר אָט דעם העסלי־כען רואר — אָדער ווי ער הייסט דאָרט !

ס א ל נ ע ס : (שרייבט עטליכע ווערטער, קעהרט אום דעם קאָפּ און קוקט אויף איהר) זאָגט מיר איין זאַך, הילדא.

ה י ל ד א : וואָס ?

ס א ל נ ע ס : אויב איהר האָט געוואַרט אויף מיר די גאנ־צע צעהן יאָהר.

ה י ל ד א : איז וואָס ?

ס א ל נ ע ס : פּארוואָס האָט איהר ניט געשריבען צו מיר ? איך וואָלט אייך דאָך געקענט ענטפערען.

ה י ל ד א : (האַסטיג) ניין, ניין, גראָד דאָס האָב איך ניט געוואָלט.

ס א ל נ ע ס : וואַרום ניט ?

ה י ל ד א : איך האָב מורא געהאט אז די גאנצע זאַך וואָלט דאן איבערגעפיהרט געוואָרען. — אָבער, מיר האָבען דאָך געוואָלט עפּעס אויפשרייבען אויף די צייכנונגען, בוימייסטער.

ס א ל נ ע ס : יא, מיר האָבען געוואָלט.

ה י ל ד א : (בייגט זיך אַריבער און קוקט איבער זיין אקסעל בעת ער שרייבט), געדענקט נור ! וואַרעם און לייעליך ! אָה ווי איך האָס איהם — ווי איך האָס דיעזען רואָלד —

ס א ל נ ע ס : איך האָב געאַרפט מאכען פּלאַץ פּאַר זיך. אָבער אָט דער ראַגנאַר — איהם טאָר מען אויף קיין פּאַל ניט. דערלאָזען אויפשטייגען.

ה י ל ד א : ארעמער קערל, פּאַר איהם דארף מען זיך געווים ניט שרעקען. אויב ער איז א פּוסטע כלי —

ס א ל נ ע ס : (קומט נעהענטער, קוקט אויף איהר און זאָגט שטיל) אויב ראַגנאַר בראָווויק וועט נור קריגען די מעגליכקייט, וועט ער מיך ארָאָב וואַרפען צו דער ערד. ער וועט מיך צודריקען, ווי איך האָב צודריקט זיין פּאָטער.

ה י ל ד א : אייך צודריקען ? האָט ער דען די פּעהיגקייטען דערויף ?

ס א ל נ ע ס : יוֹי, איהר מעגט זיך פערלאָזען אויף דעם. ער האָט די פּעהיגקייט ! ער איז די י ו נ ג ע נ ד, וואָס שטעהט פּארטיג אָנצוקלאַפּען ביי מיר אין טיר — צו מאכען א סוף פון האלוואַרד סאָלנעס !

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם מיט שטילען פּאַרוואורף) און דאָך וויל איהר איהם פערשטעלען דעם וועג. פּע, בוימייסטער !

ס א ל נ ע ס : דער קאמפּף, וועלכען איך האָב דורכגעמאכט האָט מיר געקאָסט גענוג בלוט פון מיין האַרצען — און איך האָב מורא, אז די העלפּער און די דיענער וועלען מיר שוין אויך מעהר ניט פּאַלגען.

ה י ל ד א : דאן מוזט איהר זיך בעגעהן אָהן זיי. מען קען אנדערס ניט מאכען.

ס א ל נ ע ס : עס איז פּאַרפּאַלען, הילדא. דאָס מזל מוז זיך איבערדרעהען. אביסעל פּריהער אָדער אביסעל שפּעטער — די אָברעבענונג איז אונדערבאַרמלִיך.

ה י ל ד א : (אין אַנגסט, פערדעקט די אויגען) רעדט ניט אזוי! איהר ווילט מיר נעהמען דאָס לעבען ? איהר ווילט צונעהמען דאָס, וואָס איז מיר טייערער ווי דאָס לעבען ?

ס א ל נ ע ס : און וואָס איז עס, וואָס איז אייך טייערער ווי דאָס לעבען ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : בלויז מיין איינפאכע פליכט. ווייטער גארנישט.

ס א ל נ ע ס : (איבערלעזענדיג וואס ער האט געשריבען) אלינא !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא ?

ס א ל נ ע ס : האסט דו בעמערקט, צי די — די בוכהאלטערין איז דארטען ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, געווים, איז זי דארטען.

ס א ל נ ע ס : (לעגט ארויז די ציבנונגען אין פארטפאליע) ה'ם —

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : זי איז געשטאנען ביים שרייב־טיש, ווי זי שטעהט געוועהנליך, ווען א י ך געה דורך דאס צימער.

ס א ל נ ע ס : (שטעהט אויף) דאן וועל איך דאס איהר געבען און איהר זאגען, אז . . .

ה י ל ד א : (נעהמט ביי איהם די פארטפאליע) אה, ניין. ערלויבט מ י ר צו האבען דאס פערגעניגען ! (געהט צום טיר, אבער קעהרט זיך אום) ווי רופט מען זי ?

ס א ל נ ע ס : זי הייסט פרייליז פאסלי.

ה י ל ד א : אך, דאס קלינגט אזוי קאלט ! איך מיין, איהר פאר־נאמען ?

ס א ל נ ע ס : קאיא — גלויב איך.

ה י ל ד א : (עפענט די טיר און רופט) קאיא, קומט אריין ! שנעל ! הערר סאלנעס ווייל מיט אייך רעדען.

ק א י א : (ווייזט זיך אין טיר. קוקט אויף איהם ערשטוינט) אט בין איך — !

ה י ל ד א : (דערלאנגט איהר די פארטפאליע) אט, קאיא ! איהר קענט דאס אהיים נעהמען ; הערר סאלנעס האט שוין אנגעשריבען.

ק א י א : אה, ענדליך !

ס א ל נ ע ס : גיט דאס דעם אלטען אזוי שנעל, ווי מעגליך.

ק א י א : איך געה דערמיט גליך אהיים.

ל א ז נ ע ס : (שרייבענדיג) האָט איהר ווירקליך קיין מאָל קיינעם ניט געליעבט ?

ה י ל ד א : וואָס זאָגט איהר ?

א ל נ ע ס : האָט איהר גאָר קיינמאָל קיינעם ניט געליעבט?

י ל ד א : איהר מיינט, וואהרשיינליך, קיין אנדערען ?

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר) יא, קיין אנדערען. קיין מאָל ניט ? אין דיא גאנצע צעהן יאָהר ? קיין איין מאָל ניט ?

ה י ל ד א : אָה, יא, מאנכעם מאָל, ווען איך בין געווען שטאַרק אויפגעבראכט אויף איהך פאַר וואָס איהר קומט נישט.

ס א ל נ ע ס : דאן האָט איהר זיך יאָ אינטערעסירט מיט אנדערע אויך ?

ה י ל ד א : א קליין ביסעל — פאַר א וואָך אָדער צוויי. אָך, אין הימעל'ס ווילען, בוימייסטער : איהר ווייסט דאָך, ווי אזוי די זאכען קומען פאָר.

ס א ל נ ע ס : הילדא — מיט וואָס פאַר א צוועק זייט איהר אהער געקומען ?

ה י ל ד א : פערליירט ניט קיין צייט מיט רעדען. דער ארצט זאָגט אלטער קען דערווייל אוועקשטארבען.

ס א ל נ ע ס : ענטפערט מיר, הילדא. וואָס ווילט איהר פון מיר ?

ה י ל ד א : איך ווילל מיין קענינגרייך.

ס א ל נ ע ס : הם — (ער גיט א שנעלען בליק אויף דער טיר לינקס און זעצט פאַרט זיין שרייבען אויף די צייכנונגען. אין דער זעלבער מינוט קומט אריין פרוי סאָלנעס ; זי האָלט אין האַנד עמליכיי פעקלער.)

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : דאָ זיינען אייניגע זאכען, וואָס איך האָב פאַר אייך געבראכט, פרייליין וואנגעל. די גרעסערע פעקלעך וועט מען שפעטער צושיקען.

ה י ל ד א : אָה, ווי זעהר, זעהר ליעב דאָס איז פון אייער זייט !

אויבען, אויפ'ן שפיץ פון טורעם. וואָס זאָגט איהר ד ע ר צ ו, פריילין הילדא ?

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם מיט פינקעלענדע אויגען) עס וועט זיין פראכטפאָל צו זעהן אייך וויעדער אזוי הויך !

ס א ל נ ע ס : מיך !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אום גאָטעס ווילען, פריילין וואנגעל, שטעלט זיך דאָס גאָר ניט פאָר, אזא זאך ! מיין מאן ! — איהם שווינדעלט דאָך אזוי !

ה י ל ד א : א י ה ם שווינדעלט ! ניין, איך וויים גאנץ גוט אז איהם שווינדעלט ניט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, יא, עס איז דאָך אזוי.

ה י ל ד א : איך האָב איהם אָבער אליין געזעהן גאנץ אויבען אויף א הויכען קירכען־טורעם !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יאָ, איך האָב געהערט רעדען דערפון. אָבער עס איז גאנץ אונמעגליך...

ס א ל נ ע ס : (האָסטיג) אונמעגליך — אונמעגליך, יא ! איך בין אָבער דאָך געשטאנען העט אויבען !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, ווי קענסט דו דאָס גאָר זאָגען, האלוואָרד. דו קענסט אפילו ניט פערטראָגען ארוים צו געהן אויפ'ן באלקאן, דא אויפ'ן צווייטען עטאַזש. דו ביסט אימער אזוי געווען.

ס א ל נ ע ס : היינט אַוועק, וועסט דו פילייכט זעהן גאָר עפעס אנדערס.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (מיט אַנגסט) ניין, ניין ! דאָס וועל איך, מיט גאָטס הילף, ניט דערלעבען צו זעהן. איך וועל באלד שרייבען צום דאקטאָר און איך בין זיכער, אז ער וועט דאָס ניט דערלאָזען.

ס א ל נ ע ס : וואָרום, אלינא...!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, דו וויסט אז דו ביסט קראנק, האלוואָרד ! דאָס אליין איז א סמן ! אך גאָט — אך גאָט !

(זי געהט שנעל ארוים רעכטס.)

ס א ל נ ע ס : יא, יא, שנעל. איצט וועט שוין ראגנאר קענען בויען זעלבשטענדיג.

ק א י א : אך, קען ער קומען אייך בעראנקען פאר אלעם...?

ס א ל נ ע ס : (האַרט) איך וויל ניט קיין דאנק ! זאגט דאָס איהם פון מיינעט וועגען.

ק א י א : גוט, גוט, איך וועל —

ס א ל נ ע ס : און זאגט איהם, אויך, אז פון איצט אָן נויטיג איך זיך ניט מעהר אין איהם. און אין אייך אויך ניט.

ק א י א : (וווייך און ציטערנדיג) אין מיר אויך ניט ?

ס א ל נ ע ס : איצט וועט איהר זיך שוין דאַרפען פערגעהמען מיט אַנדערע זאכען ; און דאָס איז זעהר גוט פאר אייך. נו, גענט אהיים מיט די צייכנונגען, פרייליז פאָסלי. שנעל ! איהר הערט ?

ק א י א : (ווי פריהער) גוט, הערר סאַלנעס. (זי גענט אַוועק).

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : גאָט ! וואָס פאר א גניבישע אויגען זי האָט.

ס א ל נ ע ס : זי ! אָט די ארעמע בעשעפענים ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, אייך וויים וואָס איך זעה, האַלוואַרד — דו זאָגסט זיי אָב ווירקליך ?

ס א ל נ ע ס : יא.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איהר אויך ?

ס א ל נ ע ס : האָסט דו דאָס דען ניט פערלאַנגט ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָבער, ווי קענסט דו זיך בעגעהען אָהן א י ה ר ? — אָה, דו מוזט שוין אודאי האָבען אָנגעגרייט אַן אַנדערע, האַלוואַרד.

ה י ל ד א : (לוסטיג) נו, א י ך יעדענפאלס בין ניט די פערזאָן אויף צו שטעהן בייס שרייב טיש.

ס א ל נ ע ס : עס מאכט ניט, עס מאכט ניט — עס וועט שוין רעכט זיין, אלינא. איצט דארפסטו נור דענקען וועגען אריינציהען אין דעם נייען הויז — אזוי שנעל ווי מעגליך. היינט אבענד וועלען מיר אויפהענגען דעם קראַנץ — (צו הילדא'ן) — גאַנץ

ה י ל ד א : (שרייט אוים מונטער) דערצעהלט מיר ניט אז א י י ך קען אמאל שווינדלען דער קאפ !

ס א ל נ ע ס : הייסט עס, היינט אוועק העננען מיר אויף דעם קראנץ — פרינצעסין הילדא.

ה י ל ד א : (מיט א ביטערען צוק פון די ליפען) איבער אייער נייער היים, יא !

ס א ל נ ע ס : איבער דעם נייעם הויז, וואס וועט קיין מאל ניט זיין קיין ה י י ם פ א ר מ י ר. (ער געהט ארוים דורך די טיר אין גארטען).

ה י ל ד א : (קוקט גלייך פאר זיך מיט א ווייטען אויסדרוק אויף איהר געזיכט, און מורמעלט צו זיך אליין. די אינציגע וועג־טער וואס מען הערט זיינען) — שרעקליך שפאנענד —

ה י ל ד א : (קוקט זיך גוט אויף אין איהם) איז דאָס אמת, אָדער ניט ?

ס א ל נ ע ס : אז עס שווינדעלט מיר ?

ה י ל ד א : אז מיין בוימייסטער ו ו א ג ט נ י ש ט — ק ע ן נ י ש ט שטייגען אזוי הויך ווי ער בויט ?

ס א ל נ ע ס : איהר קוקט גאָר אויף דעם פון אזא שטאנד־פונקט ?

ה י ל ד א : יא.

ס א ל נ ע ס : מיר דאכט, אז ס'איז אין מיר קיין ווינקעלע ניט געבליבען, אויף וועלכען איהר זאָלט קיין שליטה ניט האָבען.

ה י ל ד א : (קוקט צום ווינקעלפענסטער) אלזא, דאָרט אויבען, אזש דאָרט אויבען... !

ס א ל נ ע ס : (קומט נעהענטער צו איהר) איהר קענט האָבען דאָס אויבערסטע צימער אין טורעם, הילדא — דאָרט קענט איהר וואָהנען ווי א פרינצעסין.

ה י ל ד א : (מיט אן אונבעשטימטען גענוש פון ערנסט און שפאָס) יא, דאָס האָט איהר מיר טאקע פערשפראָכען.

ס א ל נ ע ס : האָב איך עס ווירקליך פערשפראָכען ?

ה י ל ד א : פע, בוימייסטער ! איהר האָט נעזאָגט, אז איך וועל זיין א פרינצעסין, און אז איהר וועט מיר געבען א קעניגרייך, און דאן האָט איהר גענומען — נו, מעהר זאָג איך ניט !

ס א ל נ ע ס : (פאָרזיכטיג) זייט איהר נאָר זיכער, אז דאָס איז ניט א חלום, אן אייגבילדונג, וואָס האָט זיך אייך אריינגעהאקט אין קאָפּ ?

ה י ל ד א : (שארף) און איהר מיינט אז איהר האָט דאָס, אפשר, גארניט געטהון ?

ס א ל נ ע ס : איך וויים עס קוים אליין. (מילדער) אָבער ד א ס וויים איך איצט אויף זיכער, אז איך...

ה י ל ד א : אז איהר...? זאָגט עס גלייך !

ס א ל נ ע ס : אז איך האָב עס ג ע ד א ר פ ט טאָן.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איהר האָט אויך בלומען געפונען, ווי איך זעה.

ה י ל ד א : יא, נעווים. עס זיינען דאָ אזוי פיעל דאָרט צווישען די קוסטען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : ווירקליך ? אזוי שפעט אין יאָהר ? איך געה כמעט קיין מאָל ניט אַרונטער אהין.

ה י ל ד א : (קומט נעהענטער) וואָס ! איהר לויפט נאָר ניט יעדען טאָג ארונטער אין גאָרטען ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (מיט אַ שוואַבען שמייכעל) איך „לויף" שוין יעצט איבערהויפט ניט.

ה י ל ד א : אָבער דאָך, געהט איהר דען ניט אמאָל אראָב אָנצוקוקען דעם גאַנצען פראָבט וואָס געפינט זיך דאָרטען ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : עס איז מיר אינגאַנצען גלייכגילטיג. אזוי פרעמד. איך האָב כמעט מורא אַ מאָל דאָס אָנצוקוקען.

ה י ל ד א : אייער אייגענעם גאָרטען !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : עס דאכט זיך מיר, אז ער איז ניט מעהר מ י י נ ע ר .

ה י ל ד א : וואָס מיינט איהר ? —

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : ניין, ניין, ער איז ניט — ניט ווי ער איז געווען, ווען מיינע עלטערען האָבען געלעבט. זיי האָבען אַוועקגענומען אזוי פיעל — אזוי פיעל האָבען זיי אַוועקגענומען פון'ם גאָרטען, פריילין וואַנגעל. בערעבנט נור — זיי האָבען דאָס צושטיקעלט — און אויסגעבויט הייזער פאר פרעמדע מענשען. פאר מענשען וועלכע איך קען גאָר ניט. און ז י י קענען זיצען און קוקען אויף מיר פון זייערע פענסטער.

ה י ל ד א : (מיט אַ מונטערן אויסדרוק) פרוי סאָלנעס !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא ?

ה י ל ד א : מעג איך אַ וויילע בלייבען דאָ מיט אייך ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : מיט פערגעניגען, אויב איהר וויילט נור.

ה י ל ד א : (רוקט צו אַ שטוהל נעהענטער צום לעהנשטוהל און

דריטער אקט

א גרויסע, בריוטע ווערַאַנדע פּאַר סאַלאָנעס וואָהנונג. אַ טהייל פון הויז מיט אַן אַרויסגאַנג אויף דער ווערַאַנדע זעהט זיך לינקס. אַ פּאַרענצע ארום דער ווערַאַנדע אויף דער רעכטער זייט. פון הינטען, פון דער שמאַלער זייט פון דער ווערַאַנדע — טרעפּ וואָס פּיהרען אַראָפּ אין גאַרטען. הויבע, אַלטע בוימער פּערשפּריטען זייערע צווייגען איבער דער ווערַאַנדע צום הויז. ווייט, אויף דער רעכטער זייט, צווישען די בוימער, זעהט זיך עטוואָס דער אונטערשטער טהייל פון דער נייער ווילאַ און אַ שטיקעל פון׳ם טורעם מיט דעם ברעטער־געשטעל ארום איהם. אין הינטערגרונד איז דער גאַרטען ארומגעצוימט מיט אַן אַלטען הילצערנעם פּאַרקאַן. פון דרויסען פון פּאַרקאַן, אַ גאַס מיט נידריגע, אויפגעפּאַלענע הייזער. אויף דער ווערַאַנדע, לעבען וואָנט פון הויז, שטעהט אַ גאַרטען־באַנק, און פּאַר דער באַנק, אַ לאַנגער טיש. פון דער אַנדער זייט טיש, אַ שאָקעל־שטוהל און עטליכע געווענליכע שטוהלען. דאָס גאַנצע מעבעל איז פון געפלאָכטענעם שטריי.

דער אוועגד־הימעל איז בעדעקט מיט וואָלקענס, בעלויכטען פון דער זון. פרוי סאַלאָנעס, אויפגעוויקעלט אין אַ גרויסען, ווייסען טוך זיצט אין לעהנשטוהל און קוקט רעכטס. באַלד קומט הילדא וואָנגעל אויף די טרעפּ פון גאַרטען. זי איז געקליידעט ווי אין פּאַריגען אַקט און טראָגט איהר היטעלע. אויף דער ברוסט טראָגט זי אַ בוקעט פון עטליכע געווענליכע פּעלד־בלומען.

פ ר ו י ס א ל ג נ ע ס : (קעהרט עטוואָס אום דעם קאַפּ) איהר האָט ארום געשפּאַציירט אין גאַרטען, פריילין וואָנגעל ?

ה י ל ד א : יא, איך האָב איהם ארום געקוקט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : מיט מיר רעדט ער זעהר זעלטען וועגען ד י זאכען. — יא, איך קען אײך זאגען, פרייליין וואנגעל, איך האָב שוין צופיעל דורכגעמאכט אין מיין לעבען.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהר מיטפיהלענד און שאָקעלט לאַנג־זאַם מיט'ן קאָפּ) ארעמע פרוי סאָלנעס. ערשטענס האָט איהר גע־האָט די שרפה...

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (מיט א זיפץ), יא, אלע מ י י נ ע זאכען זיינען דאָן פערברענט געוואָרען.

ה י ל ד א : און דאָן איז געקומען נאָך עטוואָס ערגערעס.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר פאַרשענד) ער־גערעס ?

ה י ל ד א : דאָס ערגסטע פון אלץ.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, די אינגעלאך. אָבער ד א ס, ה י ל ד א : (מילד) איהר האָט פערלאָרען די צוויי אינ־געלאך.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, די אינגעלאך. אָבער ד א ס, זעהט איהר איז גאָר עפעס אנדערס. דערביי איז געווען גאָטס ווי־לען ; און ביי אזא זאך מוז מען זיך אויסערוואַרפען, און נאָך גאָט דאנקען.

ה י ל ד א : און איהר טוט דאָס ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : לייִדער, ניט אימער. איך וויים גאנץ גוט, אז עס איז מיין פליכט, און דאָך ק ע ן איך עס ניט.

ה י ל ד א : ניין. דאָס, דענק איך, איז גאנץ נאטירליך.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : און זעהר אָפט מוז איך מיר אליין זאָגען, אז עס איז געווען א גערעכטע שטראָף פאר מיר...

ה י ל ד א : וואַרום דען ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : וויי? איך בין ניט געווען שטאַרק גענוג אין מיין אונגליק.

ה י ל ד א : אָבער, איך קען ניט בעגרייפען, ווי...

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אך, ניין, פרייליין וואנגעל — רעדט צו מיר ניט מעהר וועגען די צוויי קינדער. וועגען ז י י דאר־

זעצט זיך) אה — דאָ קען מען זיך באַדען אין דער זון, ווי א קאץ.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (לעגט לייכט איהר האַנד אויף הילדא'ס נאקען) עס איז זעהר שעהן פון אייער זייט, וואָס איהר ווילט מיט מ י ר זיצען א ווייל.

איך האָב געמיינט איהר ווילט אריינגעהן צו מיין מאן.

ה י ל ד א : צו וואָס דאַרף איך איהם ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איהם העלפען, האָב איך געדענקט.

ה י ל ד א : אָה, ניין. איבריגענס איז ער דאָרט איצט ניטאָ. ער שטעהט לעבען די ארבייטער און ער זעהט אוים אזוי בייז, אז איך האָב גאָר מורא געהאט צו רעדען צו איהם.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אין גרונד גענומען איז ער אזא גוטער און מילדער מענש.

ה י ל ד א : ע ר !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אין אמת'ן קענט איהר איהם נאָך ניט גוט, פרייליז וואנגעל.

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהר ליעבליך) זייט איהר צופריעדען מיט דעם געדאנק אריינצוציהען אין דעם נייעם הויז ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איך מ ו ז זיין צופריעדען ; ווייל האלוואדר וויל דאָס —

ה י ל ד א : אָה, זיכער, ניט גראָד נור אוים דעם גרונד.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, יא, פרייליז וואנגעל ; דען עס איז אינפאַך מיין פליכט זיך אונטערצוגעבען צו איהם. אָפט מאל אָבער איז עס שרעקליך שווער צו צווינגען דעם געדאנק זיך אונטערצוגעבען.

ה י ל ד א : יא, ד א ס מוז ווירקליך זיין זעהר שווער.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איהר מעגט מיר גלויבען, — וועז מען האָט אזוי פיעל פעהלערען וויפיעל איך האָב —

ה י ל ד א : וועז מען האָט אזוי פיעל דורכגעליטען, ווי איהר...

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : פון וואנען ווייסט איהר דאָס ?

ה י ל ד ע : אייער מאן האָט מיר דערצעהלט.

ה י ל ד א : איך לאָך שוין גאָר ניט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אין א געוויסען זינן, קען מען זאָגען, האָבען זיי אויך געהאט לעבען אין זיך. איך פלעג זיי טראָגען אונטער מיין האַרץ — ווי קליינע ניט־געבוירענע קינדערלעך.

(דר. הערדעל געהט ארויס דורך די טיר מיט'ן חוט אין האַנד און דערזעהט פרוי סאָלנעס מיט הילדא'ן.)

ד ר. ה ע ר ד ע ל : אזוי, פרוי סאָלנעס, איהר זיצט זיך דאָ און ערקעלטעט זיך ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : די לופט איז היינט אזוי מילד און וואַרעם.

ה ע ר ד ע ל : יא, יא. אָבער וואָס קומט דאָ היינט פאָר ? איך האָב געקראָגען אייער בריוועל.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (הויבט זיך אויף) יא, איך מוז מיט אייך עפעס רעדען.

ה ע ר ד ע ל : גוט, דאן לאָמיר פילייכט אַרייננעהן אין הויז. (צו הילדא'ן) איהר זייט נאָך אלץ אין אייערע בערג־קליידער, פרייליז ?

ה י ל ד א : (שטעהט אויף, לוסטיג) נעווים, אין פולער פאָרמע ! היינט וויל איך אָבער ניט קלעטערען און ברעכען דעם גענעק. מיר ביידע, דאָקטאָר, וועלען זיך גאַנץ שטיל שטעהן אונטען און אַרויפקוקען.

ה ע ר ד ע ל : אויף וואָס וועלען מיר קוקען ?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (דערשראָקען, מילד, צו הילדא'ן) שטיל, שטיל — אום גאָטעס ווילען ! ער קומט. זעהט, רעדט איהם אָב פון דעם אינפאָל. און לאָמיר זיין פריינד, פרייליז וואַנגעל. קענען מיר דאָס ניט זיין !

ה י ל ד א : (פאַלט איהר אויפ'ן האַלז) אַך, וועז מיר וואָלטען דאָס נור קענען !

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (בעפרייט זיך עדעל). אָט, אָט ! אָט קומט ער, דאָקטאָר. איך ווייל מיט אייך עפעס רעדען.

ה ע ר ד ע ל : איז עס וועגען א י ה ם ?

פען מיר זיך נור פרייהען ; זיי איז יעצט אזוי גוט, אזוי גוט. ניין, עס זיינען פאראנען קלייניע שאדענס אין לעבען, וואס רייסען דאס הארץ — וועז מען פערלירט אזוינע זאכען, וואס אנדערע מענ־שען בעטראכטען עס כמעט פאר גארנישט.

הילדא: (לעגט איהרע העכד אויף פרוי סאלנעסעס קניע, און קוקט אויף איהר ליעבליך) ליעבע פרוי סאלנעס — זאגט מיר, וואס פאר א קליינע זאכען מיינט איהר!

פרוי סאלנעס: ווי איך האב אייך שוין געזאגט, לויטער קליניגקייטען. אלע אלטע פאַרטרעטען וואס זיינען פערברענט געוואָרען אויף די וועגד; אלע זיידענע קליידער, וואס האבען פון דורי־דורות געהערט צו דער פאמיליע. דער מוטער'ס און גרויס־מוטערס שפיצען — דאס איז אויך פערברענט געוואָרען. און בע־טראכט נור — די גאלד־ציערונג אויך! (טרויעריג) און דאן, אלע ליאלקעס.

הילדא: די ליאלקעס?

פרוי סאלנעס: (טרערען שטיקען זי) איך האב גע־האט ניין וואונדערשעהנע ליאלקעס.

הילדא: און זיי זיינען אויך פערברענט געוואָרען?

פרוי סאלנעס: אלע. אה, ווי שווער מיר איז גע־ווען — ווי שווער!

הילדא: האט איהר דען די אלע ליאלקעס בעהאלטען, נאך פון זינט איהר זייט געווען א קליין קינד!

פרוי סאלנעס: בעהאלטען, ניין. איך און די ליאל־קעס זיינען אימער געווען צוזאמען.

הילדא: אפילו וועז איהר זייט אויסגעוואקסען?

פרוי סאלנעס: יא, א לאנגע צייט נאך דעם.

הילדא: און נאך אייער חתונה אויך?

פרוי סאלנעס: אה, יא. וועז ער איז דערביי ניט געווען, דאן — זיי זיינען אבער אלע פערברענט געוואָרען, די ליעבינקע. קיינער האט זיך נישט געקימערט זיי צו ראטעווען. אה, עס איז אזוי טרויעריג. לאכט ניט פון מיר, פרייליין וואנגעל.

ס א ל נ ע ס : יא, דאָס הויפטזעכליך.

(הילדא געהט, די הענד פערלעגט אויף הינטען, איבער דער וועראנדע, שטעלט זיך אָב בייַ דער פֿאַרענצע און קוקט אַריבער אין גאַרטען.)

ס א ל נ ע ס : (נאָך א קורצער פּאָוזע) האָט איהר געהאט א לאַנגען געשפּרעך מיט איהר ?

(הילדא שטעהט אָהן בעוועגונג און ענטפערט ניט.)

ס א ל נ ע ס : איך פרעג צי איהר האָט געהאט א לאַנגען געשפּרעך ?

(הילדא איז שטיל ווי פריהער.)

ס א ל נ ע ס : וועגען וואָס האָט זי גערעדט, הילדא ?

(הילדא איז אַלץ שטיל.)

ס א ל נ ע ס : ארעמע אַלינא, מסתמא וועגען די אינגעלעך.

(הילדא. א נערוועזער ציטער געהט איהר דורך, דאָן שאָקעלט זי א פּאָר מאָל שנעל מיט'ן קאָפּ.)

ס א ל נ ע ס : זי וועט דאָס קיין מאָל ניט פערגעסען, קיין מאָל אין לעבען ניט. (קומט נעהענטער צו איהר) איצט שטעהט איהר נאָך א מאָל ווי א סטאטוע ; פונקט ווי איהר זייט געשטאנען געסטערען אוועג.

ה י ל ד א : (קעהרט זיך אום און קוקט אויף איהם מיט גרויסע ערנסטע אויגען) איך פּאָהר אוועק !

ס א ל נ ע ס : (שאַרף) איהר פּאָהרט אוועק !

ה י ל ד א : יא.

ס א ל נ ע ס : איך וועל דאָס איך ניט ערלויבען !

ה י ל ד א : וואָס האָב איך ד א איצט צו טאָן ?

ס א ל נ ע ס : איינפאך ז י י ן דאָ, הילדא !

ה י ל ד א : (מעסט איהם אָב מיט א קוק) עס וואָלט זיין ניט שלעכט. אָבער איהר ווייסט דאָך, אז מיט דעם וועט עס זיך ניט ענדיגען.

ס א ל נ ע ס : (אונאיבערלעגט) איז נאָך בעסער !

ה י ל ד : (צוהויצט) איך קאָן נישט טאָן קיין שלעכטס צו

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : נו, געווים וועגען א י ה ם. קומט אריין.

(זי און דער דאָקטאר געהען אריין אין הויז. אין דער זעלבער ציים קומט סאָלנעם אויף די טרעפ פון גאָרטען. הילדא קוקט אויס ערנסט).

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף דער הויז־טיר, וועלכע פערמאַכט זיך פֿאַרזיכטיג פון אינעווענדיג) איהר האָט בעמערקט, הילדא ? אזוי שנעל, ווי איך קום, געהט זי אוועק.

ה י ל ד א : איך האָב בעמערקט אז אזוי שנעל ווי איהר קומט, מאַכט איהר זי זאָל אוועקגעהן.

ס א ל נ ע ס : עס קען זיין. אָבער איך קען דערצו גאָר־ניט העלפען. (קוקט אויף איהר אויפמערקזאַם) אייך איז קאַלט, הילדא ? עס זעהט אזוי אויס.

ה י ל ד א : איך בין אָקאָרשט ארויף געקומען פון א קבר.

ס א ל נ ע ס : וואָס הייסט ד א ס ?

ה י ל ד א : — אז איך בין דורך־און־דורך געפראָרען געוואָרען, בוימיסטער.

ס א ל נ ע ס : (לאַנגזאַם) מיר דאכט, איך פערשטעה...

ה י ל ד א : נאָך וואָס זייט איהר איצט געקומען אהער ?

ס א ל נ ע ס : איך האָב אייך דערזעהן פון דער ווייטענס.

ה י ל ד א : דאן, האָט איהר דאָך ז י אויך געמוזט זעהן?

ס א ל נ ע ס : איך האָב געוואוסט אז זי וועט אוועקגעהן אזוי באלד ווי איך וועל נור צוקומען.

ה י ל ד א : טוט עס אייך זעהר לייד, וואָס זי מיידעט אייך אזוי אויס ?

ס א ל נ ע ס : אין א געוויסער הינזיכט געפין איך אין דעם אן ערלייכטערונג.

ה י ל ד א : נישט צו זעהן זי פאַר אייערע אויגען ?

ס א ל נ ע ס : יא.

ה י ל ד א : נישט צוצוקוקען כסדר, ווי זי נעהמט זיך צום האַרצען די געשיכטע מיט די אינגעלעך ?

ס א ל נ ע ס : (שאקעלט מיט'ן קאפ) איך גלויב ניט, אז איך וועל איבערהויפט שוין פיעל בויען.

ה י ל ד א : קיינע בעקוועמע, גליקליכע היימען פאר פאטערס און מוטערס און מחנות קינדער ?

ס א ל נ ע ס : איך וויים ניט צו מען וועט דאס דארפען אין דער צוקונפט.

ה י ל ד א : ארעמער בוימייסטער ! און איהר האט גאנצע צעהן יאהר דערוויף געארבייט — דאס לעבען אבגעגעבען נור דערוויף.

ס א ל נ ע ס : יא, איהר האט רעכט, הילדא.

ה י ל ד א : (פלאצט ארויס) אה, דאס אלעס קומט מיר פאר אזוי נארריש, אזוי נארריש !

ס א ל נ ע ס : אלעס וואס ?

ה י ל ד א : נישט צו קענען אנכאפען דאס אייגענע גליק — דאס אייגענע לעבען ! נור דערפאר וואס א וועלכע עס איז בעקאנטע פערזאן שטעהט אין וועג !

ס א ל נ ע ס : א פערזאן, וועלכע מען האט קיין רעכט ניט אבצושטופען אן א זייט.

ה י ל ד א : איך וואלט וועלען וויסען, צי קיינער האט ווירקליך ניט דאס רעכט ? און דאך — אך, ווען מען וואלט געקענט אריבערשלאפען די נאנצע געשיכטע ! (זי לעגט פלאך די הענד אויפ'ן טיש, לאזט די לינקע זייט פון קאפ רוהען אויף די הענד, און פערמאכט די אויגען).

ס א ל נ ע ס : (דרעהט ארום דעם לעהנשטוהל און זעצט זיך ביים טיש) האט א י ה ר געהאט א בעקוועמע, גליקליכע היים, דארט ביי אייער פאטער, הילדא ?

ה י ל ד א : (נישט ריהרענדיג זיך, ווי האלב פערשלאפען) איך האב נור געהאט א שטייגע.

ס א ל נ ע ס : און איהר זייט בעשלאסען נישט צוריקצוקעהרען זיך אהין ?

א פערזאָן, וועלכע איך ק ע ן ! איך קען ביי איהר נישט צו נעהמען, וואָס נעהערט צו איהר.

ס א ל נ ע ס : וועד הייסט עס איך דען טאָן ?

ה י ל ד א : (פאַרטזעצנדיג) ביי א פרעמדער, יא ! דאָס איז גאָר עפעס אנדערס. ביי אזא, וועלכע איך האָב קיין מאָל נישט געזעהן. אָבער מיט איהר בין איך דאָך נעקומען אין אזא נאָהענ־טער בעריהרונג !... ניין, אָה ניין ! פוי !

ס א ל נ ע ס : יא, אָבער איך האָב איך קיין מאָל ניט פאַרגעשלאָגען איהר זאָלט דאָס טאָן.

ה י ל ד א : אָה, בוימייסטער, איהר וויסט נאָנץ גוט וואָס די ענדע וואָלט געווען. און דערפאר טאקע פאָהר איך אוועק.

ס א ל נ ע ס : און וואָס וועט ווערען פון מיר, וען איהר וועט אוועקפאָהרען ? צו וואָס וועל איך ד א ן דאַרפען לעבען—?

ה י ל דא : (מיט אַן אונבעשטימטען אויסדרוק אין די אויגען) מיט א י י ך האַלט עס נעווים ניט אזוי שלעכט. איהר האָט אייערע פליכטען צו איהר. לעבט צוליעב די פליכטען.

ס א ל נ ע ס : צו שפּעט. דיזע מעכטע — דיזע — דיזע —

ה י ל ד א : — טייוואָלים —

ס א ל נ ע ס : יא, דיזע טייוואָלים ! און דער נישט־נוטער אין מיר, אויך — זיי האָבען פון איהר דאָס נאָנצע לעבענס־בלוט אריוסנעצאפט. (ער לאַכט פערצווייפעלט) זיי האָבען דאָס געטאָן צו־ליעב מיין נליק ! יא, יא ! (מיט א שווערען געמיטה) און איצט איז זי טויט — פון מיינעט וועגען. און איך בין לעבעדיגערהייט צוגעשמידט מיט קייטען צו א טויטער פרוי. (אין ווילדער אַנגסט) איך — איך, וועלכער ק ע ן ניט לעבען אָהן לעבענס־פרייד !

ה י ל ד א : (רוקט זיך איבער־אויף דער אַנדער זייט טיש און זעצט זיך אויף דער באַנק, מיט די עלענבויגען אויפ'ן טיש, און דעם קאָפּ אָנגעשפּאַרט אַן די העגד, זיצט און קוקט אויף איהם א ווייל) וואָס וועט איהר וויטער בויען ?

ה י ל ד א : גוט. דאָן בויט איהם אויף פּאַר מיר, אָט די מינוט!

ס א ל נ ע ס : (לאַבענדיג) אזוי, איהר מוזט אָט דאָס אויך האָבען גלייך אין מינוט?

ה י ל ד א : גאַנץ געווים! ווייל איצט זיינען די צעהן יאָהר אוים, און איך ווייל מעהר נישט ווארטען. אלזא — אהער דעם שלאָם, בוימייסטער!

ס א ל נ ע ס : עס איז גאָר נישט קיין שפּאַס איך עפּעס שולדיג צו זיין, הילדא.

ה י ל ד א : וועגען דעם האָט איהר פּריהער געדארפט טראכטען. איצט איז שוין צו שפּעט. אלזא — (זי קלאַפּט אויפ'ן טיש) דעם שלאָם אהער אויפ'ן טיש! עס איז מ י י ן שלאָם! איך ווייל עס נ ל י י ך האָבען!

ס א ל נ ע ס : (מעהר ערנסט, בויגט זיך אַריבער צו איהר, מיט די הענד אויפ'ן טיש) וואָס פּאר א סאָרט שלאָם האָט איהר זיך פּארגעשטעלט, הילדא?

(איהר אויסדרוק ווערט אַלץ מעהר פערשלעהערט. זי זעהט אוים וני זי וואָלט טיף אריינקוקען אין זיך זעלבסט.)

הי ל ד א : (לאַנגזאַם) מיין שלאָם זאָל שטעהן הויך — גאַנץ אויבען — מיט א פרייען אויסבליק אויף אַלע זייטען — אזוי, אז איך זאָל קענען ארויסקוקען ווייט — ווייט ארום.

ס א ל נ ע ס : און, אָהן צווייפעל, מוז אויף איהם זיין א הויכער טורעם?

ה י ל ד א : אן אונגעהייער הויכער טורעם, און אויפ'ן רעכטען שפּיץ פון טורעם מוז זיין א באלקאָן, און איך ווייל אויף איהם שטעהן —

ס א ל נ ע ס : (כאַפּט זיך ניט ווילענדיג ביים שטערען) ווי אזוי קענט איהר ליעב האָבען צו שטעהן אויף אזא שווינדעלדיגער הויך? —

ה י ל ד א : יאָ, איך ווייל! גראָד דאָרט אויבען ווייל איך שטעהן און אראָפקוקען אויף די אנדערע — אויף די, וועלכע בויען

ה י ל ד א : (ווי פריהער) דער ווילדער פויגעל ווי קיין מאל ניט אין שטייג אריין.

ס א ל נ ע ס : בעסער שוועבען אין די פרייע לופט...

ה י ל ד א : (אלץ ווי פריהער) דער רויב פויגעל ליעבט צו שוועבען —

ס א ל נ ע ס : (קקוקט אויף איהר). ווער עס האט נור דעם וויקינג־נייסט אין זיך...

ה י ל ד א : (אין איהר נאטירליכע שטימע ; עפענט די אויגען, נור ריהרט זיך נישט) און די אנדער זאך ? זאגט, וואס איז געווען די אנדער זאך ?

ס א ל נ ע ס : א געזונדען געוויסען.

ה י ל ד א : (זעצט זיך גלייך אויף דער באנק ; איהרע אויגען פינקלען וויעדער מיט פרייד. שאקעלט איהם צו) א י ך ווייס, וואס איהר וועט בויען נעכסטענס !

ס א ל נ ע ס : דאן ווייסט איהר מעהר ווי איך אליין, הילדא.

ה י ל ד א : יא, די בוימייסטער זיינען אזוינע נארישע מענשען.

ס א ל נ ע ס : אלזא, וואס וועט דאס זיין ?

ה י ל ד א : (שאקעלט ווידער מיט'ן קאפ) דער שלאס.

ס א ל נ ע ס : וואס פאר א שלאס ?

ה י ל ד א : מ י י ן שלאס, נאטירליך ?

ס א ל נ ע ס : איצט ווילט איהר שוין גאר א שלאס ?

ה י ל ד א : זייט איהר מיר ניט שולדיג א קעניגרייך, וואלט איך וועלען וויסען ?

ס א ל נ ע ס : אזוי בעהויפטעט איהר, וועניגסטענס.

ה י ל ד א : גוט, איהר זייט מודה אז איהר זייט מיר שולדיג א קעניגרייך. און מיר דאכט אז מען קען ניט האבען קיין קעניגרייך אהן א קעניגליכען שלאס !

ס א ל נ ע ס : (מעהר און מעהר בעלעבט) יא, געווהנליך געהען די ביידע זאכען צוזאמען.

מיט דער האַנד). פערשטעהט זיך! לופט־שלעסער — זיינען אַזוי בעקוועם אויף צו בעהאַלטען זיך אין זיי. און עס איז אויך אַזוי לייכט זיי צו בויען — (קוקט אויף איהם צאַרניג) אויבערהויפט פאַר די בוימייסטערס — וועלכע האָבען אַ — אַ שווינדעלדיגען געוויסען.

ס א ל נ ע ס : (הויבט זיך אויף). פון היינט אָן בויען מיר ביידע צוזאַמען, הילדא.

ה י ל ד א : (מיט אַ שמייכעל פון צווייפעל). א ר י כ ט י ־ ג ע ן לופט־שלאָם?

ס א ל נ ע ס : יאָ, א לופט־שלאָם מיט א שטאַרקען פונדאַ־מענט אונטער איהם.

(ראַנגאר בראַוויק קומט אַרויס פון הויז; ער טראָגט אַ גרויסען גרינעם קראַנץ, בעפוצט מיט בלומען און זיידענע בענדער).

ה י ל ד א : (שרייט אויס מיט פרייד). דער קראַנץ! אָה, דאָס וועט זיין פראַכטפאָל!

ס א ל נ ע ס : (פערוואונדערט). א י ה ר האָט געבראַכט דעם קראַנץ, ראַגנאר?

ר א ג נ א ר : איך האָב פערשפראַכען דעם וועקמייסטער דאָס איך וועל בריינגען.

ס א ל נ ע ס : (ערלייכטערט). אה, אויב אזוי, שטעל איך מיר פאָר אז אייער פאטער פיהלט זיך בעסער?

ר א ג נ א ר : ניין.

ס א ל נ ע ס : האָט איהם גאָר ניט ערמונטערט דאָס, וואָס איך האָב אָנגעשריבען?

ר א ג נ א ר : עס איז געקומען צו שפעט.

ס א ל נ ע ס : צו שפעט!

ר א ג נ ע ר : וועג זי איז דערמיט געקומען, איז ער שוין ניט געווען בייַ די גראַנקען. ער האָט געקריגען די אַפּאָפּלעקסיע.

ס א ל נ ע ס : אויב אזוי געהט־זשע שנעל אהיים צו איהם! זייט דאָך לעבען אייער פאטער!

ר א ג נ א ר : ער דאַרף מיך שוין מעהר נישט.

ס א ל נ ע ס : אָבער דאָך, איהר מוזט זיין לעבען איהם.

קירבען, און היימען פֿאר פּאטערס און מוטערס און מחנות קינדער.
און א י ה ר מעגט אויך ארויפקומען און דאָס אָנקוקען.

ס א ל נ ע ס : (שטיל) מעג דער בוימייסטער ארויפקומען צו דער פֿרינצעסין ?

ה י ל ד א : אויב דער בוימייסטער וויל.

ס א ל נ ע ס : (וויבער). דאָן, גלויב איך, וועט דער בוימייסטער קומען.

ה י ל ד א : (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ) דער בוימייסטער — ער ו ו ע ט קומען.

ס א ל נ ע ס : ער וועט אָבער מעהר קיינמאָל ניט קענען בויען — דער ארעמער בוימייסטער.

ה י ל ד א : (מונטער) יא, יא, ער וועט ! מיר ביידע וועלען זיך נעהמען פֿאר דער ארבייט צוזאמען. און דאָן וועלען מיר בויען דאָס שעהנסטע — דאָס אלערשעהנסטע, וואָס גיט אויף דער וועלט !

ס א ל נ ע ס : (געשפּאַנט) הילדא, זאָגט מיר וואָס איז דאָס אזוינס ?

ה י ל ד א : (קוקט אויף איהם, שמייכלענדיג, שאָקעלט מיט'ן קאָפּ, פּערשפּיצט די ליפּען און רעדט ווי צו אַ קינד). די בוימייסטער — זיי זיינען זעהר — זעהר נארעשע מענשען.

ס א ל נ ע ס : יא, אודאי זיינען זיי נארעש. אָבער זאָגט זשע מיר וואָס איז דאָס — דאָס שענסטע אויף דער וועלט, וואָס מיר ביידע דארפען צוזאמען בויען ?

ה י ל ד א : (איז שטיל אַ ווייל, דאָן זאָגט זי מיט אַן אונבעשטימטען אויסדרוק אין די אויגען). ל ו פ ט - ש ל ע ס ע ר.

ס א ל נ ע ס : לופט־שלעסער ?

ה י ל ד א : (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ). לופט־שלעסער, א ! ווייסט איהר וואָס פֿאר א מין זאַך א לופט־שלאָס איז ?

ס א ל נ ע ס : איהר זאָגט, עס איז דאָס שענסטע אויף דער וועלט.

ה י ל ד א : (הויבט זיך האַסטיג אויף און גיט אַ מאַך צוועק

איהר זאָלט זיין פאַרזיכטיג, פרייַלען וואנגעל! איהר קענט
א י ה ם נאָך ניט ריכטיג.

ה י ל ד א : (פּייערדיג). אָה, איך קען איהם בעסער פאר יערען איינעם!

ר א ג נ א ר : (לאַכט פערביטערט). איהם דאנקען, בעת אז ער האָט מיך פון יאָהר צו יאָהר געהאַלטען געבונדען! בעת אז ער האָט געמאַכט אז מיין פאטער זאָל צווייפלען אין מיר, אז איך זאָל אליין אין זיך צווייפלען! און דאָס אלעס, נור כדי ער זאָל.....!

ה י ל ד א : (ווי עס וואָלט איהר עפעס אויספאַלען). כדי ער זאָל....? זאָגט מיר גלייך!

ר א ג נ א ר : כדי ער זאָל ז׳ קענען האַלטען ביי זיך.

ה י ל ד א : (שפּרינגט אויף צו איהם). דאָס מיידעל ביים שרייבטיש?

ר א ג נ א ר : יא.

ה י ל ד א : (דראָהענד, מיט צונויפגעפּרעסטע הענד). דאָס איז ניט אמת! איהר דערצאהלט פאַלשע זאכען וועגען איהם!

ר א ג נ א ר : איך וואָלט עס אליין אויך ניט געגלויבט ביז היינט, וועז זי האָט דאָס מיר אליין געזאָגט.

ה י ל ד א : (אויסער זיך). ו ו א ס האָט זי געזאָגט? איך וויל עס וויסען! גלייך!

ר א ג נ א ר : זי האָט געזאָגט, אז ער האָט בעהערשט איהרע געפיהלען, אז אלע איהרע געדאנקען געהערען צו איהם און זי קען זיך קיין מאָל פון איהם ניט אוועקרייסען. אז זי וועט בלייבען דאָרט, וואו ער איז....

ה י ל ד א : (מיט פלאַמענדע אויגען). מען וועט עס איהר ניט לאָזען!

ר א ג נ א ר : (פאַרשעמדיג). ווער וועט זי ניט לאָזען?

ה י ל ד א : (שנעל). ער וועט עס אויך ניט!

ר א ג נ א ר : ניין, נאטירליך ניט. איצט פערשטעה איך די גאנצע געשיכטע. איצט וואָלט זי נור געווען — אין וועג.

ה י ל ד א : איהר פערשטעהט גאָרנישט, אויב איהר קענט

ראגנאר: זי זיצט ביי זיין בעט.

סאלנעס: (עטוואס אונזויבער). קאיא?

ראגנער: (קוקט אויף איהם פינסטער). יא — קאיא.

סאלנעס: געהט אהיים, ראגנאר, צו איהר און צו איהם. גיט מיר דעם קראנץ.

ראגנאר: (אונטערדריקט א שפּאטישען שמייכעל). איהר מיינט דאך ניט אפשר אליין...?

סאלנעס: איך וועל מיט דעם אליין ארונטערגעהן (ער נעהמט ביי איהם דעם קראנץ) און איצט גיהט אהיים; מיר דאר־פען אייך דא היינט ניט.

ראגנאר: איך ווייס, אז איהר דארפט מיך מעהר נישט; נור היינט בלייב איך דא.

סאלנעס: נו בלייבט, אויב איהר ווילט.

הילדא: (ביי דער פּאראנצע). בווימיסטער — איך וועל דא שטעהן און קוקען אויף אייך.

סאלנעס: אויף מיר!

הילדא: עס וועט זיין שרעקליך שפּאנענד.

סאלנעס: (שטיל). מיר וועלען וועגען דעם שפּעטער רעדען, הילדא. (ער גיהט ארונטער די טרעפּ מיט'ן קראנץ, ווייטער אוועק אין גאַרטען אריין).

הילדא: (קוקט איהם נאך, דאן אומקעהרענדיג זיך צו ראגנארען) איך מיין, איהר האט איהם ווייניגסטענס געמעגט דאנקען.

ראגנאר: איהם דאנקען! איהם האב איך געדארפט דאנקען?

הילדא: יא, נעווים האט איהר געדארפט!

ראגנאר: איך דענק, איך האב גיכער אייך נע־דארפט דאנקען.

הילדא: ווי קענט איהר דאס זאגען?

ראגנאר: (ניט ענטפערענדיג) אבער, איך ראטה אייך

און נרוים ער האָט אויסגעזוכן, שטעהענדיג דאָרט און צובינדענדיג דעם קראַנץ צו דער קירכען־פּאָהן.

ר א ג נ א ר : איך וויס, אז ער האָט דאָס געוואָגט איין מאָל אין זיין לעבען — איין אייניציג מאָל. מיר יונגע דערצעהלען עס צווישען זיך ווי א טראדיציע. אָבער קיין מאכט אין דער וועלט קען איהם ניט בעוועגען דאָס נאָך אמאָל צו טאָן.

ה י ל ד א : היינט טוט ער דאָס וויעדער!

ר א ג נ א ר : (שפּאָטיש). יא, איך מיין עפּעס!

ה י ל ד א : וועלען מיר זעהן!

ר א ג נ א ר : ניט איהר און ניט איך וועלען דאָס זעהן.

ה י ל ד א : (קלוג זיך ניט קאָנטראָלירען). איך ו ו ע ל עס זעהן! איך ו ו י ל און מ ו ז עס זעהן!

ר א ג נ א ר : ער וועט דאָס אָבער נישט טאָן. ער וועט אייגנפאך ניט וואָגען. אָט די שוואכקייט האָט ער — ער, דער גרויסער בוימייסטער.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (קומט ארויס פון הויז אויף דער וועראַנדע, קוקט זיך ארום). ער איז דאָ ניטא? וואו איז ער אוועק־געגאנגען?

ר א ג נ א ר : הערר סאָלנעס איז דאָרט מיט די ארבייטער.

ה י ל ד א : ער האָט געגומען דעם קראַנץ מיט זיך.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (מיט אנגסט). מיטגענומען דעם קראַנץ! אך גאָט — אך גאָט! בראַוויק — איהר מוזט אראָבגעהן צו איהם! זעהט, ער זאָל צוריק קומען!

ר א ג נ א ר : זאָל איך איהם זאָגען, אז איהר ווילט מיט איהם רעדען, גנעדיגע פרוי?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה, איך בעט אייך! — ניין, ניין, זאָגט איהם ניט פון מ י ר! זאָגט, אז אימעצער איז דאָ, ער זאָל גלייך קומען.

ר א ג נ א ר : גוט, גוט. איך וועל איהם זאָגען, גנעדיגע פרוי. (ער גיהט אַרונטער די טרעפּ אין גאַרטען אריין).

אזוי רעדען! ניין, א י ך וועל אייך ערקלערען, וואָרום ער האָט זיך אזוי געהאלטען אָן איהר.

ר א ג נ א ר: נו גוט, וואָרום?

ה י ל ד א: כדי א י ך צו האלטען ביי זיך.

ר א ג נ ע ר: האָט ער דאָס אייך געזאָגט?

ה ל ד א: ניין, נור אזוי איז עס! עס מ ו ז אזוי זיין! (ווילד) איך ווייל, — איך ו ו י ל, אז עס זאל אזוי זיין!

ר א ג נ א ר: און גראד, וועז איהר זייט געקומען, האָט ער זי אבגעלאָזען.

ה י ל ד א: אייך — אייך האָט ער אָבגעלאָזען! וואָס, מיינט איהר, קימערט ער זיך אום פרעמדע מיידלעך, ווי זי איז?

ר א ג נ א ר: (דענקט נאָך). איז עס מעגליך, אז די גאנצע צייט האָט ער פאר מיר מורא געהאט?

ה י ל ד א: ע ר מורא געהאט! אזא הויכע מיינונג דאַרפט איהר וועגען זיך ניט האָבען.

ר א ג נ א ר: אָה, ער האָט שוין לאנג געמוזט בעמערקען, אז איך טויג אויך אויף עפעס. איבעריגענס, א פייגלינג — דאָס, זעהט איהר איז ער פון דער נאטור.

ה י ל ד א: ע ר! אודאי! דאָס דערצעהלט אימעצען אנדערס!

ר א ג נ א ר: אין א געוויסען זינן איז ער א פייגלינג — ער, דער גרויסער בוימייסטער. ער האָט קיין מורא ניט אוועקצוראבע־ווען ביי אנדערע זייער לעבענס־גליק — ווי ער האָט דאָס געטאָן מיט מיר און מיין פאטער. אבער וועז עס קומט פאר ארויף צו־קלעטערען אויף א שטיקל ברעטער־געשטעל, וועט ער זיך אוים־דרעהען מיט אלע מיטלען!

ה י ל ד א: אָה, איהר וואלט איהם גערארפט זעהן אזוי הויך, אזוי הימעל־הויך, ווי איך האָב איהם איין מאל געזעהן!

ר א ג נ א ר: איהר האָט דאָס געזעהן?

ה י ל ד א: גאנץ געווים האָב איך עס געזעהן. ווי פרוי

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : גוט, גוט, איך דענק מען מוז דאָך געהן צו זיי. עס איז מיין פליכט.

ה י ל ד א : קענט איהר דען ניט בעטען די דאמען זיי זאָלען אוועק גהן?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : ניין, דאָס גהאט ניט. איין מאָל זיינען זיי שוין געקומען, איז עס מיין פליכט זיי אויפצונעהמען. נור בלייבט א י ה ר דערווייל אין דרויסען — און רעדט מיט איהם, ווען ער וועט קומען.

ה ע ר ד ע ל : און פערהאלט איהם מיט א געשפרעך אזוי לאנג, ווי מעגליך....

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, ליעבע פרייליען וואנגעל, — האלט איהם אזוי פעסט ווי איהר קענט נור.

ה י ל ד א : דענקט איהר ניט, אז עס וואלט זיין בעסער איהר זאָלט דאָס טאָן?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יא, גאָט וויים, אז דאָס איז מיין פליכט. נור וועג מען האָט אזוי פיעל פערשידענע פליכטען...

ה ע ר ד ע ל : (קוקט ארוים אין גאָרטען). אָט קומט ער!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : און איך מוז אריינגעהן.

ה ע ר ד ע ל : (צו הילדען). זאָגט איהם גאָרנישט וועגען דעם אז א י ך בין דאָ.

ה י ל ד א : אָה, ניין! איך מיין, אז איך וועל שוין געפינען עפעס אנדערעס וועגען וואָס צו רעדען מיט'ן בוימייסטער.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : און האלט איהם נור פעסט. איך דענק, א י ה ר קענט עס טאָן אם בעסטען.

(פרוי סאָלנעס און דאָקטאָר העדעל גהען אריין. אין הויז, הילדא בלייבט שטעהן אויף דער וועראַנדע).

ס א ל נ ע ס : (קומט ארויף אויף די טרעפ). איך הער, אז אימעצער דאָרף מיך דאָ.

ה י ל ד א : יא, איך בין דאָס, בוימייסטער.

ס א ל נ ע ס : אזוי, איהר זייט עס, הילדא. און איך האָב זיך שוין געשראָקען, טאָמער איז עס אלינא אָדער דער דאָקטאָר.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אך, פרייליען וואנגעל, איהר קענט זיך גאר ניט פארשטעלען, ווי בעזארגט איך בין וועגען איהם.

ה י ל ד א : איז עס דען אזוי געפעהרליך, אז מען זאל דארפען זיך אזוי שרעקען דעריבער?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אה, געווים; איהר קענט דאך עס פערשטעהן. בעטראכט נור — וועז ער וואלט עס מיינען ערנסט! וועז ער וואלט ווירקליך וועלען קלעטערען אויפ'ן ברעטער־גשטעל!

ה י ל ד א : (געשפאנט). אז איהר דענקט, ער וועט דאס טאקע טאן?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : מען קען קיין מאל ניט וויסען, וואס איהם קען איינפאלען. אויך איהם איז אלעס צו גלויבען.

ה י ל ד א : אהא, א י ה ר דענקט אפשר אויך, אז ער איז ניט אזוי — נישט אין גאנצען...?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אה, איך וויים שוין אליין ניט, וואס צו דענקען וועגען איהם. דער דאקטאר דערצייהלט מיר אלערליי מעשות. אז אויסער דעם, וועז איך דערמאן זיך פערשי־דענע זאכען וואס איך אליין האב געהערט פון איהם...

ד ר. ה ע ר ד ע ל : (שטעקט אריין דעם קאפ דורך די טיר). ער קומט באלד?

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אזוי דענק איך. איך האב געשיקט נאך איהם.

ה ע ר ד ע ל : (קומענדיג נעהנטער). איך האב מורא איהר וועט מוזען אריינגעהן, מאדאם —

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : ניין, ניין, איך בלייב דא ווארטען אויף האלוואר־דען.

ה ע ר ד ע ל : עס זיינען אבער געקומען צו איך א פאר דאמען מיט א וויזיט.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אך גאט! נאך ד א ס האט נע־פעהלט! אז גראד איצט!

ה ע ר ד ע ל : זיי זיינען, אייגענטליך, געקומען זעהען די צערעמאניע.

ס א ל נ ע ס : אז איך דענק, ער האָט געדארפט זיין צו־פריעדען מיט מיר.

ה י ל ד א : ע ר ? וואָס פאר אן ע ר ?

ס א ל נ ע ס : ער, פערשטעהט זיך, — פאר וועמען די קירכען זיינען געווען בעשטימט ! ער, פאר וועמענס רוהם און עהרע זיי זיינען געבויט געוואָרען.

ה י ל ד א : אזוי ! אָבער ווייסט איהר דען בעשטימט אז — אז ער איז ניט געווען — צופריעדען מיט אייך ?

ס א ל נ ע ס : (שפּאָטיש). ער צופריעדען מיט מ י ר ? ווי קענט איהר דאָס גאָר זאָגען, הילדא ? ער, וועלכער האָט דערלאָזען, אז דער נישט־גוטער זאָל אין מיר געווועלטיגען וויפיל ער ווילּ אליין. עה, וועלכער האָט זיי געהייסען זיין גרייט מיך צו דיענען בייטאָג און ביינאכט — אלע די — די...

ה י ל ד א : טיוואָלים ?

ס א ל נ ע ס : יע, ביידערליי. אָה ניין, ער האָט מיר נעגעבען צו פיהלען נאָנץ דייטליך, אז ער איז מיט מיר נישט צופריעדען. (געהיימניספאָל). ד א ס, זערט איהר, איז, אייגענטליך, געווען די אורזאך, וואָס ער האָט געלאָזט אָבערענען דאָס אלטע הויז.

ה י ל ד א : איז ד א ס געווען די אורזאך ?

ס א ל נ ע ס : יאָ, איהר פערשטעהט דאָס דען ניט ? ער האָט מיר געווואָלט געבען די מעגליכקייט צו ווערען א גרויסער מייסטער אין מיין פאָך, אום איך זאָל פאר איהם בויען אלץ שעה־נערע קירכען. אין אָנפאָנג האָב איך נישט פערשטאָנען וואוהין ער האָט נעצוויגען ; נור מיט אמאָל איז דאָס מיר קלאָר געוואָרען.

ה י ל ד א : וועז איז דאָס געווען ?

ס א ל נ ע ס : עס איז געווען וועז איך האָב געבויט דעם קירך־טורעם דאָרט, אין ליימאנזשער.

ה י ל ד א : אזוי האָב איך נערעמקט.

ס א ל נ ע ס : ווייל פערשטעהט איהר, הילדא — דאָרט אין דער פרעמד פלעג איך אונגעשטערט ארומגעהן און זיך גריבלען אין זיך אליין. דאן האָב איך איינגעזעהן נאָנץ קלאָר, וואָרום ער

ה י ל ד א : עס זעהט אויס, א י ה ר זייט זעהר א שרע־קעדיגער.

ס א ל נ ע ר : דענקט איהר אזוי?

ה י ל ד א : יא, מען זאגט איהר האָט מורא ארום צו קלעטערן — אויף די געשטעלטען ארום א געביידע, הייסט עס.

ס א ל נ ע ס : נו, דאָס אז דאָך א גאנץ ספּעציעלע זאך.

ה י ל ד א : איז עס, אלזא, אמת, אז איהר האָט דערפאר מורא?

ס א ל נ ע ס : יא, דאָס איז אמת.

ה י ל ד א : איהר האָט מורא, איהר וועט אראָפּ פאלען און דעם גענויק ברעכען?

ס א ל נ ע ס : ניין, דאָס ניט.

ה י ל ד א : וואָס־זשע דען?

ס א ל נ ע ס : איך שרעק זיך פאר דער אָברעכענונג, הילדא.

ה י ל ד א : די אָברעכענונג! (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ). דאָס פערשטעה איך ניט.

ס א ל נ ע ס : זעצט זיך, וועל איך עפּעס דערצעהלען.

ה י ל ד א : גוט! דערצעהלט! (זעצט זיך אויף א טאָבורעט ביי דער פּאַרענצע און קוקט אויף אוהם מיט ערוואַרטונג).

ס א ל נ ע ס : (וואַרפּט זיין הוט אויפ'ן טיש). ווי אייך איז בעוואוסט, האָב איך אָנגעפאנגען מיין קאריערע מיט בויען קירכען.

ה י ל ד א : (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ). דאָס וויים איך וואויל.

ס א ל נ ע ס : וויל, פערשטעהט איהר, אלס אינגעל בין איך געוואקסען אין א פרום הויז אין א דאָרף. און מיר האָט זיך געדאכט, דאָס עס גיט גאָרניט קיין ערהאבענערע זאך פאר מיר, ווי צו בויען קירכען.

ה י ל ד א : יא, וואָרום דען ניט?

ס א ל נ ע ס : און דאָס מוז איך אייך זאגען, אז איך האָב געבויט די קלייניע, ארעמע קירכען מיט אזא עהרליכקייט, וואַרעמקייט און ערנסטע איבערגעבענהייט אז — אז...

ה י ל ד א : אז — ? וואָס?

ה י ל ד א : זאָגט איהר דאָס א י צ ט ע ר ?

ס א ל נ ע ס : יא, איצטער זעה איך דאָס אויך. מענשען דארפען נישט אָט די היימען זייערע — אויך צו זיין דאָרט גליקליך. איך וואָלט אויך נישט געדארפט אזא היים, וועו איך וואָלט עס געהאַט. (מיט א שטילען, ביטערען געלעכטער). איהר זעהט, דאָס איז דער רעזולטאט פון דער גאנצער געשיכטע, ווי וויט צוריק איך זאָל נישט בליקען. עס איז גאָרנישט ווירקליך געבויט, און עס איז אויך גאָרנישט געפאַפערט, כדי צו האָבען די געלעגענהייט צום בויען. גאָרנישט, גאָרנישט ! די גאנצע זאך איז גאָרנישט !

ה י ל ד א : וועט איהר שוין מעהר קיין מאָל גאָרנישט ניט בויען ?

ס א ל נ ע ס : (מיט חייטערקייט). אין געגענטהייל, ערשט איצט וועל איך אָנפאַנגען !

ה י ל ד א : וואָס ? וואָס וועט איהר בויען ? זאָגט גליך !

ס א ל נ ע ס : איך גלויב, אז עס גיט נור איין מעגליכער וואוין־פלאַץ פאר מענשליכען גליק — און דאָס איז וואָס איך וועל איצטער בויען.

ה י ל ד א : (קוקט איהם פעסט אָן). בוימייסטער — איהר מיינט אונזערע לופט־שלעסער.

ס א ל נ ע ס : די לופט־שלעסער — יא.

ה י ל ד א : איך האָב מורא, עס וועט אייך אָנהויבען שווינדלען, איידער מיר וועלען ארויפגעהן א האלבען וועג.

ס א ל נ ע ס : ניין, ניט וועו איך קען ארויפשטייגען האָנר אין האָנר מיט אייך, הילדא.

ה י ל ד א : (מיט אָן אויסדרוק פון אונטערדריקטען צאָרן). נור מיט מיר ? וועט ניט זיין נאָך וועו עס איז דערביי ?

ס א ל נ ע ס : וועמען נאָך מיינט איהר דען ?

ה י ל ד א : אָה — יענע מיידעל — די קאָיא, וואָס בייט שרייבטיש. די ארעמע — וויל איהר דען ניט זי אויך מיטנעהמען ?

ס א ל נ ע ס : אהא ! וועגען א י ה ר האָט עס אלינא מיט אייך גערעדט ?

האָט ביי מיר צוגענומען די קינדערלעך. ער האָט דאָס געטאָן, אום קיין זאך זאָל מיך נישט צובינדען צו זיך. קיינע אזעלכע זאבען, ווי לִיעבע און גליק, פערשטעהט איהר מיך. איך האָב נור געדאַרפט זיין א בויסמייסטער — ווייטער גאָרנישט. און מיין גאַנץ לעבען האָב איך געדארפט פערבריינגען אין ב׳יען פאר איהם. (לאַכט) נאָר לאָמיך אייך זאָגען, דערפון איז גאָרנישט ארויסגעקומען.

ה י ל ד א : וואָס האָט איהר דען געטאָן?

ס א ל נ ע ס : צוערשט האָב איך זיך געגריבעלט און אויסגעפרובירט מיין אייגען האַרץ —

ה י ל ד א : און דאן?

ס א ל נ ע ס : דאן האָב איך געטאָן דאָס א ו נ מ ע נ ל י כ ע — איך אקוראט ווי ע ר!

ה י ל ד א : דאָס אונמענליכע?

ס א ל נ ע ס : פריהער האָב איך קיין מאָל ניט געקענט ארויסקלעטערען הויך און פריי. אָבער י ע נ ע ס טאָג האָב איר עס געטאָן.

ה י ל ד א : (שפרינגט אויף). יאָ, יאָ, איהר האָט עס געטאָן

ס א ל נ ע ס : און וועו איך בין דאַרט געשטאַנען, העכער איבער אַלעס, און האָב אויפגעהאַנגען דעם קראַנץ אויף דער וועטער־פאָהן, האָב איך צו איהם געזאָגט: הער מיך אויס, איצטער, דו מעכטיגער! פון היינט אָן וועל איך אויך זיין א פרייער בויסמייסטער — איך אין מיין קרייז, פונקט ווי דו אין דיינעם. איך וועל מעהר קיינמאָל ניט בויען קיין קירכען פאר דיר — נור היימען פאר מענשען.

ה י ל ד א : (מי־ ־רויסט פונקלענדע אויגען). ד א ס איז געווען דער געזאַנג, וואָס איך האָב דאַרט אויבען געהערט.

ס א ל נ ע ס : אָבער נאכהער איז געקומען זיין וייהע.

ה י ל ד א : וואָס מיינט איהר דערמיט?

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר מוטהלאָז). בויען היימען פאר מענשען — איז קיין גראַשען ניט ווערטה, הילדא.

ס א ל נ ע ס : דאן וועל איך א מאך טאן מיט מיין הוט און ארונטערקומען צוריק אויף דער ערד — און טאן ווי איך האב איהם געזאגט.

ה י ל ד א : (מיט אויסגעשטרעקטע הענט). איצט זעה איך אייך וויערער, ווי דאן, וועו עס האט זיך געהערט געזאנג אין דער לופט.

ס א ל נ ע ס : (קוקט אויף איהר, דעם קאפ אראפגעלאזעו). ווי אזוי זייט איהר געווארען דאס, וואס איהר זייט, הילדא?

ה י ל ד א : ווי אזוי האט איהר פון מיר געמאכט דאס וואס איך בין?

ס א ל נ ע ס : (קורץ און פעסט). די פרינצעסין זאל בעקומען איהר שלאפ...

ה י ל ד א : (פריוליך, פאטשענדיג מיט די הענד). אך, בויי־מייסטער! — מיין וואונדער — וואונדערשענער שלאפ! אונזער לופט־שלאפ!

ס א ל נ ע ס : אויף א פעסטען פונדאמענט.

(אן עולם מענשען, וועלכען מען זעהט אונדייטליך דורך די בוי־מער, האט זיך פערזאמעלט אויפ'ן גאס. פון וויטענס, הינטער דעם נייעם חויז הערט מען מוזיק פון בלאז־אינסטרומענטען).

(פרוי סאלנעס מיט א וויסען פוטערנעם קראגען, דאקטאר הערדעל, וועלכער טראגט איהר וויסען טוך אויף דער האנד, און אויי־ניגע דאמען, קומען ארויס אויף דער וועראנדע. ראנגאר בראווויק קומט אין דער זעלבער צייט ארויף אויף די טרעפ).

פ ר ו י ס א ל נ ס : וועלען מיר האבען מוזיק אויך?

ר א נ ג א ר : יא, גנעדיגע פרוי. דאס וועלען זיין די מו־זיקאנטען פון דעם בוי־ארבייטער פעראיין. (צו סאלנעסען) דער וועראמייסטער לאזט אייך וויסען, אז ער איז שוין פארטיג ארויף צו נעהן מיט'ן קראנץ.

ס א ל נ ע ס : (נעהמט זיין הוט) גוט, איך וועל אליין ארי־בערגעהן.

ה י ל ד א : אין עס אזוי, אָדער ניט?

ס א ל נ ע ס : (האַסטיג). אוף אזעלכע פּראָגען ענטפער איך ניט! איהר מוזט אין מיר גלויבען אונבעדינגט, אינגאַנצען!

ה י ל ד א : גאַנצע צעהן יאָהר האָב איך אין איך אזוי פּעסט נעגלויבט — אזוי פּעסט.

ס א ל ע נ ס : איהר מוזט אין מיר ווייטער אויף גלויבען!

ה י ל ד א : יא, דאָן לאָזט מיך איך וויעדער זעהען שטענדיג אויבען, הויך אוּן פּריי!

ס א ל נ ע ס : (שווערמוטהיג). אָה, הילדא — ניט יעדען טאָג קען איך דאָס טאָן.

ה י ל ד א : (ליידענשאפטליך). איך ווי איר זאָלט עס טאָן! איך ווי עס! (בעטענדיג). נור, נאָך איין אייניציגען מאָל, בוי־מייסטער! טוט דאָס א ו נ מ ע ג ל י כ ע נאָך איין מאָל!

ס א ל ע נ ס : (קוקט איהר טיף אָן). א ו י ב איך ווע דאָס פּרובירען, הילדא, דאָן ווע איך שטעהען אויבען אוּן רעדען צו איהם ווי דאמאָלס.

ה י ל ד א : (אַלץ מעהר געשפּאַנט). ווּאָס ווּעט איהר איהם זאָגען?

ס א ל נ ע ס : איך ווע איהם זאָגען: הער מיך אויס, אַלמעכטיגער הערר — דו קענסט מיך משפּט'ן, ווי דו ווילסט. אָבער פּוּן איצט אָן ווע איך בויען נור דאָס שעהנסטע אויף דער ו ו ע ל ט —

ה י ל ד א : (ענטצוקט). יא — יא!

ס א ל נ ע ס : — ווע דאָס בויען צוזאַמען מיט א פּרינ־צעסין, ווע כע איך ליעב....

ה י ל ד א : יא, זאָגט איהם דאָס! זאָגט עס איהם!

ס א ל נ ע ס : יא. אוּן דאָן ווע איך איהם זאָגען: איצט גע איך ארונטער אוּן ווע זי ארומנעהמען אוּן זי קושען —

ה י ל ד א : פּיע מאָל! זאָגט עס!

ס א ל נ ע ס : פּיע, פּיע מאָל, ווע איך זאָגען.

ה י ל ד א : אוּן דאָן — ?

ר א ג נ א ר : דאָס זיינען מיינע קאמעראדען, וועלכע זיינען געקומען אָנקוקען דעם בוימייסטער.

ה י ל ד א : צו וואָס ווילען זיי איהם דען אָנקוקען?

ר א ג נ א ר : זיי ווילען זעהן, ווי ער וואגט ניט ארויפצוקריכען אויף זיין אייגען הויז.

ה י ל ד א : אזוי, ד א ס איז עס וואָס די בחורים ווילען זעהן, הא?

ר א ג נ א ר : (טראָציג און שפּאָטיש) ער האָט אונז אזוי לאנג געהאלטען אונטען. איצט ווילען מיר זעהן, ווי ע ר בלייבט אויף אמאל גאנץ רוהיג אונטען.

ה י ל ד א : דאָס וועט איהר ניט זעהן — ניט דאָס מאל!

ר א ג נ א ר : (לאכט) אזוי? וואו דען וועלען מיר איהם זעהן?

ה י ל ד א : הויך, אויבען ביי דער וועטער־פאָהן! דאָרט וועט איהר איהם זעהן!

ר א ג נ א ר : (לאכט) איהם! יא, מען מעג זיך ריכטען!

ה י ל ד א : ער ווייל גרייכען דעם שפּיץ — אלזא, אויפ'ן שפּיץ זאָלט איהר איהם זעהן.

ר א ג נ א ר : ער ו י ל, אָה יא! דאָס גלויב איך שוין. ער ק ע ן עס אָבער איינפאך ניט. דער קאָפּ וואָלט זיך איהם פערדרעהען נאָך איידער ער וואָלט קומען אויפ'ן העלפּט וועג. ער וואָלט מוזען ארונטערקריכען צוריק אויף אלע פיער.

ה י ל ד א : (וויזענדיג איבער'ן וועג) איהר זעהט! דער וועקמייסטער קריכט ארויף אויפ'ן לייטער.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : און דעם קראנץ, פערשטעהט זיך, מוז ער נאָך אויך טראָגען. אָה, איך האָף, אז ער וועט זיין פאָר־זיכטיג!

ר א ג נ א ר : (קוקט אריבער, ניט גלויבענדיג זיינע אויגען און רופט אויס) אָבער דאָס איז דאָך...

ה י ל ד א : (יובעלט) דאָס איז דער בוימייסטער אליין!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (שרייט אויס אין גרויס שרעק) יא,

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (מיט אַנגסט) וואָס דאַרפסט דו דאָרטען אונטען, האַלוואַרד?

ס א ל נ ע ס : (קורץ) איך מוז זיין דאָרטען אונטען מיט די אַרבייטער.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : יאָ, אונטען — אָבער נור אונטען.

ס א ל נ ע ס : דאָרטען שטעה איך אַלעמאָל, ביי וואַכעדיגע געלעגענהייטען. (ער געהט אַרונטער די טרעפּ, ווייט אַוועק דורכ'ן גאַרטען.)

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (רופט איהם נאָך איבער דער פּאַרענצע) בעט דעם מאַן, ער זאָל זיין זעהר פּאַרזיכטיג, ווען ער וועט אַרויף! פערשפּרעך עס מיר, האַלוואַרד.

ה ע ר ד ע ל : (צו פרוי סאַלנעס) אהר זעהט, אז איך האָב געהאַט רעכט? יענע דומהייט איז איהם שוין אַרויס פון זינען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : אָה וואָס פאר א שטיין עס איז מיר אַראָב פון האַרצען! שוין צוויי מאָל זיינען ביי אונז ארבייטער אַרונטערגעפאַלען און דער'הרג'עט געוואָרען אויפ'ן אָרט. (וועניגער זיך צו הילדא'ן) איך דאַנק אייך, פרייליז וואַנגעל, א י ה ר האָט איהם אזוי גוט בעאיינפלוסט. איך וואָלט אויף איהם קיין מאָל ניט נעקענט אזוי ווירקען.

ה ע ר ד ע ל : (לוסטיג) יאָ, יאָ, פרייליז וואַנגעל, א י ה ר וווייסט שוין וי צו מאַכען א שטאַרקען אייגדרוק אויף אייגעם, זוען איהר נעהמט זיך דערצו.

(פרוי סאַלנעס און דאָקטאָר הערדעל גענען צו די דאַמען, וועלכע שטעהען נעהענטער צו די טרעפּ און קוקען אַריבער אין גאַרטען. הילדא בלייבט שטעהן ביי דער פּאַרענצע פון פּאַרוינס. ראַגנאַר גענאַר צו איהר.)

ר א ג נ א ר : (מיט אַן אונטערדריקטען געלעכטער, שטיל) פרייליז וואַנגעל, איהר זעהט אַלע יונגע לייט דאָרט, אויף דער גאַס?

ה י ל ד א : יאָ.

ל י כ ע, וואָס ער טוט יעצט! (מיט דעם אונבעשרייבליכען אויסדרוק אין די אויגען) זעהט איהר נאָך אימעצען נעבען איהם?

ר א ג נ א ר: עס איז דאָרט קיינער ניטאָ.

ה י ל ד א: דאָך, דאָרט איז דאָ אימעצער, מיט וועמען ער רעדט זיך איבער.

ר א ג נ א ר: איהר האָט א טעות.

ה י ל ד א: און דעם נעזאַנג אין דער לופטען הערט איהר אויך ניט?

ר א ג נ א ר: דאָס מוז זיין דער ווינד צווישען די בוימער.

ה י ל ד א: איך הער א נעזאַנג — א שטאַרקען נעזאַנג! (זי שרייט אין ווילדען יובעל) זעהט, זעהט! אָט מאַכט ער מיט זיין הוט! אָה, גריסט איהם, גריסט איהם צוריק! עס איז שוין נעענדיגט! (זי רייסט אַראָב ביים דאָקטאָר דאָס ווייסע טוך, פאַכט עס אין דער לופטען און שרייט צו סאָלנעסען) עס לעבע דער בוימייסטער סאָלנעס!

ה ע ר ד ע ל: הערט אויף! הערט אויף! אום נאָטעס ווילען —!

(די דאַמען פאַכען מיט טאַשענטיכלעך. פון גאַס הערט מען הורראַה־גערופען; פלוצלונג ווערט אַלעס שטיל, און דער גאַנצער עולם בערגט אויס אין א געשריי פון שרעק; פון צווישען די בוימער זעהט מען דייטליך ווי א מענשליכער קערפער פאַלט אַרונטער צוזאַמען מיט די ברעטער און שטיק האָלץ.)

פ ר ו י ס א ל נ ע ס: (און די דאַמען גלייכצייטיג) ער פאַלט! ער פאַלט!

(פרוי סאָלנעס שוואַנקט און פאַלט אָהנמעכטיג ריקווערטס. זי ווערט אונטערגעפאַנגען פון די דאַמען אין דעם אַלגעמיינעם רעש און געפילדער. דער עולם אויפ'ן גאַס ברעכט דורך דעם פאַרקאַן און וואַרפט זיך אַריין אין גאָרטען. דאָקטאָר הערדעל לויפט אַרונטער. א קורצע פאוזע.)

ה י ל ד א: (קוקט גלייך אַרויף און זאָגט ווי פערשטיינערט) מ י י ן בוימייסטער.

דאָס איז האָלוואָרד! אך! דו ליעבער גאָט — ! האָלוואָרד! האָל־
וואָרד!

ה ע ר ד ע ל : שטיל! שרייט ניט צו איהם!

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : (האַלב פון זיינעז) איך מוז נעהן צו איהם! איך מוז איהם ארונטערנעהמען אונטען.

ה ע ר ד ע ל : (האַלט זי צו) קיינער זאָל זיך ניט ריהרען! קיין נערוויש!

ה י ל ד א : (אונבעוועגליך, פאַלגט נאָר סאַלנעסטען מיט די אויגען) ער קלעטערט און קלעטערט, העכער און העכער! זעהט! נור, זעהט!

ר א נ נ א ר : (אָהן אַן אָטהעם) איצט מ ו ז ער זיך אומ־קעהרען. עס איז נאָר ניט מעגליך.

ה י ל ד א : ער קלעטערט און קלעטערט. באַלד איז ער אויבען.

פ ר ו י ס א ל נ ע ס : איך וועל שטאַרבען פון שרעק. איך קען דאָס ניט אריבערטראָגען!

ה ע ר ד ע ל : קוקט־זשע ניט אָהין.

ה י ל ד א : ער שטעהט שוין אויף די אויבערשטע ברעטער! נאָנץ אויבען!

ה ע ר ד ע ל : קיינער זאָל זיך ניט ריהרען! איהר הערט!

ה י ל ד א : (מיט שטאַרקער פרייד, שטיל אין זיך) ענדליך! ענדליך! איצט זעה איך איהם וויעדער גרוים און פריי!

ר א נ נ א ר : (כמעט אָהן לשון) אָבער דאָס איז דאָך אונ.....

ה י ל ד א : אזוי האָב איך איהם נעזעהן די נאָנצע צעהן יאָהר. ווי פעסט ער שטעהט! עס איז פון דעסטוועגען שרעקליך שפּאַנענד. זעהט, איצט הענגט ער אויף דעם קראַנץ אויפ'ן שפּיץ טורעם!

ר א נ נ א ר : עס קומט מיר פאָר, אזוי ווי איך וואָלט זעהן עטוואָס נאָנץ אונמעגליכעס.

ה י ל ד א : יא, דאָס איז דאָך טאַקע דאָס א ו נ מ ע ג־

ר א ג נ א ר : (שפּאַרט זיך אָב, ציטערענדיג, אָן פּאַרענצע) ער מוז זיין צושמעטערט אויף שטיקער — טויט אויפ'ן אָרט.

א ד א מ ע : (בשעת מען טראָגט פרוי סאָלנעם אין הויז אַריין) לויפט אַרונטער נאָכ'ן דאָקטאָר — !

ר א ג נ א ר : איך קען זיך ניט ריהרען —

א צ ו ו י י ט ע ד א מ ע : דאָן רופט אימעצען !

ר א ג נ א ר : (פּרובירט אויסרופען) וואָס הערט זיך ? ער לעבט ?

א ש ט י מ ע : (אונטען אין גאָרטען) הערר סאָלנעם איז טויט !

א נ ד ע ר ע ש ט י מ ע ן : (נעהענטער) דער קאָפּ איז־גאָנצען צושמעטערט — ער איז געפאַלען גלייך אויף די שטיינער.

ה י ל ד א : (קעהרט זיך אום צו ראָגנאַרען, שטיל) איצט זעה איך איהם שוין ניט אויבען.

ר א ג נ א ר : עס איז שרעקליך. נאָך אלעמען האָט ער דאָס דאָך ניט געקענט.

ה י ל ד א : (ווי בעצויבערט, מיט שטילען טריאומף). אָבער ביז צום שפּיץ איז ער דאָך געקומען ! און איך האָב הארפען ג ע ־ ה ע ר ט דאָרט אויבען. (זי פּאַקט אין דער לופטען מיט'ן טוך און שרייט ווילד) מ י ר ן — מ י ר ן בוימייסטער !

ע נ ד ע .